

**Eötvös József Református Oktatási Központ - Óvoda, Általános Iskola,
Gimnázium, Technikum, Szakképző Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**

✉ 3360 Heves, Dobó u. 29.

☎ / Fax: 36/346-118, 36/346-
897

E-mail: ejrok@ejrok.hu

OM azonosító: 201724

PEDAGÓGIAI PROGRAM

2024

Tartalom

Intézményi alapadatok.....	6
NEVELÉSI PROGRAM.....	7
I. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai.....	11
I.1. Pedagógiai alapelveink, értékeink.....	11
I.2. Célok, feladatok:.....	11
I.3. Az intézményben folyó nevelő-oktató munka eszköz-és eljárásrendszere:.....	12
II. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	14
III. Az egészségfejlesztéssel, egészségmegőrzéssel összefüggő feladatok.....	16
1. Alapfogalmak.....	16
2. Az egészségnevelés célja:.....	16
3. Az egészségnevelés alapelvei:.....	16
4. Egészségnevelés, fejlesztés területei:.....	16
5. Az egészségnevelés szinterei.....	18
6. Mindennapos testmozgás.....	19
7. Segítő kapcsolatok, partnerek.....	20
IV. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok.....	22
V. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai.....	24
VI. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekekkel/tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje.....	28
1. A sajátos nevelési igényű tanulók nevelése, oktatása.....	28
2. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók nevelése, oktatása.....	30
3. A kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók nevelése.....	32
4. Differenciáló pedagógia módszerek.....	33
VII. A tanulónak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje.....	34
VIII. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái.....	36
IX. A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei és az alkalmassági vizsga szabályai, valamint középfokú iskola esetében a szóbeli felvételi vizsga követelményei.....	38
A./ Az összetett iskolában.....	38
Osztályozóvizsga.....	38
Különbözeti vizsga.....	38
Javítóvizsga.....	39
Pótlóvizsga.....	39
A vizsgák rendje.....	39
A tanulmányi idő alatti vizsgákkal kapcsolatos szabályok.....	40
Tanév végi tantárgyi vizsgát az adott évfolyam anyagából.....	40
B. / Az Eötvös József Református Oktatási Központ Átányi és Egri Általános Iskolája és Alapfokú Művészeti Iskolájában.....	40
1. Általános szabályok.....	40
2. A zeneoktatás általános fejlesztési követelményei.....	43
3. A művészeti alapvizsga és záróvizsga általános követelményei.....	50
X. A felvétel és az átvétel helyi szabályai.....	53

XI. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv	57
XII. Az óvodai nevelés helyi programja	60
1. Az óvoda helyi nevelési alapelvei, értékei, célkitűzései	60
2. Az óvoda átfogó, globális nevelési terve.....	62
3. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztése, fejlődésének segítése.....	96
4. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység.....	96
5. A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység	97
6. A szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formái	98
7. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek.....	105
8. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	105
9. Az óvoda és az iskola kapcsolata	105
10. A nevelő munka tervezése, szervezése.....	109
XIII. Általános iskolára és középiskolára vonatkozó általános szabályok.....	114
1. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek/kottaanyagok, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei	114
2. A Nemzeti alaptantervben (Nat) meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai.....	115
3. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja	121
4. A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a	121
pedagógusválasztás szabályai.....	121
5. Az érettségi vizsgatárgyak megnevezése	121
6. A középszintű érettségi vizsga témakörei a 33/2015. (VI.24) EMMI rendelet alapján ..	122
7. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei.....	131
Az írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanuló tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya	135
Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli házi feladatok meghatározásának elvei és korlátai	136
8. A magatartás és a szorgalom helyi minősítési rendszere	138
9. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei	140
10. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag.....	141
11. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek.....	142
12. A gyermekek/tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	142
13. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának,.....	144
szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek.....	144
14. Az emelt szintű érettségire történő felkészítéshez az emelt szintű oktatásban alkalmazott fejlesztési feladatok és követelmények	145
XIV. Helyi tanterv	146
1. Általános iskola	146
2. Középiskola.....	149
3. Szakmai program.....	155
4. SNI-s gyermekeket, tanulókat fejlesztő programok.....	156
XV. Az alapfokú művészeti iskola nevelési programjának, az intézményi nevelési programot kiegészítő speciális elemei	166
1. Az iskolában folyó művészeti nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei	166
2. Az iskolában folyó művészeti nevelő-oktató munka céljai.....	167
3. Az iskolában folyó művészeti nevelő-oktató munka feladatai.....	168

4. Az iskolában folyó művészeti nevelő-oktató munka eszközei.....	168
5. Az iskolában folyó művészeti nevelő-oktató munka eljárásai	168
6. Az egyes művészeti tevékenységek oktatásának cél- és feladatrendszere	169
7. A művészetoktatás óratervei	175
8. A művészetoktatás helyi tanterve.....	176
9. A felvétel és az átvétel helyi szabályai a művészeti képzésben	177
Záró rendelkezések.....	178
1. A nevelési program és a helyi tanterv engedélyeztetésének, nyilvánosságra hozatalának és módosításának mechanizmusa	178
2. Legitimációs záradék.....	179
1.1 A szakképzés általános alapelvei	182
A középfokú szakképzés elsődleges feladata a korszerű szakmai ismeretek megszerzésére való felkészítés, az adott szakképesítés szakmai tartalmának elsajátításán keresztül a szakma gyakorlásához, a későbbi továbbtanuláshoz, adott esetben a munkaerő-piac igényeihez igazodó többszöri szakmaváltáshoz szükséges kompetenciák kialakítása. A szakképzés tágabb értelemben vett feladata az élethosszig tartó tanulás elsajátításának, az együttműködéshez szükséges emberi kapcsolatok kialakításának, a társadalmi beilleszkedéshez szükséges viselkedésmódoknak, kommunikációnak, a problémamegoldás képességének a megismertetése, fejlesztése, amelyek a szakmai és gyakorlati ismeretek mellett magukban foglalják a jogi, a vállalkozói és az idegen nyelvi ismereteket is.....	182
1.2 Az intézményünkben folyó szakképzés legfontosabb alapelvei, céljai.....	182
2. A szakképzési évfolyamokba kerülés elvei.....	183
A szakképzési évfolyamokba kerülés elveit, a felvételi eljárás sajátosságait az iskola pedagógiai programja tartalmazza.	183
Szakmai oktatásba csak azt a tanulót lehet felvenni vagy átvenni, aki az adott szakmára vonatkozóan a képzési és kimeneti követelményekben előírt egészségügyi, alkalmassági, illetve pályalkalmassági követelményeknek megfelel.	183
3. Korábbi tanulmányok, gyakorlat beszámíthatósága.....	183
3.1 A tanuló előzetes szakirányú szakmai képesítése és szakirányú szakképesítése alapján	183
3.2 Beszámíthatóság a tanuló előzetes tanulmányai alapján.....	183
5. A szakmai vizsgára bocsátás feltételei	184
6. A Nemzeti alaptantervben (Nat) meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai.....	184
Tanórai keretek.....	184
a) Magyar- kommunikáció	184
A középszintű érettségi vizsgák közismeretei tantárgyainak témaköreit a Pedagógiai Program tartalmazza.....	184
A technikumban folytatott tanulmányokhoz kapcsolódóan letett szakmai vizsga az adott vizsgatárgyból emelt szintű érettségi vizsgának felel meg.	184
Előrehozott érettségi vizsga – a szakmai vizsga kivételével –.....	184
A sikeres előrehozott érettségi vizsga után a tanuló mentesül az adott tantárgy(ak) óráinak látogatása alól.....	185
A középszintű érettségi vizsgatárgyai:.....	185
a) rendészet és közszolgálat ágazat:	185
- magyar nyelv és irodalom,	185
- történelem,.....	185
- matematika,	185
- idegen nyelv	185

- szakmai vizsgatárgy:	185
o Központi interaktív vizsga: Közzolgálati technikus (Közigazgatási ügyintéző) szakmai ismeret	185
o Projektfeladat: Közzolgálati technikus (Közigazgatási ügyintéző) projektfeladat.....	185
A szakmai vizsgatárgy központi interaktív vizsga témakörei:.....	185
A szakmai vizsgatárgy projektfeladat témakörei:	185
b) mezőgazdaság és erdészet ágazat:	185
- magyar nyelv és irodalom,	185
- történelem,.....	185
- matematika,	185
- idegen nyelv	185
- szakmai vizsgatárgy:	186
o Központi interaktív vizsga: Mezőgazdasági gépésztechnikus szakmai ismeret ...	186
o Projektfeladat:	186
A szakmai vizsgatárgy központi interaktív vizsga témakörei:.....	186
- Anyagok tulajdonságai és alkalmazhatóságuk (fém, műanyag, fa, kenőanyagok stb.): 10%	186
- Gépek elemi egységei és méretezésük: 10%.....	186
- Erőgépek felépítése, működése, karbantartása: 20%	186
- Munkagépek felépítése, működése, karbantartása: 25%.....	186
- Mezőgazdasági gépek üzemeltetése, beállítása: 25%	186
- Mezőgazdasági gépek és eszközök javítása: 10%.....	186
A szakmai vizsgatárgy projektfeladat témakörei:	186
- vizsgaremek készítése	186
- portfólió védele	186
- mezőgazdasági gépüzemfenntartás	186
8. A szakmai gyakorlat szervezésével kapcsolatos alapelvek.....	186
A szakmai oktatás a képzési és kimentési követelmények alapján ágazati alapoktatásban és szakirányú oktatásban történik.....	186
A szakirányú oktatás részben az iskolai tanműhelyekben, részben szakképzési munkaszerződéssel külső képzőhelyeken kerül megvalósításra.....	186
A szakirányú oktatás a tanítási évben teljesítendő oktatásból és a tanítási éven kívüli, egybefüggő gyakorlatból áll. Az egybefüggő	186
9. A szakmai gyakorlatról történő mulasztással kapcsolatos alapelvek:.....	187

Intézményi alapadatok

- 1.) **Az alapító neve:** Tiszáninneni Református Egyházkerület
- Az alapító székhelye:** 3525 Miskolc, Kossuth L. u. 17.
- 2.) **A fenntartó/működtető neve:** Tiszáninneni Református Egyházkerület
- A fenntartó/működtető székhelye:** 3525 Miskolc, Kossuth L. u. 17.
- 3.) **Az intézmény hivatalos neve:** Eötvös József Református Oktatási Központ - Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Technikum, Szakképző Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
- Rövid név:** Eötvös József Református Oktatási Központ
- 4.) **Az intézmény OM azonosító száma:** 201724
- 5.) **Az intézmény típusa:** közös igazgatású, többcélú köznevelési intézmény, amely szakképzési alapeladatot is ellát (óvoda, általános iskola, gimnázium, technikum, szakképző iskola, alapfokú művészeti iskola)
- Szervezeti egységek:
- Eötvös József Református Oktatási Központ - Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Technikum, Szakképző Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
 - Eötvös József Református Oktatási Központ Tündéerkert Óvodája
 - Eötvös József Református Oktatási Központ Átányi Általános Iskolája és Alapfokú Művészeti Iskolája
 - Eötvös József Református Oktatási Központ – Általános Iskola Eger
- Az intézmény székhelye: 3360 Heves, Dobó u. 29.
- Az intézmény telephelyei:
- 3360 Heves, Szerelem Alfréd u. 19.
 - 3371 Átány, II. Rákóczi F. u. 51-53.
 - 3300 Eger, Deák Ferenc út 19.
- Az intézmény tagintézményei:
- Eötvös József Református Oktatási Központ Tündéerkert Óvodája
 - Eötvös József Református Oktatási Központ Átányi Általános Iskolája és Alapfokú Művészeti Iskolája

6.) Feladatellátási helyenként az intézmény alapeladatának jogszabály szerinti megnevezése:

Köznevelési alapeladatának jogszabály szerinti megnevezése: Óvodai nevelés. Általános iskolai nevelés-oktatás. Alapfokú művészetoktatás. Gimnáziumi nevelés-oktatás. A többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók óvodai nevelése és iskolai nevelése-oktatása.

Szakképzési alapeladatának jogszabály szerinti megnevezése: Technikumi szakmai oktatás. Szakképző iskolai szakmai oktatás.

NEVELÉSI PROGRAM

„Boldog az ember, aki megtalálta a bölcsességet, És az az ember, aki értelmet kap. Mert több haszna van ennek, mint az ezüstnek, És nagyobb jövedelme, mint a színaranyoknak.”

(Péld 3, 13-14)

A Magyarországi Református Egyház közoktatási intézményeinek közös nevelési célkitűzései

A Magyarországi Református Egyház- Jézus Krisztus missziói parancsának engedelmeskedve, az évszázados gyakorlat folytatásaként, a Magyar Köztársaság Alkotmánya és a Magyarországi Református Egyház Alkotmánya, továbbá a lelkiismereti- és vallásszabadságról, valamint az egyházakról szóló hatályos törvények és egyéb jogszabályok alapján- közoktatási intézményeket tart fenn.

Működésük és rájuk vonatkozó egyházi szabályozás nem lehet ellentétes azokkal a jogszabályokkal, amelyek a fenntartótól függetlenül valamennyi magyarországi közoktatási intézményre vonatkoznak, ha azok nincsenek ellentétben a Szentírás parancsaival.

A gyermek és adottságai Isten ajándéka. A nevelés alapvető színtere a család.

A keresztelekor tett szülői és gyülekezeti fogadalom megvalósulásának egyik lehetséges helyszíne a református közoktatási intézmény, amely a gyereket Krisztusban testvérnek fogadja el.

Jézus Krisztus missziói parancsa: „... **tegyetek tanítványokká minden népet...**”(Mt 28,19) nem csupán az Egyháznak szól, hanem a családnak, az iskolának is. A református iskola jó lehetőség arra, hogy segítse a szülőket és a gyülekezetet abban, hogy valóra válthassák a gyermek keresztelekor tett ígéretüket, amely szerint úgy nevelik és neveltetik őt, hogy ha majd felnőtt, a konfirmáció alkalmával ő maga önként tegyen vallást a Szentháromság Istenbe vetett hitéről a gyülekezet előtt”.

A református iskola keresztyén közösség. Olyan hitvalló (lehetőleg református) pedagógusokat feltételez, akik hivatásukat Istentől kapott küldetésnek tekintik. Életpéldájukkal, minden megnyilvánulásukkal keresztyénné, krisztusi emberré kívánják nevelni a tanítványaikat.

A Magyarországi Református Egyház református vallású diákjaiból **öntudatos, hitvalló magyar reformátusokat** kíván nevelni iskoláiban.

- **Reformátusokat**, tehát olyan keresztyéneket, akik életének zsinórmértéke a Szentírás, elfogadják ősi hitvallásaikat, a Heidelbergi kátét és a II. Helvét hitvallást; s akik tudják, hogy Isten választotta ki őket, s ha Tőle kérnek segítséget, a Szent Lélek alkalmassá teszi őket feladataik elvégzésére.
- Olyan **magyar** reformátusokat, akik a magyar kultúrát — elsősorban rendkívül gazdag anyanyelvünket és népi kultúránkat — megbecsülik, azt tisztán megőrizni, gazdagítani és továbbadni kívánják; ismerik és szeretik hazájukat, az itt élők és a határainkon kívülre

szorult magyarok múltját, jelenét, értékeit, szívesen vallják magukat magyarnak, s családjukért, egyházukért, hazájukért áldozatokra készek.

- **Öntudatos, hitvalló** magyar reformátusokat, akik tudják, hogy Kiben és miért hisznek; képesek önállóan, logikusan gondolkodni, cselekedni; törekednek önmaguk és környezetük megismerésére, megóvására, jellemük, erkölcsi ítélőképességük és ízlésük fejlesztésével a jó és a rossz, az igaz és a hamis, a szép és a rút egyre biztosabb megkülönböztetésére, a valódi értékek felismerésére és tiszteletére, a különböző tudományterületeken és művészetekben alapos ismeretek megszerzésére, testi-lelki-szellemi harmóniában történő életvitelre, embertársaik segítségére, a hit ajándékának elfogadásához szükséges ismeretek, élmények, tapasztalatok megszerzésére, felelős helytállásra.

A Magyarországi Református Egyház, iskoláiban **a nem református vallású diákjait** öntudatos magyar keresztyénekké kívánja nevelni. Lehetővé teszi számukra saját vallásuk, felekezetük, hitvallásainak megismerését, ugyanakkor elvárja tőlük a református értékek ismeretét és tiszteletét.

A református iskola **úgy tudja elérni fenti nevelési céljait**, hogy megismerteti növendékeit a Biblia igazságaival és az egyháztörténet máig érvényes tanulságaival; a hiteles krisztuskövetés vonzó személyes példáját nevelői által is a tanulók elé állítja; hitéletének közösségi alkalmi révén a gyülekezeti életben való felelős részvételre indít; növendékeiben felkelti a tudásvágyat, és megalapozza a magas szintű önművelés igényét; növendékeit a tudományok segítségével rávezeti a teremtett világ megismerésének és megőrzésének fontosságára; a kultúra időtálló értékeinek közvetítése által fogékonnyá teszi őket a szépre; a reál és humán tudás átadásával kifejleszti bennük a józan, kritikus és önálló gondolkodás és a felelős cselekvés képességét; gondosan ápolja az anyanyelvet és a magyar nemzeti hagyományokat; megérteti tanítványaival, hogy a világ megismeréséhez elsősorban saját nyelvükön, kultúrájukon keresztül vezet az út; rendszerességével és következetességével a személyes és társadalmi szintű kötelességtudat és áldozatvállalás mintáját állítja növendékei elé.

A fenti célok elérése érdekében a Magyarországi Református Egyház iskoláinak az a **feladata**, hogy imádsággal, igényes nevelő-oktató munkával, a magyar református iskolák hagyományainak, a keresztyén közösség nevelőerejének, a legfejlettebb tudományos és technikai eredményeknek-eszközöknek, valamint a családokkal és a gyülekezetekkel kiépített gyümölcsöző kapcsolatoknak a felhasználásával a lehető legtöbbet tegye meg azért, hogy minden növendéke fel tudja mutatni azokat a képességeit, amelyeket csak ő maga kapott a Teremtőtől.

Hitvallásaink tézisei alapján az alábbiakban határozzuk meg identitásunkat:

Sola scriptura

Református atyáinkkal együtt valljuk, hogy Istent nem lehet másképp megismerni, csak a kijelentésből. Annyit tudunk róla, amennyit önmagáról kijelentett. Ennek a kijelentésnek írott dokumentuma a teljes Szentírás, melyben az isteni kijelentés olvasható. Ebben az értelemben mondhatjuk, hogy hitünk és életünk zsinórmértéke a Biblia. A református iskolát, tehát oktató tevékenységünket a Bibliához való igazodás határozza meg.

Nem csupán arról van szó, hogy a hittanórákon és az istentiszteleti alkalmakon beszélünk a Bibliáról, hanem mindig és mindenütt. Így elkerülhető az a veszély, hogy elválik egymástól a hit és a tudás.

Ezt a következő formában kívánjuk kivitelezni:

- a tanítási hetek áhítattal kezdődnek,
- a kötelező hittan- és egyházzenei óra beépül az órarendbe,
- megemlékezünk iskolai keretben vagy gyülekezeti közösségben az egyházi ünnepekről,
- a tanév csendes nappal kezdődik és végződik,
- komoly odafigyeléssel választjuk meg a tankönyveket a Református Pedagógiai Intézet ajánlásaira tekintettel,
- a tantárgyak közül a magyar, a történelem, az ének tantervekben a bibliai ismeretek átadása is helyet kap,
- minden oktató tananyagot a Biblia mérlegére állítunk.

Sola gratia

Református atyáinkkal együtt valljuk, hogy életünk, üdvösségünk egyedül Isten Krisztusban nyújtott kegyelmének köszönhető. A magunk erejéből Őt meg nem ismerhetjük, életünk, munkánk neki köszönhető. Ilyen módon mindannyian kegyelemben részesülünk. Ez a tény iskolánk légkörének a meghatározója. A kegyelem azt is jelenti, hogy nem rászolgáltunk, mert akkor nem lenne kegyelem. Kegyelemre azért szorulunk, mert bűnösök vagyunk, s ebből az állapotból másképp nem szabadulhatunk (Róma 3,10-12).

Ezért iskolánk légkörére az alábbiak lesznek jellemzőek:

- szeretetteljes emberi kapcsolatok megvalósítására törekszünk tanár és diák, diák és diák, tanár és szülők, tanár és tanár tekintetében,
- a fegyelmezés dolgaiban tudni kell a megbocsátással is élni, mert mindannyian bocsánatból élünk,
- a tanulók személyiségét tiszteletben tartjuk, mert ők is Isten kegyelmének részesei,
- diákjaink előre megismerik a velük szemben áhított követelményeket,
- a tanulókat bevonjuk az iskolai élet szervezésébe az őket érintő területeken,
- a tanulók egymás közötti kapcsolatában hangsúlyozzuk és felügyeljük az Isten előtti egyenlőséget.

Sola fide

Reformátor atyáinkkal együtt valljuk, hogy Isten Krisztusban felkínált kegyelme csak hit által lehet a miénk. A keresztyén hit Isten igéjének meghallásából fakad (Róma 10,17). Tudjuk, hogy a hit nem tanítható, egyedül Isten ajándéka. Munkánkat az alábbiak szerint végezzük:

- a nevelők magatartásukkal református keresztyénhez illő módon élnek és dolgoznak,
- beszédünkből Krisztus lelkülete árad,
- az istentiszteleti alkalmak látogatása a nevelők számára legyen magától értetődő,

- református tanulóink esetében arra törekszünk, hogy egyházunk hitvalló tagjaivá lehessenek,
- nem református tanulóinkat saját vallásuk szabad gyakorlásának biztosítása mellett református egyházunk értékeinek megbecsülésére neveljük,

Solus Christus

Református atyáinkkal együtt valljuk, hogy Jézus Krisztus Isten egyetlen Igéje. Róla szól a Biblia, mint írott ige, róla beszélnek a sákramentumok. Ő az egyház feje és a világ Ura. Övé minden hatalom mennyen és földön (Mt 28,18). Átala juthatunk csak el Istenhez (Jn 14,6).

Iskolai tevékenységünkben a dicsőséges Úrhoz fordulhatunk. Református iskolánk feladata egyetlen mondatban összefoglalható: Krisztus követésére odaszánjuk magunkat.

Soli Deo Gloria

Hitvallásaink szerint minden Isten munkája, amiről eddig számot adtunk. Ezáltal iskolánkban:

- magunkat hálából szánjuk Krisztus követésére,
- mivel Isten minden megtett értünk, mi is mindent megteszünk érte,
- munkánkat nem a „kell” kényszere, hanem a „lehet” szabadsága határozza meg, □ elért eredményeinkért Istent dicsőítjük.

I. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

I.1. Pedagógiai alapelveink, értékeink

A református iskola a hagyományt, az értékeket, az értékrendet védi, ezzel magát az embert védi.

- Olyan feltételeket igyekszünk teremteni, és olyan munkát végezni, hogy tanulóink testileg – lelkileg egészséges, felelős közösségi emberként tudjanak élni a mindennapokban.
- Kiemelt feladatnak tekintjük a tanulókra való személyes odafigyelést, a személyre szabott foglalkozást mind a tehetséggondozás, mind a felzárkóztatás terén.
- Arra törekszünk, hogy iskolánkban jó hangulatban, szép környezetben tanuljanak a gyerekek. Tevékenységünket szolgálatnak tekintjük, melyet a társadalmi és a partneri igényeknek megfelelően szeretetteljes, keresztyén légkörben végzünk.
- Kiemelt feladatnak tartjuk, hogy az egészséges életmód megismert elemei épüljenek tanulóink személyiségébe.
- Célunk: a szilárd alapkészségek kialakítása mellett megtartani, keresni a szépet, a jót, az érdekeset, a hasznosat; kedvvel, örömmel szerezni az ismereteket; s kitartással eljutni a kitűzött célig.
- Azért dolgozunk, hogy diákjaink harmonikus, kiegyensúlyozott, a felnőttek világában boldogulni tudó emberekké váljanak. Olyanokká, akik a megszerzett tudást értéknek tekintik és használják. Akik egyéni értéknek tekintik boldogulásukat, a családjukat, a nemzetüket, a keresztyén egyházat és az emberiséget szolgálva tudják elérni, önmagukat és környezetüket mindig fejlesztve, jobbítva.
- Arra törekszünk, hogy ápoljuk, továbbvigyük hagyományainkat, a családi tradíciókat, a felelősségtudatot, a felnőttek tiszteletét, a szülőföld, a szabadság, a keresztyén értékek, a munka szeretetét.

I.2. Célok, feladatok:

1. Korszerű, **keresztyén** természettudományos és társadalomtudományos műveltségkép kialakítása, melyet tanulóink eszközként használnak a valóság viszony-rendszerének megértéséhez, és alkalmaznak különböző cselekvés-formákban.
2. Hazáját ismerő és szerető, a nemzeti hagyományokat és az iskolai tradíciókat őrző fiatalok nevelése.
3. Fontos a tehetség kibontakozásának a segítése, a differenciálással történő fejlesztés, és a hátránykompenzálás az iskolai élet minden területén. Az intézmény az esélyegyenlőség elve szerint saját keretein belül lehetőséget teremt a különleges bánásmódot igénylő tanulók számára is.
4. A kulcskompetenciák kialakítása, a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése, az egész életen át tartó tanulás lehetőségének megalapozása. Az anyanyelv helyes használata szóban és írásban, a kommunikációs képességek fejlesztése.
5. Célunk, hogy tanulóink megismerjék az egészséges életmód legfontosabb szabályait, tisztában legyenek az egészséges táplálkozás, a rendszeres mozgás egészségét befolyásoló hatásával, a testi-lelki higiéne fontosságával.

6. Az idegen nyelvi kommunikáció fejlesztése az adott életszakaszra kidolgozott tanterv szerint. Tartalomalapú nyelvoktatás.
7. Az IKT-eszközök alkalmazásának folyamatos bevezetése /Internet, e-tananyagok, projektmunkák/.

Az iskolánkban folyó nevelő és oktató munka feladata, hogy a felsorolt értékek elérését, és a célok megvalósítását elősegítse. Ezt szolgálják tanórai és tanórán kívüli nevelési tevékenységek, valamint az e tevékenységekhez kapcsolódó rendszeres és komplex értékelés valamint az iskola pedagógusai által alkalmazott személyiségfejlesztésre, közösségfejlesztésre irányuló eljárások, nevelési módszerek. Mivel iskolánk nevelő-oktató tevékenysége 1-12. évfolyamig terjed, ez fokozottan szükségessé teszi az egységes cél- és feladatrendszer mellett az életkorhoz, a nevelő-oktató munka négy szakaszához alkalmazkodó eszközök, eljárások kialakítását, alkalmazását.

1.3. Az intézményben folyó nevelő-oktató munka eszköz-és eljárásrendszere:

A célok megvalósulását szolgáló módszerek, szervezési módok, *tanulás-szervezési eljárások:*

- tevékenykedtetésre épülő *tanulásszervezés,*
- projektoktatás, *témahét,*
- műveltségterület *tantárgyi bontás nélkül, moduláris oktatás,* stb.
- *az infó-kommunikációs technológia, mint eszköz és taneszköz* alkalmazása.

A különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében az integrált nevelést segítő *sérülés specifikus fejlesztés,* egyéni továbbhaladás, értékelés biztosítása.

A nevelési-oktató feladatok aktuális **eljárásrendjét** minden tanév elején a munkatervben határozzuk meg.

Céljaink és feladataink eredményes teljesítése érdekében fontos számunkra:

- A NAT szabályozásának megfelelően a kulcskompetenciák fejlesztése.
- A kompetenciamérések tapasztalataiból kiindulva a tanulói különbözőségek idejében történő felismerésével, a szervezeti keretek biztosította lehetőségek függvényében, egyénre szabott haladási ütem biztosítása.
- A tanítási órákon differenciált tevékenységi formák szervezése, a rendelkezésre álló éves órakeret racionális felhasználásával csoportbontásos oktatás, korszerű taneszközök, hatékony, változatos tanítási módszerek alkalmazása, a tanulás tanítása, sikeres új pedagógiai eljárások, módszerek kipróbálása, „honosítása”, elterjesztése, a tanulói tevékenykedtetés előtérbe helyezése.
- IKT eszközök használata, digitális készségek fejlesztése, azaz a digitális tartalmak, taneszközök oktatási gyakorlatban való használata, digitális készségek fejlesztése.
- A hátrányos helyzetű és a különleges bánásmódot igénylő tanulók esélyegyenlőségének javítása, a gyerekek integrálását elősegítő programok intézményi alkalmazása, az elsajátítottak

intézményi adaptációjának megvalósítása, a szegregációmentes együttnevelési környezet kialakítása.

- Az intézmények közötti horizontális tanulás elősegítése érdekében, az iskolánk sajátosságainak megfelelő, a tervezett fejlesztésekhez illeszkedő, már kifejlesztett, kipróbált és jól bevált pedagógiai módszerek, eljárások megismerése, adaptációja, "jó gyakorlatok" átvétele, alkalmazása és terjesztése.
- Az intézmény saját innovációinak megvalósítása, amely a helyi igényekhez igazodva, az egyéni fejlesztéseket, a nevelés-oktatás eredményességének fokozását, az esélyegyenlőség kiteljesítésére hatékony és sikeres, az egyéni fejlődést támogató oktatási utak, programok, nevelési eljárások, tanulásszervezési módok kidolgozását, azok gyakorlati megvalósítását szolgálja.
- Átfogó intézményfejlesztés megvalósítása, a fejlesztések eredményeinek az intézmény mindennapi gyakorlatába való beillesztését, a pedagógiai szemléletváltást segítő tevékenységek megvalósítása, ezen belül az intézmény pedagógiai dokumentumainak módosítása, oly módon, hogy az iskola pedagógiai innovációjának fenntarthatóságát biztosítsa.
- Az iskola pedagógiai programjának és informatikai stratégiai tervének összehangolása az IKT alapú kompetenciafejlesztés céljaival.
- Következetes, fokozatosan nehezedő követelménytámasztás, és a tanulói teljesítmények változatos formájú, személyre szóló folyamatos ellenőrzése, értékelése.
- Tehetséges tanulók korai felismerése, differenciált foglalkoztatásuk, fejlesztésük biztosítása és „menedzselése”, a kimagasló teljesítmény elismerése, jutalmazása.
- Iskolai szintű rendezvények, ünnepélyek, megemlékezések, projektzáró rendezvények szervezése, változatos programkínálat biztosítása, valamint a szabadidő hasznos eltöltésének változatos módon történő segítése.
- A diákönkormányzat hatékony működéséhez nélkülözhetetlen információk, személyi és tárgyi feltételek biztosítása.

II. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A nevelés-oktatás folyamán alakulnia kell a gyermekek személyiségének, vagyis szükséges, hogy átéljék emberi méltóságukat, szabadságuk következményeként a felelősséget.

Nem beszélhetünk addig a személyiségfejlesztésről, amíg nem biztosítjuk az alapvető készségek, képességek fejlesztését. Tudatában kell lennünk annak, hogy a személyiségfejlesztést csak a szülőkkel együtt tudjuk megvalósítani; ill. annak, hogy a gyerekekre hatnak az iskolán kívüli közösségek is.

A személyiségfejlesztés feladatait a következő területekre bontva adjuk meg, összhangban a pedagógiai program alapelveivel, cél- és feladatrendszerével, valamint a NAT-ban képviselt értékekkel és a helyi sajátosságokkal:

- Az értelem művelése
- Segítő életmódra nevelés
- Egészséges és kulturált életmódra nevelés

Az egyes területekhez a következő konkrét feladatok elvégzését látjuk fontosnak:

- a) Az értelem művelésénél fontos *a megismerési vágy, a felfedezési vágy, a játékszeretet és az alkotásvágy* fejlesztése. Ezzel egyidejűleg fejlesztenünk kell a tanulási képességeket is: *a kognitív műveleteket, a megismerést, a gondolkodást, a kommunikációt, valamint a tapasztalati és értelmező tanulást, mindezt a következetes kompetencia alapú oktatáson keresztül.*
- b) A segítő életmódra nevelés *a keresztyén értékrend megismerését, ennek elfogadását, e szerinti viselkedés kialakítását, valamint a viselkedéshez szükséges képességek kiépülését* jelenti. Az igazon, a jón, a szépen, nyugszik, példát maga Jézus adott: **"Példát adtam nektek: amint én tettem veletek, ti is úgy tegyetek."/Jn. 13, 15/**

Jézus példájának *megismerése és elfogadása* fokozatosan történik. Először a gyerekeknek el kell sajátítaniuk a keresztyén viselkedés alapvető szabályait, meg kell érteniük a szabálytudat, a döntési szabadság és felelősség szerepét. Olyan iskolai életrendet kell kialakítanunk, amely a hétköznapi életben elősegíti, hogy a tanuló megtapasztalhassa a kölcsönös megértés, együttérzés, segítőkészség előnyeit, hiányuk következményeit. A közvetlen megtapasztalás mellett nagy szerepük van a közvetett hatásoknak élményeknek is (élő és történelmi személyek; a szentírás alakjai, példázatai, eseményei; irodalmi hősök, csoportok)

Ahhoz, hogy *a jézusi ember szokásait ki tudjuk alakítani*, szükséges olyan légkörnek a megteremtése, amelyben a tanulók biztonságban érzik magukat, mivel a magatartási szabályok átláthatóak, kiszámíthatóak, mindenkitől egyértelműen és következetesen elvártak. Fontos az élményszerű, pozitív minták felkínálása személyes példamutatással, irodalmi, bibliai, történelmi szereplők tetteinek, magatartásainak átélési lehetőségével; a negatív, antiszociális minták hatásának a csökkentése.

Meghatározó a pozitív érzelmi légkör kifejlesztése és fenntartása az osztályokban, a tantestületben, az iskolában, amelyben úgy a tanulók, mint a pedagógusok biztonságban és jól érzik magukat.

A segítőképesség fejlesztéséhez az iskolának fel kell kínálni a segítség sokféle lehetőségét és módját

Az együttműködési képesség fejlesztéséhez a pedagógusnak rendszeresen kell élnie a segítő együttműködés formáival, (együtt cselekvés, közös kirándulás, közös feladatmegoldás). Az iskolának úgy kell szerveznie a tevékenységeit, hogy az osztályok

legalább havonta egyszer részt vehessenek olyan tevékenységben, amely a segítő együttműködés által valósul meg.

c.) Egészséges és kulturált életmódra nevelés

A református iskola a teljes ember nevelésére hivatott. A teljes ember kifejezés magába foglalja azt, hogy az ember testből és lélekből áll. Feladatunk tehát úgy nevelni a ránk bízottakat, hogy testileg-lelkileg egészségesek legyenek. Közvetve vagy közvetlenül, minden tevékenységünkkel ezt kell elősegíteni.

Mindezt a közösségben, a közösség által kívánjuk elérni. Ezért célunk az iskolai formális közösségek fejlesztése:

Ennek érdekében feladatunk:

- minden tevékenységünket – az oktatás és a nevelés területén egyaránt – a gyerekek szeretete hassa át,
- meglássuk, megláttassuk és továbbfejlesszük a gyermekek személyiségében rejlő értékeket,
- a tárgyi tudás mellé a gyermek szerezzon olyan kommunikációs képességeket is, amelyek segítségével tudását önmaga és mások számára hasznosítani tudja,
- tanítsuk meg őket az egyéni és csoportos versenyzésre,
- elsősorban személyes példamutatással neveljük gyermekeinket,
- lehetőségeink szerint a gyermekek számára biztosítsunk képességeinek, érdeklődésének megfelelő változatos programokat, tevékenységi formákat, - kiemelten hangsúlyt fektessünk a kulcskompetenciák fejlesztésére,
- jól együttműködjünk a térség iskoláival,
- a szülőkkel olyan szemléletben tudjunk együttműködni, hogy az iskola és a szülő egyaránt érezze: közösek a céljaink.

III. Az egészségfejlesztéssel, egészségmegőrzéssel összefüggő feladatok

(Egészségnevelési, egészségfejlesztési, egészségmegőrzési program)

1. Alapfogalmak

Mi az egészség?

- Testi, lelki, szociális jól-lét állapota, nem a betegség hiánya
- Alkalmazkodóképesség a környezet változásaihoz
- Összhang a fizikai, a lelki és a társadalmi lehetőségek közt.
- Kiteljesedése az egyén társadalmi integrációjától is függ (család, iskola, más közösségek) **Egészségnevelés:**

A gyermekek/tanulók egészségkulturáltsági szintjének emelésével egyidejűleg olyan tevékenység kialakítása, amely az ismereteket aktív magatartássá formálja.

Egészségfejlesztés, egészségmegőrzés:

Magába foglalja a korszerű egészségnevelés, az elsődleges prevenció, mentálhigiéné, az öngyógyítás feladatait, módszereit.

2. Az egészségnevelés célja:

Az egészség, mint elfogadott érték épüljön be az óvoda/iskola mindennapjaiba. A nevelés során növekedjen a gyermekek/tanulók felelősségérzete önmaguk, mások és környezetük iránt. Célunk, hogy megtanítsuk őket az egészségügyi szolgáltatások helyes és célszerű igénybevételére, a szűrővizsgálatokon való rendszeres és önkéntes részvételre.

Célunk továbbá az óvodai/iskolai testnevelés és sport egészségmegőrző hatásának növelése, a sport egészségmegőrző szerepének népszerűsítése, tudatosítása, a lelki egészség erősítése és fejlesztése, a szükséges prevenciók folyamatok és tevékenységek kialakítása. Programunk tartalmazza a mindennapi testedzés megvalósítására szolgáló programot is.

3. Az egészségnevelés alapelvei:

- a szellemi, a testi és a lelki nevelést egyformán fontosnak kell tekinteni
- tervszerű, szervezett, rendszeres tevékenység
- kiterjed minden gyermekekre/tanulóra
- résztvevője az intézmény minden dolgozója
- helyes cselekedésre serkentő
- segíti az „egészséges intézményi légkör” kialakulását
- személyiség megerősítése
- csoportfelelősség területét szélesíti, bővíti (intézmény-vezetés, tanár/óvodapedagógus, diák/gyermek csoport)

4. Egészségnevelés, fejlesztés területei:

A./ Testi nevelés:

- személyi higiéné
- környezet higiéné
- környezetvédelem
- testnevelés- és sport – több mozgás
- egészséges táplálkozás
- balesetek megelőzése
- elsősegélynyújtás
- időben orvoshoz fordulni – szűrővizsgálatok
- megelőzésre nevelés

- biztonság igénye
- szexuális nevelés (szerelem, házasság, nem kívánt terhesség) ▪ életkorral járó biológiai sajátosságok

B./Pszichohigiénés nevelés:

a./ Egészséges életvezetés

- napi és heti életritmus
- alvás, tanulás, munka, játék
- ellenállni a reklám nem kívánatos hatásainak
- fogyasztói szokások
- pozitív értékrend kialakítása
- a jó közérzet, a boldogság és sikeresség szükségletének kontrollálása – belső harmónia

b./ Stresszelhárítás

- apróbb sikertelenség elviselése
- konfliktusok megoldása, problémamegoldás
- önismeret, éntudat
- dönteni tudás

c./ Deviancia megelőzése ▪

szenvedélybetegségek megelőzése

- dohányzás-, alkohol-, drogtagadás
- társas kapcsolatok egészségi, etikai kérdései

d./ Érzelmi nevelés

- az életkorral járó pszichohigiénés életmódi tennivalók
- érzelmeket felismerni, kifejezni saját erőnyeit, gyengéit felmérni, érzéseket kezelni
- empátia-képesség fejlesztése, segítőkészség, felelősségérzet, akaraterő fejlesztése

C./ Szociális higiénés nevelés:

a./ Kedvező társas kapcsolatok építése, fenntartása

- barátságok kialakítása
- kommunikáció fejlesztése
- kreativitás, aktivitás, együttműködés, vitakultúra fejlesztése, megtartása
- etika, érték szabályok kialakítása, korlátokat felállítani és elfogadni (házirend)
- szerepfeszültségek feloldása, érintkezési zavarok megelőzése
- társadalmi izoláció megelőzése (hátrányos helyzetűek)
- társadalmi támaszok (család, barát, egyesület, kisközösség...) fontossága, előnyei

5. Az egészségnevelés szinterei

A./Tanítási órákon, óvodai foglalkozásokon

Minden pedagógus képes arra, hogy megtalálja az egészség propagálásának lehetőségeit és ezeket építse be a tananyagba. Ezt a kerettanterv sok helyen elő is írja a tantárgyak tartalmi részében. A biológia, kémia, technika, természetismeret, rajz, irodalom tantárgyak pedig különösen alkalmasak célkitűzéseink megvalósítását segíteni. Az iskolában dolgozó minden pedagógus és alkalmazott személyes példamutatása is hirdesse az egészségnevelés fontosságát.

B./ Egészségnevelés a testnevelési órákon

- A választott kerettanterv alapján készült helyi tanterv szerint a testnevelés tantárgy oktatásának: gimnasztika, atlétika, torna, két szabadon választott labdajáték, küzdősportok, úszás, szabadidős sportok
- Az életmód és a tartási rendellenességek gyakorisága miatt órák elején tartásjavító gerinctorna bevezetése.
- A tanulók általános fizikai teherbíró képességének mérése (évente kétszer)
- Minőség-ellenőrzés: a tanulók egységes mérése, értékelése, és minősítése
- Az iskolaorvos és védőnő vizsgálati módszereinek, illetve adatainak kibővítése, hogy felvilágosítást kapjanak a tanulók funkcionális állapotáról.

C./ Egészségnevelés az osztályfőnöki órákon

Az osztályfőnök összefogja, egységben láttatja a szaktárgyak idevágó, de szerteágazó ismereteit és az életvezetés tudatosságára nevel.

Ilyenek pl. a táplálkozási szokások, a szükségtelen „túlcsomagolás”,

Az osztályfőnöki órák egészségneveléssel foglalkozó témaköreibe minden évfolyamon beépítjük a stressz- és konfliktuskezelés technikáinak tanítását.

Az olyan káros szenvedélyek megelőzésére, mint a drog, alkohol és a dohányzás, felvilágosító előadásokat tartunk. Ezeket az osztályfőnöki órákat az iskolaorvos, illetve a védőnő szükség szerinti bevonásával, esetleg mentálhigiénés szakember felkérésével tartjuk meg.

D./ Egészségnevelés tanórán kívül

a) Szakmai szervezetekkel való együttműködés

Védőnői ügyelet biztosítása; Egészségügyi szűrővizsgálatok (fogászat, szemészet, hallás vizsgálat, stb.); Egészségügyi felvilágosító előadások;

b) Versenyekre való felkészítés Ajánlott versenyek:

- Csapat és egyéni sportágak.
- Egészségvédelem: elsősegélynyújtó, drogprevenció- nap

A tanulók igényei szerint más sportágakban, egészség-és környezetvédelmi témákban is szervezünk, biztosítunk felkészülési lehetőséget.

A foglalkozások az iskola tornatermében, udvarán, és szaktermeiben zajlanak délutánonként.

c) Részvétel megyei, vagy országos akciókban és programokon

Rendszeresen részt veszünk a megyei, illetve országos sport, egészség- témájú programokban, pályázatokon. A nyert összegeket a tanórai és tanórákon kívüli programok színvonalas megvalósítására fordítjuk.

A helyi Vöröskereszttel ápoltt jó kapcsolatok révén részt veszünk a Vértadások szervezésében, a mozgósításban.

d) Helyi kezdeményezések

Témanapok

Olyan témanapokat kívánunk meghonosítani, amikor a diákok érdeklődésüknek megfelelő szervezett programokon vehetnek részt. Meghívott előadókkal, szervezetekkel vesszük fel a kapcsolatot.

Ilyen témanapok a következők:

Diáksport-nap: egész napos rendezvény, sport, egészség, baleset megelőzés

Dohányzásmentes Világnap: filmvetítés, beszélgetés

A továbbiakban újabb témákban hívjuk fel diákjaink figyelmét:**2-3 jeles nap** (Egészségügyi Világnap, Nemzetközi Vöröskereszt Napja, Lelki Egészség Napja) kapcsán az ügy fontosságára. Ennek lehetséges módjai:

- helyi rajzverseny és kiállítás (diákok által szervezeten)
- faliújság
- vers, illetve novella pályázat
- felkért előadó
- helyi vetélkedő - futóverseny stb.

E./ Iskolai/óvodai étkeztetés

Az egészségnevelés és fejlesztés fontos területe az egészséges táplálkozás. Az átlagos magyar étkezési szokások miatt sok a túlsúlyos és – sajnos – egyre több az alultáplált fiatal. Az iskolai étkezés milyensége és mennyisége ezért kiemelt figyelmet kell, hogy kapjon. A kulturált étkezés lehetőségének biztosítása pedig nevelőmunkánkat segíti.

- a.** Az iskola megfelelően felszerelt ebédlőkkel és melegítő konyhakkal rendelkezik. Az étkeztetés szervezésével igyekszünk biztosítani a kellő időt az ebéd elfogyasztására. Az ételt szállító konyha javarészt gyermekétkeztetést lát el, ezért kiemelt szempont az egészséges táplálkozásra való törekvés (az alapanyagoknak és az adalékanyagoknak az egészséges táplálkozás követelményeit szem előtt tartó megválasztása).

6. Mindennapos testmozgás

Statisztikai adatokkal igazolható, hogy a középiskolás gyermekek felénél diagnosztizálható valamilyen tartási rendellenesség, gerincferdülés, statikai lábbetegség. Ezek az általános iskolában kezdődő és a középiskolában fokozódó elváltozások rendszeres testmozgással, célirányos gimnasztikával megelőzhetőek lennének. Az elváltozások gyakorisága nem igazolja a testnevelési órák hatékonyságát. Nem az a fontos, hogy minél nagyobb erőfeszítésre serkentsük a fiatalokat, hanem azzal tudunk segíteni, ha megadjuk a lehetőséget a mindennapi testmozgásra.

A./ Célok, alapelvek

- Minden tanuló minden nap vegyen részt valamilyen testmozgásban
- Testnevelés órán megfelelő terhelést kapjon
- Minden testnevelés órán legyen gimnasztika a helyes testtartást, helyes légzést kialakító gyakorlatok
- Gyógytorna gyakorlatok
- Minden testnevelés óra – testmozgás örömet és sikerélményt jelentsen még az eltérő adottságú tanulóknak is.
- Érvényesüljön a testnevelés személyiségfejlesztő hatása
- Tanítsunk olyan sportokat is, amelyeket egy életen át lehet folytatni az életminőség javítása érdekében (szabadidő sportok, játékok, aerobic)
- A tanulók testi-biológiai fejlődése csak rendszeres, napi testneveléssel és sporttal (testmozgással és testedzéssel) biztosítható. Ez a feladat sem előbbre, sem későbbre nem hozható és semmiféle más tevékenységgel nem helyettesíthető.
- A kisgyermek a legmaradandóbb élményüket életük elő tíz évében gyűjtik. Ha a testi készség és képességfejlesztés ebben az életkorban elmarad, a későbbiekben nem, vagy csak alacsony szinten pótolható.
- Fizikai képességek kialakítása és fejlesztése (is) csak az érzékeny szakaszokban gazdaságos (Pl. az úszástanulás érzékeny időszaka 3-10, az ügyességé 10-13 éves kor)

B./ A mindennapos testedzés formái

Intézményünkben biztosított a heti 5 testnevelés óra.

- a) **Általános iskolai, gimnáziumi, technikai képzésben** heti 5 testnevelés óra
- b) **Szakképző iskolai szakmai képzésben**, azokban az osztályokban, amelyekben közismereti oktatás is folyik, azokban a tanítási napokon, amelyeken közismereti vagy szakmai elméleti oktatás is folyik, napi 1 testnevelés óra.
- c) **Sportköri, ill. tömegsport** órák lehetősége mindkét tagozaton mindennap biztosított Sportköreinket az adott tanév elei igényfelmérés alapján szervezzük:

Lehetőségeink: kézilabda
 labdarúgás röplabda
 kosárlabda atlétika
 természetjárás

d) **Szabadidő kibővítése**

- a tornaterem használatának további lehetősége időbeosztás szerint - udvari sportpályák használata stb.

e) **A napközi otthoni** szolgáltatásunkat igénybe vevő diákok a délutáni programjuk részeként tornatermi vagy udvari testnevelési foglalkozáson vesznek részt minden nap.

f) **Gyógytestnevelést** biztosítunk az orvosi igazolással rendelkező tanulók számára.

7. Segítő kapcsolatok, partnerek

- ifjúságvédelmi felelősök
- szülők, család

- iskolai szülői munkaközösség,
- iskolaorvos, háziorvos, védőnő
- gyermekjóléti szolgálatok, családsegítők
- rendvédelmi szervek ifjúságvédelmi munkatársai
- Magyar Vöröskereszt helyi csoportja
- ÁNTSZ

IV. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

Az ember társas lény, közösségre van szüksége, az Istenhez is csak a közösségen keresztül jut el. Az iskolára - hiszen a gyerek ideje nagy részét ott tölti - óriási szerep hárul, amelyet nem lehetne elhibázni: közösségi embert formálni az egyénből és egyben olyan közösséget formálni a csoportból, amely a közösség erejét a keresztyén értékrend szerint, pozitív célok eléréséért, használja fel.

Ahogy a személyiség fejlesztésnél a jézusi ember az eszményi, úgy a közösségformálásnál a jézusi közösség a cél. Alaptörvény: a szeretet - igazi értelmében véve. **"Arról ismerje meg mindenki, hogy tanítványaim vagytok, hogy szeretettel vagytok egymás iránt." /Jn. 13, 35/**

A közösségfejlesztést nem lehet beszűkíteni egy tanórára. **Fontos a tanórán kívüli foglalkozásokon** (napközi, kirándulás, tábor, szakkörök...) törekedni a közösség formálására. Aki ezt a folyamatot irányítja az a pedagógus. Nem szabad elfelejtenie, hogy megjelenésével, viselkedésével, beszédstílusával, példaként áll a diákok előtt; s csak akkor tud sikeresen közösséget formálni, ha ő is közösségi ember. Ezért fontos, hogy a tantestület is közösséggé váljon.

Feladataink:

- A tanuló ismerje meg a társas együttélés alapvető szabályait, amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolatok kialakításához elengedhetetlenek.
- A közösségben találja meg az igazi helyét. Tanuljon meg engedelmeskedni, alkalmazkodni, ha vezetésre termett, ezt szolgálatnak tekintse.
- Tudjon és merjen a konfliktusokról beszélni - a felnőttekkel is -, tapasztalja meg, hogy ezek természetesen, s hogy van rájuk megoldás. Tanítsuk meg a konfliktusok kezelésére, megoldására.
- Tanítsuk meg, hogy társát tisztelje, szeresse. Tanítsuk meg arra, hogy felismerje: szeretve van Isten által és az emberek által; segítsük, hogy a ráirányuló szeretetet el is tudja fogadni. Segítsük, hogy tudjon bízni a társaiban, az emberekben; hogy megtapasztalja, hogy igazi biztonságot az Istenbe vetett bizalom ad.
- Tapasztalja meg, és tudatosítsa, hogy a közösségnek milyen nélkülözhetetlen szerepe van a személyisége formálódásában.
- Igazodjék el az emberi kapcsolatok, közösségek világában. Minél szűkebb egy közösség, annál nagyobb a felelősség, ugyanakkor maradjon nyitott a nagyobb közösségek irányában is (iskola, egyház).
- Fejlesszük a beteg, sérült, és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást.
- Alapozzuk meg a nemzettudatot, mélyítsük el a lakóhely, a közvetlen és tágabb környezet megismerését; a nemzeti önismeretet, a hazaszeretetet.
- Ösztönözzük a hagyományok (családi, iskolai, népi) feltárására, ápolására, készítsük az ezekért végzett egyéni és közösségi tevékenységre.
- Alakítsuk ki a tanulóban, hogy a környezet ismeretén és személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás legyen életvitelüket meghatározó erkölcsi alapelv.

A közösségfejlesztés tanórán kívüli szinterei

a) Hagyományőrző tevékenységek

Minden tanév folyamán iskolai ünnepséget, megemlékezést tartunk a következő alkalmakkor: 1849. október 6-a, 1956. október 23-a, a kommunista és egyéb diktatúrák áldozatainak emléknapja - február 25-e, 1848. március 15-e évfordulóján, karácsonykor, a holokauszt áldozatainak emléknapja- április 16-a, a Nemzeti Összetartozás Napján (június 4-e), illetve a ballagáskor. Iskolánk református, egyházi jellegéből adódóan a tanévnyitó- és tanévzáró istentisztelet, valamint a Reformáció emléknapja (október 31.) is iskolai ünnepnap.

b) Diákönkormányzat.

A tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviselőjére, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik. Az iskolai diákönkormányzat (mely az 1-12. évfolyamok küldötteiből áll) munkáját a megválasztott küldöttekből álló diákönkormányzati vezetőség irányítja. A diákönkormányzat tevékenységét az iskola igazgatója által megbízott nevelő segíti.

c) Napközi otthon, tanulószoba.

A köznevelési törvény előírásainak megfelelően, – amennyiben a szülők igénylik – az iskolában tanítási napokon a délutáni időszakban az 1-8. évfolyamon napközi otthon. tanítási szünetekben a munkanapokon összevont napközis otthoni csoport üzemel, ha ezt a szülők legalább tíz gyermek számára igénylik.

d) Iskolai Diáksport Egyesület.

Az iskolai diáksport egyesület tagja az iskola minden tanulója. Az iskolai diáksport egyesület a tanórai testnevelési órákkal együtt biztosítja a tanulók mindennapi testedzését, valamint a tanulók felkészítését a különféle sportágakban az iskolai és iskolán kívüli sportversenyekre.

e) Szakkörök.

A különféle szakkörök működése a tanulók képességeinek fejlesztését szolgálja. A szakkörök jellegüket tekintve lehetnek művésziek, technikaiak, szaktárgyiak, de szerveződhetnek valamilyen közös érdeklődési kör, hobbi alapján is. A szakkörök indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével – minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt. Szakkör vezetését olyan felnőtt is elláthatja, aki nem az iskola dolgozója.

f) Versenyek, vetélkedők, bemutatók.

A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle (szaktárgyi, sport, művészeti stb.) versenyek, vetélkedők, melyeket az iskolában évente rendszeresen szervezünk. A legtehetségesebb tanulókat az iskolán kívüli versenyeken való részvételre is felkészítjük. A versenyek, vetélkedők megszervezését, illetve a tanulók felkészítését a különféle versenyekre a nevelők szakmai munkaközösségei vagy a szaktanárok végzik.

g) Tanulmányi kirándulások.

Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából az osztályok számára évente egy alkalommal tanulmányi kirándulást szerveznek. A tanulmányi kiránduláson való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük. A szülők által finanszírozott tanulmányi kirándulás nem kötelező a tanulók számára.

h) Múzeumi, kiállítási, könyvtári és művészeti előadáshoz kapcsolódó foglalkozás.

Egy-egy tantárgy néhány témájának feldolgozását, a követelmények teljesítését szolgálják a különféle közművelődési intézményekben, illetve művészeti előadásokon tett csoportos látogatások. Az e foglalkozásokon való részvétel – ha az költségekkel is jár – önkéntes. A felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

i) Szabadidős foglalkozások.

A szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére kívánja a nevelőtestület a tanulókat azzal felkészíteni, hogy a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervez (pl. túrák, kirándulások, táborok, színház- és múzeumlátogatások, klubdélutánok, táncos rendezvények stb.). A szabadidős rendezvényeken való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

j) Iskolai könyvtár.

A tanulók egyéni tanulását, önképzését a tanítási napokon látogatható iskolai könyvtár segíti.

k) Az iskola létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata.

A tanulók igényei alapján előzetes megbeszélés után lehetőség van arra, hogy az iskola létesítményeit, illetve eszközeit (pl. sportlétesítmények, számítógép stb.) a tanulók – tanári felügyelet mellett – egyénileg vagy csoportosan használják.

l) Hitéleti alkalmak:

Hétkezdő áhítatok, csendesnapok, istentiszteleti alkalmak (gyermek-istentiszteletek, családi istentiszteletek)

V. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

1. A pedagógusok feladatai

- A pedagógus felelősséggel és önállóan, a tanulók nevelése érdekében végzi munkáját. A nevelő-oktató munka általános és az intézmény pedagógiai programja alapján módszereinek szabad megválasztásával tevékenykedik.
- Munkaköri kötelezettségeinek tartalmát és kereteit a köznevelési törvény, pedagógiai és szaktárgyi útmutatók, az iskolai munkaterv, a nevelőtestület határozatai, a Szervezeti és Működési Szabályzat, a szaktanácsadó/szakértő ajánlásai és az igazgató útmutatásai alkotják.
- Hivatásából eredő kötelessége, hogy végezze pedagógiai munkáját, fejlessze szaktárgyi és általános műveltségét. Ennek érdekében használja fel az önképzés és szervezett továbbképzés alkalmait. Tanártársaival, a szülőkkel és a tanulókkal való kapcsolattartása során érvényesüljenek a kulturált, pedagógiai hivatást tükröző érintkezési szabályok.
- Egész tanévi munkáját megtervezi, amelyet a munkatervben meghatározott időpontig a munkaközösség-vezetőnek véleményezésre bemutat. Ezen tervezet kiegészítéssel, javítással több tanéven át is használható. Tanmenete alapján halad szaktárgyának tanításában. Kétheti óraszámnál nagyobb eltérést jelenti a munkaközösség-vezetőnek, azt a munkaközösség-vezetővel egyeztetve módosítja. (Az alsó tagozaton a tanító, a tanmenet elkészítésénél figyelembe veszi az adott osztály fejlődési, haladási ütemét, és a tervet folyamatosan felülvizsgálva, rugalmasan ehhez igazítja.)
- Ellátja a nevelő-oktató munkával szoros kapcsolatban lévő feladatokat, különösen az alábbiakat: a tanítás előkészítése, írásbeli dolgozatok, feladatlapok, munkafüzetek javítása, ellenőrzése, szemléltető-, kísérleti- és munkaeszközök tanításra való előkészítése.
- Köteles tanítványai munkáját folyamatosan ellenőrizni. A félévi és év végi értékeléshez kellő számú, időben arányos eloszlású, különböző ellenőrzési módszereken alapuló érdemjeggyel értékelni, az érdemjegyeket legalább havonta az osztálynaplóba beírni. (Szöveges értékelés az érintett évfolyamokon.)
- A tanulók magatartásáról, neveltségi állapotáról folyamatosan tájékoztatja az osztályfőnököt.
- Ellátja a pedagógusi munkakörrel járó adminisztrációs munkát (haladási-, szakköri-, fejlesztési napló vezetése, stb.).
- A munkatervnek megfelelően végzi a felzárkóztató, fejlesztő feladatokat, valamint a tehetséggondozást.
- Részt vesz a szaktárgyának megfelelő munkaközösség(ek) és a nevelőtestület munkájában. E közösségek munkáját arányos, egyéni feladatok megoldásával segíti.
- Szaktárgyával kapcsolatban fogadó órákon és szülői értekezleteken információt ad a szülőknek. A tanulókkal kapcsolatos tapasztalatairól folyamatosan tájékoztatja az osztályfőnököket, rendkívüli esetben az igazgatót.
- Tevékenysége egészével elősegíti a nevelés-oktatás általános és helyi követelményeinek teljesítését.
- Szaktárgyától függetlenül kötelessége a hivatástudatra, a helyes magyar beszédre és írásra, és általában a kifejezőkészség javítására nevelés.
- Tartsa tiszteletben a tanulók emberi méltóságát.
- Követelje meg magától, munkatársaitól, tanulóitól a pontos, fegyelmezett munkát és magatartást.
- Kötelessége, hogy a tanulók kérdéseire, felvetéseire legjobb tudása, pedagógiai elhivatottsága alapján tárgyyszerű, eligazító választ adjon.

- Kötelező megjelenni az iskolai ünnepélyeken és a munkatervben rögzített, egész iskolát érintő rendezvényeken.
- Beosztás szerint ellátja az ügyeleti szolgálatot, helyettesítéseket és felügyeletet.
- Munkája során köteles ügyelni szűkebb környezete (folyosó, tanterem, gyakorlóhely) rendjére, tisztaságára, a tulajdon védelmére.
- Óvja tanítványai testi épségét, tevékenyen segítse az egészséges életmódra nevelést. Lásd el a munkavédelmi és tűzvédelmi szabályzatban előírt kötelezettségeit!

2. *Az osztályfőnöki munka tartalma*

I. Az osztályfőnöki munka feladatkörei:

Ügyviteli (adminisztrációs) teendők ellátása
 Szervezési, koordinációs feladatok végrehajtása
 Közvetlen nevelőmunka

II. Az osztályfőnöki foglalkozási tervek tartalma:

1. Helyzetelemzés, célok, feladatok
2. Tanulmányi kirándulás (amennyiben az osztály tanulóinak 75 %-a azon részt vesz) szervezése, tervezése
3. Szakköri, tanórán kívüli elfoglaltságok
4. Pályaválasztás
5. Gyermekvédelem
 - Egészségi helyzet:
 - Túlkoros
 - Fáradékony
 - Szétszórt figyelmű
 - Hiperaktív
 - Beszédhibás
 - Gyenge látású
 - Betegségre hajlamos
 - Túl fejlett
 - Testileg elmaradott a fejlődésben
6. Családdal való kapcsolatok, felmérések
 - Család helyzete, szerkezete:
 - Elvált szülők, csonka család
 - Nagycsaládos
 - Veszélyeztetett
 - Munkanélküliséggel kapcsolatos problémák
 - Szülői értekezletek, fogadó órák
7. Tervezett osztályprogramok
8. Feladatok, felelősi rendszer

3. *Az osztályfőnök feladatai*

- Az osztályfőnök feladata, hogy céltudatosan összehangolja a nevelési tényezőket, alaposan megismerje a tanítványai személyiségét.
- Tanév elején elkészíti osztályfőnöki éves nevelési tervét/munkatervét, és így biztosítja nevelőmunkája tervszerűségét.
- Az osztály közösségi életének kialakításában és fejlesztésében irányító szerepet tölt be, együttműködve az osztály-diákönkormányzattal.
- Lehetőség szerint látogatja osztálya tanítási óráit, szoros kapcsolatot tart az osztályban tanító tanárokkal.
- A havi fogadóórákat, szülői értekezleteket (évente 3-szor) és lehetséges családlátogatásokat is kihasználva szoros kapcsolatot tart a tanulók szüleivel, eleget tesz a rendeletekben foglalt értesítési és ellenőrzési kötelezettségeinek /érdemjegyek, hiányzások, fegyelmi, meghívók, értesítő/.
- Kellő információval rendelkezik ahhoz, hogy a szükséges esetekben alapos értékelést tudjon készíteni a tanulókról.
- Mind a félévi, mind az év végi magatartás és szorgalom osztályzatok megállapításához elemzi feljegyzéseit, kikéri az osztályban tanító tanárok, tanulók véleményét és ezek alapján dönt az értékelésről.
- Segíti az osztály szülői munkaközösségének munkáját. Szülői értekezleten beszámol az osztály neveltségi és tanulmányi helyzetéről, pedagógiai tanácsokat ad, törekszik az iskola és a család nevelőmunkájának összehangolására.
- Határidőre elvégzi az osztályával kapcsolatos osztályfőnöki adminisztrációs teendőket /mulasztás, törzslap, stb./, negyedévente ellenőrzi, szükség szerint kiegészíti az ellenőrzőbe írt jegyeket.
- Figyelemmel kíséri, kezdeményezi és koordinálja osztálya tanulóinak a tanórán kívüli és - a meghatározott esetben - iskolán kívüli elfoglaltságait.
- A szülő kérésére egy-egy - de évente összesen három - napra távolmaradást engedélyezhet tanulóinak.
- Évente, tanévkezdéskor megismerteti tanulóival az iskolai élettel kapcsolatos baleset- és tűzvédelmi előírásokat és a Házirendet.
- A Házirendben meghatározott módon jutalmazhatja, elmarasztalhatja tanulóit.

VI. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekekkel/tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

A különleges bánásmódot igénylő tanulók nevelése-oktatása

1. A sajátos nevelési igényű tanulók nevelése, oktatása

Köznevelési alapfeladat ellátás:

- **sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók ellátása:** sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd [nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 4. § 25. pont].
 - **Az intézmény által ellátható SNI státuszok:**
 - A) mozgásszervi fogyatékos tanuló
 - B) látási fogyatékos tanuló
 - C) hallási fogyatékos tanuló
 - D) enyhén értelmi fogyatékos tanuló
 - E) beszéd fogyatékos tanuló
 - F) egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő tanuló.

Székhely (3360 Heves, Dobó u. 29.)

- általános iskolai nevelés-oktatás,
- gimnáziumi nevelés-oktatás,
- alapfokú művészetoktatás,
- a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű tanulók iskolai nevelése-oktatása (SNI státuszok A,B, C, D, E, F,).

Tagintézmény – Óvoda (3360 Heves, Szerelem A. utca 19.)

- óvodai nevelés,
- a többi gyermekkel együtt nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése (SNI státuszok: A, B, C, E,).

Tagintézmény – Általános iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

(3371 Átány, II. Rákóczi F. utca 51-53.)

- általános iskolai nevelés-oktatás,
- alapfokú művészetoktatás,
- a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű tanulók iskolai nevelése-oktatása (SNI státuszok B, C, D, E, F,)

Tagintézmény – Általános iskola (3300 Eger, Deák Ferenc u. 19.)

- általános iskolai nevelés-oktatás,

Szakképzési alapfeladat ellátás:

- **sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók ellátása:** az a különleges bánásmódot igénylő tanuló, illetve képzésben részt vevő kiskorú személy, aki az Nkt. szerinti szakértői bizottság szakvéleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi – látási, hallási –, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrumzavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral – súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartás-szabályozási zavarral – küzd [szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény 7. § 5. pont]. **Az intézmény által ellátható SNI státuszok:**
 - A) beszéd fogyatékos tanuló
 - B) egyéb pszichés fejlődési zavarral – súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartás-szabályozási zavarral – küzdő tanuló.

Székhely (3360 Heves, Dobó u. 29.)

- technikai szakmai oktatás,
- szakképző iskolai szakmai oktatás
- a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű tanulók szakmai oktatása: (SNI státuszok A,B,).

Az iskola fejlesztő tevékenységének jellege:

- órai differenciált foglalkozás,
- komplex képességfejlesztés,
- logopédiai terápia,
- gyógytestnevelés,
- pedagógiai célú fejlesztő foglalkozások egyéni fejlesztési terv szerint a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság szakértői véleménye alapján.

Az együttnevelés szubjektív tényezői

A törvényi háttér meglehetősen elengedhetetlen, de önmagában kevés, ennél sokkal nagyobb jelentőséggel bírnak a **szubjektív tényezők**.

Biztosítani kell:

- a **különleges bánásmódot igénylő tanuló beilleszkedését és együtt haladását a többi tanulóval**, ez segíti a nyitottabb személyiség formálását,
- a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság által adott javaslatok beépítését az **egyéni fejlesztési tervekbe**,
- a **pedagógusok, a szülők és a többi gyermek felkészítését**,
- a **fejlesztő szemlélet** érvényesítését, **dysfunkció-specifikus módszerek alkalmazását, folyamatos értékelést, együttműködést a szakemberekkel**.

Elengedhetetlen, hogy a fejlesztésben résztvevő szakemberek **team-munkában** dolgozzanak, együtt kell meghatározni a tennivalókat.

Alapvető tényező továbbá, hogy a pedagógusok jártasak legyenek **differenciált tanulásszervezésben**.

A differenciálás az a folyamat, melynek során a pedagógus a tanulási folyamatot az egyes gyermekek egyéni szükségleteihez rendeli.

Ezáltal tudja a tanulóhoz igazítani a tananyag tartalmát, szintjét, a tanulás ütemét, az alkalmazott módszereket, az ellenőrzés, értékelés, számonkérés típusát stb. Ez a fajta tanulásszervezés az osztály valamennyi tagjának számára kedvező.

A pedagógus így kaphat képet arról, hogy ki milyen téren kiemelkedő, tehetséges, illetve ki és miben marad el társaitól.

Az erősségekre építve és támaszkodva határozhatja meg azokat az eljárásokat, módszereket, amelyekkel az elmaradott területek fejleszthetők.

A szülők szerepe, befolyásoló hatása is jelentős a fejlesztés hatékonysága szempontjából. Elsősorban az egyéni igényekhez szabott, **optimális, támogató környezetet** kell biztosítaniuk. Nagy szerepet játszanak abban, hogy a beilleszkedés sikeres legyen, kapcsolatot tartanak az osztálytanítóval és a fejlesztő pedagógussal.

Az iskola és a szülők közti ideális kapcsolatnak a következő alapelvekre kell épülnie: a szülő és a szakember kölcsönösen tiszteljük egymást, az információáramlás kölcsönös legyen, érezzék a szülők, hogy a nevelési-oktatási folyamatban résztvevő pedagógusok elfogadják gyermekük egyediségét, érezzék, hogy ők is részesei a nevelési - oktatási folyamatnak.

A pedagógusoknak nem szabad figyelmen kívül hagyniuk az ép (nem különleges bánásmódot igénylő) gyermekek szüleit sem, empátiás készséget kell kialakítani bennük, mert fontos, hogy a szülők támogassák gyermeküket a sajátos nevelési igényű tanulók elfogadásában. A pedagógusok feladata, hogy ismertessék az **osztálytársakkal** a dysfunkció mibenlétét, a segítségnyújtás lehetőségeit, a különbözőség fogalmát, a miben vagyok erős, miben vagyok gyengébb nézőpontjából. Meg kell találni azt az egyensúlyt, hogy a **különleges bánásmódot igénylő**tanuló pont annyi segítséget kapjon, amennyire szüksége van: se többet, se kevesebbet.

Együttműködés a szakemberekkel: az iskolánk a sajátos nevelési igénynek, létszámnak megfelelő szakembereket biztosít.

2. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók nevelése, oktatása

A beilleszkedési zavar az elfogadott társadalmi normáktól való eltérő viselkedés. Pontos meghatározása nehéz, mert a társadalomban sokféle párhuzamos normatíva és elvárásrendszer létezik. Szoros összefüggés van az adott társadalom helyzete, életszínvonala és a normaszegés mértéke, jellege között.

Fontos feladatunknak tartjuk időben felismerni és kiszűrni a beilleszkedési, magatartási problémákkal küzdő tanulókat. Ez a tevékenység csak akkor eredményes, ha ismerjük a magatartási zavarok megnyilvánulásának leggyakoribb formáit.

Az iskolai nevelő-oktató munkában a tanuló beilleszkedési problémái, zavarai a tanuló eltérő magatartásában figyelhetők meg. A viselkedészavarok megnyilvánulása változatos: az enyhe szorongástól a súlyos neurotikus tünetekig, a csavargástól az erőszakos tettekig, az enyhébb kényszerektől a súlyos pszichotikus megnyilvánulásokig terjedhetnek ki.

Fel kell figyelniük:

- az agresszív megnyilvánulásokra,
- a közönyre és a passzivitásra,
- az érzelm-szegény, apatikus magatartásra,
- a túlzott félelemre és szorongásra,
- a kifejezett féltékenységre, irigységre,
- a beszédzavarra,
- a hirtelen romló tanulmányi eredményre stb.

A problémák, a nem elfogadható viselkedés számbavétele után következik a viselkedési zavart kiváltó pszichológiai, szociális, esetleg biológiai okok feltárása.

- a családi környezet hatásaiból ered-e (pl. nevelési hibák, a szülők deviáns magatartása),
- a család és az iskola ellentétéből fakad-e,
- iskolai ártalmakra vezethető- e vissza (pl. túl magas követelmények, túl szigorú, autokratikus magatartás, gúny, megszegényítés, túlzottan engedékeny, irányítás nélküli nevelés stb.)
- esetleg a kedvezőtlen társas pozíciók (pl. peremhelyzet) következménye

Az időben nyújtott szakmai segítség képes a folyamatot megállítani. Ezért az iskola feladatai között az egyik legfontosabb a helyzet felismerése, jelzése, a megfelelő szakemberhez való irányítás, speciális csoportba való javasolás. Nagyon fontos az együttműködés az egészségügy, a pedagógiai szakszolgálat szakembereivel.

A beilleszkedési, magatartási zavarok megoldását, ill. enyhítését az alábbi pedagógiai tevékenységekkel kívánjuk elérni:

- békéltető, konfliktusmegoldó stratégia alkalmazásával;
- a felnőttek és a serdülők közötti barátságos viszony kialakításával, amely lehetővé teszi, hogy a tanuló problémáival, érzelmi konfliktusaival, kritikus élethelyzeteiben bizalommal fordulhat tanítójához, tanáraihoz;
- személyes szeretetteljes bánásmód kialakításával;
- teljesíthető, reális követelmények támasztásával;
- a pozitív énkép kialakulásának támogatásával (dicsérettel, biztatással);
- a szülőkkel való rendszeres kapcsolattartással;
- az egy osztályban tanító tanárok együttműködésével, egységes nevelési elvek alkalmazásával;
- az osztályközösség segítő erejének mozgósításával;
- a közös iskolai és iskolán kívüli programok során a peremhelyzetű tanulók bevonásával;
- következetes - a fegyelmi vétségek súlyával arányos büntetési rendszer kialakításával (lásd „a tanulók jutalmazásának és elmarasztalásának rendszerét”);
- az ifjúságvédelmi felelőssel való együttműködéssel;
- szükség esetén pszichológus, ill. más külső szakember segítségének igénybevitelével

Tevékenységek a tanulók felzárkóztatásához:

- Egyénre szabott, differenciált tanulásszervezés
- Kooperatív technikák alkalmazása
- Projekt-módszer
- Tevékenységközpontú pedagógiák
- Individuális tanulás előtérbe helyezése
- Az alapozó időszak elnyújtása
- Fejlesztő értékelés alkalmazása
- Napközi otthon, szakkorrepetálás biztosítása
- a pedagógiai munkát segítő szakemberekből álló team létrehozása – gyógypedagógusok, fejlesztő pedagógusok, gyermek-és ifjúságvédelmi szakember, családgyógyozó
- tanulásmódszertan tanítása
- kreatív tevékenységek
- sport tevékenységek
- kommunikáció fejlesztése
- önismereti foglalkozások
- drámajáték
- Egyéni és kiscsoportos fejlesztő foglalkozások

3. A kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók nevelése

A tehetséggondozás feladatainak megvalósítása iskolánkban differenciálással és egyéni tehetséggondozással történik. A differenciálás áthatja az iskola egész nevelési folyamatának feladatait, tartalmát, követelményeit, módszereit, eszközeit, szervezeti formáit, értékelési rendszerét.

Alapfeladataink:

A tehetséggondozás és felzárkóztatás módszereiben célirányos **tanulás-szervezési eljárások** alkalmazása:

- differenciált tanulásszervezés
- kooperatív technikák
- projektmódszer
- tevékenységközpontú pedagógiák

Bizonyos területeken tehetséges SNI tanulók célirányos fejlesztése.

Pedagógusaink nevelő-oktató munkájuk során arra törekszenek, hogy a differenciálás módszerével teljes mértékben kibontakoztassák a tanulóknak rejlő képességeket, fejlesszék kreativitásukat, szociális kompetenciájukat, kognitív és affektív szférájukat.

Ennek érdekében:

- A tanítási órákon alkalmazzuk a differenciált foglalkozást,
- A közösségi nevelés mellett nagy figyelmet fordítunk az egyéni bánásmódra,
- Egyéni feladatok adásával igyekszünk kibontakoztatni a gyermek képességeit, tehetségét,
- A tanulók érdeklődésének, adottságainak megfelelően szakköröket szervezünk a tanítási órákba be nem illeszthető ismeretek és készségek elsajátítása érdekében. A szakkörök szervezésénél a sokoldalúságra, a változatosságra törekszünk.
- Folyamatosan részt veszünk az iskolák számára kiírt pályázatokon, tanulmányi versenyeken, vetélkedőkön.
- Hagyományainkhoz híven minden évben megrendezzük a vers- és prózamondó versenyeket.
- A központilag meghirdetett versenyeken túl iskolai keretek között folyamatosan megrendezzük a helyesírási, nyelvhelyességi versenyeket.
- Lehetővé tesszük tanítványainknak, hogy bekapcsolódjanak az iskolán kívül megszervezett tanfolyamokba, tevékenységekbe, ha azok összeegyeztethetők iskolai kötelezettségeikkel.
- A közművelődési intézmények által biztosított lehetőségek kihasználása (múzeum-hangverseny-, és színházlátogatások; könyvtárakban, levéltárakban végzett kutatómunka stb.).
- Diákönkormányzati tevékenység, diákújság szerkesztése, iskolai rendezvények szervezése.
- A tananyag lehetőségeinek függvényében projekt módszer alkalmazása.

4. Differenciáló pedagógia módszerek

Intézményünk szakmai tevékenységének magas színvonalon történő biztosításához elengedhetetlen az alkalmazott módszertanok időről időre történő felülvizsgálata, bővítése, kiegészítése és esetleges módosítása. A tanulói igények, jellemzők változásával az eredményes pedagógiai munkafolyamatok megtartásának érdekében intézményünk a 2015/2016-os tanévtől pedagógiai programjába emeli és alkalmazza az általa adaptált és átdolgozott pedagógiai módszerek közül az alábbiakat:

- tevékenység-központú pedagógia - kooperatív tanulás - projekt módszer.

Mindezt hangsúllyal az egyéni tanulói igényekre reagáló, újszerű tanulási útvonalat biztosító gyakorlat működtetésére. Ennek eszköze differenciáló pedagógiai módszertan keretén belül a fent felsorolt pedagógiai elemek módszertani alkalmazása.

Alkalmazás módja:

- ismertető oktatás megszervezése pedagógusoknak
- módszertan tesztelése, alkalmazása, segédanyagok biztosításának megszervezésével

VII. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

A diákkörök

A tanulók közös tevékenységük megszervezésére diákköröket hozhatnak létre. Az iskolában működő diákkörök fajtáit a házirend tartalmazza. A diákkörök saját tagjaik közül egy-egy képviselőt választanak az iskolai diákönkormányzat vezetőségébe.

Az iskolai diákönkormányzat

A tanulók és a tanulóközösségek érdekeiknek képviseletére, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik.

Az iskolai diákönkormányzat jogosítványait az iskolai diákönkormányzat vezetősége, illetve annak választott tisztségviselői érvényesítik.

Az iskolai diákönkormányzat a magasabb rendű jogszabályokban megfogalmazott jogkörökkel rendelkezik.

Az iskolai diákönkormányzat szervezetét és tevékenységét saját szervezeti és működési szabályzata szerint alakítja.

A diákönkormányzat szervezeti és működési szabályzatát a választó tanulóközösség fogadja el, a nevelőtestületnek egyetértési joga van.

A diákönkormányzatnak egyetértési joga van a következő kérdésekben:

- **az SZMSZ tanulókat érintő rendelkezéseinek elfogadása és módosítása**
- **a tanulói szociális juttatások elosztási elvei eldöntésekor**
- **a házirend kialakításakor**
- **minden tanulókat érintő kérdésben**

Az iskolai diákönkormányzat véleményét ki kell kérni.

- a tanulók nagyobb közösségét érintő kérdések meghozatalánál,
- a tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítéséhez, elfogadásához,
- a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez,
- a tanórán kívüli tevékenység formáinak meghatározásához,
- a sportlétesítmények működési rendjének kialakításához

Az iskolai diákönkormányzat munkáját, segítő nevelőt a diákönkormányzat vezetőségének javaslata alapján – a nevelőtestület egyetértésével – az igazgató bízza meg.

Az iskolai diákközgyűlés

Az iskolai diákközgyűlést évente legalább 1 alkalommal össze kell hívni, melyen az intézmény igazgatójának vagy megbízottjának a tanulókat tájékoztatnia kell az intézményi élet egészéről, az intézményi munkatervről a tanulói jogok helyzetéről és érvényesüléséről, az intézményi házirendben meghatározottak végrehajtásának tapasztalatairól.

Az évi rendes diákközségi ülés összehívását a diákönkormányzat vezetője kezdeményezi, a tanév helyi rendjében meghatározott időben. A rendkívüli diákközségi ülés összehívását az iskolai diákönkormányzat vezetője vagy az intézmény igazgatója kezdeményezheti.

- Az évi rendes diákközségi ülésen a diákönkormányzat és az intézmény képviselője beszámol az előző diákközségi ülés óta eltelt időszak munkájáról, különös tekintettel a gyermeki jogok, a tanulói jogok helyzetéről és érvényesüléséről.
- A diákközségi ülésen a tanulók az intézmény életét érintő ügyekben kérdéseket intézhetnek a diákönkormányzat, illetve az intézmény vezetéséhez.
- A diákközségi ülés napirendi pontjait a megrendezése előtt tizenöt nappal nyilvánosságra kell hozni.

A diákközségi ülés összehívásáért az igazgató felelős. A diákközségi ülés 1 tanév időtartamra a tanulók javaslatai alapján 3 fő diákképviselőt választ.

Az iskolai diákönkormányzat működéséhez szükséges feltételeket (helyiségek, berendezések használata stb.) az intézmény vezetése (ill. fenntartója) **teljes körűen térítésmentesen biztosítja.**

Az iskolai diákönkormányzat működését az intézmény saját költségvetéséből teljes körűen finanszírozza. A diákönkormányzat egyéb bevételeinek felhasználásáról (pl. hulladékgyűjtés stb.) **maga dönt.**

VIII. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

Az eredményes nevelő-oktató munka, a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház, a tanulói és a pedagógus közösség koordinált, aktív együttműködése. A tanuló, a szülő és a pedagógus az iskolai **nevelés- tanítás-tanulás** folyamatának három egymásra utalt, azonos érdekű szereplője. Az érdekazonosság ellenére az együttműködés alkalmazkodási képességet, empátiát, bizalmat, fegyelmet és sok türelmet kíván mindhárom féltől.

Az együttműködés fontos **feltétele**, hogy a partnerek ismerjék alaposan az iskola **nevelési** programját, különösen annak első szakaszát, amely az itt folyó nevelő-oktató munka **alapelveit, céljait, feladatait, eszközeit és eljárásait** határozza meg. Ez adhatja meg a **tartalmát** az együttműködésnek.

A) A szülő és az iskola együttműködésének formái:

Az együttműködés során először azokat a kérdéseket kell rendezni, hogy milyen módon működhet közre, segítheti a **szülő** az iskolában folyó nevelőmunkát, illetve az iskola milyen módon és formában nyújthat segítséget a **szülőnek** gyermeke helyes neveléséhez.

1. A szülők részéről a nevelőmunka segítéséhez az alábbi közreműködési formákat várjuk el:

- aktív részvételt az iskolai rendezvényeken,
- őszinte véleménynyilvánítást,
- együttműködő magatartást,
- aktív közreműködést a partneri igények, elégedettség- és elégedetlenség mérésében
- nevelési problémák őszinte megbeszélését, közös megoldását,
- a családi nevelésben jelentkező nehézségek közös legyőzését, ➤ érdeklődő-segítő hozzáállást, ➤ szponzori segítségnyújtást.

2. Iskolánk a gyermekek helyes neveléséhez a következő segítségnyújtási formákat kínálja:

- osztály szülői értekezletek,
- fogadó órák,))
- rendkívüli megbeszélések,
- nyílt napok, nyílt órák szervezése
- rendszeres és folyamatos tájékoztatás a tanuló előmeneteléről, magatartásáról, ➤ pályaválasztási tanácsadás

Jól segíthetik az **együttműködést** az iskolánkban kialakult hagyományok közös ápolása, fejlesztése, az iskolai ünnepek egyéb rendezvények is.

Ezek a következők:

- tanévnyitó istentisztelet
- iskolai vers- és prózamondó versenyek,
- karácsonyi műsor,
- farsangi rendezvények,
- anyák napi műsorok,
- pedagógus napi műsorok,
- ballagási ünnepség,
- tanévzáró istentisztelet
- jótékonyági iskolabál

A felsorolt események alkalmat teremtenek az iskola számára, hogy bemutathassa a nevelőoktató munka folyamatát, annak eredményeit és nehézségeit a szülők számára. A szülők közvetlen tapasztalatokat szerezhetnek gyermekeik fejlődésével, haladásával kapcsolatosan. A programok lehetőséget adnak a szülők aktív részvételére, az együttműködésre is.

B) A tanuló és a pedagógus együttműködésének formái, alkalmi, lehetőségei:

- kötelező tanítási órák,
- nem kötelező iskolai órák,
- szakköri foglalkozások,
- énekkari órák,
- közös kirándulások,
- klubdelutánok,
- közösen végzett hasznos munkák,
- sportversenyek, vetélkedők,
- diák fórumok,
- személyes megbeszélések,

A szülők közösségének képviselői szervei: osztály és iskolai SZMK választmányok. A tanulókat az iskolai diákönkormányzat választott vezetői képviselik. A diákönkormányzatot megbízott pedagógus segíti munkája végzésében.

IX. A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei és az alkalmassági vizsga szabályai, valamint középfokú iskola esetében a szóbeli felvételi vizsga követelményei A./ Az összetett iskolában

A tanulmányok alatti vizsgákról a 201/2012. (VIII. 31) EMMI rendelet nyújt tájékoztatást (64.§ - 72.§).

Minden vizsgatantárgy követelményei azonosak az adott évfolyam adott tantárgyának az intézmény Helyi tantervében található követelményrendszerével.

Az intézmény által szervezett vizsgák:

- osztályozóvizsga
- különbözeti vizsga
- javítóvizsga
- pótlóvizsga
- tanév végi tantárgyi vizsga

Osztályozóvizsga

Osztályozóvizsgát tesz a tanuló:

- a nevelőtestület döntése alapján, akinek éves hiányzása a jogszabályban előírt mértéket (250 tanítási óra) meghaladja és jegyei alapján nem osztályozható,
- a nevelőtestület döntése alapján, akinek hiányzása egy adott tárgyból a tantárgy óraszámának 30%-át meghaladta és érdemjegyei nem teszik lehetővé az osztályozást,
- aki tanulmányait magántanulóként végzi, (beszámoltató vizsgát tehet évente 2 alkalommal, osztályozóvizsgát tesz a félévi és tanév végi osztályzat megszerzéséhez),
- aki előrehozott érettségi vizsgát kíván tenni, de még nem teljesítette a helyi tantervi követelményeket.

További információk:

- a vizsga konkrét időpontját az igazgató jelöli ki,
- a vizsga pontos napjáról a vizsgázó tájékoztatást kap az osztályfőnöktől és a szaktanárától,
- a vizsga követelményeiről a tanuló a szaktanárától kap tájékoztatást,
- az osztályozóvizsga nem ismételhető meg,
- az osztályozóvizsgáról jegyzőkönyvet kell vezetni, az osztályozóvizsga eredményét az osztályfőnök írja be a törzskönyvbe és a bizonyítványba, és ezt az igazgató írja alá.
- Lehetőség van egy napon ugyanabból vagy több tárgyból két évre vonatkozó vizsga letételére is. Ebben az esetben a különböző tanévekre vonatkozóan ugyanazon napon belül, de külön vizsga keretében tehet eleget a tanuló a tantervi követelményeknek.

Különbözeti vizsga

Különbözeti vizsgát tesz az a tanuló, aki:

- tanulói jogviszony átvétellel való létesítéshez más iskolatípusból kéri felvételét,
- eltérő tanterv szerinti tanulmányokat folytatott és azonos vagy magasabb évfolyamra jelentkezik.

További információk:

- a különbözeti vizsga minden tekintetben megegyezik az egyéb tanulmányok alatti vizsgákkal.

Javítóvizsga

Javítóvizsgát tehet a tanuló:

- ha a tanítási év végén — legfeljebb három tantárgyból — elégtelen osztályzatot kapott,
- ha osztályozó, különbözeti vizsgáról igazolatlanul távol maradt vagy azt nem fejezte be, illetve az előírt időig nem tette le,
- aki az osztályozó-, vagy pótlóvizsga követelményeinek nem felelt meg.
- **További információk:**
- A javítóvizsga időpontjáról a vizsga előtt legalább két héttel értesítést küldünk a tanuló szülőjének

Pótlóvizsga

Pótlóvizsgán vehet részt az a tanuló,

- aki neki fel nem róható ok miatt nem tudott osztályozó- vagy javítóvizsgát tenni az igazgató által kijelölt időpontban, a javítóvizsgák időszakában. / A tanuló ez esetben csak augusztusban, a pótlóvizsga letétele után kaphat bizonyítványt./

A vizsgák rendje

- A tanulmányok alatti vizsgák tantárgy specifikusan: szóbeli, írásbeli, gyakorlati vizsgarészekből állnak.
- Tanulmányok alatti szóbeli vizsgát legalább kéttagú vizsgabizottság előtt kell tenni.
- Amennyiben az intézményben foglalkoztatottak végzettsége, szakképzettsége alapján erre lehetőség van, a vizsgabizottságba két olyan pedagógust kell jelölni, aki jogosult az adott tantárgy tanítására.

Sajátos nevelési igényű, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő diák vizsgája

A sajátos nevelési igényű, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók vizsgáját a jogszabályi előírásoknak megfelelően a 20/2012. EMMI rendelet 68.§ (4) bekezdése alapján szervezzük meg.

Az írásbeli vizsgák rendje

- A vizsgateremben az ülésrendet a vizsga kezdetekor a felügyelő tanár úgy köteles kialakítani, hogy a vizsgázók egymást ne zavarhassák, és ne segíthessék. Az írásbeli vizsgán csak a vizsgát szervező iskola bélyegzőjével ellátott lapon, feladatlapokon, tétellapokon lehet dolgozni. A rajzokat ceruzával, minden egyéb írásbeli munkát tintával kell elkészíteni.
- Az írásbeli vizsga időtartama vizsgatárgyanként különböző, 45-90 perc.
- Egy vizsganapon egy vizsgázó legfeljebb három írásbeli vizsgát tehet. A vizsgák között a vizsgázó kérésére legalább tíz, legfeljebb harminc perc pihenőidőt kell biztosítani. Az írásbeli dolgozatokat a vizsgázót tanító szaktanár javítja és értékeli.

A szóbeli vizsgák rendje

- A szóbeli vizsgát az iskola tanáraiból alakított vizsgabizottság előtt kell megtartani. A vizsgabizottság kérdező tanára az a tanár, aki a tanulót előzőleg tanította. Az elnöki teendőket az igazgató megbízottja látja el.
- Egy vizsgázónak egy napra legfeljebb három vizsgatárgyból szervezhető szóbeli vizsga. A vizsgateremben egy időben legfeljebb hat vizsgázó tartózkodhat.
- Minden vizsgázónak vizsgatárgyanként legalább 30 perc gondolkodási időt kell biztosítani a felkészülésre (kivételez az előrehozott érettségi miatt szervezett idegen nyelvi osztályozóvizsga). A felkészülési idő alatt a vizsgázó jegyzetet készíthet, de gondolatait szabad előadásban kell elmondania.
- Egy-egy vizsgatárgyból a feleltetés időtartama tizenöt percnél nem lehet több. Ha a vizsgázó a húzott tétel anyagából teljes tájékozatlanságot árul el, póttételt kell húznia.

A tanulmányi idő alatti vizsgákkal kapcsolatos szabályok

- Javítóvizsga és pótlóvizsga esetén a bizonyítványt a vizsga megkezdése előtt le kell adni.
- A vizsga eredményéről az osztályzatot, a szükséges záradékot a tanuló osztályfőnöke az osztálynaplóba, a bizonyítványba és a törzskönyvbe bejegyzi. A kijavított, aláírt írásbeli dolgozatot a szaktanárok a tanév végéig őrzik.
- A tanulók a vizsga halasztását kérhetik írásban az iskola igazgatójától. Az igazgató a szaktanár és az osztályfőnök véleményének meghallgatásával dönt. A halasztott vizsgákat a javítóvizsgával egy időben kell megszervezni. A halasztott vizsga csak egyedi elbírálás alapján, az igazgató engedélyével javítható.
- A diák a vizsgák témaköreit a vizsgát szervező szaktanártól írásban kapja meg, javítóvizsga esetén júniusban az osztályozó konferenciát követően, egyéb vizsgák esetén a vizsgára jelentkezéskor. A pótlóvizsgákra jelentkezni az igazgatónak címzett kérvényben lehet.
- A javítóvizsgára nem kell jelentkezni.

Tanév végi tantárgyi vizsgát az adott évfolyam anyagából

	Szóbeli	Írásbeli
10. évf. általános tantervű gimnáziumi osztály	<ul style="list-style-type: none">• magyar• történelem• idegen nyelv• választott tantárgy	<ul style="list-style-type: none">• matematika
11. évf. technikumi osztály	<ul style="list-style-type: none">• magyar• történelem• idegen nyelv	<ul style="list-style-type: none">• matematika

A nevezett vizsgatárgyak közül - saját döntésük alapján - legalább három tantárgy választása kötelező a tanulóknak.

A vizsgajegyek beszámítása

Az adott tantárgyból a vizsgajegy a tanév végi osztályzaskor háromszoros súllyal számolandó az osztályzat kialakításakor.

B. / Az Eötvös József Református Oktatási Központ Átányi és Egri Általános Iskolája és Alapfokú Művészeti Iskolájában

1. Általános szabályok

20/2012. EMMI Rend. 64. § (1) A tanuló osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy az osztályozó vizsgán, a különbözeti vizsgán, valamint a pótló és javítóvizsgán nyújtott teljesítménye (a továbbiakban a felsorolt vizsgák együtt: tanulmányok alatti vizsga) alapján kell megállapítani.

A kiskorú tanuló érdemjegyeiről a szülőt folyamatosan tájékoztatni kell.

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

- a) felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól,
- b) engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- c) a **20/2012. EMMI Rend. 51. § (6)** bekezdés b) pontjában meghatározott időnél többet mulasztott, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,

d) a tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát.

Különbözeti vizsgát a tanuló abban az iskolában tehet, amelyben a tanulmányait folytatni kívánja.

Pótló vizsgát tehet a vizsgázó, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a választást befejezné. A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására. Az igazgató hozzájárulhat ahhoz, hogy az adott vizsganapon vagy a vizsgázó és az intézmény számára megszervezhető legközelebbi időpontban a vizsgázó pótló vizsgát tegyen, ha ennek feltételei megteremthetők. A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.

Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha

- a) a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott,
- b) az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

A vizsgázó javítóvizsgát az iskola igazgatója által meghatározott időpontban, az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban tehet.

A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára

- az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt szükség szerint legfeljebb harminc perccel megnöveljük,
- lehetővé tesszük, hogy az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt használja, írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát, a szóbeli vizsga helyett írásbeli vizsgát tehet.

A vizsgaszabályzat hatálya

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett *tanulmányok alatti vizsgákra*, azaz:

- osztályozó vizsgákra,
- különbözeti vizsgákra,
- javítóvizsgákra
- pótló vizsgákra

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít, akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít.

Kiterjed továbbá más intézmények olyan tanulóira

- akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény igazgatója különbözeti vizsga letételét írja elő.

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

A vizsgatárgyak részeit és követelményeit a szakmai munkaközösségek állapítják meg helyi tantervünk alapján.

1.1 Az osztályozó és javítóvizsgák követelményeit a miniszter által kiadott kerettantervben szereplő követelmények alapján a nevelők szakmai munkaközösségei, illetve – amelyik tantárgynál nincs munkaközösség – a szaktanárok állapítják meg a helyi tanterv életbelépésének megfelelően évente felmenő rendszerben:

A követelmények elfogadásáról az előbbi ütemezésnek megfelelően a nevelőtestület dönt.

2. A zeneoktatás általános fejlesztési követelményei

Kiemelt kompetenciák a zeneoktatás területén

Bemeneti kompetencia:

- Azok az adottságok és képességek, amelyek alkalmassá teszi az oktatásba bekapcsolódó tanulót arra, hogy elsajátítsa a zenetanuláshoz szükséges kompetenciákat.

Szakmai kompetencia

- A zenei képességek és készségek fejlesztése (hallás, ritmusérzék, intonációs érzékenység, fogékonyság a dinamika és a hangszín különbségeire, zenei memória és fantázia, előadói és manuális készség, a zenei karakterek iránti érzékenység).
- A zenei olvasás és írás készségének megalapozása és fejlesztése.
- A hangszeres technikai készség, az improvizációs készség fejlesztése.

Személyes kompetencia

- Érzelmi intelligencia, művészi kifejező készség, szorgalom, önfegyelem, elhivatottság, kreativitás, ötletgazdagság, az alkotói magatartás, lelkiismeretesség, önbizalom.

Társas kompetencia

- Együttműködés képessége (közös munka, alkalmazkodás, irányíthatóság, tolerancia, kommunikációs készség) azon viselkedési formák tanulása, amely alapján konstruktívan be tud illeszkedni és aktívan részt tud venni a társas zenélésben. – Esélyegyenlőség

Módszertani kompetencia

- Tanulás tanulása, a tanulók rendszeres, céltudatos, igényes munkára, hatékony gyakorlásra nevelése.
- Rendszerezett zenei ismeretek, általános zenei műveltség megalapozása.
- A zene logikájának, a harmóniai szerkezet és a forma összefüggéseinek megismertetése.
- A főbb zenei műfajok, stílusok sajátosságainak, a zeneirodalom nagy korszakainak, népünk zenéjének, a zene történetének, az előadó-művészet és a zeneirodalom nagy egyéniségeinek megismertetése.
- A kortárs zene befogadására nevelés.
- A tanulók zenei ízlésének formálása, a tanuló rendszeres zenehallgatásra nevelése. – A társművészetek iránti nyitottság kialakítása.
- Tehetséggondozás.
- Hátrányos helyzetűekkel való differenciált foglalkozás
- A zenei pályát választó tanulók felkészítése szakirányú továbbtanulásra.

a) FAFÚVÓS TANSZAK TANTÁRGYAI

FURULYA

Az alapfokú művészetoktatás furulya tantárgyának hangszere a barokk (angol) fogású hangszer.

A furulyatanítás általános céljai, feladatai

Ismertesse meg a tanulókkal (életkoruknak megfelelő szinten)

- a furulya lehetőségeit, saját irodalmát és a furulyán is játszható egyéb művek minél szélesebb körét;
- hangszerük történetét, akusztikai sajátosságait, a furulyairodalom legkiemelkedőbb alkotó- és előadóművészeit,
- a furulyacsalád egyéb tagjait és a rokon hangszereket.

Alakítson ki könnyed hangszerkezelést:

- megfelelő légzéstechnikát, helyes befúvómódot, test-, hangszer- és kéztartást, billentést és tudatosítsa ezeket,

- dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező furulyahangot,
- differenciált hangindítást és hanglezárást,
- megfelelő tempójú repetíciót,
- laza, egyenletes ujjtechnikát,
- pontosan összehangolt nyelv- és ujjmozgást.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen

- tartott hangokat állandó és változó dinamikával, az intonáció lehetőség szerinti megtartásával,
- hangsorokat, fokozatosan táguló hangterjedelemben, különböző figurációkkal, – a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujjgyakorlatokat.
- tegye jártassá a tanulót a furulyairodalom javát képező reneszánsz és barokk művek díszítésében. Fordítson figyelmet
- a furulyázni tanulók alapfunkcióinak gondos megalapozására,
- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a lapról olvasási készség fejlesztésére,
- a különböző alaphangú furulyák használatakor az abc-s névvel történő helyes (nem transzponáló) olvasásra, – a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg igényes kidolgozására,
- az eredeti furulyairodalom mellett más zenei korszakok műveinek megismertetésére – a rendszeres társas muzsikálásra.

Tanítsa meg a tanulót a hangszer ápolására.

FUVOLA

A fuvolanítás általános céljai, feladatai:

- a helyes légzés kialakítása,
- a kifejező fuvolahang elsajátíttatása,
- a kéz-, test-, fej-, hangszertartás lazaságának tudatosítása,
- a megismert mozgásmechanizmusok automatikussá tétele,
- a biztonságos hangszerkezelés kialakítása,
- a belső hallás fejlesztése,
- a ritmus alapérzetének biztonságos alkalmazása, – rendszerezett zenei ismeretek átadása.

Ismertesse meg a tanulókkal

- a fuvola történetét,
- a fuvola társhangszereit (fafúvós hangszercsalád),
- a hangszer irodalmát,
- a jelentősebb alkotó- és előadóművészek munkásságát.

Tudatosítsa

- a helyes légzéstechnikára épülő ideális befúvási mód (ansatz) együttes használatát,
- a hangminőség, dinamika és intonáció összefüggéseit,
- a hangszer könnyed kezelését, a laza mozgásérzetek kialakítását,
- a fuvola hangképzésének fizikai törvényszerűségeit,
- a rendszeres és helyes gyakorlási módszer alapelveit,
- a kottahű játék – mint legfontosabb alapelv – pontos betartását.

Fejlessze a tanuló zenei képességeit

- hangszeres technikáját,
- improvizációs tevékenységét (kreativitását), – lapról játszási készségét.
- zenei memóriát

Ösztönözze a tanulót

- a lapról olvasási készség folyamatos, aktív művelésére.

KLARINÉT

A klarinéttanítás általános célja, feladatai

- a helyes légzés kialakítása,
- a kifejező klarinéthang elsajátíttatása,
- a kéz-, test-, fej-, hangszertartás lazaságának tudatosítása,
- a megismert mozgásmechanizmusok automatikussá tétele,
- a biztonságos hangszerkezelés kialakítása,
- a belső hallás fejlesztése,
- a ritmus alapérzetének biztonságos alkalmazása, – rendszerezett zenei ismeretek átadása.

Ismertesse meg a tanulókkal

- a klarinét történetét,
- a klarinét társhangszereit (fafúvós hangszercsalád),
- a hangszer irodalmát,
- a jelentősebb alkotó- és előadóművészek munkásságát.

Tudatosítsa

- a helyes légzéstechnikára épülő ideális befúvási mód (ansatz) együttes használatát,
- a hangminőség, dinamika és intonáció összefüggéseit,
- a hangszer könnyed kezelését, a laza mozgásérzetek kialakítását,
- a klarinét hangképzésének fizikai törvényszerűségeit,
- a rendszeres és helyes gyakorlási módszer alapelveit,
- a kottahű játék – mint legfontosabb alapelv – pontos betartását.

Fejlessze a tanuló zenei képességeit

- hangszeres technikáját,
- improvizációs tevékenységét (kreativitását), – lapról játszási készségét.

Ösztönözze a tanulót

- a lapról olvasási készség folyamatos, aktív művelésére.

b) . RÉZFÚVÓS TANSZAK TANTÁRGYAI

TROMBITA

A trombitatanítás feladatai:

- a tanuló egyéni adottságához, képességéhez igazodó módszerek kialakítása, kiemelt figyelmet fordítva az egyéni hangszeroztatásban rejlő pedagógiai lehetőségek kihasználására,
- a helyes légzés, befúvás, testtartás, hangszertartás beállítása, kialakítása,
- a hangszeres játékhöz szükséges motorikus reflexek, motivációs bázis, a naponkénti gyakorlás szükségletének kialakítása,
- a hangszeres játék megvalósításában részt vevő izmok lazaságának, terhelhetőségének tartósabb igénybevétel teljesítéséhez szükséges készségek kialakítása,
- a zenei memória fejlesztése, gyakorlati alkalmazásához szükséges jártasságok kialakítása,
 - az egyéni hangszeres tanórákra, kamarazenei, zenekari foglalkozásokra történő önálló felkészülés képességének kialakítása. Ismertesse meg a tanulókkal
- a trombita történetét,
- a trombitának a rézfúvósok családjában és különféle együttesekben betöltött szerepét,
- a hangszer irodalmának, tananyagban megjelenő részét,
- a hangszer irodalmának, tananyagban megjelenő részét
- a tananyagon keresztül a főbb zenei stílusokat,
- a trombita hazai és külföldi művészeinek munkásságát.

Tudatosítsa

- a helyesen beállított légzéstechnika állandó ellenőrzésének fontosságát,
- a helyes szájtartás, mint a jó befúvási mód (ansatz) alapfeltételének fontosságát,

- a mindennapi gyakorlás didaktikai és fiziológiai szempontok szerinti szükségességét, – a könnyed, felszabadult hangszeres játékmód kialakításának fontosságát.

Fejlessze a tanuló

- hallását, belső hallását, „intonációs” képességét,
- hangszeres adottságait, – hangszertechnikai tudását,
- megformáló– és előadói képességét.

Tegye képessé a tanulókat

- rendszeres, hatékony, igényes gyakorlásra,
- a gyakorlás során felmerülő hibák önálló kijavítására,
- a beállított alapfunkciók önellenőrzésére,
- a tiszta intonációra,
- folyamatos hangszerjátékra, árnyalt stílusos előadásra,
- a pontos kottaolvasásra, a ritmus, valamint a zenei kifejezések előadásmódjára, illetve a tempóra vonatkozó utasítások megvalósítására.

HARSONA–TENORKÜRT–BARITONKÜRT

A harsona és rokon hangszerei, a tenorkürt– és a baritonkürt–tanítás szakirányú feladatai A képzés legeredményesebb módjának az tekinthető, ha a tanuló 8–9 éves korában tenoron vagy baritonon kezdi a mélyrézfúvós hangszerek tanulását és csak a tanulmányok során amikor erre alkalmassá válik, tér át a harsona tanulására. A tenoron vagy baritonon megszerzett készségek birtokában a továbbtanulást megelőző két évben elegendő a harsonatanulást megkezdeni a zeneművészeti szakközépiskolai felvételi követelmény eléréséhez.

A harsonatanítás szakirányú feladatai:

- ismertesse meg a tanulóval (életkoruknak megfelelő szinten) a hangszerek lehetőségeit, irodalmát; történetét, akusztikai sajátosságait, az irodalom legkiemelkedőbb alkotó– és előadóművészeit.

Alakítson ki könnyed hangszerkezelést:

- megfelelő légzéstechnikát, helyes befúvósmódot, test–, száj–, hangszer– és kéztartást, tolókezelést és tudatosítsa ezeket,
- dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező zenei hangot,
- differenciált hangindítást és hanglezárást,
- megfelelő tempójú repetíciót,
- laza, egyenletes kartechnikát,
- pontosan összehangolt nyelv– és karmozgást.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen

- tartott hangokat állandó és változó dinamikával, az intonáció lehetőség szerinti megtartásával,
- hangsorokat, fokozatosan táguló hangterjedelemben, különböző figurációkkal, – a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujjgyakorlatokat.

Fordítson figyelmet

- a helyes légzés kialakítására, gyakorlására, fejlesztésére intenzív légzésfejlesztési gyakorlatokkal,
- a helyes szájartás kialakítására, a szájizomzat fejlesztésére a mindennapi gyakorlatok segítségével:
- fúvóka és hangszer nélkül csupán ajakkal,
- csak fúvókával,
- hangszerrel,
- mindezek ellenőrzése fúvóka karikával,
- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a lapról olvasási készség fejlesztésére,

- a tudatos zenei memorizálásra,
 - a művek zeneileg igényes kidolgozására, – a rendszeres társas muzsikálásra.
- Tanítsa meg a tanulót a hangszer karbantartására.

c) BILLENTYŰS TANSZAK TANTÁRGYAI

ZONGORA

A zongoratanítás feladatai

Ismertesse meg a tanulókkal

- a zongora alapvető sajátosságait, felépítését, működésének elvét (kalapács–mechanika, pedálszerkezet, hangolás), akusztikai sajátosságait,
- a hangszer gazdag irodalmának legjelentősebb zeneszerzőit és előadóművészeit, – a hangszer kialakulásának vázlatos történetét.

Alakítson ki

- a testarányoknak megfelelő elhelyezkedéssel természetes hangszerkezelést,
- megfelelő kéztartást,
- független játszóapparátust (ujjak, kar), a kezek önállóságával,
- rugalmas, laza ízületeket (váll, könyök, csukló, ujjtő),
- az adottságok alapján kiegyenlített zongoratechnikát (sima pozícióváltást, a kezek ügyes alá – és fölétevését),
- differenciált billentést, ujjvégérzetet.

Tegye képessé a tanulókat arra, hogy

- tudjon a billentyűzet teljes terjedelmében tájékozódni és azon játszani,
- tudja a zongorajáték alapelemeit, játékformáit (skála, hármashangzat, futam, kettősfogás, tremolo, trilla, díszítés), a billentésmódokat (legato, staccato, tenuto, leggiero, portato, non legato) a zenei anyaghoz alkalmazni,
- tudja a zongorapedálokat megfelelően használni,
- a mű mondanivalójának megfelelően tudja kifejező hangon, hangszínben, hangerőben, gazdagon megszólaltatni a hangszeret, a zenei karaktereket megvalósítani,

Fejlessze a tanuló

- muzikalitását a hajlékony, dinamikában árnyalt dallamformálással, a dallam és kíséret viszonyának igényes kimunkálásával, billentéskultúrával,
- zenei hallását, a tiszta intonációt, a melodikus, a polifon és funkciós hallást,
- metrum– és ritmusérzékét, az egyenletes tempótartását,
- kottaolvasási készségét, lapról játékát, memóriáját,
- hangszerkezelését, technikáját az ügyesítőket, az ujjgyakorlatokat, etűdöket, skálákat alkalmazásával.

d) AKKORDIKUS TANSZAK TANTÁRGYAI

GITÁR

Az alapfokú művészetoktatás „klasszikus gitár” tantárgyának hangszere a hat húros, nylonhúrozású, hagyományos akusztikus gitár.

A gitártanítás céljai, feladatai

Tanítsa meg:

- A gitár részeit, felépítését, akusztikai sajátosságait.
- A gitár különböző behangolási módjait.
- A gitárjáték alapvető technikai elemeit: apoyando, tirando, arpeggio, törtakkordok fekvésváltás, kötések, barré, valamint a tompítás különféle lehetőségei jobb- és balkézrel egyaránt.
- A gitáriródalomban előforduló egyéb effektusok: üveghang (flageolett), glissando, tompított pengetés (etouffe), rasgueado, ütés, dobolás (tamb.) kivitelezését.
- A legato, tenuto, portato, staccato játékmód alkalmazásával az artikuláció megvalósítását.
- A játszott művek karakterének, tempó és dinamikai jellegzetességeinek kifejezését.
- A gitáron megszólaltatható főbb zenei stílusok előadási sajátosságait.
- A gitár, mint kísérőhangszer lehetőségeit: a leggyakrabban előforduló akkordokat és akkordfűzéseket.
- A hangszer karbantartási feladatok elvégzését.

Alakítsa ki és tudatosítsa az alábbiakat:

- Helyes test-, hangszer- és kéztartás.
- Laza kar- és ujjtechnika.
- A két kéz pontosan összehangolt mozgása.
- Helyes fogástechnika, differenciált pengetés.
- Összességében könnyed hangszerkezelés.

Gyakoroltasson rendszeresen:

- Az adott technikai elem tanításának megfelelő mechanikus ujjgyakorlatokat, mozdulatsorokat.
- Az elméleti ismeretekkel összhangban hangsorokat, skálákat, különböző pengetési- és ritmusvariációkkal is.
- Arpeggio gyakorlatokat.
- A felmerülő technikai problémának megfelelő etűdöket.

Ösztönözze a tanulókat:

- Játéktechnikájuk folyamatos fejlesztésére, gondozására, ezen belül kiemelten a szép gitárhangsín kialakítására.
- Céltudatos gyakorlási módszer kialakítására.
- A rendszeres társas muzsikálásra.

Fordítson figyelmet:

- A precíz hangszerhangolásra.
- A művek igényes kidolgozására technikai és zenei szempontból egyaránt.
- A tudatos zenei memorizálásra.
- A lapról játéokra, mindig az előző év nehézségi szintjén gyakoroltatva.

e) KÖTELEZŐ TANTÁRGYAK

SZOLFÉZS KÖTELEZŐ

A szolfézsnak, mint kötelező tantárgynak két előképző és négy alapfokú évfolyama van, követelményei megegyeznek a szolfézs tantárgy azonos évfolyamainak követelményeivel. Az előképző évfolyamok elvégzése nem kötelező. A 4. évfolyam végén alapvizsga tehető.

A szolfézstanítás – a hangszertanítással szerves egységben – a zene megszerettetését, megértését, valamint a későbbi öntevékeny muzsikálás és zenehallgatás iránti igény kialakulását kívánja megalapozni. A zeneművek élményt nyújtó megismerésén és megértésén túl a tantárgy sajátosságából adódóan a hangsúly a tanítás folyamatában a zenei ismeretek elsajátíttatására, a képesség- és készségfejlesztésre, a kreativitás és a tudás alkalmazásának kimunkálására kerül. A végső cél a globális zenei látásmód és gondolkodás alapjainak kialakítása, elindítása az alapfokú szolfézstanításban is: „A tanuló, hallja, amit lát és látja, amit hall!” (Kodály Zoltán)

A tantervi program e cél elérését kívánja segíteni azzal, hogy az általános zenei képességek fejlesztését és a zenei alapismeretek elsajátítását pedagógiai folyamattá szervezi.

Külön figyelmet fordít arra, hogy e tevékenység gazdagítsa a tanulót a zene megszólaltatásának és befogadásának örömeivel.

A szolfézstanítás célja, feladata:

A tanulók zenei készségeinek kiművelése, képességeik fejlesztése és ismereteik bővítése az alábbi területeken: – belső hallás

- ritmus–metrum,
- tiszta intonáció,
- tájékozódás a magassági viszonyokban (relációk, hangközök),
- dallamhallás,
- többszólamúság
- harmóniaazonosítás
- zenei olvasás – írás, – zenei szerkezet (forma),
- zenei memória,
- zenehallgatás (zeneértés)
- a kreativitás fejlesztése, – rögtönzés,
- a megszerzett tudás alkalmazása,
- a hangszertanulás segítése,
- a zenei szaknyelv legfontosabb kifejezéseinek megismertetése,
- a zenei műveltség igényének kialakítása,
- a társművészetek iránti nyitottság megalapozása
- a zenei pályára készülő tanulók felkészítése a továbbtanulásra
- a tanulók személyiségének erkölcsi és szellemi formálása; nemzeti identitástudatuk megerősítése, érzelmviláguk kibontakoztatása Rendelkezék a tanuló
- olyan késztetéssel, mely a választott – eddig tanult – muzsikálási formát élete szerves részévé teszi,
- a tanulmányai során elsajátított készség-, jártasság-, ismeret–repertoárral, melyek eszközt biztosítanak a zene belső elképzeléséhez, értelmezéséhez, stílusos megszólaltatásához, – olyan zenei áttekintőképességgel, melynek birtokában önállóan meg tudja oldani a képesség–készség szintjének megfelelő zenei feladatokat, – biztos zenei ízléssel és ítélő képességgel és – a zene iránti elkötelezettséggel.

f) KÖTELEZŐEN VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAK (5. évfolyamtól)

ZENETÖRTÉNET–ZENEIRODALOM

A zenetörténet–zeneirodalom tanításának a célja, hogy a zene iránt érdeklődő, művelt embereket neveljen, akik zenei tanulmányaik során képessé válnak a további önművelésre, valamint a zene aktív művelésére, és sajátos eszközeivel, minél szélesebb körű zenei műveltséget biztosítson.

A zenetörténet–zeneirodalom tanításának szakirányú feladatai

- a zene iránti fogékonyság elmélyítése, a zenei ismeretek bővítése, az eddig megszerzett készségekre építve,
- hosszú távon a teljes zenetörténet átfogó megismertetése.

Az egyes zenetörténeti stíluskorszakok mestereinek, műfajainak, alkotásainak részletesebb megismertetése, elemzése, széles körű kitekintéssel az adott kor főbb tendenciáira, stílusjegyeire, társművészeire, mestereire, alkotásaira. Neveljen az értékes zene szeretetére, ösztönözze a tanulókat

- rendszeres hangverseny– és operalátogatásra,
- a rádió és a televízió zenei műsorainak meghallgatására,
- a zenei élet eseményei iránti érdeklődésre,
- értékes hangfelvételek és videofelvételek gyűjtésére és meghallgatására, – aktív társas muzsikálásra.

Alakítson ki szilárd értékrendet a tanulóban, melynek segítségével a későbbiekben a zene bármely műfajában és korszakában biztosan tájékozódni tud.

Tegye nyitottá és érdeklődővé a tanulót minden újdonság iránt, a kortárs zenében (és társművészetekben).

Fejlessze a tanulók esztétikai érzékét és érzelmi fogékonyságát.

3. A művészeti alapvizsga és záróvizsga általános követelményei

A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei.

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait – valamennyi vizsga tantárgy tekintetében – az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével az iskola helyi tantervében kell meghatározni.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálható legyen a tanuló felkészültsége és tudása. A művészeti alapvizsgát és záróvizsgát háromtagú vizsgabizottság előtt kell letenni. A vizsgabizottság elnökét és tagjait a vizsga szervezője bízza meg. A művészeti alapvizsga és záróvizsga lebonyolítása a vizsgáztató intézmény feladata.

Vizsga tantárgynak csak az a tantárgy választható, amelyet az intézmény pedagógiai programja szerint biztosít, valamint a tanuló a tantárgy tanításának utolsó évfolyamán az előírt tantárgyi követelményeknek eleget tett.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga vizsga tantárgyak

1) Alapvizsga tantárgyai

Az alapvizsga írásbeli és/vagy szóbeli, valamint gyakorlati vizsgarészből áll. Az alapvizsgán az „A” tagozatos tanuló választhat írásbeli, vagy szóbeli vizsga között. A „B” tagozatos tanulók, valamint zeneelmélet főtanzakos tanulók számára mindkét vizsgarész kötelező. Gyakorlati vizsgát valamennyi tanulónak kell tennie.

2) Írásbeli vizsga tantárgya:

Hangszeres tanszakok „A” tagozat: szolfézs kötelező, zenetörténet–zeneirodalom
Hangszeres tanszakok „B” tagozat: szolfézs

Szóbeli vizsga tantárgya

Hangszeres tanszakok „A” tagozat: szolfézs kötelező zenetörténet–zeneirodalom
Hangszeres tanszakok „B” tagozat: szolfézs

Gyakorlati vizsga tantárgya

Hangszeres tanszakok „A” és „B” tagozat: főtárgy

4) Záróvizsga tantárgyai

A záróvizsga írásbeli és/vagy szóbeli, valamint gyakorlati vizsgarészből áll. A záróvizsgán az „A” tagozatos tanuló választhat írásbeli, vagy szóbeli vizsga között. A „B” tagozatos, valamint zeneelmélet főtanzakos tanulók számára mindkét vizsgarész kötelező. Gyakorlati vizsgát valamennyi tanulónak kell tennie.

1. Írásbeli vizsga tantárgya:

Hangszeres tanszakok „A” tagozat: szolfézs vagy zenetörténet–zeneirodalom

Hangszeres tanszakok „B” tagozat: szolfézs

2. Szóbeli vizsga tantárgya

Hangszeres tanszakok „A” tagozat: szolfézs vagy zenetörténet–

zeneirodalom Hangszeres tanszakok „B” tagozat: szolfézs 3. Gyakorlati vizsga tantárgya:

Hangszeres tanszakok „A” és „B” tagozat: főtárgy

A vizsgák ideje:

Hangszeres főtárgyak

Gyakorlati vizsga

„A” tagozat minimum 10 perc

„B” tagozat minimum 10 perc

Elméleti tantárgyak

„A” tagozat: írásbeli: minimum 45 perc; vagy szóbeli: minimum 10 perc

„B” tagozat: írásbeli: minimum 45 perc; és szóbeli: minimum 15 perc

5) Előrehozott vizsga

Az alapfokú művészetoktatási intézmény tanulói számára előrehozott vizsga is szervezhető. Előrehozott művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga az egyes tantárgyra előírt iskolai tanulmányi követelmények teljesítése után, a tanulói jogviszony fennállása alatt, az iskolai tanulmányok teljes befejezése előtt szervezhető.

6) A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen – egyéni versenyzőként – az adott tanévben döntőbe került.

Ha a tanuló már rendelkezik a zeneművészeti ág valamelyik tanszakán megszerzett művészeti alapvizsgával vagy záróvizsgával, akkor az adott tantárgyakból a vizsga alól felmentés adható.

7) A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán vizsga tantárgyanként külön–külön osztályzattal kell minősíteni.

Amennyiben az intézmény előrehozott művészeti alapvizsgát vagy záróvizsgát szervez, úgy annak eredményét a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán figyelembe kell venni.

A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsga tantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásába a főtárgyból kapott osztályzat a döntő.

Eredményes művészeti alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a vizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott.

Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

X. A felvétel és az átvétel helyi szabályai

A tanuló – beleértve a magántanulót is – az iskolával tanulói jogviszonyban áll. A tanulói jogviszony felvétel vagy átvétel útján keletkezik. A felvétel és az átvétel jelentkezés alapján történik. A felvételtől vagy átvételtől az iskola igazgatója dönt. A tanulói jogviszony a beíratás napján jön létre. A tanuló a tanulói jogviszonyon alapuló jogait az előbbi időponttól kezdve gyakorolhatja. Jogszabály, továbbá az iskola házirendje egyes jogok gyakorlását az első tanév megkezdéséhez kötheti.

Az intézmény nem rendelkezik kötelező beiskolázási körzettel.

Az óvodába jelentkező gyermekek sorrendjének elbírálásának szempontrendszere:

1. Az intézmény bölcsődéjéből jelentkező gyermekek
2. Az intézmény dolgozóinak gyermekei, unokái.
3. Református gyülekezeti ajánlással rendelkező jelentkezők
4. Katolikus gyülekezeti ajánlással rendelkező jelentkezők.
5. Keresztséggel rendelkező református vallású jelentkező.
6. Keresztséggel rendelkező katolikus vallású jelentkező.
7. Az intézményegységbe járó tanuló testvére, testvérei.

Az általános iskola előnyben részesíti a felvételi eljárás során az intézményrendszer óvodájából érkező, illetve a református gyülekezetek ajánlásával rendelkező jelentkezőket. Rangsor kialakításának szempontjai:

Átányi tagintézmény:

1. A Tündérmű Református Óvodából érkező jelentkezők.
2. Az intézmény dolgozóinak gyermekei, unokái.
3. Református gyülekezeti ajánlással rendelkező jelentkezők
4. Katolikus gyülekezeti ajánlással rendelkező jelentkezők.
5. Keresztséggel rendelkező református vallású jelentkező.
6. Keresztséggel rendelkező katolikus vallású jelentkező.
7. Az intézményegységbe járó tanuló testvére, testvérei.

Egri tagintézmény:

A felvételi eljárásban maximálisan 80 pontot lehet szerezni, mely a következőképpen szerezhető:

1. elbeszélgetés - 40 pont
2. református gyülekezeti ajánlás - 10 pont
3. testvére az iskolánk tanulója - 10 pont
4. dolgozónk ajánlása - 10 pont
5. óvodás előkészítőre jár az iskolánkba -10pont

A tankötelezettség megkezdésének feltétele a gyermek iskolába lépéshez szükséges fejlettségének megléte, annak igazolása. A gyermek iskolába lépéshez szükséges fejlettségének jellemzőit az Óvodai nevelés országos alapprogramjának kiadásáról szóló kormányrendelet határozza meg.

Az általános iskola első évfolyamára történő beiratkozáskor be kell mutatni a gyermek személyazonosítására alkalmas, a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolványt.

Az iskola igazgatója a felvételi eljárásban a felvételtől, átvételtől tanulói jogviszonyt létesítő, vagy a kérelmet elutasító döntést hoz. Az iskola igazgatója köteles értesíteni a felvételi, átvételi kérelem elbírálásáról a szülőt a döntést megalapozó indokolással, a fellebbezésre vonatkozó tájékoztatással, továbbá átvétel esetén az előző iskola igazgatóját is. Az iskola igazgatója a felvételi, átvételi kérelem benyújtásával kapcsolatos ügyintézés, a határidőszámítás, a mulasztás elbírására és a kérelem benyújtásával kapcsolatos eljárás során a köznevelés rendszerében hozott döntésekkel kapcsolatos szabályok alapján jár el.

Az iskola igazgatója értesíti a gyermek, tanuló lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivatalt, ha olyan gyermeket, tanköteles tanulót vett fel vagy át, akinek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye nem a nevelési-oktatási intézmény székhelyén van.

A tanuló átvételére – kivétel, ha az általános iskolai tanuló úgy kíván iskolát váltani, hogy az az iskolatípus változtatásával is jár – a tanítási év során bármikor lehetőség van, amennyiben az intézmény úgy ítéli meg, hogy ez a váltás mindkét fél számára előnyös és gyümölcsöző.

Az iskolába felvett gyermeket, tanulót – beleértve a magántanulót is – az iskola tartja nyilván. Az iskola a vele tanulói jogviszonyban álló tanulókról külön nyilvántartást vezet. Ha a tanköteles tanuló iskolát változtat, további nyilvántartása az átadó iskola értesítése alapján az átvevő iskola feladata. Az iskola nyilvántartásában marad az a tanköteles tanuló, aki iskolai tanulmányait külföldön folytatja. Az iskola kivezeti a nyilvántartásából azt a tanulót, akinek tanulói jogviszonya kérelmére a tankötelezettség megszűnését követően megszűnik.

Ha a tanköteles tanuló az általános iskola utolsó évfolyamának elvégzése után a középfokú iskolai felvételi eljárásban nem vett részt, az általános iskola igazgatója értesíti a tanuló lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivatalt, amely gondoskodik a tanuló tankötelezettségének teljesítését biztosító nevelés-oktatásban történő részvételéről.

Ha a tanulót rendkívüli felvételi eljárás keretében vették fel az iskolába, a beiratkozásának időpontját az iskola igazgatója állapítja meg.

Szakképző iskola tekintetében a szakképzésről szóló törvény felvételre, átvételre vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni!

Tanulói jogviszony felvétel, vagy átvétel útján keletkezik. A felvétel vagy átvétel jelentkezés alapján történik. A felvételtől vagy átvételtől az iskola igazgatója dönt. Felvétel által jogviszony létesíthető azzal a tanulóval, aki a felvételi eljárást sikerrel teljesítette, a felvételi rangsorban elfoglalt helye ezt lehetővé teszi. A felvételi eljárás rendje a következő:

A felvételi pontok számítása

GIMNÁZIUMI KÉPZÉS

1. Általános tantervű gimnáziumi osztály

Felvételi vizsgát tartunk. A felvételi eljárás során a **központi írásbeli felvételi vizsga** eredménye és az általános iskola **7. osztály év végi és a 8. osztály első félévi eredményét** vesszük figyelembe az alábbi tantárgyakból.

- Magyar nyelv
- Magyar irodalom
- Matematika
- Történelem

- Idegen nyelv
- Fizika
- Kémia
- Biológia
- Földrajz
- Szabadon választott tárgy

Tantárgyak alapján elérhető maximális pontszám: 100 pont.

Központi írásbeli felvételi vizsgán elérhető maximális pontszám: 100 pont.

Elérhető maximális pontszám: 200 pont

TECHNIKUMI SZAKMAI OKTATÁS

1. Rendészet és közszolgálat ágazati képzés

Felvételi vizsgát nem tartunk. A felvételi eljárás során az általános iskola **7. osztály év végi és a 8. osztály első félévi eredményét** vesszük figyelembe az alábbi tantárgyakból.

- Magyar nyelv
- Magyar irodalom
- Matematika
- Történelem
- Idegen nyelv
- Fizika
- Kémia
- Biológia
- Földrajz
- Szabadon választott tárgy

Tantárgyak alapján elérhető maximális pontszám: 100 pont.

Elérhető maximális pontszám: 100 pont

Továbbá: - egészségügyi alkalmassági vizsgálat

Az osztályban folyó speciális testnevelési oktatás és önvédelmi képzés miatt, a tanulóknak – amennyiben ezt az intézmény az adott évben megszervezi -testnevelési alkalmassági vizsgán is részt kell venniük.

A testnevelési alkalmassági vizsga követelményei:

20 m-es ingafutás (netfit hanganyag felhasználásával)

- fiúk:25 hossz
- lányok:20 hossz

Tornapadon átugrás hasonfekvésből - hasonfekvésbe 30mp alatt

- fiúk: 10 ismétés
- lányok 8 ismétlés

Medicinlabda dobás falhoz (1.5 m távolságból, fiúknak 5kg, lányoknak 3 kg-os labdával 45 mp alatt)

- fiúknak 25 ismétlés
- lányoknak 20 ismétlés

Minden próba esetében a meghatározott szintek a minimumot jelentik. Alkalmatlan az a jelentkező, aki egytől több próbát nem teljesít a meghatározott minimumnál jobban. Az alkalmassági vizsgán „**alkalmatlan**” minősítést kapott tanuló **nem nyerhet** felvételt a rendészet és közszolgálat ágazati képzésre.

2. Mezőgazdaság és erdészet ágazati képzés:

Felvételi vizsgát nem tartunk. A felvételi eljárás során az általános iskola 7. osztály év végi és a 8. osztály első félévi eredményét vesszük figyelembe az alábbi tantárgyakból.

- Magyar nyelv
- Magyar irodalom
- Matematika
- Történelem
- Idegen nyelv
- Fizika
- Kémia
- Biológia
- Földrajz
- Szabadon választott tárgy

Elérhető maximális pontszám: 100 pont.

Továbbá: - egészségügyi alkalmassági vizsgálat

SZAKKÉPZŐ ISKOLAI SZAKMAI OKTATÁS

Felvételi vizsgát nem tartunk. A felvételi eljárás során az általános iskola 7. osztály év végi és a 8. osztály első félévi eredményét vesszük figyelembe az alábbi tantárgyakból.

- Magyar nyelv
- Magyar irodalom
- Matematika
- Történelem
- Idegen nyelv
- Fizika
- Kémia
- Biológia
- Földrajz
- Szabadon választott tárgy

Elérhető maximális pontszám: 100 pont.

Továbbá: - egészségügyi alkalmassági vizsgálat
- adott szakmák esetén pályaalkalmassági vizsgálat

A RANGSOROLÁS MÓDJA

A rangsorolás a felvételi eljárás során szerzett pontszámok sorrendje alapján történik. Pontazonosság esetén előnyben részesül:

- református felekezeti jelentkező
- HHH tanuló
- testvére(i) az intézményben tanulnak
- hevesi lakos
- rendészet és közszolgált ágazati képzés esetén kiemelkedő, oklevéllel igazolt sportteljesítménnyel rendelkező tanuló

SNI-s és BTM-s tanulók esetében alkalmazott speciális szabályok

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 51. § (5) pontja alapján a felvételi vizsgán indokolt esetben biztosítjuk a törvényben előírtakat. Ha a tanuló élni akar az NKT 51. § (5) bekezdésében biztosított jogával, a 20/2012 (VIII.31.) EMMI rendelet 33. § (3) pontja szerint a jelentkezési laphoz csatolni kell, az erre vonatkozó kérelmet, valamint a szakértői bizottság véleményét.

Jogorvoslati lehetőségek

A központi írásbeli vizsgával kapcsolatos észrevételeket a tanuló a megtekintés napját követő munkanapon, 16⁰⁰ óráig nyújthatja be az iskola igazgatójának címezve.

A jelentkezés elutasítása esetén a szülők a döntés ellen jogorvoslattal élhetnek. A jogorvoslati eljárást megindító kérelmet, az iskola fenntartójához kell benyújtani, melynek elbírálását a tárgyév június 1-jéig kell elvégezni.

Átvétel útján jogviszony létesíthető abban az esetben, ha a kérdéses évfolyam adott osztályában van szabad férőhely, valamint a jelentkező azonos képzésfajtából érkezik. Amennyiben a képzésfajta nem teljesen megegyező, abban az esetben a szükséges tantárgyak vonatkozásában, sikeres különbözeti vizsga letétele után vehető át a tanuló.

A szakképzés 9. évfolyamán az azonos ágazati képzésben részt vevő tanulók átvételére van lehetőség.

A szakképzés területén, a szakirányú oktatásban átvétel kizárólag azonos szakma tanulása esetén lehetséges, kivételt képez a szakképzés kezdő évfolyamán az az eset, ha a gyakorlati foglalkozások a tanévben még nem haladták meg az éves gyakorlati óraszám 20%-át.

Ebben az esetben sikeres különbözeti vizsga, és egészségügyi vizsgálat után átvehető a tanuló.

XI. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

I. Elsősegély-nyújtási és baleset-megelőzési ismeretek oktatásának megvalósítása intézményünkben

1. Elsősegély-nyújtási és baleset-megelőzési ismeretek oktatása az óvodai foglalkozásokon

Az óvodai elsősegélynyújtás alapjai közé tartozik a gyermekekben való segélynyújtói szemlélet kialakítása, az egyszerűbb sérülések ellátásának megtanulása, és ami talán a legfontosabb, a balesetek megelőzése. Fontos, hogy rájöjjenek; egy kis odafigyeléssel és óvatossággal rengeteg baleset és a vele járó fájdalom elkerülhető

lenne. A gyerekek megismerkedhetnek a vészhelyzetek, vagy balesetek során elvégzendő legfontosabb teendőkkel, illetve ezek közül is azzal, amit ők el is tudnak végezni. Ide tartozik a segítségkérés (felnőtt értesítése, vagy esetleg mentőhívás), a beteggel való kapcsolatteremtés és a könnyebb sérülések ellátása. A gyerekek megtanulhatják, hogy egy-egy hétköznapi tárgy (pl.: bicikli, mászóka, autó, gyógyszer) milyen veszélyforrásokat hordoz magával, illetve mire érdemes odafigyelniük a balesetek megelőzése érdekében.

2. Elsősegély-nyújtási és baleset-megelőzési ismeretek a tantárgyak rendszerében

NAT 2020 - TERMÉSZETTUDOMÁNY TANULÁSI TERÜLET

BIOLÓGIA (7–10. évfolyam)

TÉMAKÖRÖK: Életmód és egészség. Az ember szervezete és egészsége. Egészségmegőrzés, elsősegélynyújtás

FIZIKA (7–10. évfolyam)

TÉMAKÖRÖK: Elektromosság a háztartásban. Elektromosság a környezetünkben.

Áramütés-veszélyes helyzetek a lakásban: A rövidzár, a biztosíték és a földelés szerepe az elektromos eszközök biztonságos használata során.

KÉMIA (7–10. évfolyam)

TÉMAKÖR: Kémia a mindennapokban

Veszélyes anyagok és kezelésük a háztartásban.

3. Elsősegély-nyújtási és baleset-megelőzési ismeretek a tanórán kívüli oktatásban-nevelésben

Az intézmény Házirendjében, Szervezeti és Működési Szabályzatában, valamint a Munkavédelmi- és Tűzvédelmi Szabályzataiban foglaltak szerint baleset-megelőzési oktatás a tanév kezdetén, az osztályfőnöki órákon, s szükség szerint pl. kirándulások, üzemlátogatások alkalmával, illetve fokozott figyelemmel a testnevelés, az életvitel és gyakorlati ismeretek, a fizika, a kémia, az informatika tantárgyak tanításakor.

- a) Elsősegélynyújtó szakkör – tanévenként és tagintézményenként 1-1 csoport
- b) Alapszintű elsősegélynyújtó tanfolyam szervezése –
tanévenként és tagintézményenként

Tematika:

- vészhelyzetek felismerése
- helyszínbiztosítás
- általános betegvizsgálat
- vérzéscsillapítás, végtagsérülések felismerése és ellátása
- komplex újraélesztés és félautomata defibrillátor használata
- égési és marási sérülések - mérgezések
- stroke, infarktus, angina
- görcsrohamok
- egyéb belgyógyászati esetek

4. *Elsősegély mobil alkalmazások*

Javasoljuk a tanulók mobiltelefonjára ennek letöltését.
„ÉletMentő” applikáció.

XII. Az óvodai nevelés helyi programja

1. Az óvoda helyi nevelési alapelvei, értékei, célkitűzései

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja (a továbbiakban: Alapprogram) a hazai óvodai neveléstörténet értékeire, nemzeti sajátosságaira, a pedagógiai és pszichológiai kutatások eredményeire, a nevelésügy nemzetközileg elismert gyakorlatára építve, az emberi jogok és alapvető szabadságjogok, valamint a gyermeket megillető jogok biztosítása érdekében a Magyar Köztársaság által aláírt nemzetközi szerződésekben vállalt kötelezettségeket figyelembe véve - meghatározza a magyarországi óvodákban folyó pedagógiai munka alapelveit.

Az óvodai nevelés pedagógiai alapelveinek meghatározásánál abból kell kiindulni, hogy

a) az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a gyermeki jogok és alapvető szabadságok tiszteletben tartásának megerősítésére kell irányulnia; az egyenlő hozzáférés biztosításával.

b) a gyermeket - mint fejlődő személyiséget – gondoskodás és különleges védelem illeti meg;

c) a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő szerepet játszanak.

Az Alapprogram szerint az óvodai nevelésben érvényesülhetnek a különböző - köztük az innovatív – pedagógiai törekvések, mivel az alapprogram biztosítja az óvodapedagógusok pedagógiai nézeteinek és széles körű módszertani szabadságának érvényesülését, megkötéseket csak a gyermek érdekében tartalmaz.

Az óvoda nevelőtestülete elkészíti saját nevelési programját: vagy átvesz és adaptál egy kész programot, vagy saját programot készít, amelynek meg kell felelnie az alapprogramban foglaltaknak. Az Alapprogram és az azzal összhangban lévő óvodai nevelési programok egymásra épülő, szakmailag összehangolt rendszere a biztosíték arra, hogy az egyes intézmények szakmai önállósága, az óvodai nevelés sokszínűsége mellett érvényesülnek azok az általános igények, amelyeket az óvodai neveléssel szemben a társadalom a gyermek érdekeinek figyelembevételével megfogalmaz.”

A következő idézett sorok nagyon lényeges helyet kapnak elképzeléseinkben:

„... a vallásos alapozású erkölcsi értékek nem csupán a vallásos embereké, hanem minden ember, az egész emberiség tulajdona: ezek egyetemes emberi, erkölcsi értékké váltak... mindenki számára hozzáférhetőek elsajátíthatók. Minden embert – hívót és nem hívót, egyaránt – gazdagabbá tesznek, világlátásukban, tevékenységükben, jellemükben, egész emberségükben...”

S az is tény, hogy azokban az óvodákban, ahol nem a gyűlöletre, ellenségeskedésre, mások lenézésére, diszkriminálására, hanem megértésre, szolidaritásra, szeretetre nevelnek, ahol minden ember emberi méltóságának tiszteletére és megsegítésére nevelnek, ahol felelősségteljes gyermekkori és felnőttkori szabadságra nevelnek, ahol szilárd belső fegyelmezettségre nevelnek, ahol a szeretet örömeire, derűjére, vidámságára nevelnek – ott embert alakító, embert Kiteljesítő, embert növelő keresztyén erkölcsi értékeket váltanak át tettekre, még akkor is, ha közben egyetlen szó sem hangzik el Krisztusról, keresztyénekről, egyházzalról.”

(Dr. Mészáros István: Óvoda és vallás.)

Valamiben mindenki hisz még a „nem hívő” is. Önmagunkban is hinnünk kell, hogy meg tudjuk változtatni a világot. Nem kell nagy dologra gondolni. Ha teljesítem a rám bízott feladatokat erőm és tudásom szerint a legjobban, akkor én, mint a világ parányi pontja, a világnak egy részét építem, s életem értelmet kap.

„A hit az élet ereje az emberben, ha egyszer él, akkor valamiben hisz
Ha nem hinné, hogy valamiért élnie kell, akkor nem élne...”

(Tolsztoj)

Az alapidokumentumban meghatározott nevelési, fejlesztési tartalmak a gyermekek között fennálló különbségek ellenére minden gyermek számára szükségesek, és az óvodák között fennálló különbségek ellenére minden óvodában alkalmazhatók. A fogyatékoság a gyermekek között fennálló különbségek olyan formája, amely a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, a szokásostól eltérő eljárások alkalmazását és kiegészítő pedagógiai szolgáltatások igénybevételét tesz szükségessé. Az óvodai nevelés folytatója a családi nevelésnek, új módon kiegészíti – bizonyos esetekben korrigálja – azt, azoknál a fogyatékos gyermekeknél pedig, akik korai gyógypedagógiai fejlesztésben és gondozásban részesültek, arra is épít.”
(Református Pedagógiai Intézet: A református óvodai nevelés keretprogramja.)

„Neveld a gyermeket a neki megfelelő módon, hogy amikor öreg lesz, akkor sem távozik el attól”

(Péld. 22:6)

Az óvodai nevelés folyamata több nevelési terület feladatait és megvalósítását jelenti. A nevelési feladatok összefüggő egységet alkotnak. Beszédben, írásban, illetve tervezésben külön említést kapnak, mégsem választhatók el egymástól az óvodai nevelés folyamatában. A Református Óvoda olyan keresztyén nevelési intézmény, melynek testülete elkötelezte magát Krisztusnak, tevékenységét a keresztyén szellemiség hatja át, gyökere a szabadító Istenben van, ezért küldetése elmondani a jövő nemzedékének, de a szülőknek, nagyszülőknek is "hogy egyszülött FIÁT küldte Isten a világba, hogy éljünk általa". Alapvető meggyőződésünk, hogy a 3-6-7 éves gyermek tapasztalatait, élményeit cselekvésbe ágyazva, tevékenység közben szerzi meg. Nevelési-oktatási tevékenységünk fő feladatait az **Óvodai Nevelés Országos alapprogramja, A református óvodai nevelés keretprogramja és a Tevékenységközpontú Nevelési Program irányelvei alapján dolgoztuk ki.** Mindezek figyelembevételével tervezzük, szervezzük és valósítjuk meg a differenciált személyiségfejlesztést.

2. Az óvoda átfogó, globális nevelési terve

a. Gyermekkép

Az Alapprogram a gyermeki személyiségből indul ki, abból a tényből, hogy a gyermek egyedi, mással nem helyettesíthető individuum és szociális lény egyszerre.

Az Alapprogram gyermekkép megrajzolásában az eltérő pedagógiai és pszichológiai irányzatok közös vonásait veszi alapul. Ezek szerint: a gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. E tényezők együttes hatásának következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. A személyiség szabad kibontakoztatásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó. Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést.

Nem ad helyet az előítéletek kibontakozásának sem társadalmi, sem nemi, sem egyéb értelemben.”

b. Óvodakép

Az óvoda a közoktatási rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit. Az óvoda funkciói: óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkció. Az óvoda közvetetten segíti az iskolai közösségben történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete segíti a gyermek környezettudatos magatartásának kialakulását.

Az óvodai nevelés célja az, hogy az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakoztatását elősegítse, az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a különleges gondozást igénylő gyermek ellátását is).

Az óvodai nevelésben alapelv:

- a) a gyermeki személyiséget, elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi;
- b) a nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását;
- c) az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai intézkedéseknek a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk.

Az óvodai nevelés az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik: a gyermeki szükséglet kielégítéséről; az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről; a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról; a gyermeki közösségben végezhető sokszínű - az életkornak és fejlettségnek megfelelő - tevékenységről, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játékra; e tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltségtartalmak közvetítéséről; a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.

A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését nyelvi nevelését, a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok (a továbbiakban: migráns) gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét.

c. Küldetésnyilatkozat

A református óvoda dolgozói, a gyermekek egyéni képességeit figyelembe véve, érzelmileg kiegyensúlyozott, játékában felszabadult, örömet lelő, társaihoz, a felnőttekhez szívesen közeledő, barátságos szeretetet adni és kapni tudó gyermekeket szeretnénk nevelni, akik rácsodálkoznak a világra, nyitottak, érdeklődőek és igényesek a környezetük iránt.

Szeretnénk óvodásaink kibontakozóban lévő személyiségjegyeihez a családi nevelést kiegészítve, a keresztyén erkölcs és hitbeli ismereteket átadni, amelyekre építve önálló, magabiztos, testileg és lelkileg egészséges a jó ügyekért tenni képes emberekké válhatnak.

d. Óvodánk szellemisége

Óvodánk sokban hasonlít a többi óvodához. Keresztyén ünnepek ünneplése, imádkozás étkezésnél, vallásos énekek éneklése, kapcsolat templom és óvoda között.

A keresztyén óvoda és valamely más fenntartó által működtetett óvoda között tehát a lelki karakterben van a különbség, s ez meghatározza a nevelés szellemiségét.

Református óvodánk célja, hogy Jézus Krisztus szeretetének sugárzásán keresztül a gyermekek elinduljanak a képmutatás nélküli hit és szeretet útján. Az óvoda egész légkörének sugározni kell az Isten iránti engedelmisséget, a megértést, a Krisztusi szeretetet.

A református nevelés világnézeti alapja a Biblia és az abból táplálkozó hitvallásunk. Keresztyén nevelésünk célja a harmonikusan fejlődő személyiség kialakítása, valamint a keresztyén értékrend átadása, mely elsősorban a gyermek lelki életére irányul, de átszövi az általános nevelési feladatokat és a közösségi nevelést is. Továbbá megfogalmazza a pontos és egyértelmű követelményeket, a békés együttéléshez szükséges szabályokat, a szabadság és a korlátok ésszerű rendszerének egyensúlyát. Ennek a célnak és feladatnak a középpontjában tudatosan a Biblia tanítása és Jézus Krisztus személye áll.

Fontos feladatunk tehát, hogy a látható világ mellett a láthatatlan világra is nyíljon fel tekintetük.

Az óvodáskor az életnek az a szakasza, amikor az ember a legnyitottabb az őt ért benyomásokra és tanításokra. Ekkor alapozódnak meg ismereteinek azok a rétegei, amit valaha is használni fog élete folyamán, személyiségének és viselkedésének legfőbb jegyei is ebben az időszakban kezdenek gyökeresedni.

A feladat megoldásánál hitvallásunk szerint abból indulunk ki, hogy Isten minden létezőnek Istene és mindenkor gondja van teremtményeire. Hisszük, hogy minden reánk bízott gyermek fejleszhető, erősíthető. Tekintettel vagyunk a gyermekek testi-lelki igényeire, de valljuk, hogy a testi jó közérzet nem csupán a szervezet jó működésén múlik, hanem azt a lelkiállapot is befolyásolja, abból indulunk ki, hogy a test a Lélek tükre.

A hitéleti nevelés színterei

Elképzeléseinket két fő gondolat határozza meg: keresztyén erkölcs és hitbeli ismeretek átadása (bibliai nevelés, keresztyén hagyományok, ünnepek, imádságok, énekek).

Meg kell teremteni az iskolaérettségnek megfelelő feltételeket, emellett meg kell tanítanunk a gyermekeket társaik szeretetére és a helyes értékrendre.

Fontosnak tartjuk a következő *erkölcsi erényeket*:

- Gyengédség, udvariasság, figyelmesség, segítőkészség
- Kedves, de árulkodásmentes beszéd,
- Öszinteség, bátorság, megbízhatóság, önzetlenség.

Az óvónő által kezdeményezett tevékenységek:

- bibliai történetek,
- gyermekáhitatok, imádságra nevelés.

Bibliai történetek

- A Biblia üzenetét közvetítve, annak hatásrendszerében az *értelmi nevelésseladatok*:
- Egyrészt a gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése.
- Másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitás fejlesztése.

Megismerő képességeik fejlesztése az alábbi területeket öleli fel:

- egyre pontosabb, valóság-hű észlelés,
- figyelemösszpontosításra való képesség,
- valósághoz közelítő képzeleti működés,
- reprodukív emlékezet,
 - problémamegoldó és kreatív gondolkodás, – az alakuló fogalmi gondolkodás.

Cél:

A 3-6 év közötti gyermek talán első kézből, az óvodában hall majd Istenről, Jézus Krisztusról. **Ezért rendkívül fontos, hogy a válogatásra került történetek hangsúlyosan, a szerető, a gyermekekre külön figyelmet fordító, imádságot meghallgató Atya Istent emeljék ki.**

Az első óvodai évben a Szentírás gyermekekről szóló történeteit ismerhetik meg, vagy legalábbis egy-egy kiemelkedő személyiség gyermekkorára került feldolgozásra. A kiscsoportosokhoz hasonló korú gyermekek történetei, akik a Biblia lapjairól lépnek elő, közel álló témája a 3-6 éves korosztálynak.

A gyermekség-történetek motiváló erejűek, és könnyebb a szereplőkkel az érzelmi azonosulás kialakítása is. Mottója: GYERMEKEK A BIBLIÁBAN.

A gyermeket Istennel való kapcsolatra segíteni a keresztyén hit elemeinek megismertetésével. Ebben segít bennünket a gyermek természetes kíváncsisága, az érzékelésen alapuló tapasztalás élménye, felfedező és kísérletező kedve, amely ösztönzi arra, hogy kifejezhesse elképzeléseit, s a világ felfedezésében teljes személyiségével legyen jelen. Rendkívül fontos a történet kiválasztása, amelyet befolyásol a gyermekek fejlettségi szintje, a csoport aktuális érzelmi problémái vagy eseményei.

A kiscsoportban októbertől kezdve 16 történet követi egymást, eltérően a középső és nagycsoport anyagmennyiségétől.

Ennek oka az ún. beszoktatási időszak, amely az először óvodába kerülő gyermekek zökkenőmentes „átállítását” igyekszik elősegíteni. A szeptember hónap minden gyermeknél a kapcsolatok felvételének, az óvodai szokások kialakulásának ideje. Nem jó ezt az időt frontális foglalkozásokkal megzavarni. Másként alakulhat mindez az egyházi óvodákban, ahol a keresztyén óvónők a beszoktatási időben is találhatnak olyan pillanatok, amelyekben módjukban áll a sírós gyermekek szívét egy-egy imádsággal, zsoltárral megnyugtatni, félelmüket eloszlatni („A mi Mennyei Atyánk akkor is itt van és vigyáz ránk, amikor apa és anyag dolgoznak...”).

Középső csoportban a 4-5 évesek egész éven át (szeptembertől júniusig) Jézus Krisztus **18 csodálatos tettén** keresztül ismerkedhetnek meg a Megváltónkkal. Ennek az évnek ezért az a mottója: **JÉZUS TETTE...** A történeteken keresztül az a fő cél, hogy az igeszerű elmondással, tanítással a gyermek megszeresse és megismerje Jézust.

Ugyanakkor ne felejtjük el együtt említeni az Atyával, aki azért küldte az emberek közé Jézust, mert nagyon szerette őket. Ez a szeretete örökké tart, tehát soha el nem múlik! Ne féljünk Isten Fiát hatalmas, titokzatos Úrnak bemutatni, aki erősebb a természetnél, az embereknél, a betegségekénél! Hadd kezdjék csodálni Jézust kisgyermekként!

A nagycsoportosok pedig még több ismeretet zárhatnak szívükbe Jézusról, hiszen a következő **18 történet a JÉZUS MONDTA...** címet viseli. Az 5-7 évesek között már komoly evangéliumi és erkölcsi tanításnak számítanak pl. Jézus példázatai, melyeket számukra is érthetővé és befogadhatóvá lehet tenni.

Mind három év tervezetében szerepelnek ünnepek, amelyek a közbeeső óvodai szünetek miatt nem kaphatnak kellő mennyiségű ismétlést. Mégis, ahogyan a csoport fejlettségi szintje megkívánja, a szünetek után egy-egy ismétlő, *elmélyítő foglalkozást beiktathatunk.*

Alapvető kritériumok:

- Az Ige valódi üzenetétől ne térjünk el
- Előadása gyermekszerű legyen, ne keltsen félelmet, számukra feldolgozhatatlan tartalmat és érzelmeket.
- A történet elmondásának célja ebben az életkorban nem annyira az ismeret megszeresztetése (bibliai ismeret) hanem az, hogy a történeteken keresztül megtapasztalják, hogy Isten mennyire szeret mindnyájunkat és Ő mindenütt jelen van.
- Az óvodáskor az a legfogékonyabb időszak, amikor egy egész életre meghatározó lehet az Isten szeretetének, közelségének élménye.

Minden történetnél meg kell keresnünk az Ige fő üzenetét. A fő üzenet keresésének két gyűjtőpontja van:

- Mi az Ige fő üzenete? (igeszerűség)
- A gyermek számára mit üzen az Ige, itt és most? (gyermekszerűség)

Az Ige fő üzenete lesz a belső cél, vagyis e köré csoportosítunk mindent. Ezt a gyermekeknek nem áruljuk el, de a történet végére ennek a fő célnak ki kell domborodnia. Ha több üzenet van, keressük ki azt, ami a leginkább gyermekszerű, mindig csak egy belső cél legyen.

A belső cél mindig:

- Igyszerű legyen
- Az Ige belső igazságának megfelelően.
- Valóságos és sajátos
- Döntsük el, hogy törvényt vagy evangéliumot hirdetünk. Óvodáskorban túlnyomórészt evangéliumot, Jézus mit tett érted? (Olykor törvényt: neked mit kell tenned?) – Igaz legyen.
- Egyszerű
- Egy nézőponttal.
- Feszült
- Drámaian, jelen időben, érdekesen mondjuk el a történetet. – Élettéljes

- Éljük mi is és az alakok is.
- Szemléletes
- Lássá a gyermek azt, amiről szó van.

Gyermekáhitatok, imádságra való nevelés

A Bibliai történetekkel való ismerkedésen kívül a másik nagyon fontos dolog az imádság, vagyis a mindennapi áhítatok sora.

Feladat:

- A gyermeket megtanítsuk imádkozni (ez tulajdonképpen a szülők és a család feladata lenne, de sok esetben ez hiányzik), vagy tovább fejleszteni azt, amit a szülők elkezdtek. Óvodánkban nincs „hittan-óra”. A hitre nevelés is beépül a nevelés folyamatába.
- Az imádság az Istennel való kapcsolatfelvétel formája.
- A gyermek számára legyen természetes dolog, hogy ahogyan hozzánk beszélhetnek és elmondhatják kérésüket, vágyaikat, bajaikat stb. ugyanúgy elmondhatják Mennyi Atyjuknak is, aki ugyanúgy figyel rájuk.
- Az imádkozás formáját is meg kell tanítanunk a gyermekekkel, ez is egy folyamat. Eleinte a kötött imádságokkal kezdjük (étkezések előtti, utáni imádságok, napkezdő, hálaadó imádságok, lefekvés előtti ima stb.). Az Úr imádságát a „Mi Atyánk”-ot csak később tanítsuk meg a gyermekeknek, részletekben és együtt értelmezve, hogy ne csak betanulják, hanem meg is értsék azt. Fontos, hogy a gyermekeket jól tanítsuk meg imádkozni, azaz magyarázzuk meg nekik, hogy Isten minden imádságot hall, de nem mindig úgy hallgatja meg, ahogy mi szeretnénk, nem mindent teljesít (Ő nem „imaautomata”).

Az óvodai lelki nevelés közelebbi célja

- A 3-6 éves gyermekek evangéliumi nevelésén keresztül történő harmonikus lelki fejlődése.
- A bibliai történetek, az imádság és ünnepek szeretetteljes, bensőséges légkörével a megfelelő érzelmi biztonság kialakítása.
- Az óvodapedagógus személyén keresztül a gyermeki bizalom kiépítése a szerető Mennyei Édesanya felé.
- A gyermek istenélményein keresztül a család életének kedvező alakulása.

A szeretet szó rögtön értelmet kap, hitelessé válik, ha megtanulunk egymásra figyelni. Ezt nem lehet elég korán elkezdni.

Az óvodai hitoktatás távlati célja

- A gyermek hitre jutása és Jézus Krisztus melletti, korának megfelelő, döntéshez való segítése.
- Majdan tudatos, hívő református gyülekezeti tagokká válása.
- A keresztyén hit ismereteinek elsajátítása.
- Egyik fontos távlati célunk a gyermekek önálló imádkozó életre nevelése. Ennek megfelelően éljük az imádság különböző lehetőségeivel. Tanítsunk legelőször a gyermekeknek kötött imádságokat, amelyeket a foglalkozások előtt és után csendben, közösen elmondunk. Egyházi óvodában több alkalom készítettük az

imádságra. Étkezések, lefekvések előtt és után, a nap bármely szakaszában módunkban áll hálát adni, köszönetet mondani Istennek.

- Hallják a gyermekek a felnőtteket a saját szavaikkal is imádkozni, az ilyen kori imádságaink mindig legyenek rövidek, néhány mondatból állóak, a gyermekek számára is érthetőek és róluk szólóak. Ha már fejlettebb bátrabb gyermekek is vannak a csoportban, idővel megkérhetjük őket, hogy most ők mondják el a kötött imádságot mindenki nevében. Találjuk meg a különféle járható utakat a gyermekek önálló imádságra vezetésében.
- Az aranymondások komoly szerephez jutnak a gyermekek hitre jutásában. Hiszen a hit hallásból van, az Isten igéje által. S mivel a gyermekek könnyedén és szívesen memorizálnak, így a történetekhez kapcsolódó egy-egy mondatot meg tudják jegyezni. Hasznos, ha a megtanított igéket időről- időre ismételtetjük és kis képekkel, jelekkel készítünk a könnyebb bevésés elősegítésére. Az aranymondásokat – melyek a történetek központi gondolatát kell, hogy összefoglalják – változatosan, színesen, sokféle módszerrel tanítsuk. Ugyanakkor élethelyzetekben, adott szituációkban emlékeztessük is a gyermekeket az igék megcselekvésére, hogy azokat ne csupán az emlékezetükben őrizzék.

A célok megvalósítása

A célok megvalósulása érdekében az **alábbi feladatokat** kell megfogalmazni:

- Az evangéliumi nevelőmunka fogja át az óvodás gyermek személyiségének egészét, vagyis a keresztyántanítás terjedjen ki az érzelmi (emocionális), értelmi (mentális), közösségi (szociális), valamint testi (szomatikus) szférákra egyaránt. Feladatunk a gyermeki érdeklődés, rácsodálkozás, felismerés elindítása Isten tetteire, megváltó munkájára.
- Keresztyén erkölcsi tartalmak elplántálása, mint személyválogatás nélküli szeretet, megbocsátás, önzetlenség, ragaszkodás, stb.
- Az óvodai hitoktatás tartalmi és formai felépítése illeszkedjen a 3-6 éves gyermek alapvető tevékenységi formáihoz (játék, munka, tanulás).
- Az imádságok meleg, elfogadó, megsejtető atmoszférája az Isten jelenlétét, közelségét éreztesse.
- Az énekek tartalmukkal és dallamukkal egyaránt a bibliai tanítás elmélyülését szolgálják, valamint az esztétikai élmények erősödését.

e. Az óvodai élet megszervezésének alapelvei

1. A gyermek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket a megfelelő időtartamú párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek tervezésével, szervezésével. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.

A jó napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét. A napi- és heti rendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki.

2. Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak kiemelt szerepe van. az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését együttműködve a gondozást végző többi munkatárssal.

3. Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok, továbbá az óvodapedagógusok által készített - nem kötelező - feljegyzések, dokumentumok is szolgálják. Az óvodai nevelés csak a fenntartó által jóváhagyott helyi nevelési program alapján történhet és a gyermek neveléséhez szükséges a teljes óvodai életet magában foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg.

Az óvoda teljes nyitva tartási idejében a gyermekekkel történő foglalkozások mindegyikét óvodapedagógus irányítja.

"Nagy politikusság a gyermeknevelés. Állandó nehéz egyeztetése a kívánalmaknak, szükségleteknek és lehetőségeknek."

(Szabó Lőrinc)

1. Nevelésünk alapfeltétele a családi légkör.
Óvodai életünk: - nyitott
 - bizalmas
 - szeretetteljes
2. Tiszteletben tartjuk a gyereket: - egyéniségét
 - érdeklődését
 - adottságait
 - önállóságát
 - autonómiáját.Segítjük önkifejezésüket, személyiségük természetes fejlődését,
3. Programunkkal a helyi szükségleteket az óvodánkba járó gyermeket és családját kívánjuk szolgálni.
 - Bevonjuk a szülőket az óvodai életbe, szakmai támogatási nyújtunk a családi neveléshez.
 - A családokkal közösen gazdagítjuk a gyereket tapasztalatait, élményeit, feltételrendszerét,
 - Számba vesszük a gyereket érintő pozitív családi eseményeket.
4. Óvodai nevelésünkkel törekszünk a tevékenység központúságra:
 - A gyermek a legkülönbözőbb tevékenységek közül válogathat;
 - Az óvónők által kezdeményezett program igazodik az életkor követelményeihez, életkori sajátosságokhoz;
 - Az óvodai tevékenységek alapjai:
 - a természet körforgása,
 - a természet változásai,
 - a hozzájuk kapcsolódó jeles napok, népszokások.
5. Komplexitásra törekszünk az óvodai nevelés egész folyamatában.
 - Az ismereteket összefüggéseikben, kölcsönhatásaikban sajátítják el a gyerekek, úgy ahogy a valóságban előfordulnak.
6. Az óvodai nevelés területei tevékenység formái között szoros összefüggés van; Meghatározó szerepet szánunk:
 - környezetismeret,
 - környezetvédelem,
 - néphagyomány,
 - játék,
 - mozgás,
 - anyanyelv.

f. Az óvodai nevelés általános feladatai

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi nevelés és a szocializáció biztosítása,
- az anyanyelvi, - értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása.

Az egészséges életmód alakítása

CÉL

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. Az óvodai nevelés feladata a gyermek testi fejlődésének elősegítése. Ezen belül:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- a gyermeki testi képességei fejlődésének segítése;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a betegségmegelőzés, az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása;
- a környezetvédelmi-, megóvási szokások kialakítása
- megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, óvodapedagógussal együttműködve - speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

FELADAT

- Tágas, világos csoportszoba;
- Higiénikus, gondozott mellékhelyiségek;
- Sokféle mozgáslehetőséget biztosító játszóudvar;
- Változatos, vitamindús étrend;
- Saját öltözőszekrények;
- A családdal való együttműködés (szokásainak ismerete: személyi és mentálhigiéné, öltözködés, napirend, étkezési szokások stb...).

A fejlesztés tartalma

- A napi, illetve heti tevékenységek időben azonos rendje. Részvétel foglalkozásokon, étkezéseken, sétákon, kirándulásokon, rendezvényeken;
- A csoportszoba berendezésének használati eszközeinek, játékoknak a helye, azok rendben tartása;
- Az épület egyéb helyiségeinek berendezési térével felszerelése, azok rendeltetésszerű használata;
- A napi tevékenységek egyes mozzanataihoz kapcsolódó eszközök előkészítése és helyretétele és azok használatának tanulása:
- táplálkozás - étkezésnél (terítés),
- tisztálkodáshoz szükséges felszerelések,
- játékeszközök,
- öltözködés rendje,

- foglalkozásokhoz szükséges felszerelések,
- mozgáshoz, sporthoz szükséges felszerelések, eszközök, - pihenéshez szükséges felszerelések, teremberendezések.
- A teremben és a szabadban való mozgás lehetőségei és módjai, azok rendje;
- Differenciált segítségnyújtás: A speciális eszközöket igénylő gyerekeknek (pl.: szemüveg, hallókészülék, stb... esetében), és a mozgás ügyetlen gyerekek részére.

A fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére:

ÖNÁLLÓ:

- A tisztálkodásban, a tisztálkodási eszközök megválasztásában és azok használatában,
 - A WC használatakor,
 - A fogápolásban,
 - öltözködésben, képes megválasztani a helyes sorrendet is,
 - Önkiszolgáláskor,
 - A kimerített étel mennyiségének megítélésében,
- Az adott hőmérsékleti viszonyoknak megfelelő ruházat kiválasztásában.

MEGFELELŐEN HASZNÁLJA:

- Az evőeszközöket (kés, villa, kanál), a játék és egyéb eszközöket;
- Az óvoda és az épület egyéb helyiségeit;
- A környezet tisztántartására szolgáló eszközöket (lábtörlő, takarítóeszközök).

TUD:

- Cipőt tűzni és kötni,
- gombolni,
- teríteni.
- hajtogatni (szalvéta, takaró, ruházat),
- ajtót nyitni, csukni, csendben közlekedni - természetes ülő testtartással asztal mellett ülni.

ISMERI

- A kulturált étkezés szokásait (csukott szájjal rág, ügyel az asztal rendjére, tisztaságára),
- a zsebkendőhasználat módját,
- ruházatának tisztántartási lehetőségeit, - a rendetlenség megszüntetésnek módjait.

SEGÍT:

- A környezet tisztántartására, a rend megőrzésére irányuló tevékenységekben, - a kisebbeknek a különböző önellátásra irányuló tevékenységekben.

Az érzelmi nevelés és társas kapcsolatok

CÉL

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. A személyiségen belül az érzelmek dominálnak, ezért elengedhetetlen, hogy a gyereket az óvodában érzelmi biztonság, otthonosság, derűs, kiegyensúlyozott, szeretettelgi légkör vegye körül. Mindezt szükséges, hogy

- már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék a gyermeket;
- az óvodapedagógus-gyermek, gyermek-dajka, gyermek-gyermek kapcsolat pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze;

- az óvoda egyszerre segítse a gyermek szociális érzékenységének fejlődését, én tudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező, önérvényesítő törekvéseinek;
- az óvoda teremtsen lehetőséget arra, hogy a gyermek kielégítthesse természetes társas szükségleteit; nevelje a gyermeket a különbözőségek elfogadására tiszteletére.

A szocializáció szempontjából különös jelentőségű a közös élményekre épülő tevékenységek gyakorlása. (mint Az óvodai élet szervezése segíti a gyermek erkölcsi tulajdonságainak például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának) fejlődését, a szokás- és normarendszerének megalapozását.

A gyermek nyitottságára építve az óvoda segítse elő, hogy a gyermek tudjon rácsodálkozni a természetben és az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, tisztelje és becsülje azt. Ismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a szülőföldhöz való kötődés alapja.

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából modell értékű az óvodapedagógus és óvoda más dolgozóinak kommunikációja, bánásmódja és viselkedése.

A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, érzékszervi, értelmi vagy mozgássérült, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, az elhanyagolt, valamint a kiemelkedő képességű gyermekek nevelése speciális ismereteket, sajátos törődést igényel, szükség esetén megfelelő szakemberek (pszichológus, logopédus gyogyepedagógus, konduktor stb.) közreműködésével.

FELADAT

- Otthonos körülmények a csoportszobában,
- Lehetőségek a közös élmények, tapasztalatok szerzésére,
- Az óvónők, illetve más dolgozók pozitív, határozott mintaadásai.

A fejlesztés tartalma

- Napirend szerint tevékenységek (játék, munka, tanulás):
- Beszoktatás: a leválási nehezítettséggel küzdő gyermekek különleges támogatása a családi háttér ismeretében (szükség esetén szakember segítségének kérése)
- Érzelmi megnyilvánulásokra való reagálások;
- Az egyes gyerekek viselkedésében zavart: okozó tényezők (haláleset, kistestvér születése, stb...) feltárása;
- Játéktevékenységek;
- Az értelmi fejlesztést szolgáló tevékenységek;
- Reális ismeretek nyújtása;
- Kapcsolatteremtés, kapcsolattartás, udvarias viselkedés elemi formáinál: gyakorlása (a felnőttek kérésének elfogadása);
- Munkatevékenységek; a természetes környezet óvása.

Társas kapcsolatok

- A természetes rokonszenv alapján szerveződő csoportok közös tevékenységeinek támogatása;
- Közös élmények átélése (születésnapok, kirándulások, szereplések, színházlátogatások, stb...);
- Közös készülődés műsorokra, rendezvényekre;
- Részvétel helyi, illetve egyéb rendezvényeken;

Ünnepi hagyományok

- Gyermekek ünnepei: születésnap, gyereknap, anyák napja, évzáró;
- Természettel, néphagyományokkal összefüggő ünnepek: szüret, Mikulás, Luca, karácsony, farsang, húsvét, pünkösd, advent, májusfa állítás;
- Társadalmi ünnepek: nemzeti ünnepek, nyugdíjasok köszöntése;

A fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére

ÖNÁLLÓ:

- A kapcsolatteremtés és kapcsolattartás következő területem; kérés, köszönés, köszönetnyilvánítás, válaszolás, megszólítás;
- A véleménynyilvánításban; - Döntésekben, választásokban; - Vállalt feladatai elvégzésében.
- Tisztelettudó a viselkedése.
- Ismeri és érti az óvónő metakommunikatív jelzéseit. - igazmondásra törekszik.
- Megkezdett, munkáit befejezi.
- Kénes a belátásra.
- Észreveszi a környezete rendjét megbontó elemeket, korrigálni tudja az ilyen jellegű helyzeteket,
- Együttműködik a közös cél érdekében.
- Örül a csoport közös sikereinek.

Társas kapcsolatok:

- Felajánlja segítségét a felnőtteknek, gyerektársainak, ha ennek szükségét látja, - Szívesen tevékenykedik: a csoport érdekében.
- Érdeklődik társai és a felnőttek iránt (a csoporton belül).
- Képes egyéni érdekeit a csoport érdekeinek alárendelni.
- Legalább egy társ kapcsolattal rendelkezik a csoporton belül. - Figyelemmel van a felnőttek és a gyerektársak iránt.
- Igyekszik - a szituációtól függően - elfogadni az alá-, fölé-, és mellérendeltségi helyzeteket.
- Készen állnak az iskolai életre és a tanító elfogadására.

Értelmi fejlesztés, nevelés

CÉL

- Érdeklődés, kíváncsiság felébresztése az egyes tevékenységek iránt;
- Testi, szellemi egészség egységének fejlesztése, megőrzése;
- A gyerekek kognitív képességeinek fejlesztése (megfigyelés, emlékezet, képzelet, figyelem, gondolkodás);
- Sokoldalú tapasztalatszerzés lehetőségeinek biztosítása;
- A környező világról szerzett tapasztalatok rendszerezése;
- Differenciált, egyéni képességek szerinti fejlesztés;
- Kommunikációs képességek alakítása és fejlesztése (beszédprodukciónak, beszédértésnek, beszédprodukciónak, nyelvi képességek);
- Egyéni különbségek - adottságok, hajlam, rátermettség, képességek felfedezése;
- "Énkép" fejlesztése, testséma kialakulásának segítése;

- Önálló gondolkodásra nevelés, döntési képesség fejlesztése; - Vizuális percepció (formaérzékletek, formaészlelések) fejlesztése; - Figyelemkoncentrációs tevékenységek biztosítása.

FELADAT

- A valóság megismerésének, összefüggéseinek feltárásához szükséges képességek harmonikus fejlődésének biztosítása;
- Tárgyak elemzése (analízis);
- Egyes elemek összekapcsolása (szintézis);
- Egyszerű kísérletek;
- Érdeklődés fenntartása;
- önállóságának tiszteletben tartása: - Ismeret - és tapasztalatszerzés biztosítása;
- Mozgásos tevékenységek; Sokoldalú tapasztalatszerzés.

A fejlesztés tartalma:

Tevékenységi formák:

- Játék,
- Tanulás,
- Munka.

Fejlesztési tartalmak:

- Vers, mese,
- Ének-zene, énekes játék,
- Rajzolás, mintázás, kézimunka,
- Mozgás,
- A külső világ tevékeny megismerése,
- Néphagyományok.

A fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére:

- Törekedjen a végzett tevékenységek összefüggéseinek felfedezésére;
- Próbálja kifejezni a változások tartalmát szóban, rajzban;
- Rendelkezzék problémafelismerő és - megoldó képességekkel;
- Tudja figyelmét rövid ideig ugyanarra összpontosítani;
- Vegyen részt a különböző tevékenységekben;
- Segítséggel javítsa saját tévedéseit, ellenőrizze saját tevékenységét;
- Törekedjék az önértékelésre;
- ismereteit tudja alkalmazni a gyakorlatban is.

Esztétikai nevelés és ízlésformálás

CÉL

- Élményekre és tapasztalatokra épülő nevelés;
- Környező világ érzéki úton megfoghatóvá váljon;
- A valóság esztétikai felismertetése, befogadása, létrehozása; - Alapvető illemszabályok elfogadása.

F E L A D A T

- Nyugalmatlan, tevékenységre serkentő légkör;
- Eszközök biztosítása, melyek elősegítik az esztétikai élmény kialakítását (festék, filc, gyurma, mesekönyv, bábozás, báb. paraván, különféle természetes anyagok);
- Tágas, világos csoportszoba;
- Dekorációk természetes anyagokból;

- Felnőtt dolgozók igényesek a megjelenésükre; - Kulturált viselkedési szabályok betartása;
- Esztétikai élmények iránti vágy megalapozása.

A fejlesztés tartalma:

- Változatos és rendszeres élménynyújtás;
- Gyönyörködtetés és a rácsodálkozás alkalmainak és lehetőségeinek megteremtése;
- Széleskörű tevékenységrendszer biztosítása;
- Esztétikus környezet felismerése, óvása, alakítása;
- Séták, kirándulások, mesék, bábozás, énekes játékok, ünnepek, természeti-társadalmi környezet megjelenítése az ábrázolás eszközeivel;
- Külső világ tevékeny megismerése;
- Játék;
- Mozgás;
- Mese-vers;
- Ének-zene, énekes játék;
- Rajzolás, mintázás, vizuális nevelés; - Környezet-néphagyomány.

A fejlesztés várható eredményei az óvodáskor végére:

- Kialakul az igénye az esztétikus környezet iránt;
- Képes maga is létrehozni, alakítani, formálni a környezetet;
- Fogékonyak a szépre: természetben,
társadalomban,
művészeti alkotásokban,
népi tárgyakban.
- Képes megfogalmazni esztétikai élményeit;
- Beszédében igényévé válik az ízléses, csendes tónus, finom beszédstílus;
- Igényes a megjelenésére;
- Viselkedési és az érintkezés szabályait ismeret és betartja;
 - Esztétikai tevékenysége belülről fakadó, gátlásoktól mentes, szívesen vállalt tevékenységgé válik.

Anyanyelvi és kommunikációs nevelés

CÉL

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes minta és szabályközvetítéssel (a javítgatás elkerülésével) – az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.

- A gyermek bő szókinccsel, tejjelt kommunikációs készséggel rendelkezzen;
- A mindennapi helyzetben tudjon megnyilatkozni;
- Élményeit, elképzeléseit bátran mondja el;
- Tisztán beszéljen;
- Nyelvtanilag helyesen használja a magyar nyelvet.

FELADAT

- Szóbeli közlést kiváltó derűs légkör;
- Az anyanyelv használata végigkíséri az egésznapos életet;
- Szerves része az óvodai élet minden mozzanatának;

- Átfogja az óvodai nevelőmunka minden területét;
- Közvetítő elem a nevelési feladatok megvalósításánál;
- A tanév elején minden nagycsoportos fejlettségi szintjének szakember által történő felmérése; - Elmaradás esetén logopédiai kezelés igénybevétele.

A fejlesztés tartalma:

Az óvónő modell szerepe érvényesüljön;

- Az óvónő
- elfogadó,
 - együttműködő,
 - kapcsolatteremtése modellértékű,
 - határozott,
 - következetes;

Beszéd- és kommunikációs képességfejlesztés különböző tevékenységeken keresztül;

Beszédtechnikai hibák korrigálása.

A fejlesztés várható eredménye az óvodáskor végére:

- Beszéde összefüggő;
 - Elbeszélése folyamatos, logikai összefüggéseket tartalmaz;
 - Nyugodtan, figyelmesen hallgatja végig a másik megnyilatkozását;
 - Helyesen használja a névmásokat, névutókat, igeidőket és módokat;
- Kialakult a beszédhelyzethez és az anyanyelvi szabályokhoz illeszkedő, jól érthető, többnyire megfelelő hangsúlyozású, hanglejtésű és sebességű beszéd; Beszédét érzelmek által kiváltott természetes gesztus, arcjáték kíséri;
- Tisztán ejti ki minden beszédhangot;
- Ismeri és érti a néphagyományokból átvett szavak jelentését, ezeket beszéde színesítésére használja;
- A jellemző mesefordulatok kifejezései is jelenjenek meg a mindennapi életben.

g. Az óvodai élet tevékenységi formái

A külső világ tevékeny megismerése

C É L

1. A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti –emberi - tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.

2. A gyermek miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, melyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek.

Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok, néphagyományok szokások a családi a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is.

3. A környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut a gyermek és azokat a tevékenységeiben alkalmazza.

Felismeri a mennyiségi, alak, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítélőképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiségszemlélete.

4. Az óvodapedagógus feladata, hogy tegye lehetővé a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését. Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a

spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúrára és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására.

Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.

FELADATOK

- sokféle tevékenység biztosítása a tapasztalatszerzéshez;
- a szerzett tapasztalatok rendszerezése;
- összefüggések megláttatása;
- a valóság objektív bemutatása; - ítélőképesség fejlesztése; - értelmi képességek fejlesztése: - környezetvédelem;
- néphagyományok ápolása;

A fejlesztés tartalma

a ./Társadalmi környezet

- család, családtagok, a család élete;
- az óvoda épülete, az óvoda környéke;
- a felnőttek munkája, gyerekek tevékenysége;
- a felnőttek munkája egyes munkahelyeken, foglalkozások;
- A felnőttek tisztelete, munkájuk megbecsülése;
- viselkedési formák; köszönés, megköszönés, kérdés, megszólítás...
- az ember testrészei, külső tulajdonságai;
- érzékszervek megnevezése, ápolása;
- egészséges életmód, egészség megőrzése;
- közlekedési eszközök: személyszállítók - teherszállítók;
- közlekedési eszközök: vízi - légi szárazföldi;
- helyes gyalogos közlekedés faluban - városban, közlekedési magatartáskialakítása; - környezetünk megóvása, tisztántartása; - környezetünk színei és színárnyalatai.

b./ Természeti környezet

A természet változásai - évszakok - időjárás:

év, hónap, hét, nap, napszakok;

- TAVASZ:**
- időjárás változása,
 - természet ébredése,
 - bogarak, rovarok, madarai;
 - tavasz hírnökei, tavaszi virágok,
 - tavaszi munkálatok a kertekben és a szántóföldeken,
 - tavaszi zöldségfélék,
 - tavaszi öltözködés,
 - növények ápolása, gondozása;
- NYÁR:**
- időjárás változása,
 - természet változása,
 - nyári öltözködés,
 - pancsolás, napoztatás a fürdőmedencében,
 - nyári élmények, nyaralások,
 - fák bokrok, növények gondozása locsolása,
 - aratás, új kenyér
- ŐSZ:**
- időjárás változása,

- őszi öltözködés,
- a természet változása- lombhullás, stb..., - őszi betakarítások, szüret, stb.,...
- őszi termések, gyümölcsök, virágok,
- őszi munkálatok a kertekben,
- költöző madarak megfigyelése,
- udvari munka, gereblyezés, levéltakarítás;

TÉL

- időjárás változása,
- természet változása,
- téli csapadékok megfigyelése, megnézésük.
- téli öltözködés - fűtés - fűtési módok,
- téli öröme a hóban, szánkózás, hógolyózás, stb...,
- téli madáretetés,
- élősarok gondozása, ágak haj tatása, magvak csíráztatása, - szobanövények gondozása;

ÁLLATVILÁG:

- az állatok tulajdonságai, életmódjuk
- az állatok gondozása, hasznuk.
- állatok és kicsinyeik,
- állatok csoportosítása, lakhelyük szemit;
- vadállatok,
- vadonélő állatok,
- ház körül élő állatok,
- háziállatok,
- vízben élő állatok,
- bogarak, rovarok, - madarak.

c. / Környezetünk formai és mennyiségi viszonyainak megtapasztalása

- megfigyelések, összehasonlítások, szétválogatások különböző szempontok szerint;
- mennyiségek összehasonlítása; - több - kevesebb - ugyanannyi,
- hosszabb - rövidebb.
- alacsonyabb - magasabb.
- szélesebb - keskenyebb;
- sorba rendezés mennyiségi tulajdonságok szerint (tőszámnevek, sorszámnevek);
- sorba rendezés egyéb szempontok szerint;
- halmazok keletkeztetése (hozzátevés, elvétel, egyenlővé tétel a tízes számkörben);
- soralkotások, sorváltozások balról - jobbra, föntről - lefele;
- állítások megfogalmazása (igaz - hamis eldöntése);
- tapasztalatszerzés a geometria körében;
- testek - síklapok felismerése, megnevezése;
- építés szabadon testekből;
- építés (letakarás) síkmértani formákból;
- tükörrel való tevékenység, mozgások a tükör előtt, térbeli percepció kialakítása;

- szimmetria, szimmetrikus alakzatok keletkeztetése;
- tájékozódó képesség, fejlesztése térben és síkban;
- irányok, arányok megfigyelése (bal - jobb, alá - fölé, mellé, közé, előtt - mögött, vízszintes - függőleges);
- térbeli helyzetek (ferde, görbe, álló, fekvő, eleje - közepe - vége, első - utolsó, fenn - lenn. felső - középső - alsó).

Természet- és környezetvédelem

C É L

- a környezet megbecsülése, megóvása, rendben tartása, a társadalmi és természeti környezethez a pozitív érzelmi viszony kialakítása.

F E L A D A T ismeretek, tapasztalatok szerzése a környezetünkről;

- fogalmak tisztázása: tiszta - szennyezett, szép - csúnya,
- egészséges, esztétikus környezet kialakítása és annak megóvása, megbecsülése; - a közvetlen környezet rendben tartása, munka a közösségért; - tágabb környezetünk tisztaságának megóvása.
- a társadalmi és természeti értékeink megbecsülése, megóvása;
- a levegő, a víz. mint az éleli alapvető feltételek tisztántartása, megóvása:

A fejlesztés tartalma

- a csoportszoba szépítése, tisztántartása;
- o csoportszoba és a hozzátartozó helyiségek tárgyainak, eszközeinek, berendezéseinek megbecsülése, megóvása;
- a szobanövények, élősarok ápolása, gondozása;
- az óvoda udvarának rendben tartásában, tisztántartásában közreműködés (gereblyezés, szemétszedés);
- a fák, bokrok locsolása, megóvása;
- községünk utcáinak, tereink tisztaságánál; megóvása;
- a közösségért, a közért végzett munka pozitív érzelmi feltöltődése.

Hagyományok, néphagyományok ápolása

C É L

- hazaszeretetre nevelés, a magyarság megismertetése, megszerettetése; - a népi tárvak, értékek megóvása, megőrzése; - az idősek tiszteletére, szeretetére nevelés.

F E L A D A T

- a közvetlen környezet. a táj, a község népi értékeinek bemutatása; - néphagyományok, népszokások megismertetése; - hagyományok ápolása.

A fejlesztés tartalma:

- természetes anyagok felhasználásával barkácsolás, technikái: megismertetése;
- népi játékeszközök készítése (pl.: csutkababa állatfigurák);
- tárgyi értékek bemutatása (pl.: köcsög, korsó, szőttes, faeszközök), gyűjtése és elhelyezése a kijelölt helyen;
- egyszerű magyar tánclépések megtanítása;
- népi gyermekjátékok (gyermekjátékdalok és mondókák) tanítása; - a természet változásaihoz kapcsolódó jeles napok számbavétele; - naptári ünnepek, szokások, események, népszokások.

Néphagyományon alapuló ünnepek:

- Mikulás (Szent Miklós püspök)
- Advent (koszorú készítése)
- Luca - dec. 13. (búza elültetése, csíráztatása, Luca széke...)
- Karácsony (Betlehemes játékok)
- Farsang (téltemetés)
- Dal napja (népi gyerekjátékok, népdalok, néptánc)
- Húsvét (locsolkodás)
- Májusfa-állítás (Majális)
- Szüret (termés-betakarítás)

Hagyományos ünnepek:

- Nemzeti ünnep: március 15.
- Anyák napja
- Tanévzáró istentisztelet
- Ballagás
- Pedagógusnap
- Gyereknapi
- Műsor a tanévnyitó istentiszteleten
- Idősek otthonában szereplések alkalmanként
- Községi rendezvényeken szereplés
- Születésnapok, névnapok megünneplése

Fejlesztés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- Tudják személyi adataikat (lakáscím, név, szülők neve, foglalkozása, testvérek neve, életkora);
- Megnevezik a testrészeket, érzékszerveket;
- Tájékozódnak környezetükben, megneveznek néhány épületet (pl: posta, gyógyszertár, orvosi rendelő, stb....)

- Ismerik a közlekedési eszközöket, járműveket;
- Gyakorlással: a gyalogos közlekedésben;
- Különbséget tudnak tenni az évszakok között, ismerik jellemző tulajdonságaikat,
- Ismernek az évszakokhoz fűződő néhány kiemelkedő népszokást, hagyományt;
- Ismerik a napok neveit, a napszakokat;
- Ismernek néhány növényt, termést;
- Gondozzák, ápolják a növényekéi;
- ismerik, megnevezik a környezetükben élő állatokat, tudják csoportosítani életmódjuk, egyéb tulajdonságaik szerint;
- ismernek néhány erdei és vadállatot, néhány nálunk telelő és költöző madarat;
- ismernek néhány rovar, bogarat;
- Megnevezik környezetük színeit, színárnyalatait;
 - Érzik és helyesen használják a mennyiségekkel. halmazokkal kapcsolatos kifejezéseket (több. kevesebb, ugyanannyi)
- Tájékozóknak a tízes számkörben, ismék a tő- és sorszámneveket;
- Megfogalmazznak állításokat (igaz - hamis);
- Ismerik a bal - jobb - fent - lent (sorváltás, soralkotás);
- Felismerik az egyszerűbb testeket, sík mértani formákat;
- Tudnak szimmetrikus alakzatokat létrehozni;
- Ismerik az irányokat, arányokat;
- Képesek gondolkodási folyamatokra;
- Részt vesznek a csoportszoba rendezésében, tisztántartásában;
- Megóvják, megbecsülik a környezetük tárgyait, eszközeit;
- Megbecsülik a felnőttek munkáját;
- Gondozzák, ápolják a növényeket;
- Gereblyéznek, szemetet szednek az udvaron;
- Vigyáznak környezetük tisztaságára
- Szívesen tevékenykednek a közösségért;
- Megbecsülik, megóvják a természeti és társadalmi környezetük értékeit;
- Ismernek néhány jeles napot a hozzájuk kapcsolódó népszokásokat;
- Megismerik közvetlen környezetük népi értékeit, hagyományait;
- Barkácsolnak természetes anyagokból népi gyermek-játékeszközöket;
- Ismernek népi gyermekjátékokat, mondókákat;
- Felismernek és megneveznek néhány rési tárgyat, eszközt;
- Megtanulnak néhány egyszerű néptánclepet;
- Tisztelik, szeretik az idős embereket;
- Szívesen részt vesznek az ünnepeken, megismerik az ünnepekkel kapcsolatos néphagyományt, népszokást;
- Erősödik bennük a hazaszeretet, átérzik az. ünnepek hangulatát, érzik jelentőségét.

Játék

C É L

1. A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék - szabad-képzettársításokat követő szabad játékfolyamat - a kisgyerek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie. A kisgyerek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékában tagolja. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, kreativitásukat fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenységgé.

2. A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt - a szülő és az óvodapedagógus. Utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítővé, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. A felnőtt jelenléte teszi lehetővé a gyerekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is.

3. A játékhoz megfelelő helyre és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokra, játékszerekre van szükség. Az óvoda és az óvodapedagógus feladata, hogy megfelelő csoportlétkört, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítson a különböző játékformákhoz, a gyakorló játékokhoz, a szimbolikus szerepjátékokhoz, a konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz.

4. A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az indirekt irányítás felelősségét. Az óvodában fontos a szabad játék túlsúlyának érvényesülése.

5. A játék kiemelt jelentőségének az óvoda napirendjében, időbeosztásában is meg kell mutatkoznia.

FELADAT

1. Játékirányítás általános elvei:

- legyen közvetett,
- ismeretek állandó bővítése, elmélyítése,
- pozitív érzelmek alakítása,
- saját élmények, érzelmek, fantázia magvalósítására lehetőség biztosítása. - közbelépés testi épség veszélyeztetése, konfliktusmegoldás, technikai tanács, nem kívánatos viselkedési forma esetén, ha a gyerekek zavarják egymást, fejlettségi szinthez való igazodás,
- állandó felügyelet,
- játéklehetőség megteremtése a szabadban az udvaron,
- a gyerekek játékkedvére, aktivitására, érdeklődésére való építés, **2. A fettelemek**

megteremtése:

- Nyugodt, kiegyensúlyozott légkör megteremtése,
- önállóság elősegítése játékok kezdeményezésében, eszközök kiválasztásában, játékok elmélyítésében, konfliktusok megoldásában,
- közös játék kibontakozásának elősegítése,
- állandó és ideiglenes játszóhelyek kialakítása, csoportszobában és a szabadban,
- játékidő összefüggő legyen,
- a játékszerek legyenek esztétikusak, könnyen tisztíthatók, veszélytelenek, egyszerűek, variálhatók,

- a játékszerek legyenek könnyen elérhetőek. **3. A tapasztalatszerzés irányítása az élmények szerepe:**
- környezetünk minél mélyebb megismertetése;
- tapasztalat - és ismeretszerzés pozitív érzelmeket váltson ki, élménnyé váljék;
- a tapasztalatszerzés biztosítása a szabadban;
- a gyermek óvodán kívüli tapasztalataival való megismerkedés.

A fejlesztés tartalma:

3-4-5 éves korban: a/ **GYAKORLÓJÁTÉK:**

- ismétléses cselekvések közben anyagok, eszközök megismerése;
- szöveg-, dallam-, mozgásismétlő játékok;
- ritmusjátékok, egyszerű szabályjátékok - játékszabályok megismerése, elfogadása, követése;

b/ SZEREPJÁTÉK:

- egyszerű szabálykövetések (egyénenként és csoportokban); **c/ BARKÁCSOLÁS:**
-játékjavítások, közreműködés apró hibaelhárításokban óvónői

irányítással; d/ ÉPÍTŐ, KONSTRUÁLÓ JÁTÉK:

- összerakosgató, összeszerelhető játékok egyéni elképzelések alapján:

4-5-6-7 éves korban

a./ GYAKORLÓJÁTÉK:

- a részképességekben enyhe lemaradást mutató gyerekeknél (szerepjátékok és konstruáló játékok)

b./ SZEREPJÁTÉK:

- a játékszabályok elfogadása és betartása;
- a környezet jelenségeinek, eseményeinek beépítése önálló vagy csoportos játékba;

c./ BARKÁCSOLÁS:

- játékok egyszerű javítása;
- játékkészítések;
- ajándéktárgyak készítése.

d./ DRAMATIZÁLÁS, BÁBOZÁS:

- bábkészítések;
- önálló bábozások (mese, történet és bábválasztás).

e./ ÉPÍTŐ, KONSTRUÁLÓ JÁTÉK:

- összerakosgatások, szerelések, egyszerű, az élethelyzeteknek megfelelő tárgyak elkészítésével (a valóság és a képzelet közelítésével).

f./ SZABÁLYJÁTÉK:

- verbális, mozgásos, manipulatív játéktevékenységek során önálló szabályra figyelések.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor

végére: - A gyermekek szeretnek és tudnak játszani;

- A játszótársak elgondolásait megértik, elfogadják;
- A játék szabályához alkalmazkodnak;
- Kedvezőtlenebb szerepet elvállalják;
- A környezet jelenségeit, eseményeit beépítik játékukba;

- Á játékot önállóan tervezik, eszközöket kiválasztják, szerepeket megosztják, szabályokat betartják;
- Bonyolult alkotásokat hoznak létre;
- A különböző anyagokat, eszközöket kombináltan alkalmazzák;
- Önállóan báboznak;
- Bábokat készítenek;
- Az értelmi- és mozgásos szabályjátékok szabályát betartják;
- A játékokon az egyszerűbb javításokat elvégzik;
- Ajándékot készítenek szeretteiknek;
- Az alapvető viselkedési szabályokat alkalmazzák:
- Együttműködnek társaikkal:
- Észlelésük, megfigyelőképességük megbízható:
 - Észreveszik a tárgyak hasonló és különböző jellemzőit, a cselekvések egymásutánosságát, a dolgok és jelenségek közötti összefüggéseket.

Mozgás

CÉL

1. A torna, a mozgásos játékok fejlesztik a gyermekek természetes mozgását (járás, futás, ugrás, támasz, függés, egyensúlyozás, dobás), testi képességeit, mint az erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, társra figyelés.
2. Kedvezően befolyásolják a gyermeki szervezet növekedését, teherbíró-képességét és az egyes szervek teljesítőképességét.
3. Fontos szerepük van az egészség megőrzésében, megóvásában. Felerősítik és kiegészítik a gondozás és egészséges életmódra nevelés hatását. A mozgáskultúra fejlesztése mellett segítik a térben való tájékozódást, a helyzetfelismerést, a döntést és az alkalmazkodóképességet, valamint a személyiség akarati tényezőinek alakulását.
4. A tornának, játékos mozgásoknak az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységeknek teremben és szabad levegőn, eszközökkel és eszközök nélkül, spontán vagy szervezett formában az óvodai nevelés minden napján - az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve - minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani.
 - az egészséges életmód kialakítására nevelés,
 - a természetes mozgások alakítása, fejlesztése;
 - testi képességek alakítása, fejlesztése (erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, testtartás);
 - biológiai fejlődés, növekedés elősegítése;
 - a légző-, keringési, csont- és izomrendszer teljesítőképességének növelése, a mozgásfejlődés lépcsőfokait betartva;
 - a térbeli, időbeli tájékozódó képesség fejlesztése;
 - az alkalmazkodó képesség fejlesztése;
 - mozgáskoordináció alakítása;
 - a szem - kéz- láb koordinációjának fejlesztése;
 - az egyensúlyérzetet befolyásoló mozgások végeztetése; - egészséges versenyszellem alakítása;
 - pozitív személyiség tulajdonságok erősítése.

Feladat

- a szervezet egészséges fejlődésének biztosítása;
- gondozás;
- edzés;
- a gyermek mozgástapasztalása játékos kedvére való építés;
- mozgással kapcsolatos szókincs bővítése;
- egyem sajátosságok fejlesztését elősegítő lehetőségek biztosítása;

- megfelelő öltözék biztosítása (zárt cipő, tornaruha);
- eszközök biztosítása a feladatok teljesítésének érdekében (pl.; babzsák, labda, szőnyeg, stb.);
- mindennapi frissítő 15 perces testnevelés, valamint heti egy vagy két testnevelési foglalkoztatás biztosítása;
- az óvónő a hibákat gyakorlat közben javítja;
- környezet adta lehetőségek kihasználása;
- a mozgással kapcsolatos játékok szabályának betartatása.

A fejlesztés tartalma:

- JÁTÉKOK:
 - szerep-, utánzó és futójátékok,
 - szabályjátékok,
 - küzdőjátékok (húzás, tolás, emelés).
- RENDGYAKORLATOK:
 - egyenes testtartás.
 - vonal- és köralakítás,
 - fordulatok meghatározott irányokba,
- SZABADGYAKORLATOK:
 - kartartások,
 - nyakizom-gyakorlatok,
 - kar-, láb- és törzsmozgások,
 - testhelyzetek,
 - ellenoldaliságban ritmuskeresztezett mozgások.
- KONCENTRÁCIÓS MOZGÁSGYAKORLATOK:
 - kézi szergyakorlatok (babzsák, szalag, karika, labda).
- JÁRÁSOK. FUTÁSOK:
 - természetes járás irányváltoztatásokkal,
 - speciális járások, állatjárások utánzása
 - járás ritmusra
 - futás egyenes vonalban és irányváltásokkal,
 - lassítás - gyorsítás. - akadályok leküzdése, - versenyfutás.
- SZÖKDELÉSEK UGRÁSOK:
 - helyben és haladva (páros lábon vagy váltott lábbal), - akadályon át (le, fel, át).
- DOBÁSOK, LABDÁS GYAKORLATOK:
 - labdafogások, labdaészlelés,
 - labdagurítás, labdavezetés,
 - labda fel- és ledobások (alsó- és felsődobások) - labdahajítás.
- TÁMASZ-, FÜGGÉS-ÉS EGYENSÜLYGYAKORLATOK:
 - talajon (csúszás, mászás, kúszás, egyensúlyozás),
 - padon, zsámolyon, bordásfalon - vízszintes és függőleges irányban,
 - gurulások,
 - egyensúlyozás emelt szeren (pad).
- FOGLALKOZÁSOKA SZABADBAN:
 - téli játékok (hógolyózás, szánkózás).

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- Szeretik és igénylik a mozgást;
- Kifejlődött ellenálló képességük, alkalmazkodó képességük szabályokhoz és társhoz;
- Mozgásuk összerendezettebbé, ügyesebbé, megfelelő ritmusúvá vált;
- Cselekvőképességük gyors, mozgásban kitartóak;
- Tér- és időbeli tájékozódó képességük egyre fejlettebb;
- Egyéni, csoportos sor- és váltóversenyt képesek játszani a szabályok pontos betartásával: - Megértik az egyszerűbb vezényszavakat;
- Kialakult a testséma, ismerik testrészeit;
- Magatartásukban fellelhetők egyes erkölcsi tulajdonságok, mint pl. felelősségérzet, segítőkészség;
- Ismerik az eszközök nevét;
- A rendszeres mozgás következtében a gyermek légző- és keringési rendszerének teljesítőképessége valamint a csont- és izomrendszer teherbíró képessége megnőtt;
- A gyakorlatokat egyöntetűen végzik;
- A testi képességek egyre fejlettebb formái öltöttek.

Mese, vers

C É L

1. Az érzelmi biztonság megadásának s az anyanyelvi nevelésnek egyaránt fontos eszközei a többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdoló, versek. Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket adnak.

2. A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok gazdag és sok alkalmat, jó alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi-értelmi és erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese - képi és konkrét formában - tájékoztatja a gyermeket a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyatairól, a lehetséges, megfelelő viselkedésformákról.

3. A mese életkorilag megfelel az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál. A tárgyi világot is megelevenítő, átlelkésítő szemléletmódja és az ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe, csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre.

4. A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, s a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás elengedett intim állapotában eleven, belső képvilágot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája.

5. A gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

6. A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

7. Az óvodában a népi, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

- A beszéd fonológiai (hangrendszer és prozódiai rendszer), grammatikai jelentéstani valamint motorikus rendszereinek fejlesztése életkori és egyem sajátosságok figyelembe vételével;
- Hallási és beszédhallási figyelem és a hallási differenciáló képesség fejlesztése;
- Az akusztikus verbális emlékezet fejlesztése;
- A sorrendi felfogás és kivitelezés erősítése;
- Analizáló- szintetizáló képesség fejlesztése a beszéden keresztül; - A téri és idői ritmusérzék fejlesztése:
- Az anyanyelvi, kódok helyes elsajátíttatása;
- A beszéd eszközként való használatának fejlesztése - szókincsbővítés;
- A beszédmegértés képességének fejlesztése
- A beszédszervek megfelelő mozgásának fejlesztése;
- A beszédkedv felkeltése és megőrzése;
- Metakommunikációs elemek jelentésének megismertetése; - Irodalmi fogékonyság megalapozása:
- Könyv iránti vonzódás kibontakoztatása.

F e l a d a t

- A gyermek irodalomhoz fűződő pozitív viszonyának kialakítása;
- Naponta többszöri kezdeményezés a gyermek kérésének, érdeklődésének, az adott szituációnak megfelelően, az életkori sajátosságok figyelembe vételével;
- A beszéd zenei elemeinek érvényesítése;
- A mesével, verssel kapcsolatos spontán kérdésekre való válaszadás; - Ismétlések gyakorisága, én erősítő hatásának felhasználása;
- A mese - és versmondás spontán adódó helyzetekre, a kedvező körülmények tudatos kiváráására, előidézésére való építés;
- Az élő vers, mese legyen a. természetes a gyermek számára;
- A meseélmények játékkal, rajzzal való kifejezése;
- A mindennapi tevékenységek színesítésére, gyermekköltészeti alkotásokkal való megismertetés (altatók, ujjSOROLÓK, növényekkel és állatokkal kapcsolatos mondókák);
- Bábozáshoz kellékek biztosítása;
- A mesehallgatás külső és belső feltételeinek megteremtése (fény, zene. természeti környezet, stb.);
- A mese tartalmának kijátszása habozással.

A fejlesztés tartalma:

- Beszélgetések a napi tevékenység során;
- Beszédművelés:
 - beszédhallás, beszédmegértés és beszédmozgás fejlesztése
 - helyes ejtési gyakorlatok; légző gyakorlatok, hangadás gyakorlatok, zöngés zöngétlen hangok differenciálása mintaköveteléssel, artikulációs gyakorlatok. Nyelvtörők, gyorsasági gyakorlatok, ritmusgyakorlatok. Időtartam gyakorlatok, hangsúlygyakorlatok, hangerőgyakorlatok;
- Idő-és térbeli egymásutániség felfogása, felismerésének és kivitelezésének fejlesztése (történeti sorba rendezések);
- Vers- és mesemondások;
- Irodalmi művek hallgatása:
 - mondókák (népi mondókák, kiszámolók, hintázók, altatók, stb.);
 - mesék (állat -, tündér -, tréfásmesék, népmesék, műmesék, folytatásos mesék), verses mesék;
 - versek (népköltészeti alkotások, klasszikus és mai gyermekversek);

- Irodalmi művek dramatizálása:
 - tevékenységek, cselekvések megfigyelése, eljátszása, mozgással, testtartással, érzékek kifejezése mimikával.
 - Gesztikulációval irodalmi művek eljátszása- dramatizálás, bábozás;
- Könyvek, folyóiratok nézegetése:
- Színházi élmények nyújtása - gyerekelőadások, bábszínházi előadások;

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- A gyermekek játék közben odaülő szövegeket, ritmusokat mondogatnak;
 - Az elhangzott vers. mondóka ismétlését igénylik;
 - Társak, az óvónő improvizáló játékeleményezéseiben;
 - Hangzás, hangulat, érzelem és alkalom egységében kezdik felfogni a mondott. hallott vers témáját, költői képét;
 - Segítenek a mesemondás, hallgatás feltételeinek kialakításában;
 - Megszilárdultak a mesehallgatáshoz kapcsolódó szokások, a figyelem fenntartásának és ellenőrzésének játékos, egyezményes jelzései;
 - Folytatásos mesék, verses mesék szálak össze tudják kötni;
-
- Van néhány kedvelt mesehősük, a velük megtörtént dolgokat beleviszik játékukba;
 - Az ismeri mesei motívumok habozása, dramatizálása, rajzolása, kedvelt szórakozásai közé tartozik;
 - A mesében elhangzottokról beszélgetnek, a szereplők érdekes szólásait megjegyzik;
 - A meséskönyvet önállóan nézegetik, utánozzák az olvasást; A könyvekben a képek alapján megtalálják legkedvesebb meséiket.

Ének-zene, énekes játékok

CÉL

1. Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbéli játékok, a népi gyermekdalok az éneklés, az énekes játékok a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermekek felfedezik a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömet. A népdalok éneklése, a gyermek néptáncok és népi játékok a hagyományok megismerését, továbbélését segítik. Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.

2. Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközzel szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (a ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.

3. A zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus vegye figyelembe a nemzetiségi, etnikai kisebbségi nevelés esetében a gyermekek hovatartozását is.

4. A felnőtt minta utánzásával az éneklés, zenélés részévé válik a gyermek mindennapi tevékenységének.

- A gyermekek zenei élményekhez juttatása;
- Az éneklés, zenélés megszerettetése:

***„Zenét művelő, zenét élvező és értő magyar közönség kiművelése,
amely a kisgyermekkorban kezdődik,”***

(Kodály Zoltán)

- Kis zenei formákon keresztül a néphagyományokból kiindulva a világirodalom remekeihez jussunk el.

FELADATOK

- Zenei nevelés alapvető feltételeinek megteremtése (tér és eszköz biztosítása);
- A gyerekek zenei érdeklődésének felkeltése, élménynyújtás;
- Hallás, éneklési készség, ritmusérvzés fejlesztése; - Harmonikus, szép mozgás kialakítása.

A fejlesztés tartalma:

- Magyar népi énekes- mozgásos játékok (egy- és kétszemélyes játékok);
- Más népek dalai, játéka;
- Altatók, hintáztatók, simogatók, hajladozók, lovagoltatók, tapsoltatók, höcöggetők, stb.;
- Közjátékok és dalaik (párválasztó, fogyó és gyarapodó);
- Magyar népszokások, a hagyomány dalai, játéka;
- Táncos játékok (lakodalmas, kapuzó, kapcsolódós játékok, stb.);
- Ünnepekhez kapcsolódó dalok;
- Halk- hangos éneklés;
- Gyors- lassú tempó érzékelése;
- Magas- mély közötti különbség felismerése;
- Dallamfelismerés, dallambujtatás;
- Ritmustapsolás, egyenletes lüktetés;
- Zörejangok és zenei hangok felismerése;
- Egyszerű hangszerek bemutatása (furulya, dob, stb.);
- Egyenletes járás körbe szép testtartással, kézfogással;
- Egyszerű táncos, mozgásos elemek (dobbantás, koppantás, páros forgás).
- A néptánc alaplépéseinek megismerése (csárdáslépés, elől - hátul keresztezés, csapások, érintő lépések);
- Élőzene és gépzene hallgatás;
- Egyszerű népdalok tanulása.

A fejlesztés várható jellemzői:

- Szépen, tisztán énekelnek;
- Belső hallásuk kifejlődik;
- Visszaénekelnek dallamot;
- Megkülönböztetik a halk- hangos, mély- magas, gyors-lassú fogalom párokat dallamban, ritmusban;
- Felismernek dallammotívumokat;
- Térformák kialakítására és visszaalakítására képesek (kör, csigavonal, stb.);
- Felismernek zörejangokat és zenei hangokat;
- Felismernek egyszerű hangszereket, próbálják használni;
- Tapsolnak egyszerű ritmusokat;
- Egyenletesen járnak körbe, érzik az egyenletes lüktetést;
- Megtanulnak népi énekes és mozgásos játékokat;
- Megismerkednek más népek dalaival;
- Tudnak mondókákat, kiszámolókat, stb.;
- Játszanak körjátékokat, párválasztós. fogyós. stb. játékokat;
- Tudják néhány magyar népszokás, néphagyomány dalait;
- Ismernek néhány népi táncos játékot (pl.; lakodalmas, kaputartós, stb.);
- Megismerik az egyszerű táncos, mozgásos elemeiket;
- Sok zenét hallgatnak, szeretik, az élőzenét;

- Szívesen énekelnek egyszerű népdalokat;
- Ünnepekhez kapcsolódó szokásokat, dalokat, zenéket ismernek meg.

Rajzolás, mintázás, kézimunka, vizuális nevelés

CÉL

1. A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, ábrázolás különböző fajtái, a műalkotásokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszközei a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül.
2. Az óvodapedagógus az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán biztosítson teret, lehetőséget. Maga a tevékenység - s ennek öröme - a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, az önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.
3. Ezen tevékenységek az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a képiplasztikai kifejezőképesség, komponáló-, térbeli tájékozódó- és rendezőképességek alakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését: a gyermekek tér-forma és szín képzeleinek gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítását.
4. Az óvodapedagógus feladata megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, mintázás és a kézimunka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival.

- Vizuális tapasztalatok nyújtása életkornak megfelelően;
- A vizuális jelrendszer megismertetése (pont, vonal, folt, színek, fonnák);
- A képi, plasztikai, konstruáló kifejezőképességek kibontakoztatása;
- A vizuális percepció fejlesztése;
- Tapintási ingerek erősítése;
- Az ingerek más ingerekkel történő integrálása;
- Szín- és formavilág gazdagítása;
- Egyszerű munkafogások és eszközhasználat elsajátítása;
- Érdeklődés felkeltése az ábrázolás tevékenységei iránt;
- Kézmozgások finomítása;
- Az alkotás örömeinek megtapasztalása;
- Sokféle lehetőség megmutatása, a képi, térbeli megjelenítése;
- Képi gondolkodás fejlesztése;
- A térbeli tájékozódó képesség fejlesztése;
- Az íráshoz szükséges mozgáskoordináció alakítása.

FELADAT

- Az egyes gyermekek közötti ábrázolás képességbeli különbözőségekre figyelem-bevétele;
- Az ábrázolás anyagaival, eszközeivel való tevékenység vágyának felkeltése;
- Sokféle lehetőség biztosítása az élményszerzésre, a fantázia és megfigyelések képi és térbeli megjelenítésre;
- Szabadidős tevékenység során állandó hely- és eszköz biztosítása az ábrázolásra
- A gyermekek kreativitásának érvényre juttatása;
- Figyelemfelhívás az esztétikus környezetre, annak óvására, alakítására;
- Minél több természetes anyaggal való megismertetés (pl.: agyag, fa, só - liszt gyurma, textil, fonal, termések, stb.);
- Ábrázolási technikákkal való sokoldalú megismertetés;
- A gyermekmunkák elemzése, ellenőrzése;
- Nyugodt légkör, eszközök biztosítása.

Fejlesztés tartalma:

VIZUÁLIS PERCEPCIÓ:

- Alak, háttér:

Keresztezett vonalak felismerése, rejtett formafelismerés, keresztezett fonnak differenciálása alak és háttér cseréje.

- Alakállandóság:

Fonna állandóság, geometriai formák különböző nagyságainak összehasonlítása. - **Terheli helyzet:**

Tárgyak szemlélőhöz viszonyított kapcsolatának felismerése, figurák fordítása, forgatása, részek helycseréje, tárgyak egymáshoz viszonyított helyzete.

- Térbeli viszonylagosság:

Két tárgy helyzetének megnevezése, alak kiegészítése, részek összeillesztése, célirányos útkeresés,

VIZUÁLIS NYELV:

- Kép alakítás a vizuális elemek használatával (vonal, folt, fonna, színek);
- A képfelület kitöltése;
- A vizuális elemek egymáshoz való viszonyának megfigyelése, rendezése a képfelületen (soralkotás, hasonlóságok, ritmus); - Ujjfestés.

KIFEJEZÉS:

- Táj, terek viszonyainak megfigyelése, ábrázolása;
- Egyszerű természeti és mesterséges fonnál: megfigyelése, ábrázolása; - Képalakítás saját élmények emlékezet után;
- Képző- és népművészeti alkotások, képek nézegetése;
- Technikák megismerése (rajzolás, festés, papírragasztás, mintázás, papírhajtogatás, egyszerű nyomhagyások).

VIZUÁLIS KOMMUNIKÁCIÓ:

- Színek keresése;
- A mindennapokban használt információs jelek megismertetése (közlekedési jelzőablái, egyszerű ábrák, járművek jelei...).

TÁRGY- ÉS KÖRNYEZETKULTÚRA:

- Tárgyalkotás szabadon;
- Térrendezések;
- Mintázás; - Konstruálás;
- Anyagalakítások (gyurma, agyag, textil, fonal, dobozok, papír, gyöngyfüzés, termések, kavicsok, homok, hó).

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Bátrak, ötletesek az építésben, téralakításban;
- Sokféle tapasztalattal rendelkeznek változatos alakú zárt és nyitott terek elkerítésében, lefedésében, az építmények egyensúlyának megteremtésében;
- Tevékenyen részt vesznek az őket körülvevő tér, valamint a térbeli makettek berendezésében;
- Többnyire biztonsággal használják a képi kifejezés változatos eszközeit;
- Képalakításaikban egymás módján jelzik az elemi térviszonylatokat;
- Szóhasználatukban érvényesítik kedvelt színeiket;
- Formaábrázolásuk változatos, többnyire képesek hangsúlyozni a legfontosabb megkülönböztető jegyeket, jellemző formákat;
- Emberábrázolásban jelen vannak a részformák, megjelenítik a legegyszerűbb mozgásokat;
- Szóbeli véleményt nyilvánítanak saját műveikről és a műalkotásokról;
- Saját elképzeléseik alapján formákat mintáznak megfigyeléseik segítségével;
- Egyszerű kellékeket, játékokat, modelleket készítenek;

- Fokozott önállósággal alkalmazzák a megismert technikákat;
- Önállóan díszítenek tárgyakat;
- Késztetést érznek arra, hogy figyelmüket összpontosítsák, technikai tudásukat aktivizálják;
- Szívesen vesznek részt óvodai környezetük szépítésében.

Munkajellegű tevékenységek

CÉL

1. A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tanulással sok vonatkozásban azonosságot mutató, azzal egybeeső munka és munka jellegű játékos tevékenység (az önkiszolgálás, segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt naposi vagy egyéb munka, a környezet-, a növény- és állatgondozás stb.).

2. A gyermek munkajellegű tevékenysége

- önként - azaz örömmel és szívesen - végzett aktív tevékenység;
- a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok (mint például a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság) alakításának fontos lehetősége;
- a közösségi kapcsolatok, a kötelelességteljesítés alakításának eszköze a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

3. A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.

- A gyermek egész személyiségének alakítása, fejlesztése;
- A munkában vállalt önkéntesség és a közösség érdekében végzett tevékenység örömeinek átélése;
- Egymást segítő kapcsolatok kialakulásának elősegítése;
- Munkamegosztásra nevelés;
- A már meglévő tapasztalatok erősítése, új ismeretekkel való bővítése;
- A gyermek kitartásának, önállóságának, célirányos figyelmének, kötelezettség vállalásának, céltudatosságának, felelősségének alakítása;
- A munka eredményének megbecsülésére nevelés;
- Egyes munkafolyamatok, illetve azok részmozzanatainak megismerttetése a célszerű sorrend betartásával;
- Jártasságok alakítása az eszközök, szerszámok használatában.

FELADATOK

1. A munka irányításának elvei:

- Az óvónő tanítsa meg a munkaeszközök ésszerű, használatát, a munka legcélszerűbb fogásait, azok sorrendjét, a munka ellenőrzésének módjait;
- Önálló munkavégzés lehetőségének biztosítása;
- Fokozatosság betartása;
- A gyermek tényleges aktivitásának biztosítása;
- Egyéni sajátosságoknak megfelelő munkafeladatokat végezzenek a gyermekek;

- Az értékelés ösztönözze a gyermeket az adott feladat jobb megoldására, ébresszen kedvet a további munkához;
- Az értékelés ösztönözze a gyermek önértékelésének alakulását, igény szintjének növekedését; - A munka a napi tevékenységek természetes részét alkossa.

2. Feltételek megteremtése

- Munkalehetőségek megteremtése életkornak, fejlettségi szintnek megfelelően;
- Tartalmilag gazdag, változatos feladatok biztosítása melyek fejlesztik készségüket, képességeiket gazdagítják személyiségüket;
- Eszközök, szerszámok biztosítása;
- Tapasztalatszerzés útján fedezzék fel a gyermekek a munka hasznosságát, szükségességét;
- Nyugodt, kiegyensúlyozott légkör kialakítása, elegendő idő biztosítása;
- "Én csináltam"- "Mi csináltuk" sikerélmény biztosítása,
- A munkavégzés során a higiéniai és balesetvédelmi szabályok betartása, egészség, testi épség megóvásának biztosítása.

Fejlesztés tartalma:

A mindennapi étellel kapcsolatos munkák 3-

4-5 éves korban:

- a./ Alkalomszerű munkák:
- Egyszeri vagy ismétlődő tevékenységek óvónői segítséggel;
 - Megbízások önkéntesség alapján;
 - Ünnepi készülődések ajándéktárgy készítéssel, díszítő munkákkal;
 - Udvar - és teremrendezés (rendrakás, kisebb tárgyak szállítása, helyretétele);
 - Üzenetátadások;
 - Óvónői segítséggel játék, javítás.
- b./ Növények gondozása;
- Megfigyelő tevékenységek irányítással;
 - Közreműködés növényápolásban óvónői segítséggel; - Segítségadás a nagyobbaknak.

(4) - 5-6-7 éves korban:

- a./ Alkalomszerű munkák:
- Üzenetközvetítés;
 - Rendrakás; tisztogatás, kisebb javítások;
 - Ajándékkészítés, díszítő munkák egyéni ötletek alapján is;
 - Segítségadás a bátorlalanabb gyermekeknek kérésre, önálló indíttatásra.
- b. / Növények gondozása:
- Folyamatos növényápolás (ültetés, átültetés, öntözés, csíráztatás, hajtás,) - Környezetrendezés;
 - Gyűjtőmunkák (gyűjtött anyag elhelyezése, rendezése),
- c. / Naposi munka:
- Étkezés előkészületeinek teendői (terítő, tányér, pohár, evőeszközök, szalvéta asztalra tétele);
 - Terem - és udvarrendezésben való részvétel (játékok, eszközök, előkészítése, elrakása).

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermekek képessé válnak saját szükségleteik kielégítésére (önkiszolgálás, öltözködés).
- Részt vesznek a csoportszoba díszítésében, rendezésében, ötleteket adnak.
- Vigyáznak a terem rendjére (pl.: kint felejtett eszközök helyretétele).
- Megjavítják a játékszerek kisebb hibáit. Részt vesznek a játékszerek tisztításában.
- Ünnepekre ajándékokat készítenek.
- Megbízásokat számon tartják, önállóan végzik.
- Az élősarokban lévő növényeket gondozzák, átrendezik.

- Folyamatos feladatuk az udvar rendezése (rendben tartása).
- Önállóan terméseket gyűjtenek.
- Részt vesznek a falevelek gereblyezésében. hó eltakarításában.
- Önállóan felteszik az asztalterítőt, kiosztják az evő eszközöket, és étkezés után leszedik az asztalt, összesöprik a morzsákat,
- A munkavégzéshez szükséges eszközök, szerszámok célszerű használatát ismerik, - A munkafolyamatok célszerű sorrendjei betartják.
- Minden olyan területen segítenek, ahol erre szükség van.

A tanulás

C É L

A tevékenységekben megvalósuló tanulás

1. Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.
2. Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése attitűdök erősítése és a képességek fejlesztése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire.
3. A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.
4. A tanulás lehetséges formái az óvodában:
 - az utánzásos, minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás (szokások alakítása),
 - a spontán játékos tapasztalatszerzés;
 - a cselekvéses tanulás;
 - a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;
 - az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés; - a gyakorlati problémamegoldás.
5. Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során személyre szabott pozitívértékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.
 - **Sokoldalú cselekedtetés (tevékenység) közben fejlesztjük a gyerekek értelmi képességeit, a tanuláshoz való pozitív viszony kialakításával az iskolai életmódra való előkészítés.**
 - **Óvodáinkban a szervezett tanulás alatt a játékba integrált tanulást értjük, mely a nap egészét áthatja. A tevékenységek közben újabb és újabb tapasztalatokhoz juttatjuk a gyermekeket, folyamatosan követve és segítve az egyes gyermekek tanulási képességeinek alakulását.**

FELADAT

- A tudás, a tanulás iránti vágy felébresztése;
- A tanulás feltételeinek megteremtése;
- A tanulás megtervezése, megszervezése;
- A tanulás irányítása;

- Problémahelyzetek megoldatása,
- Képszerű és szemléletes gondolkodás kialakítása;
- A beszédészlelés és beszédértés, szóbeli kifejezés fejlesztése;
- Feladattudat kialakítása;
- A szándékos figyelem időtartamának növelése;
- Az önfegyelem kialakítása.

A fejlesztés tartalma:

- Tapasztalatszerzés, gondolkodás örömeinek átéltetése;
- Kötetlen szervezeti formában a játék adta lehetőségek alkalmával, valamint játékos helyzetek megteremtésével folyamatos időkeretben történik, valamennyi tevékenységi formában;
- Figyelemirányítás a lényeges, közös jegyekre;
- Élmények, benyomások felfogása, emlékezetből való felidézése;
- Kreatív gondolkodás, képzeletmozgósító tevékenységek végzése;
- Beszédfejlesztés, szókincsbővítés;
- A mese és a valóság elemeinek elkülönítése;
- Tapasztalatszerzések következtetések levonása,
- Ok - okozati viszonyok, összefüggése feltárása,
- A megoldások lehetőségeinek megmutatása;
- Önellenőrzésre való rávezetés;
- Egymás megoldásának értékelése.

A fejlődés várható jellemző óvodáskor végére:

- Képesek azonosulni az óvónő által meghatározott feladattal;
- Kialakul bennük az igény, a sikeres megoldásra;
- Tudnak önállóan konkrét, eleim ismert jelenségek esetében következtetni, ítéletet alkotni megismert modellek alapján;
- Kialakul a feladattudat, kitartás a feladatmegoldásban;
- Felfedeznek összefüggéseket, ok- okozati viszonyokat;
- Többféle megoldásra törekednek;
- A szándékos figyelmük tartama eléri az iskolai életre szükséges időtartamot;
- Képesek a gondolataikat mondatba foglalni;
- Figyelmük ráirányul a lényeges és közös jegyekre;
- Hozzászoknak saját tevékenységük ellenőrzéséhez;
- Segítőkésséggel értékelik egymás megoldásait;
- Kialakulnak a közösségi együttéléshez szükséges normák, szabályok, (egymásra figyelés, egymás meghallgatása, segítségadás, stb,..);
- Rendelkeznek az iskolai tanulás megkezdéséhez szükséges készségekkel, képességekkel.

3. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztése, fejlődésének segítése

Részletes szabályozása megtalálható „A kiemelt figyelmet igénylő gyermekekkel/tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje c. fejezetben.

4. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

A társadalmi egyenlőtlenségek megszüntetése, a szegregációmentes környezet kialakítása, fenntartása alapvető jelentőségű. Az egyenlő bánásmód elveinek betartása óvodánkban kiemelt feladat.

A tevékenység célja segíteni azon gyermekek beilleszkedését az óvodai környezetbe, akik szociális körülményeiket tekintve, tartós betegségük miatt vagy egyéb okból hátrányos helyzetűek, így különösen a csonka családban felnövő gyermekek vagy munkanélküli szülők gyermekei.

Ehhez először elemeznünk kell azokat a károsan ható tényezőket, amelyek hozzájárulnak a hátrányos helyzet kialakulásához.

Ilyenek:

- a családi mikrokörnyezet (pl. lakásviszonyok, jövedelmi viszonyok, kulturális helyzet, nevelési hagyományok stb.);
- a családi házon kívüli környezet (pl. utca, lakóközvet, társas kapcsolatok);
- az óvodai környezet (pl. helytelen nevelői magatartás, rossz pedagógus-gyermek viszony, a tanuló peremhelyzete a közösségben stb.);
- A hátrányok számbavétele után meghatározzuk tevékenységünk célját és a hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységformákat.

A szociális hátrányok enyhítését óvodánkban az alábbi tevékenységi formák szolgálják:

- Az egyéni képességekhez igazodó csoportfoglalkozások megszervezése.
- Felzárkóztató ill. tehetséggondozó programok szervezése.
- Mentálhigiénés programok.
- Felvilágosító munka a szociális juttatások lehetőségeiről szülői értekezleteken, fogadóórákon, családlátogatásokon, értesítés (óvodaújság, levél...).
- Motiválás arra, hogy a gyermek folyamatos óvodai ellátásban részesüljön.
- Szoros kapcsolat a polgármesteri hivatallal és a gyermekjóléti szolgálattal annak érdekében, hogy a szociális hátrányt elszoruló gyermekek minél hamarabb segítségben részesüljenek.
- Pályázatok figyelése, részvétel a pályázatokon.
- A nevelők és a gyermekek segítő, személyes kapcsolatai.
- A szülők, a családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése.

5. A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység

A gyermekvédelem komplex és preventív tevékenységi rendszer, amelyet a gyermeki szükségletek (szeretet, biztonság, esélyegyenlőség, egészségvédelem) és jogok kiteljesítésére való folytonos törekvés jellemez. Ez a tevékenység nagyfokú érzékenységet, empátiát, tapintatot, szakértelmet igényel.

Az intézményünk gyermekvédelmi tevékenységének fő feladatai: a gyermek fejlődését veszélyeztető okok megelőzése, feltárása, megszüntetése, a HH, HHH, SNI integráció segítése, elfogadás, érzékenyítés.

Ezeket a feladatokat az alábbi rendszer szerint végezzük:

1. Az óvodában védő, óvó, pártfogó rendszert működtetünk gyermekvédelmi felelős megbízásával. A gyermekvédelmi felelős munkája során személyes, közvetlen

kapcsolatot tart a gyermekekkel, szükség esetén felveszi a kapcsolatot a szülőkkel, gyermekjóléti szolgálattal, folyamatosan konzultál az óvodapedagógusokkal, dajkákkal.

2. A gyermekek fejlődését veszélyeztető okok feltárása a gyermekvédelmi felelős és az óvodapedagógusok feladata, melynek során kiszűrjük a hátrányokkal, tanulási nehézségekkel küzdő gyerekeket, akik bármi miatt válságban vannak, testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődésük veszélyeztetve van.
3. A gyermekvédelmi felelős feladata különösen:
 - a) a szülőket tájékoztatni arról, hogy milyen problémával, hol és milyen időpontban fordulhatnak hozzá, továbbá, hogy az óvodán kívül milyen gyermekvédelmi feladatot ellátó intézményt kereshetnek fel,
 - b) a pedagógusok, szülők vagy gyermekek jelzése, a velük folytatott beszélgetés alapján megismert veszélyeztetett gyermekeknél – a veszélyeztető okok feltárása érdekében – családlátogatáson megismeri a gyermek családi környezetét,
 - c) gyermekbántalmazás vélelme vagy egyéb pedagógiai eszközökkel meg nem szüntethető veszélyeztető tényező megléte esetén kezdeményezi, hogy az óvodavezető - az intézmény vezetőjének egyidejű tájékoztatása mellett - értesítse a gyermekjóléti szolgálatot,
 - d) a gyermekjóléti szolgálat felkérésére részt vesz az esetmegbeszéléseken,
 - e) a gyermek anyagi veszélyeztetettsége esetén kezdeményezi, hogy az intézmény igazgatója indítson eljárást az illetékes települési önkormányzat polgármesteri hivatalánál rendszeres, vagy rendkívüli gyermekvédelmi támogatás megállapítása, szükség esetén a támogatás természetbeni ellátás formájában történő nyújtása érdekében,
4. A gyermekvédelmi munka keretében az óvodapedagógus feladatai különösen
 - a) az újonnan érkező, vagy más óvodából átvett gyermekek beilleszkedési problémáinak feltárása, beilleszkedésük segítése,
 - b) a gyermekek illetve szüleik figyelmének felhívása szociális jellegű támogatásokra (étkezési hozzájárulás, gyermekvédelmi támogatás stb.)
 - c) kapcsolatfelvétel a veszélyeztetett gyerekekkel és szüleikkel egyéni beszélgetés, szükség esetén családlátogatás útján,
 - d) információk nyújtása, melyek segítségével a jogi, egészségügyi, szociális és társadalmi problémákat és azok megoldásait jobban megismerhetik,
 - e) a gyermekfejlődését veszélyeztető körülmények megelőzése, feltárása és megszüntetése érdekében kapcsolattartás a szülővel, közreműködés az óvodapedagógusokkal és a gyermekvédelmi felelőssel.

6. A szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formái

1. Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való együttműködés. Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremt meg. Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

2. Az óvoda kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt (bölcsődék és egyéb szociális intézmények), az óvodai élet során (pedagógiai szakszolgálat intézményei, gyermekjóléti szolgálatok, gyermekotthonok, egészségügyi, illetve

közművelődési intézmények) és az óvodai élet után (iskolák) meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükséglethez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda legyen nyitott és kezdeményező.

A gyermekek fejlődéséhez elengedhetetlennek tartjuk az érzelmi biztonság megteremtését, amelyet elsősorban a családnak kell megadni, de nyilván az óvodának kötelessége azt folytatni, kiegészíteni.

E felelősségteljes feladatnak csak a szülőkkel karöltve tudunk megfelelni, hiszen mindenkor a felnőtt generáció felelőssége, hogy mit ad át, milyen módszerekkel, hogy attól valóban fejlődjék, és egyre fejlettebb legyen a felnövekvő nemzedék.

A gyermekek életvitelét a családok szokásrendszere határozza meg, ezért fontosnak tartjuk, hogy megismerjük azt, illetve törekszünk az óvodai szokásrendszer megismertetésére, hogy a kettőt összehangolva, közösen együttműködve fejlesszük a gyermekeket.

Óvodánk nagy hangsúlyt fektet az óvoda és család kapcsolattartására, tükröztetve az egyéni sajátosságokat, de ezen túl intézményi szinten is mindent megteszünk, hogy erősítsük, mélyítsük a szülőkkel a kapcsolatot.

Nyitottak vagyunk a családok problémái iránt, lehetőségeinkhez mérten mindenben partnerként segítünk, a jó kapcsolat kialakításában kezdeményezők vagyunk, de mi is elvárjuk az őszinte, segítőkész együttműködést.

A család és az óvoda jó kapcsolatának kialakítása során első lépés, hogy az óvoda elfogadja a családok anyagi lehetőségeinek, kulturáltságának, emberi kapcsolatainak, nevelési elképzeléseinek különbözőségeit.

Ebben a munkában csak akkor lehetünk eredményesek, ha megismerjük partnereink igényeit-, elégedettségét- és elégedetlenségét

Partnerközpontú működésünknek alapvető feltétele, hogy a szülővel, gyermekkel, mint közvetlen partnerekkel megfelelő kapcsolatot alakítsunk ki.

Az együttműködés egy folyamat, amelyet nem csak időszakos cselekvések sorozatának tekintünk. Pontosán kell tudnunk, hogy **mit várunk el egymástól**, amelynek alapja a rendszeres vélemény feltárás, ami a minőségbiztosítás megvalósításának is egyik fontos alappillére.

Az együttműködés célja

- A szülő, gyermek, pedagógus hatékony együttműködése.
- Az óvoda és családok egymás iránti tiszteletének, bizalmának erősítése.
- Kölcsönös segítségnyújtás, a pedagógiai együttműködési formák, lehetőségek feltárása.
- A gyermekén keresztül pozitív hatás gyakorlása a szülőkre.

Az együttműködés feladatai

- Az óvoda alapelveinek, céljainak, feladatainak összehangolása az együttműködés érdekében.
- A családok életében azon pontok megkeresése, amelyen keresztül a gyermekek mélyebb megismeréséhez, megértéséhez vezet az út.
- A hagyományos együttműködési formák felülvizsgálata, a jól működők továbbfejlesztése, a kevésbé jól működő formák elhagyása.

- A gyermek személyiségének fejlesztéséhez kitűzött alapelvek, célok, feladatok egységes értelmezése és megvalósítása.
- Konkrét feladatok meghatározása az eredményes együttműködés érdekében.
- Az együttműködés koordinátorainak (felelőseinek) megválasztása, rögzítése.
- Együttműködési tartalmak meghatározása
- A partneri igények, elégedettség- és elégedetlenség mérési módjának meghatározása.
 - A gyermeki, szülői és pedagógus jogok és kötelezettségek megismertetése.

Az együttműködés formái:

Az óvoda – család együttműködése során hangsúlyt helyezünk az alábbiakra:

- Az **inkluzív nevelés értékeinek** indirekt közvetítése mellett a direktebb módszerek alkalmazására (pl. előadás, vitaindító, cikkek ajánlása, cikkek a faliújságon-, intézmény honlapján, stb.).
- Hangsúlyozzuk, hogy az **iskolára való előkészítés** az óvodában nem külön feladat, foglalkozás, hanem a gyermeki személyiséget kibontakoztató három – négy éves nevelési folyamat eredménye. Az iskolai beilleszkedés közvetett segítségével az óvoda kiegészíti a családi nevelést.
- A **környezettudatos magatartás kialakítására** közös tevékenységekkel (pl. papírgyűjtés, komposztálás, szelektív hulladékgyűjtés, a háztartásban fölöslegessé vált csomagoló anyagok gyűjtése óvodai felhasználásra, kirándulások, stb.)
- A **gyermek fejlődésének folyamatos nyomon követésére**, a fejlődésről történő szülői tájékoztatásra.

Az óvodapedagógus kettős feladata a fejlesztés során

- **a gyermekek fejlesztésének céltudatos megvalósítása**
- **a szülő felé gyakorolt rendszeres, szervezett kapcsolattartás.**

Az intézmény menedzselése a szülő, gyermek felé:

- **nyílt napok szervezése a leendő óvodásoknak;**
- **szülő fogadása, az óvoda bemutatása;**
- **szülői fórumszervezés, a leendő óvodások szülei számára;**
- **útmutatók, kiadványok, küldetésnyilatkozatok eljuttatása a leendő szülőknek, melyből megismerhetik a helyi nevelési program fő vonalait (helyi sajtó, TV, rádió stb. igénybe vételével).**

A kapcsolattartás módjai intézményünkben

FORMÁLIS	INFORMÁLIS
családlátogatás	napi beszélgetések
értekezletek (réteg szülői értekezletek)	falitáblán közérdekű hírek
fogadóóra (1/4 évente rendszeresen)	„üzenő füzet” a hétfélig otthoni programokról
SZMK	esetmegbeszélő találkozások szakemberek bevonásával
„véleményláda”	szülő rendszeres tájékoztatása gyermeke egyéni fejlődéséről
kérdőívek	videó felvételek megtekintése, közös elemzése

közös ünneplések	
munka délutánok	
sport délutánok	
szabadidős programok	

Az együttműködés tartalmi formái (Gyermek – szülő – pedagógus közös programjai)

Kapcsolattartás formája	Cél, tartalom	Munkaforma
Beiratkozás	<ul style="list-style-type: none"> - anamnézis felvétel - ismerkedés az óvodával - az óvoda programjának megismertetése 	- egyéni beszélgetés
Családlátogatás	<ul style="list-style-type: none"> - gyermek életkörülményeinek megismerése - szülők szemléletmódjának megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> - egyéni beszélgetés - játék a gyermekkel
Óvodakezdés	<ul style="list-style-type: none"> - ismerkedés az óvoda szokásrendszerével - szülő-gyermek kapcsolatának megismerése - kölcsönös bizalomépítés - „fájdalommentes” elválás biztosítása 	<ul style="list-style-type: none"> - közös játék - közös tevékenykedés a szülővel, gyermekkel
Nyílt napok	<ul style="list-style-type: none"> - 1-2 nap esetén betekintés az óvoda mindennapjaiba - 1-2 hét esetén ismerkedés a program folyamatával, rendszerével, az óvónő által készített megfigyelési szempontrendszer segítségével 	<ul style="list-style-type: none"> - megfigyelés - közös megbeszélés - egyéni problémák megbeszélése - nevelési tanácsadás
Családi játékdélutánok	<ul style="list-style-type: none"> - közös élménnyel az óvodai kötődés erősítése - a játék fontosságának erősítése a szülőben 	- közös játék (versenyjátékok, társasjátékok, ügyességi játékok,)
Családi sport rendezvények	<ul style="list-style-type: none"> - életmódkultúra alakítása - a közösségi szellem ápolása, erősítése - az egészséges életmód szemléletének alakítása 	- csoportokon belüli, óvodán belüli, intézményi szintű vetélkedések
Családi kirándulás	<ul style="list-style-type: none"> - egészséges életmódra nevelés - közös élménnyel az óvodai kötődés erősítése - a szabadidő hasznos eltöltésének szorgalmazása 	<ul style="list-style-type: none"> - kirándulások - túrák - közös játékok - közös főzés
Anyák, apák, nagyszülők, vagy családok napja	<ul style="list-style-type: none"> - meghitt közös együttlétek - közös játékélmény - családi kapcsolatok mélyítése 	<ul style="list-style-type: none"> - közös együttlét - közös munka - beszélgetés
Egy gyermek, egy szülő, egy virág akció	<ul style="list-style-type: none"> - közös természetszépítés - közös munkálkodás 	<ul style="list-style-type: none"> - növények ültetése - közös beszélgetés
Ünnepek, rendezvények	<ul style="list-style-type: none"> - az ünnepek és előkészületek közös megszervezésével, lebonyolításával az óvoda-család kapcsolatának mélyítése - vidám hagyományápolás 	<ul style="list-style-type: none"> - szervezés - közös ünneplés - vidám vetélkedés - közös tánc

Szülőknek szervezett programok

Kapcsolattartás módja	Cél, tartalom	Munkaforma
-----------------------	---------------	------------

Értekezletek, réteg szülői találkozók	<ul style="list-style-type: none"> - az óvoda életével kapcsolatos információk megbeszélése - jellemző problémákra (egy-egy probléma köré csoportosult szülők fóruma) szakemberek bevonása 	<ul style="list-style-type: none"> - tréning - előadás - csoportos beszélgetés - mikrocsoportos esettanulmányozás
Munkadélutánok	<ul style="list-style-type: none"> - kellemes hangulatú közös játék- és tevékenységi eszközök készítése - az elkészített eszközök hasznosságának bemutatás - egymás megismerése 	<ul style="list-style-type: none"> - közös munkatevékenység - beszélgetés
SZMK	<ul style="list-style-type: none"> - szülői feladatok koordinálása - szülői kezdeményezések megvalósítása - szülők érdekképviselete 	<ul style="list-style-type: none"> - megbeszélés - tájékoztatás
Színházlátogatás, jótékonyági bál	<ul style="list-style-type: none"> - az óvoda támogatási lehetőségének bővítése - közösségépítés - szülők-dolgozók kulturált kikapcsolódásának biztosítása 	<ul style="list-style-type: none"> - szervezés - kulturált szórakozás

Az együttműködés várható eredménye

- ✓ Megteremtődnek azok az együttműködési formák, melyekkel közösen segítik a szülők és az óvoda a gyermekek személyiségfejlesztését, képességeik kibontakoztatását.
- ✓ Az óvoda a szülőkkel karöltve, azonos célokkal, követelményekkel biztosítja a gyermekek fejlődéséhez a legoptimálisabb környezetet.
- ✓ A szülők naprakész információhoz juthatnak gyermekeik fejlettségéről.

A családdal való együttműködés

Az óvodai nevelőmunka hatékonyságát a családi neveléssel összhangban valósíthatjuk meg. A család, és az óvodai nevelés elveinek megismerése, kölcsönös segítése fontos feladatunk. A családban és óvodában nevelkedő gyermekért mindkét környezet felelős. Az óvoda csak a családdal együtt tudja nevelő szerepét betölteni. Ennek alapja a kölcsönös bizalom és segítségnyújtás.

Az első családlátogatás alkalmával tájékoztatjuk a szülőket az **óvodába lépés feltételeiről**, melyek a következők:

Az óvodai felvétel, átvétel jelentkezés alapján történik. Az óvodába a gyermek harmadik életévének betöltése után vehető fel. A szülő gyermeke óvodai felvételét, átvételét bármikor kérheti, a gyermekek felvétele folyamatos.

Az óvodai beiratkozáskor be kell mutatni a gyermek személyazonosítására alkalmas, a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolványt, továbbá a szülő személyi azonosító és lakcímet igazoló hatósági igazolványát.

Beszoktatásra azért van szükség, mert minden esetben új környezettel, emberekkel találkozik a gyermek. A beszoktatás a későbbi közösségi életet is meghatározza.

Ezért törekszünk a biztonságot nyújtó, nyugodt, szeretetteljes, családias légkör megteremtésére. A gyermek óvodai élményein keresztül a család is kialakít egy képet a

csoportról, óvodapedagógusról, óvodáról. A felmerülő napi kérdésekre pontos, megbízható választ kapnak, így megbíznak bennünk.

Közös programok, ünnepek lehetőséget teremtenek a család és óvoda közötti kapcsolat elmélyítésére, egymás szokásainak, értékrendjének még jobb megismerésére, a nevelési elvek közelítésére. Fontos, feladata a hagyományok, népszokások ápolása, értékeinek megőrzése, továbbadása.

Közös programok: szüreti multság, karácsonyi ünnep megtartása, farsang, anyák napja, évzáróval egybekötött ballagás, kirándulások, közös imaórák.

- Nyílt napon a szülőknek lehetőséget biztosítunk a napi életbe való betekintésre. A szülők személyes élményeik alapján képet alkotnak gyermekük közösségben elfoglalt helyéről, viselkedéséről, teljesítőképeségéről egyúttal módjuk van társaikkal való összehasonlításukra is.

Szülői értekezleten az óvodát, a csoportot, a gyermeket, a szülőket érintő legfontosabb témákat, feladatokat, programokat, problémákat beszéljük meg. Feladatunk a szülők véleményének meghallgatása, javaslataik figyelembe vétele.

Az óvodába lépés pillanatától kezdve az óvoda a családdal együtt felelős azért, hogy a gyermekek jól érezzék magukat, képességeik fejlődjenek, személyiségük alakulása megfeleljen társadalmunk elvárásainak.

Az óvodába újonnan érkező gyermekek szüleinek lehetőséget adunk, hogy a gyermekkel közösen ismerkedjenek az óvodai élettel.

A gyermek személyiségének alakulására hatással van minden esemény, amely a család életében zajlik, ezért a gyermekeket saját élethelyzetükkel összefüggésben kell megismernünk és elfogadnunk.

A gyermeknek elsősorban a szüleitől kell kapnia a szeretetet, a megértést és a nevelést, melyre szüksége van.

A Biblia, amikor a nevelésről szól, mindig a családot helyezi előtérbe. A keresztyén pedagógustól ez fokozott alázatot kíván.

A jobb együttműködés megszervezéséhez ismernünk kell:

- a család értékrendjét, életvitelét, nyitottságát;
- a család szerkezetét, generációk, szülők kapcsolatát;
- a gyermek helyét a testvérkapcsolatban;
- a szülők ambícióit, szokásait, hobbyját;
- a szülők gyermekismeretét, nevelési kérdésekben való jártasságukat, elképzeléseiket, nevelési problémáikat;
- a család anyagi helyzetét (lakásmegoldás, munkanélküliség); □ az óvodai neveléssel szembeni elvárásaikat.

Az együttműködés és kapcsolattartás formái:

- Felkészítjük a szülőket is az óvodai életre, pl. hogyan könnyítsék meg az elválást gyermeküknek, legyenek nyíltak, őszinték, türelmesek velük.
- Kérésükre bármikor nyitva áll az óvoda, beszoktatási időben, ha igénylik, bejöhetnek gyermekükkel a csoportba.
- Meghívjuk a szülőket is egyházi ünnepségeinken való részvételre.
- Meghívjuk a szülőket a bibliaóraira.
- A családokat meglátogatjuk otthonaikban.
- Minden évben egyszer a kiscsoport kivételével nyílt napot/hetet szervezünk, hogy még jobban betekinthessenek óvodánk életébe.
- Keresztyén irodalom terjesztése.

Az óvoda a gyermek fejlesztése útján hat a családra. A nevelési célok, feladatok közvetítésével kezdeményezi és segíti az óvodai és a családi nevelés összehangolását, melynek alapja és nélkülözhetetlen feltétele a gyermek érzelmi biztonsága és a szülő kiegyensúlyozott óvodai közérzete.

A nevelési színtereken érvényesülő hatások dialektikus egysége és kölcsönhatása nélkülözhetetlen az óvoda nevelési céljainak elérésében.

7. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

Részletes szabályozása megtalálható a pedagógiai program „Az egészségfejlesztéssel és egészségmegőrzéssel összefüggő feladatok” c fejezetében, valamint „A Nemzeti alaptantervben (Nat) meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai” c fejezet „környezeti nevelési program” c. alfejezetében.

8. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az intézményi esélyegyenlőség biztosításának részletes szabályai a pedagógiai program „A gyermekek/tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések” c. fejezetében található.

9. Az óvoda és az iskola kapcsolata

Az együttműködés alapelvei:

- Az óvodából az iskolába történő zavartalan átmenet megkívánja a két intézmény nevelőmunkájának összehangolását;
- Az óvónő szoros együttműködést, nevelőpartneri viszonyt alakítson, ki az iskolai pedagógusokkal, jellemezze őket a kölcsönös nyitottság;
- Az óvoda tegye lehetővé, hogy a gyermekek pozitív élmények útján megismerkedjenek az iskolai életmóddal;
- Az iskolai tanulmányokat előkészítő feladatok, illetve a zökkenőmentes iskolai átmenet szükségessége indokolja, hogy összefüggő szakasznak tekintsük az óvoda befejező és az iskola kezdő éveit;
- Érvényesüljön a kölcsönös bizalom, egymás munkájának ismerete és megbecsülése.

Az együttműködés tartalma:

- Nyújtson lehetőséget az: óvoda a tanítóknak az óvoda napi - és heti rendjének az egészséges életmód, a közösségi élet szokásainak, a helyi hagyományoknak, a nevelési eszközök, módszerek, eljárások és a családdal való együttműködési tónák megismerésére;
- Az óvónő adjon tájékoztatást a gyerekek fejlődéséről, egyéni fejlődési üteméről, az esetleges várható alkalmazkodási nehézségekről,

Az iskolába lépés feltételei

(A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére)

Az iskolába lépés feltételei, az óvoda sikerkritériuma

(A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére, illetve az alapprogram gyermekkép részében megfogalmazott elvárásokra épül óvodánk sikerkritériuma)

1. A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére hat-hét éves korra eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodából iskolássá érik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembe vétele mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

2. Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek mindegyike egyaránt szükséges a sikeres iskolai munkához.

a) A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikusabb. Erőteljesen fejlődik a mozgáskoordináció és a finommotorika. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

b) A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődnek. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. (Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.)

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél

- az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
- a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni; minden szófajt használ; különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot; tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat (a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek); végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,
- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit.

Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.

c) Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival, amennyiben az iskolai légkör ezt lehetővé teszi. A szociálisan érett gyermek

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni; késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
- feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

3. Az ötéves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata változatlanul az egész gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének elősegítése.

4. A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettségi szint.

5. A különleges gondozásra jogosult gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

A gyermek, ha eléri az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget,- legkorábban - abban az évben, amelyben a hatodik, - legkésőbb - amelyben a nyolcadik életévét betölti, tankötelessé válik. Ezáltal a gyermek 7. életévének betöltése után is óvodában maradhat még egy évig, abban az esetben, ha ez a szülő kezdeményezésére történik, az óvoda rendelkezik a nevelési tanácsadó, vagy a szakértői rehabilitációs bizottság javaslatával, illetve a nevelőtestület is egyetért mindezzel. A rugalmas beiskolázás lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Programunkban kitűzött célok az optimumot tartalmazzák, melyet a gyermekek változó fejlődési üteme- és az egyéni eltérések miatt nem lehet egységesen megvalósítani. Ezért minden nevelési területre, évente kidolgozzuk a céloknak való megfelelés sikerkritériumát, (ezt az éves pedagógiai munkaterv tartalmazza).

Ennek lényege, hogy a sikerkritériumhoz rendelt skála segítségével számszerűsítve mérjük az eredményeket, amelyből könnyen megállapítható, hogy hány százalékban sikerült a kitűzött célokat megvalósítani.

A százalékos sikerkritériumokat évente és csoportonként és korosztályonként állapítjuk meg, mert a gyermekek adott évi összetétele nagymértékben befolyásolja a teljesítést. Az iskolába lépés elsődleges feltétele a gyermek érettsége, amely különböző életkorban alakulhat ki, ezáltal nagy egyéni eltéréseket mutatva. Mindezt figyelembe véve tárjuk fel, mikor válik stabilá a gyermek, - testileg, lelkileg, szociálisan, pszichikusan - a sikeres iskolai élet megkezdésére, illetve ehhez kapcsoljuk mindazon mutatók összességét, amelyek az óvodáskor végére a fejlődés várható jellemzőjeként jelennek meg pedagógiai munkánk eredményeként.

Testi fejlődés alakulása

- ✓ Az egészségesen fejlődő hatéves korú gyermek eljut az első alakváltozáshoz. ✓ Teste arányosan fejlett, teherbíró lesz.
- ✓ Mozgása összerendezett, mozgás - koordinációja és finommotoros készsége fejletté válik.
- ✓ Mozgását, viselkedését, testi szükségleteinek kielégítését szándékosan tudja irányítani.
 - ✓ Ismeri az irányokat, jól tájékozódik a térben.

Egészséges életmód szokásainak alakulása

- ✓ Kialakul az igénye az egészséges életmódra, az egészségmegőrzés szokásai iránt.
- ✓ Igényli a tisztaságot, ápoltságot, a rendet.
- ✓ Tisztálkodási, öltözködési teendőit önállóan, szükség esetén segítséggel végzi.
- ✓ Étkezési szokásaira a kulturáltság jellemző.
- ✓ Az önkiszolgálás természetes igényévé válik.

Érzelmi-, akarati élet, szocializáció alakulása

- ✓ Megfelelő önállósággal, önbizalommal és önértékelő képességgel rendelkezik.
- ✓ Képes önálló problémamegoldásra, az esetleges kudarcélmény elviselésére.
- ✓ Képes kapcsolatot teremteni gyermek és felnőtt viszonylatban egyaránt.
- ✓ Igénye a helyes viselkedési szabályok betartása.
- ✓ A helyes „Én” kép kialakulásával párhuzamosan kifejlődik kritikai érzéke, képes a különbözőség iránti toleranciára.
- ✓ Erkölcsi érzelme fejlett, akarata és kitartása erősödik, megszilárdulnak a pozitív akarati tényezők.
- ✓ Társadalmi szerepkészítetése sokrétű.
- ✓ Az egyén sikere közös élménnyé válik, a közösség sikere büszkeséggel tölti el az egyént.
- ✓ Alkalmassá válik az iskolai élet elfogadására.

Az egyes tevékenységi területek fejlődési mutatóinak alakulása

Játék

- ✓ A játék segítségével pontossá válik érzékelése, észlelése, kialakul szándékos figyelme.
- ✓ Képes konstrukciókat előre megtervezni, majd játék végén produktumot felmutatni.
- ✓ Megérti és alkalmazza a játék szabályait, képes egyszerűbb szabályok alkotására.
- ✓ Igényli a társakkal való együttjátszást, képes szerepet vállalni.

Mozgás

- ✓ Mozgásigénye, mozgáskedve életvitelének részévé válik.
- ✓ Kialakul testsémája.
- ✓ Biztonságosan mozog, mozgását képes irányítani.
- ✓ Ismeri a téri irányokat.
- ✓ Finommotoros fejlettsége révén felkészül az írás tanulására.
- ✓ Akarata, bátorsága, önuralma, figyelme és egyéb jellembeli tényezői megerősödnek.
- ✓ Betartja a szabályokat, kialakul egészséges versenyszelleme.
- ✓ Mozgásos játékokat önállóan kezdeményez, esetleg szervez is.

Anyanyelv, kommunikáció, vers, mese, bábjáték, drámajáték

- ✓ A vers, mese igényéhez kapcsolódik a bábozás, dramatizálás, improvizálás, stb. ezeket önállóan kezdeményezi, szervezi.
- ✓ Műalkotásokra érzékeny, befogadó, beleélő, érzelmeket-, képzeletet működtető.
- ✓ Képes szorongásait feloldani, belső élményeit kiadni.
- ✓ Önmagát képes jól kifejezni, gazdag szókinccsel rendelkezik, szituatív.
- ✓ Anyanyelvi fejlettsége révén képes gondolatait, érzelmeit kifejezni.
- ✓ A kommunikatív jeleket értve és használva képes a folyamatos beszédre.
- ✓ „Beszédes” mozgáskultúrával rendelkezik.
- ✓ Művészeti értékekre érzékenyen reagál.
- ✓ Életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal fejezi ki magát.
- ✓ Minden szófajt használ, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat.
- ✓ Végig hallgatja és megérti mások beszédét.

Rajzolás, mintázás, kézi munka

- ✓ A vizuális eszközöket, technikákat készség szintjén kezdi alkalmazni.
- ✓ Képesse válik mondanivalóját képi megjelenítésben kifejezni.
- ✓ Környezete iránt igényessé-, a szép iránt nyitottá válik.
- ✓ Kialakult esztétikai érzéke alapján képes a szép meglátására.
- ✓ Formagazdagon építkezik, változatos eszközöket használ.
- ✓ Képes szóban kifejezni véleményét a látott alkotásokról.

Ének – zene, énekes játékok

- ✓ Felfedezi a hangok szépségét, képes másokkal együtt énekelni, dalos játékokat játszani.
- ✓ Kifejlődik zenei képzelete, alkotókedve alapozódik.
- ✓ Felismeri a ritmusváltozásokat, megkülönbözteti a hangszínek árnyalatait, felismeri és megnevezi a környezet hangjait, zörejeit.
- ✓ Esztétikusan, egy ütemben képes együttmozogni, változatos térformában „táncolni”.
- ✓ Önállóan használja a ritmushangszereket.
- ✓ Szívesen hallgat zenét és fakad dalra.

Külső világ tevékeny megismerése

- ✓ Pontos ismeretekkel rendelkezik önmagáról és a családjával kapcsolatos alapvető adatokról.
- ✓ Képes esztétikusan hatni környezetére.
- ✓ A természetes környezethez való viszonyulását pozitív attitűd jellemzi.
- ✓ Szereti és védi a természetet, növényeket, állatokat.
- ✓ Rendelkezik a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez és megóvásához szükséges magatartási formákkal és szokások ismeretével.
- ✓ Képes felismerni elemi matematikai ok-okozati összefüggéseket (mennyiség, nagyság, tér, forma, szín, számfogalom tekintetében).
- ✓ Megkülönbözteti az irányokat, érti és helyesen használja a névutókat (alá, fölé, közé, stb).

Munka

- ✓ Örömmel végez munkát minden olyan területen, ahol arra szükség van.
- ✓ Munkavégzése igényessége tükrözi.
- ✓ Kialakul feladattudata, munkavégzésében kitartó.
- ✓ Segít önmagán, észreveszi, ha valamit el kell végezni.

Pszichikus fejlődés alakulása

- ✓ Érzékelése, észlelése differenciálódik.
- ✓ A közvetlen felidézés mellett kialakul a szándékos bevésés és felidézés.
- ✓ Megjelenik a szándékos figyelem és emlékezés.
- ✓ Kialakulóban van az elemi fogalmi gondolkodása.
- ✓ Kreatív, önálló, tisztában van saját értékeivel, képes a konfliktusok kezelésére.
- ✓ Nyitott, érdeklődő, problémamegoldó, tanulásra fogékony, alkalmas az iskolába lépésre.

10. A nevelő munka tervezése, szervezése

A nevelő munka tervezésének, szervezésének, értékelésének a nevelőtestület által elfogadott dokumentumai., munkaformái:

- a./ Az általános éves terv
- b./ Heti terv

c./ Napirend

d./ A csoport tervező munkája

a./ **Az általános éves terv**, mely a pedagógus által összeállított útmutató.

Többek között tartalmazza:

- a kiemelt feladatokat, - az alapvető szokásokat, - szabályokat.
- képesség és részképesség fejlesztés területeit,
- a feltételrendszer fejlesztésének ütemezését,
- a feldolgozandó, előre ismert témaköröket,
- az ünnepeket,
- a már kialakult helyi hagyományokat vagy az újonnan kialakíthatókat.
- a szervezési feladatokat,
- a napi- és heti rendet,
- valamint minden olyan információi, amely segíti a csoport közös munkáját, az általuk kitűzött célok elérését.

b./Heti terv

HETIREND

		HÉTFŐ	KEDD	SZERDA	CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK
K Ö T E T L E N	RENDSZERES	Mese-vers, mondóka Környezetben szerzett élmények, tapasztalatok rendszerezése	Mese-vers, mondóka Környezetben szerzett élmények, tapasztalatok rendszerezése	Mese-vers, mondóka Környezetben szerzett élmények, tapasztalatok rendszerezése	Mese-vers, mondóka Környezetben szerzett élmények, tapasztalatok rendszerezése	Mese-vers, mondóka Környezetben szerzett élmények, tapasztalatok rendszerezése
	ALKALOMSZERŰ	Szabad mozgás	Szabad mozgás	Szabad mozgás	Szabad Mozgás	Szabad mozgás
K Ö T Ö T T	RENDSZERES	Mozgásos percek Mese-vers	Mozgásos percek	Mozgásos percek	Mozgásos percek	Mozgásos percek
	ALKALOMSZERŰ	Bibliaismeret	Külső világ tevékeny megismerése	Testnevelés	Rajzolás, mintázás, kézimunka	Ének-zene énekes játékok

c./Napirend

- A gyerekek étrendjét, időbeosztásai tartalmazza 10 órás nyitva tartás esetén.
- A napirend időtartamainak felosztása a korcsoport fejlettségi szintjéhez mérten csoportvezető óvónő feladata.
- Gyülekezés 7- 8 óráig.

NAPIREND

7:00 – 7:30	Ügyelet, játék, szabadon választott tevékenység
7:30 – 8:30	Gyülekező, játék, szabadon választott tevékenység, mozgásos percek
8:30 – 9:00	Testápolási teendők, előkészületek a tízóraihoz, tízórai
9:00 – 10:30	Játékba integrált kötött és kötetlen foglalkozás: <ul style="list-style-type: none"> - Rajzolás, mintázás - Ének – zenei készségek fejlesztése, énekes játékok - Környezetben szerzett élmények, tapasztalatok rendszerezése - Mese-vers, dramatikus játékok - Bibliaismeret
10:30 – 11:45	Játék a szabadban, séta, énekes játékok
11:45 – 13:00	Testápolási teendők, előkészületek az ebédhez, ebéd, készülődés a pihenőhöz
13:00 – 15:00	Pihenés, alvás mesével, testápolási teendők, előkészületek az uzsonnához, uzsonna
15:00 – 16:00	Játék a csoportszobában vagy az udvaron
16:00 – 17:00	Ügyelet, játék, szabadon választott tevékenység

d./A csoport tervező munkája:

Csoportnapló vezetése:

Tartalma:

- gyermekek névsora
- születésnapok nyilvántartása
- éves naptári emlékeztető
- heti rend
- napirend (téli-nyári időszak)
- gyermekvédelem
- gyermekbalesetek megelőzése
- nyilatkozatok
- rendezvények látogatottsága
- megtartott szülői értekezletek, fogadóórák
- egyéb bejegyzések
- nevelőmunka: óvodai nevelés feladatai, szervezési feladatok tervezése, fejlődést elősegítő tartalmak, értékelések
- foglalkozások tervezése egy hétre tartalma:
- egyéni fejlesztés három szinten

Felvételi és mulasztási napló vezetése:

- gyerekek adatainak pontos rögzítése
- mulasztások naprakész, pontos nyilvántartása - havonkénti lezárás

Étkezési napló vezetése:

- a gyerekek jeleni étének vagy hiányzásának naprakész, pontos vezetése

XIII. Általános iskolára és középiskolára vonatkozó általános szabályok

1. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek/kottaanyagok, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

A. Iskolánk pedagógusai a helyi tanterv alapján, e fejezet rendelkezéseinek betartásával, a szakmai munkaközösségek véleményének kikérésével választják meg az alkalmazott tankönyveket, tanulmányi segédleteket, taneszközöket.

B. Pedagógusaink nem választhatnak olyan tankönyvet, amelynek igénybevétele az iskolai tankönyvrendelés és tankönyvellátás jogszabályban meghatározott rendje szerint nem biztosítható valamennyi tanulónak.

C. Tanítási év közben a meglévő tankönyvek, tanulmányi segédletek, taneszközök beszerzésére vonatkozó döntés nem változtatható meg, ha abból a szülőre fizetési kötelezettség hárul.

D. A tankönyvrendelés elkészítését az iskolában működő szakmai munkaközösségek koordinálják. A tankönyvrendelés összeállításánál az alábbi elveket érvényesítjük:

a) pedagógusaink a tankönyvválasztásnál figyelembe veszik az Oktatási Hivatal által összeállított és közzétett hivatalos tankönyvjegyzéket (az Oktatási Hivatal az Emberi Erőforrások Minisztériuma honlapján teszi közzé a tankönyvek hivatalos jegyzékét, amelyet folyamatosan felülvizsgál és frissít), valamint a Református Pedagógiai Intézet által ajánlott tankönyveket.

b) a tankönyvrendelésbe a pedagógus csak olyan tankönyv felvételét javasolhatja, amely megfelel az alkalmazott tantervnek, és amelyet a tantárgy tanulása során a tanulók rendszeresen használnak;

c) a pedagógiai munka egysége és az iskolán belüli átjárhatóság biztosítása érdekében azon tanulók számára, akik az adott tantárgyat az adott évfolyamon azonos tanterv szerint tanulják, egységesen ugyanazt a tankönyvet kell megrendelni.

A következő tanévben szükséges taneszközökről a májusi szülői értekezleten szóban, az iskola aulájában elhelyezett listán írásban tájékoztatjuk a szülőket. Tájékoztató található a kölcsönözhető tankönyvekről.

A tankönyvek térítésmentes igénybevétele minden tanuló számára biztosított.

2. A Nemzeti alaptantervben (Nat) meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

A köznevelési rendszer egyes feladataira és intézményeire vonatkozó külön szabályok

A hit- és erkölcstan oktatására vonatkozó szabályok

Intézményünkben a tanulók (szülők) választása alapján református- és római katolikus felekezeti hitoktatás folyik valamennyi évfolyamon, heti 2-2 órában.

Természettudományos nevelés

Főbb jellemzőit az alábbi **környezeti nevelési program** tartalmazza:

Személyi erőforrások:

Pedagógusok: Tudatosítják a gyermekekben a környezet értékeit. Hozzájárulnak a megfelelő környezeti attitűd kialakulásához. Környezeti tartalmakat közvetítenek. Megalapozzák a környezeti problémák többoldalú megközelítését és a megoldásukhoz szükséges együttműködő készséget. Munkájukat segíti az iskolaorvos, a védőnő és a részfoglalkozású szabadidő-szervező.

Tanulók: Megismerik a környezet értékeit, az ember természet iránt viselt felelősségét.

Adminisztratív és technikai dolgozók: Környezettudatos munkavégzésükkel járulnak hozzá a környezeti neveléshez.

Szülők: Megerősítik a gyermekekben azt a környezettudatos magatartást, amit az iskola is közvetít.

Adottságok, célok és feladatok összefüggése:

Az iskola elhelyezkedéséből adódó jellemzők:	Célok:	Tevékenység, feladat:
Közepes forgalom	Közlekedési biztonság növelése	- közlekedésbiztonsági ismeretek kiemelt tanítása - kerékpárral közlekedők számára biciklitároló
Zaj	Csökkentés	- fák, cserjék ültetése
Légszennyezés	Csökkentés	- zöldesítés az iskola környékén, az iskolakertben és a növények gondozása, pótlása - gyomtalanítás, parlagfű-irtás
Szemét	Tiszta, egészséges környezet	- szeméttárolók sűrítése - szelektív hulladékgyűjtés, (papír, olaj, fémdoboz, szárazelem) komposztálás - felvilágosító előadások az egészségkárosító anyagokról és a fertőzési veszélyekről
Kevés játszótér	A gyerekek mozgásigényének kielégítése	- újabb játszóterek - az iskolai játszótér felszerelésének bővítése,
Az iskolabelső	Tiszta, meghitt környezet	- festések, felújítások, a dekorációhoz falitáblák, élősarkok, akvárium, madarak, a mellékhelyiségekben szappan, WC papír - portalanítás (atkák-allergia) - gyakori szellőztetés (beltéri szennyezőanyagok: formaldehid, széndioxid) - lábtörlők alkalmazása
Energia-felhasználás	Takarékos fűtés	- gázkazán szabályozása - nyílászárók javítása, tető szigetelése
Vízfelhasználás	Egészséges ivóvíz, vízfogyasztás csökkentése	- víztakarékos öblítés, csapok karbantartása, a klórozott szénhidrogéneket kiszűrő víztisztítók alkalmazása
Iskolakert	Tanítás, pihenés, felüdülés helye legyen	- növények gondozása, pótlása, tanösvény létrehozása, fajták, gyógynövények, madáretetők, madárodúk kihelyezése, gondozása
Udvar	Biztonságos aljzat	- az aszfaltozott rész felújítása, gumiburkolatok létesítése
Az iskola eszközellátottsága	A tanítás-nevelés élményközpontúságának növelése, az esztétikai érzék fejlesztése – egészséges személyiség	- a tantermekben írásvetítő, TV, video és számítógép - esztétikus dekorációk, falitáblák, szemléltetőanyagok - digitális fényképezőgép, gáztűzhelyek, konyhai eszközök, ismeretterjesztő folyóiratok, könyvtár, médiatár

Tanórai keretek

Magyar nyelv és irodalom:

- Az irodalmi művekben megjelenő természeti – és környezeti értékek, azok harmonikus kapcsolatának megismerése.
- Hivatalos iratok készítésének elsajátítása (kérvények, javaslatok, petíciók).
- Törekvés a helyes és szép beszédre.
- Az esztétikai, erkölcsi érzékenység fejlesztése.

Történelem:

- Hogyan, mikor és milyen emberi tevékenységek révén alakult át a természet?
- A múlt eredményeinek és hibáinak megismerése révén a természetes és az épített környezetért való felelős magatartás formálása. ▪ A helyi történelmi értékek megismerése, védelme.
- A hagyományok tiszteletének kialakítása.
- Az egész világot érintő globális problémák megértésének segítése; hangsúlyozottan az egyén, az állam és a társadalom felelőssége és feladatai a problémák elhárításában, csökkentésében.
- A földrajzi környezet hatása egy ország, térség fejlődésére.

Idegen nyelv

- A nyelvtanítás egyéb módszereinek segítségével a hazai környezeti problémák megismerése; más országok hasonló problémáinak feltárása.
- Más népek környezetvédő tevékenységeinek, szervezeteinek megismerése. ▪ A környezettel szembeni nemzetközi felelősség szemléletének kialakítása.

Biológia:

- Ökológiai életmód kialakítása.
- A földi élővilág sokféleségének, e sokféleség értékének megismerése.
- Az élőlények alapvető szerkezeti – működési jellemzői, az azok között lévő ok – okozati összefüggések.
- A globális környezeti problémák és azok megelőzési, illetve mérséklési lehetőségei.
- A környezet – egészségügyi problémák megismerése, megelőzésük illetve mérséklésük módjai.
- A testi – lelki egészséget megőrző életviteli technikák elsajátítása.

Kémia:

- A tanulók figyelmének felhívása a kémiai ipar jelentős környezetkárosító, valamint potenciális környezetvédő szerepére egyaránt.
- Az anyag – és energiatakarékosság, mint a környezetvédelem egyik hatékony módszere szemléletének kialakítása.
- Az elterjedt vegyszerek és ezek élettani hatásainak megismerése (környezetbiztonság).
- A különböző technológiák hatása a természeti és épített környezetre, ezek gazdasági hatásainak felbecsülése.

Földrajz:

- Tapasztalatok, ismeretek, élmények szerzése a közvetlen élő és élettelen környezetről.
- A földrajzi környezet hatása egy ország, térség fejlődésére.
- A természeti és társadalmi folyamatok hatásainak eredményeként lezajló változások felismerése, értékelése.
- A regionális és globális problémák megismerése, és a lehetséges megoldási módok számbavétele.
- A természeti és társadalmi értékek megismerése, megőrzése.

Fizika:

- Az élő szervezetre káros fizikai hatások (sugárzás, zaj, rezgés) egészségkárosításának megismerése.
- A fizikai törvényszerűségek és az élőlények életjelenségei közötti hasonlóság, valamint az élő és élettelen közötti kölcsönhatások felismerése.
- A környezet változásainak, a változások okainak értelmezése, s ezek tudatában megoldások keresése a környezeti problémákra.
- A környezeti változások fizikai magyarázatának megismerése, megértése.

Matematika:

- A tanulókat körülvevő konkrét környezet mennyiségi és térbeli viszonyainak megismerése mérése.
- A környezeti mérések eredményeinek értelmezése, elemzése, statisztikai módszerek alkalmazása, reális becslések képességének kialakítása.
- Más tárgyakban megismert környezeti összefüggések matematikai módszerekkel való szemléltetése, táblázatok, grafikonok készítése, elemzése.
- A logikus gondolkodás, a szintetizáló – és lényegkiemelő képesség fejlesztése.

Technika és tervezés:

- Annak a megismertetése, miképpen tudunk együtt élni azzal a technikai környezettel, amelyet az élet megkönnyítése érdekében hoztunk létre.
- A fenntartható fejlődés összefüggéseinek, követelményeinek, problémáinak feltárása.
- A környezetgazdálkodás lényegének megismerése.
- A környezeti válság okainak és lehetséges megoldásainak bemutatása.

Ének – zene:

- A természeti és művészeti szépség rokonságának felismerése.
- A természet zenei ábrázolásának módjai.

- A természet szépségének megjelenítése a népdalokban.
- A zene közösségteremtő, közösségteremtő szerepének felismerése.
- A „zenei környezetszennyezés” felismerése.

Vizuális kultúra:

- A természeti és művészeti szépség rokonságának felismerése.
- A természet képzőművészeti ábrázolásának lehetőségei.
- A hagyományápolás fejlesztése (pl. népi építészet, díszítőművészet).
- A természetes alapanyagok használatának ismerete.
- Műalkotások elemzése környezetnevelési szempontok szerint.
- A tárgyi világ formanyelvi elemeinek ismerete, a tartalom és a forma összefüggése.
- A helyi népi építészeti emlékek felkutatása, megismerése.
- Példák mutatása környezetbarát formatervezésre.

Testnevelés:

- A környezeti hatások és az egészséges testi fejlődés közötti összefüggés felismerése, megértése.
- A sport nélkülözhetetlen szerepe az emberi kapcsolatokban, az együttműködés és a tolerancia fejlesztésében.
- A környezetszennyezés egészséget veszélyeztető hatásai a sport szemszögéből nézve.
- Lehetőség szerint természetes anyagok használata a sportoláshoz (sportruházat, sportszerek).

Tanórán kívüli keretek

Napközi otthon

A délutáni szabadidős tevékenységek sora (a környezet tisztaságának óvása, díszítése, növények gondozása, madarak etetése, az időjárás megfigyelése, természetfilmek megtekintése stb.) hozzájárul ahhoz, hogy kialakuljon bennük a környezettudatos magatartás. A napirend segíti a rendszeres életmód kialakulását. A szabad levegőn való tartózkodás, a sport, a játék edzi egészségüket, elősegíti harmonikus emberi kapcsolatok kialakulását.

Szakkörök

Az érdeklődő, kutató típusú, vizsgálandni szerető tanulók fejlesztésének nagyon jó szinterei: földrajz szakkör, természetjáró szakkör, technika szakkör, biológia szakkör, „életmód” szakkör (testi – lelki egészség)

Tanulóknak adott külön feladatok (projektek)

Az érdeklődő diákok számára lehetőség nyílik a környezeti neveléshez kapcsolódó témák, problémák önálló kutatására, feldolgozására (szakmai dolgozat, rajz, fotó, irodalmi alkotás stb.)

Akciók, vetélkedők, tanulmányi versenyek

Jeles napokon (pl. Föld Napja, Madarak és Fák Napja) versenyek, kirándulás, vagy egyéb rendezvény szervezésével hívjuk fel a figyelmet a helyi vagy globális környezeti problémákra.

Tanulóink lehetőség szerint rendszeresen részt vesznek különböző vetélkedőkön, tanulmányi versenyeken.

Az erdei iskolai képzés programja, a komplex természetszemlélet kialakítása

Az erdei iskolánk oktatási célja:

- A természet sokszínű megismerése
- Konkrét hazai tájak, társulások (vizes élőhelyek) megismerése
- A társulások fajainak ökológiai szemléletű jellemzése, értékelése
- Az élővilág sokféleségének (diverzitás) bemutatása

Az erdei iskolánk nevelési céljai:

- Helyes környezeti attitűdök kialakítása
- Természeti környezet állapota iránti érzékenység
- Ökológiai szemlélet kialakítása
- Közösségi szociális formák elsajátítása, szociális érzékenység kialakítása
- Egészséges életmódra nevelés

Az erdei iskolai képzésben való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

A mindennapos testnevelés

A helyi megvalósításának részletes szabályai a pedagógiai program „**Az egészségfejlesztéssel és egészségmegőrzéssel összefüggő feladatok**” c. fejezetében található.

Az idegennyelv-oktatás

Intézményünkben a negyedik évfolyamtól kezdődően az idegen nyelv oktatása része a tanórai foglalkozásoknak. A gimnáziumi oktatásban a kilencedik évfolyamtól a második idegen nyelv oktatása is bevezetésre kerül. Technikum és szakképző iskola vonatkozásában szülők, gyermek választása alapján angol vagy német nyelv oktatása történik

Azok a tanulók, akik sikeres előrehozott érettségi vizsgát tettek, így osztályozóvizsgán teljesítették a tanulmányi követelményeket, igazgatói határozat alapján mentesülnek a tanóra látogatása alól.

3. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

A Nkt. 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg.

A helyi megvalósításának részletes szabályai a pedagógiai program „Az egészségfejlesztéssel és egészségmegőrzéssel összefüggő feladatok” c. fejezetében találhatók.

4. A választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai

Választható tantárgyak - lásd: Helyi tanterv/Óratervek

Pedagógusválasztásra intézményünkben nincs lehetőség.

5. Az érettségi vizsgatárgyak megnevezése

Középiskola esetén azon választható érettségi vizsgatárgyak megnevezését jelenti, amelyekből a középiskola tanulóinak **közép- vagy emelt szintű** érettségi vizsgára való felkészítését az iskola **kötelezően** vállalja, továbbá annak meghatározását, hogy a tanulók milyen helyi tantervi követelmények teljesítése mellett melyik **választható** érettségi vizsgatárgyból tehetnek érettségi vizsgát.

A középszintű érettségi vizsgatárgyai:

- kötelező vizsgatárgyak:

- a) magyar nyelv és irodalom,
- b) történelem,
- c) matematika,
- d) idegen nyelv
- e) kötelezően választandó vizsgatárgy

- választható vizsgatárgyak:

Az érettségire felkészítő tárgyak vonatkozásában az intézményben kötelező érettségi tantárgyakon kívül, bármely olyan iskolai tantervben szereplő érettségi vizsgatárgyból vállalja a közép- és emeltszintű vizsgákra való felkészítést, amelyből a 11. év elején legalább **8 4** tanuló jelzi, az adott felkészítőn való részvételi szándékát.

A diákokat a felkészítő foglalkozás választása előtt (tárgyév április 15-ig) az iskola tájékoztatja arról, hogy terv szerint melyik szaktanár vezeti majd a felkészítést.

Az érettségi vizsga a tanulói jogviszony keretében az érettségi bizonyítvány megszerzése előtt abból a vizsgatárgyból tehető, amelyek a helyi tantervben meghatározott követelményeit az érettségi vizsgára jelentkező teljesítette, tudását osztályzattal értékelték, és ezt bizonyítvánnyal igazolni tudja.

Amennyiben tanulóink igénylik, megfelelő létszám (8fő) esetén, a kötelező vizsgatárgyakon (magyar nyelv és irodalom, történelem, matematika és idegen nyelv) felül **kémia és biológia** tantárgyakból emeltszintű érettségire felkészítő csoportokat alakítunk ki.

6. A középszintű érettségi vizsga témakörei a 33/2015. (VI.24) EMMI rendelet alapján

Magyar nyelv és irodalom

Magyar nyelv

Témakörök

1. Kommunikáció
2. Ember és nyelvhasználat
3. A magyar nyelv története
4. A nyelvi szintek
5. A szöveg
6. A retorika alapjai
7. Stílus és jelentés

Irodalom

Témakörök

1. Művek magyar irodalomból I. Kötelező szerzők
2. Művek a magyar irodalomból II. Választható szerzők
3. Művek a magyar irodalomból III. Kortárs szerzők
4. Művek a világirodalomból
5. Színház és dráma
6. Az irodalom határterületei
7. Interkulturális jelenségek és a határon túli irodalom

Történelem

Az ókor és kultúrája

A középkor

A középkori magyar állam megteremtése és virágkora

Szellemi, társadalmi és politikai változások az újkorban (1492-1789)

Magyarország a kora újkorban (1490-1790)

A polgári átalakulás, a nemzetállamok és az imperializmus kora (1789-1914)

A polgárosodás kezdetei és kibontakozása Magyarországon (1790-1914)

A világháborúk kora (1914-1945)

Magyarország a világháborúk korában (1914-1945)
A jelenkor (1945-től napjainkig)
Magyarország 1945-től a rendszerváltozásig
Társadalmi, állampolgári, pénzügyi és munkavállalói ismeretek

Élő Idegen nyelv

Témakörök:

Személyes vonatkozások, család
Ember és társadalom
Környezetünk
Az iskola
A munka világa
Életmód
Szabadidő, művelődés, szórakozás
Utazás, turizmus
Tudomány és technika
Gazdaság

Készségek és szövegfajták:

Olvasott szöveg értése
Nyelvhelyesség
Hallott szöveg értése
Íráskészség
Beszédkészség

Matematika

Gondolkodási módszerek, halmazok, logika, kombinatorika, gráfok
Számelmélet, algebra
Számfogalom, oszthatóság, számrendszerek
Algebrai kifejezések, műveletek
Hatvány, gyök, logaritmus
Egyenletek, egyenlőtlenségek
Függvények, sorozatok
Függvények megadása, grafikonok ábrázolása, függvények jellemzése
Számítási és mértani sorozat
Geometria
Tételek, pont-halmazok
Geometriai transzformációk
Síkgeometriai alakzatok: háromszögek, négyszögek, sokszögek, kör
Testek: hasábok, hengerek, gúla, kúpok, gömb
Kerület-, terület-, felszín- és térfogatszámítás
Vektorok
Trigonometria
Koordináta-geometria
Valószínűség-számítás, statisztika

Biológia

Bevezetés a biológiába
 A biológia tudománya
 Fizikai, kémiai alapismeretek
 Egyed alatti szerveződési szint
 Szervetlen és szerves alkotóelemek:
 Elemek, ionok
 Szervetlen molekulák
 Lipidek
 Szénhidrátok
 Fehérjék
 Nukleinsavak, nukleotidok
 Az anyagcsere folyamatai:
 Felépítés és lebontás kapcsolata
 Felépítő folyamatok
 Lebontó folyamatok
 Sejtalkotók (az eukarióta sejtben)
 Az egyed szerveződési szintje
 Nem sejtes rendszerek:
 Vírusok
 Önálló sejtek:
 Baktériumok
 Egysejtű eukarióták
 Többsejtűség
 Gombák, növények, állatok elkülönülése
 Sejtfonalak
 Teleptest és álszövet
 Szövetek, szervek, szervrendszerek, testtájak
 Viselkedés
 Az emberi szervezet
 Homeosztázis
 Kültakaró
 A mozgás
 A táplálkozás
 A légzés
 Az anyagszállítás
 A kiválasztás
 A szabályozás
 Az idegrendszer általános jellemzése
 Az emberi magatartás biológiai-pszichológiai alapjai
 Hormonrendszer, hormonális működése
 Immunrendszer, immunitás
 Szaporodás és egyedfejlődés
 Egyed feletti szerveződési szintek
 Populáció
 Életközösségek (élőhelytípusok)
 Bioszféra, globális folyamatok
 Ökoszisztéma
 Környezet- és természetvédelem
 Öröklődés, változékonyság, evolúció
 Molekuláris genetika
 Mendeli genetika

Földrajz

- 1.** Térképi ismeretek
 - 1.1 A térkép
 - 1.2 Tájékozódás térképen és a térképpel
 - 1.3 Távérzékelés és térinformatika
- 2.** Kozmikus környezetünk
 - 2.1 A csillagászati ismeretek fejlődése. A Világegyetem
 - 2.2 A Nap és kísérői
 - 2.3 A Föld és mozgásai
 - 2.4 Az űrkutatás szerepe a Naprendszer megismerésében
- 3.** A geoszférák földrajza
 - 3.1 A kőzetburok
 - 3.2 A levegőburok
 - 3.3 A vízburok földrajza
- 4.** A földrajzi övezetesség
- 5.** Társadalmi folyamatok a 21. század elején
- 6.** A világgazdaság jellemző folyamatai
- 7.** Magyarország –helyünk a Kárpát-medencében és Európában
- 8.** Európa földrajza. A társadalmi-gazdasági fejlődés regionális különbségei Európában
- 9.** Az Európán kívüli kontinensek, tájak, országok társadalmi-gazdasági jellemzői
- 10.** Globális kihívások – a fenntarthatóság kérdőjelei

Kémia

Általános kémia

Atomok és a belőlük származtatható ionok
Molekulák és összetett ionok

Halmazok

A kémiai reakciók

A kémiai reakciók jelölése

Termokémia

Reakciókinetika

Kémiai egyensúly

Reakciótípusok

Protonátmenettel járó reakciók

Eletronátmenettel járó reakciók

A kémiai reakciók és az elektromos energia kölcsönhatása

Tudománytörténet

Szervetlen kémia

Az elemek és vegyületek szerkezete (az atom-, a molekula- és a halmazszerkezet kapcsolata)

Az elemek és vegyületek fizikai tulajdonságai és ezek anyagszerkezeti értelmezése

Az elemek és vegyületek kémiai sajátosságai

Az elemek és vegyületek előfordulása

Az elemek és vegyületek laboratóriumi és ipari előállítása

Az elemek és szervetlen vegyületek legfontosabb felhasználásai

Az elemek és vegyületek jelentősége

Tudománytörténet

Szerves kémia

A szerves vegyületek szerkezete és csoportosításuk

A szerves vegyületek fizikai

tulajdonságai A szerves

vegyületek kémiai sajátosságai

A szerves vegyületek előfordulása

A szerves vegyületek jelentősége

A szerves vegyületek laboratóriumi és ipari előállítása

Tudománytörténet

Kémiai számítások

Általános követelmények

Az anyagmennyiség

Az Avogadro-törvény

Oldatok, elegyek (százalékos összetételek, koncentráció, oldhatóság stb.)

A képlettel és reakcióegyenlettel kapcsolatos számítások

Termokémia

Kémiai egyensúly, pH-számítás

Elektrokémia

Fizika

Mechanika

A dinamika törvényei

Mozgások

Munka és energia

Hőtan, termodinamika

Állapotjelzők, termodinamikai egyensúly

Hőtágulás

Összefüggés a gázok állapotjelzői között

A kinetikus gázmodell

Termikus és mechanikai kölcsönhatások

Halmazállapot-változások

A termodinamika II. főtétele

Eletromágnesség

Elektrosztatika

Az egyenáram

Magnetosztatika

Egyenáram mágneses mezője

Az elektromágneses indukció

A váltakozó áram

Elektromágneses hullámok

A fény

Optika

Atomfizika, magfizika

Az anyag szerkezete

Az atom szerkezete

A kvantumfizika elemei

Az atommagban lejátszódó jelenségek

Sugárvédelem

Gravitáció, csillagászat

Gravitáció

A csillagászat elemeiből

Személyiségek

Elméletek, felfedezések, találmányok

Fizikai és kultúrtörténeti ismeretek

Ének-zene

Éneklés és zenetörténet

Népzene

Műzene

Középkor

Reneszánsz

Barokk

Bécsi klasszika

Romantika

Századforduló
XX. századi és kortárs zene
Zenefelismerés
Népzene
Reneszánsz
Barokk
Bécsi klasszika
Romantika
Századforduló
XX. századi és kortárs zene
Dallamátírás

Informatika/Digitális kultúra

Információs társadalom

Kommunikáció

Kommunikáció általános
modellje

Információs és kommunikációs technológiák és rendszerek

Információ és társadalom

Informatika fejlődéstörténete

Modern információs társadalom
jellemzői

Informatika és etika

Jogi ismeretek

Informatikai alapismeretek – hardver

Jelátalakítás és kódolás

A számítógépek
felépítése,

Munkavédelem és ergonómia

Informatikai alapismeretek – szoftver Az

operációs rendszer és főbb feladatai

Háttértárak kezelése, tömörítés

Adatvédelem adatbiztonság, vírusvédelem

Hálózatok alapvető szolgáltatásai

Szövegszerkesztés

Szövegszerkesztő program használata,

Szövegjavítási funkciók

Szövegszerkesztési alapok

Táblázatok, objektumok a szövegben

Táblázatkezelés

A táblázatkezelő használata

Táblázatok szerkezete

Adatok a táblázatokban

Táblázatformázás

Diagramok és egyéb objektumok

Adatbázis-kezelés

Az adatbázis-kezelés alapfogalmai

Adatbázis szerkezete és kialakítása

Alapvető adatbázis-kezelési műveletek

Képernyő és nyomtatási formátumok

Információs hálózati szolgáltatások

Kommunikáció az Interneten

Weblap készítés
Prezentáció és grafika
Prezentáció
Grafika
Könyvtárhasználat
Könyvtárak
Információ-keresés
Forráshasználat

Rajz/Vizuális kultúra

Alkotás

Vizuális nyelv
Technikák
Ábrázolás, látványértelmezés
Formaértelmezés
Színértelmezés
Megjelenítés, közlés, kifejezés, alkotás
Kompozíció
Érzelmek
Folyamat, mozgás, idő
Kép- és szöveg
Vizuális információ
Tárgyak és környezet

Befogadás

A megjelenítés sajátosságai
Vizuális nyelv
Térábrázolási módok
Vizuális minőségek

Látványértelmezés

Kontraszt, harmónia
Kontextus
Technikák
Vizuális kommunikáció
Vizuális információ
Tömegkommunikáció
Fotó, mozgókép
Tárgy- és környezetkultúra
Forma és funkció
Tervező folyamat
Népművészet
Kifejezés és képzőművészet
Művészeti ágak

Műfajok

Művészettörténeti korszakok, irányzatok
Stílusjegyek
Alkotások és alkotók
Műelemző módszerek
Mű és környezete

Testnevelés

- Elméleti ismeretek
- A magyar sportsikerek
- A harmonikus testi fejlődés
- Az egészséges életmód
- Testi képességek
- Gimnasztika
- Atlétika
- Torna
- Ritmikus gimnasztika
- Küzdősportok, önvédelem
- Úszás
- Testnevelés és sportjátékok
- Természetben űzhető sportok
- Gyakorlati ismeretek
 - Gimnasztika
 - Atlétika
 - Futások
 - Ugrások
 - Torna
 - Talajtorna
 - Szekrényugrás
 - Felemáskorlát
 - Gerenda
 - Ritmikus gimnasztika
 - Gyűrű
 - Nyújtó
 - Korlát
 - Küzdősportok, önvédelem
 - Úszás
 - Testnevelés és sportjátékok
 - Kézilabda
 - Kosárlabda
 - Labdarúgás
 - Röplabda

7. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei

Az ismeretek számonkérésének, a tanuló teljesítménye értékelésének követelményei és formái

A) Követelmények:

- Számon kérni csak olyan ismeretet szabad, amelyet megtanítottunk, illetve amelyhez a tanuló tanára vezetésével (irányításával) hozzájutott.
- A számonkérésnek mindig a tanuló tudására (és nem tudásának hiányosságaira) kell irányulnia. A hiányosságok feltárásának célja a további ismeretszerzés, illetve a hiányosságok pótlásának segítése.
- Lehetőséget kell adni a tanulónak a számonkérés során feltárt hiányosságok pótlására, hibák javítására.
- A tanuló teljesítményét mindenkor korrekt módon, az elvárás–képesség–teljesítmény egységében kell értékelni.
- Az értékelés és minősítés során arra kell törekedni, hogy az érdemjegy vagy szöveges minősítés mindenkor a tanuló teljesítményét tükrözze (és ne az osztályban, csoportban kialakult tudásbeli rangsorban elfoglalt helyét).
- A tanulói teljesítmény értékelésekor a pozitív motiváció, a képességeknek a megerősítés útján történő fejlesztése az irányadó elv.

B) Az értékelés formái:

Az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor szöveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített, illetve felzárkóztatásra szorul.

A második év végétől a hagyományos osztályzatos módszert használjuk, azaz a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeljük, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősítjük.

A szaktanár a tanuló teljesítményét, előmenetelét

- félévenként a tantárgy heti óraszámával legalább megegyező, de minimum három érdemjeggyel értékeli

Az értékelés legyen folyamatos:

- visszajelzés a diáknak a zökkenőmentes továbbhaladás érdekében,
- jelzés a szülőknek a diák adott tantárgybeli előmeneteléről.

A folyamatos értékelés fajtái:

- órai értékelés (szóban az órai munka, az aktivitás visszajelzésére),

- szóbeli felelet értékelése,
- gyakorlati, illetve manuális tevékenység értékelése osztályzattal és szóban (készletárgyak teljesítményének értékelésére),
- írásos értékelés (írásbeli munka minősítésére: osztályzat + hozzáfűzött megjegyzések, tanácsok),
- szülőknek üzenő füzet vagy ellenőrző útján küldött jelzés a feltűnően gyenge, vagy – esetleg – a kiemelkedően jó teljesítményért.
- félévi és tanév végi

Az értékelés módja:

Az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor szóveses minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített, illetve felzárkóztatásra szorul.

A második év végétől a negyedik év félév végéig a szóveses értékelés helyett, a hagyományos osztályzások módszert kell használni. (Tanév közben érdemjegyekkel, a félévkor és a tanév végén osztályzattal minősítjük a tanulókat.)

Az 5-12. évfolyamon - az érettségi felkészítő foglalkozásokon is - a tanulók munkáját év közben érdemjegyekkel, a félév és a tanév végén osztályzattal minősítjük.

Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők:

Jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1)

Az ellenőrzés fajtái:

- szóbeli feleltetés,
- házi feladat, füzetvezetés ellenőrzése, ➤ írásbeli számonkérési formák:
 - írásbeli felelet (egy anyagrészből),
 - beadandó, nagyobb elmélyülést igénylő házi dolgozat kitűzése,
 - röpdolgozat (bejelentés nélkül, aznapi házi feladatból),
 - dolgozat (előző órán bejelentett, kisebb anyagrészből),
 - témazáró dolgozat (legalább egy héttel korábban bejelentett, összefoglalással előkészített, teljes témakört felölelő).
- a tanuló produktumának (pl.: rajz, technika órán előállított tárgy, testneveléssel összefüggő mozgásforma előadása) ellenőrzése.

A tanulók munkájának szöveges értékelése

A törvényi szabályozás:

Az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor szöveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített, illetve felzárkóztatásra szorul.

A második év végétől a negyedik év félév végéig a szöveges értékelés helyett, a hagyományos osztályzások módszert kell használni. (Tanév közben érdemjegyekkel, a félévkor és a tanév végén osztályzattal minősítjük a tanulókat.)

A szöveges értékelés elvi kiindulópontjai:

- az értékelés a gyerekért, de elsősorban a szülőknek szól - alakítja a helyes önértékelést, segíti a reális önismeretet
- nyitott, nem ítéletet alkot, hanem tükröt tart
- a gyerek aktív részese a saját fejlődésének
- a szülő és a pedagógus közösen gondolkodik a gyermek fejlődéséről

A szöveges értékelés elvi követelményei:

- minősítés-központúság helyett fejlesztőközpontúság jellemzi
- figyelembe veszi az életkori sajátosságokat
- összhangban van a pedagógiai programmal, a helyi tantervi rendszerrel és a kimunkált értékelési koncepciókkal
- személyre szóló és ösztönző jellegű
- a tanítási-tanulási folyamat állandó kísérőjeként megerősítő, korrigáló, fejlesztő szerepet tölt be
- konkrét egyénre szabott javaslatokkal jelöli meg a továbblépés útját és módját, nyelvi megformáltságában közérthető mind a tanuló, mind a szülő számára

A szöveges értékelés rendszerének felépítése

a./ A helyi értékelés alapelvei

- A gyerekek értékelését az osztálytanítók készítik el, figyelembe véve a napközis nevelő és az osztályban tanító nyelvszakos tanár véleményét is
- A teljes körű értékelések évente négy alkalommal készülnek.
November 15-i dátummal az első negyedév értékelése, a félévi értékelés a tanév rendje szerint, a harmadik negyedévi értékelés április 15.-ei dátummal, az év végi értékelés szintén a tanév rendje szerint történik.
- A fent említett értékeléseket az EMMI Oktatási Államtitkárság által kiadott a „Szöveges értékelést, minősítést támogató szoftver” használatával készítik el.
- A szöveges értékelés tartalmi szempontjai:
 - magatartás
 - szorgalom
 - tantárgyi teljesítmények
 - a helyi tanterv követelményeinek való megfelelés,
- általános értékelés / év végén /:

A évfolyam tantervi követelményeinek kiválóan megfelelt, vagy jól megfelelt, vagy megfelelt.
.....tantárgyból felzárkóztatásra szorul.

b./ Értékelési funkciók meghatározása

- Diagnosztikus, prognosztikai, korrekciós funkció, amely fontos információkat ad a pedagógusnak a helyzetfelméréshez, a csoport és az egyén tanulási folyamatának tervezéséhez.
- Formatív, fejlesztő, szabályozó funkció, amely a tanulás folyamatához, annak korrekciójához, a fejlesztési stratégiák kimunkálásához ad segítséget pedagógusnak, szülőnek, diáknak.
- Szummatív funkció, megerősítés, visszacsatolás,- egy-egy tanulási szakasz végén ad összegző tájékoztatást az elsajátított ismeretek eredményéről pedagógusnak, szülőnek, tanulónak egyaránt.

c./ A szöveges értékelés módja:

2. Szóbeli: a tanuló magatartásáról, szorgalmáról, tanulmányi teljesítményéről a tanítási órákon és más iskolai foglalkozásokon.

Megfogalmazódhat:

- a tanító részéről
- a tanulótársak részéről
- önértékelés formájában

3. Írásbeli: például

- a tanulói produktumokra írt rövid, lényegre utaló észrevételek megfogalmazásával,
- témazáró felmérések megoldásának értékelése %-os teljesítménysávok megadásával és ezek minősítő jelzésével,
- aktuális észrevételek bejegyzése a tanuló fejlődésével, előmenetelével kapcsolatban (pl. üzenő füzetbe),
- első negyedévkor, félévkor, harmadik negyedévkor és tanév végén részletes szöveges értékelés.

d Szöveges értékelés dokumentumai:

- Az EMMI Oktatási Államtitkárság által jóváhagyott bizonyítvány.

Az első évfolyamon a tanuló szöveges minősítése a pótlapon történik. A kitöltött pótlap a bizonyítvány része, amit a bizonyítvány borítólapjának tárolójába kell elhelyezni.

- Az EMMI Oktatási Államtitkárság által jóváhagyott törzslap. - A napló. A naplóba a negyedéves értékelések nyomtatott másodpéldányai, a felmérők %-os eredményei és a tájékoztató füzetben megjelenő alkalmi értékelések kerülnek.
- Tájékoztató füzet.

A tájékoztató füzetbe alkalmi beírások kerülnek a tanuló pillanatnyi eredményeiről és a felmérők %-os eredményeiről.

A szöveges értékelés felszínre hoz olyan értékeket is, amelyek nem kifejezetten a tanulási teljesítményt érintik, de nagyon fontosak a teljes személyiségfejlődés szempontjából.

Az írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanuló tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya

A sokszínű tevékenységformákkal összhangban: pl. produktum értékelése (az egyes tanulóknál, csoportmunka esetében), projektnél, témahétnél, gyűjtőmunka, stb. Annak meghatározása, hogy a produktumok milyen súllyal kerülnek figyelembevételre a többi osztályzathoz képest?)

A) A tanuló írásbeli beszámoltatásának formái :

a) témazáró dolgozat: egy teljes tantervi téma számonkérésére szolgáló, egy tanórát kitöltő, az ismeretek felidézését és alkalmazását egyaránt megkövetelő írásbeli számonkérési forma, a témazáró dolgozatban szereplő feladattípusok arányai megfelelnek a tananyag és a tantervi követelmények belső arányainak;

b) egyéb dolgozat: egy tantervi téma valamely részének számonkérésére szolgáló, legfeljebb egy tanórát kitöltő írásbeli számonkérési forma, amelyben az ismeretek felidézése az alkalmazástól függetlenül vagy azzal együtt is számon kérhető

c) Az év eleji, félévi, év végi **felmérések** alapvetően diagnosztikai célt szolgálnak: a tanulók tudásának, készségeinek szintjét mérik. E felmérések csak akkor osztályozhatók, ha megfelelő ismétlés, gyakorlás után került sor rájuk

A tanuló tanulmányi munkájának, teljesítményének **egységes értékelése** érdekében a tanulók írásbeli értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végezzük.

Általános iskola, gimnázium, technikum közismereti tárgyak		Szakképzés, technikum szakmai tárgyak	
<u>Teljesítmény</u>	<u>Érdemjegy</u>	<u>Teljesítmény</u>	<u>Érdemjegy</u>
0-40%	elégtelen (1)	0-39 %	elégtelen (1)
41-55%	elégséges (2)	40-49 %	elégséges (2)
56-70%	közepes (3)	50-59 %	közepes (3)
71-85%	jó (4)	60-79 %	jó (4)
86-100%	jeles (5)	80-100 %	jeles (5)

Ha a szaktanár a meghatározott ponthatárok alkalmazása során szükségesnek látja, az adott osztályban, csoportban az egyes ponthatárokat legfeljebb három százalékkal lefelé vagy felfelé módosíthatja.

B) Az írásbeli beszámoltatás korlátai, a tanulók tudásának értékelésben betöltött szerepe, súlya

1. Az írásbeli beszámoltatás szerepe, súlya

a) A számonkérési, értékelési formák (szóbeli, írásbeli) helyes aránya a pedagógia örök dilemmája. A képesség és készségfejlesztés követelménye a két forma egyenlő arányát kívánná. A magas osztálylétszámok, a mennyiségében és sokféleségében egyre bővülő közvetítendő ismeretanyag elsajátításának pontos ellenőrzése az írásbeli számonkérést részesíti előnyben. Ugyanakkor a tanulók kifejezőkészségbeli hiányosságai, a felgyorsult élettempó hatására kialakult rövidített, szinte csak jelzesszerű – az egyedi, választékos stílust nélkülöző – beszédjük az iskola felelősségét növeli ezen a téren.

b) A témazáró dolgozatok kétszeres súllyal kerülnek elbírálásra. Erről a szaktanár a tanév elején tájékoztatja a tanulókat. Ezen érdemjegyek beírása az elektronikus naplóba az egyértelműség érdekében piros színnel történik.

2. Az írásbeli beszámoltatás rendje és korlátai:

a) Témazáró dolgozat íratását a szaktanár legkésőbb egy héttel a dolgozatírás előtt bejelenti, a dolgozatot két héten belül kijavítja, egy napon kettőnél több témazáró dolgozatot nem íratunk.

b) Egyéb dolgozat íratását a szaktanár legkésőbb az előző tanítási órán bejelenti, a dolgozatot két héten belül kijavítja;

c) A szaktanár egy tantárgyból nem írat újabb dolgozatot mindaddig, amíg az előző dolgozatot kijavítva ki nem adta a tanulóknak.

d) A félévi és tanév végi minősítés nem alakítható ki csak írásbeli számonkérés alapján született érdemjegyekből azokból a tantárgyakból, amelyek alkalmasak a szóbeli kifejezőkészség fejlesztésére.

e) A diákok írásbeli dolgozatait, beszedett füzetét, beadott munkáját (házi dolgozatok, tanulói kutatómunkák anyaga) rövid időn belül értékelni, javítani kell.

Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli házi feladatok meghatározásának elvei és korlátai

(Beleértve a projekttel és témahéttel kapcsolatos feladatokat is!)

A) A házi feladatok kiadásának szempontjai:

- a tanulók napi és heti terhelése,
- az egyes diákok képességeit, adottságai,
- az életkori sajátosságok,
- az értelmi fejlettség,
- a fejlődés üteme,
- házi feladat előkészítettsége,

B) A házi feladatok kiadásának és ellenőrzésének alapelvei:

- A házi feladatok korosztálytól függetlenül sarkallják a diákot állandó önellenőrzésre!
- A házi feladatok segítsék elő a szülők tájékoztatását gyermekük! iskolában végzett munkájáról, az iskolában folyó munkáról.
- A napközis kollégák folyamatosan tájékoztassák a pedagógusokat a házi feladatok mennyiségéről, azok megoldásáról egyénre szabottan is!
- A házi feladatok mindig kerüljenek ellenőrzésre!
- Az el nem készített, illetve hibás, hiányos házi feladat értékelésekor különbséget kell tenni a mulasztás okai szerint!
- Az önálló kutatómunkát, a kötelező tananyagon kívüli ismereteket kívánó feladatok elvégzését – a befektetett munka arányában – jutalmazni kell.
- Tanítási szünet idejére legfeljebb annyi kötelező házi feladat adható, amennyi egyik órától a másikra szokásos.
- A nagyobb elmélyülést, több időt igénylő feladatok kitűzésekor (könyvtári vagy internetes kutatómunka, képzőművészeti alkotás, technikai eszköz készítése) az elkészítés határidejét különös gonddal, a tanulók egyéb kötelezettségeire tekintettel kell megállapítani.
- A tantervi anyagot meghaladó mennyiségű vagy mélységű ismereteket kívánó feladatokat (pl. versenyzési feladatok) csak annak a diáknak lehet kötelezően előírni, aki a versenyzést, illetve az önálló kutató vagy más jellegű alkotómunkát önként vállalta.

8. A magatartás és a szorgalom helyi minősítési rendszere

Tanulóink személyiségfejlődésének, neveltségi szintjük értékelésének fontos eszköze magatartásuk és szorgalmuk minősítése. A minősítési rendszerrel célunk az egységes szemléletű értékelés megvalósítása.

A minősítés formái:

A tanuló magatartásának értékelése, minősítése: példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2).

A tanuló szorgalmának értékelése, minősítése: példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2). Félévkor a minősítés az ellenőrző könyvbe csak számmal kerül be, az év végi bizonyítványba a fenti egyszavas minősítéseket kell beírni.

A minősítés eljárásrendje:

- A tanulók magatartását és szorgalmát az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor szöveges minősítéssel kell kifejezni. A második év végétől a hagyományos osztályzások módszert használjuk, azaz a tanuló magatartását és szorgalmát tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeljük, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősítjük.
- Az osztályfőnök az általa gyűjtött információk alapján a félévi, illetve az év végi osztályozó értekezleten javaslatot tesz az egyes tanulók minősítési fokozatára.
- A minősítések kialakításában az osztályfőnök támaszkodik az osztályban tanító tanárok, az osztály-diákbizottság véleményére és a minősítést megvitatja az osztályközösséggel, valamint az érintett tanulóval.
- Változtatni kell annak a tanulónak a magatartási érdemjegyét, akinek a tanárokhoz, felnőttekhez, társaihoz való viszonya kifogásolható.
- A végleges minősítés a nevelőtestület döntése alapján alakul ki az érvényben lévő minősítési fokozatok alapján.
- Az első félév végén az adott időszakban (félévben), a tanév végén az egész tanévben mutatott magatartást és szorgalmat értékeljük.
- A félévi és év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.
- A magántanuló magatartását és szorgalmát nem kell minősíteni.
- Az értékelés alapelveit, az egyes minősítések feltételeit az osztályfőnök a tanulókkal az év eleji első osztályfőnöki órákon, a szülőkkel a tanév első szülői értekezletén ismerteti.

A magatartás értékelésének és minősítésének követelményei:

„Példás” az a tanuló, aki:

- magatartása, cselekedetei elismerést váltanak ki társaiból, tanáraiból ▪ felelősséget vállal tetteiért
- tiszteli és elismeri mások értékeit, jóindulattal segíti társait, aki tudásával, a közösségben elért helyzetével soha nem él vissza
- a nyelvi fordulataiban kerüli a durva, trágár kifejezéseket
- képes kulturáltan fellépni saját maga és szűkebb környezete érdekében
- szívesen vállal munkát osztálya, iskolája, közössége érdekében

- ügyel környezete rendjére, tisztaságára, szándékosan nem okoz kárt
- betartja az iskola házirendjét
- nincs írásbeli figyelmeztetése, intője vagy megrovása

„Jó” az a tanuló, aki:

- a példás magatartás követelményeinek javarészt megfelel, de cselekedeteit, ítéleteit időnként az indulat vezérli
- a házirendet betartja
- tiszteli a felnőtteket, társait
- trágár, durva kifejezéseket nem használ
- feladatait becsülettel elvégzi, de a közösségért vállalt munkára önként csak ritkán vállalkozik, a rábízottakat tőle elvárható módon teljesíti
- az osztály vagy az iskola közösségi munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt
- ügyel környezete rendjére, tisztaságára, szándékosan nem okoz kárt
- nincs írásbeli intője vagy megrovása

„Változó” magatartású az a tanuló, aki:

- cselekedetei következményeit nem képes felismerni, így az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be
- a tanórán vagy tanórán kívül többször viselkedik fegyelmezetlenül
- a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik
- játékban gyakran vét a szabályok ellen, közösségi munkájában sokszor udvariatlan, durva
- sérelmeit időnként önbíráskodással torolja meg
- az órai munka során nem kellő figyelemmel dolgozik, időnként mással foglalkozik
- ha feladattal bízzák meg, azt elvégzi, de nem kellő figyelemmel
- környezete rendjéért keveset tesz, vagy nem érdeklődik
- a viselkedési szabályokat csupán úgy tudja betartani, ha gyakran figyelmeztetik rá
- igazolatlanul mulasztott
- osztályfőnöki intője van

„Rossz” a magatartása annak a tanulóknak, aki:

- a házirend előírásait sorozatosan megsérti, nem tudja és nem is akarja betartani az iskolai házirendet
- feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti
- magatartása fegyelmezetlen, rendetlen
- társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik
- viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza
- szándékosan rongálja környezetét
- több alkalommal igazolatlanul mulaszt
- több szaktanári figyelmeztetést kap, illetve van osztályfőnöki megrovása, vagy ennél magasabb fokú büntetése

A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

A szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei:

„Példás” szorgalmú az a diák, aki:

- képességeinek megfelelő, egyenletes teljesítményt nyújt
- tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi
- a tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is. és azokat elvégzi
- munkavégzése pontos, megbízható
- a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként vesz részt
- taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza

„Jó” a szorgalma annak a diáknak, aki:

- képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt
- rendszeresen, megbízhatóan dolgozik
- a tanórákon többnyire aktív
- többlet feladatot, tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyeken való részvételt önként nem vállal, de az ilyen jellegű megbízást teljesíti
- taneszközei tiszták, rendezettek

„Változó” a szorgalma annak a diáknak, aki:

- tanulmányi teljesítménye elmarad képességeitől
- tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti
- felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik
- érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja
- önálló munkája figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik

„Hanyag” a szorgalma annak a diáknak, aki:

- képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében
- az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg
- tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen
- feladatait folyamatosan nem végzi el
- felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek
- a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül
- félévi, vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

A magatartás és szorgalom megítélésekor mindig figyelembe kell venni a gyermek életkörülményeit és képességszintjét!

9. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Csoportbontások az alábbi tantárgyak esetén lehetségesek:

1. Hit-és erkölcsstan oktatás

Egy adott évfolyam (esetleg több évfolyam) diákjaiból a református-, római katolikus hittant tanulók homogén csoportjainak megszervezése.

2. Idegen nyelv oktatás

Egy adott osztály (évfolyam) diákjaiból az angol, illetve német nyelvet tanulók homogén csoportjainak megszervezése.

3. Kötelező érettségi tantárgyak

4. Általános Iskola – alsó tagozat – magyarnyelv és irodalom, matematika, környezetismeret, idegen nyelv, informatika, napközi foglalkozás

5. Általános Iskola – felső tagozat – magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, idegen nyelv.

Az alsó tagozat osztályainak bontási gyakorlatának elvei a következők:

- 28 fő felett osztálybontás. Ebben az esetben értelemszerűen sem a tantárgyak, sem napközi foglalkozás bontás nem történik.
- 20 fő osztálylétszám fölötti tantárgyi bontás a felsorolt órákon. Ebben az esetben napközi bontása nem történik.
- 20 fő osztálylétszám alatt tantárgyi bontás nincs. Ebben az esetben a napközit, különösen az első évfolyam esetében kívánjuk bontani.

Egyéb foglalkozások szervezése

A foglalkozások szervezésénél a jelentkezők számán (minimum 4 fő/csoport) kívül a személyi és tárgyi feltételek biztosíthatóságát is figyelembe vesszük. Fontos szempont a folyamatosság és a felmenő rendszer elve.

A foglalkozások megszervezéséről - az adott tanév tantárgyfelosztásának elfogadásával egyidejűleg – a szakmai munkaközösségek javaslatát figyelembe véve, a nevelőtestület dönt.

10. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag

Városunkban és környékünkön kizárólag egy nemzetiséghez, a roma nemzetiséghez tartozó lakosok élnek, ezért a nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére, a roma nemzeti kultúrájának megismerésére szolgáló tananyag oktatását a történelem és a magyar tantárgyakhoz integráltan, azok kerettantervébe beépítve valósítjuk meg. **A nemzetiségek kultúrájának megismerését integráljuk a következő tantárgyak tananyagaiba:**

- Magyar nyelv és irodalom
- Ének-zene
- Rajz és vizuális kultúra
- Technika és életvitel
- Testnevelés, sport
- Hit- és erkölcsstan
- Környezetismeret
- Ember és társadalom
- Hon- és népismeret
- Osztályfőnöki
- Természetismeret

- Földrajz

A tananyagok közé integrálódnak a következők:

- a nagy történelmi sorsfordulók a nemzetek életében
- a nemzetiségek eltérő kultúrájának megismerése,
- életvitelének, szokásainak megismerése,
- hagyományainak a megismerése,
- a népi kultúra, a mesterségek bemutatása,
- az identitástudat kialakítása, fejlesztése.

A **művészetoktatásban** jól integrálható a nemzetiségek kultúrája. Figyelmet fordítunk tanulóink képzésekor a hazánkban élő nemzetiségek zenei kultúrájának megismerésére.

11. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

Egészségnevelési elvek:

A helyi megvalósításának részletes szabályai a pedagógiai program „**Az egészségfejlesztéssel és egészségmegőrzéssel összefüggő feladatok**” c. fejezetében található.

Környezeti nevelési elvek:

A helyi megvalósításának részletes szabályai a pedagógiai program „**A Nemzeti alaptantervben (Nat) meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai/Természettudományos nevelés**” c. fejezetében található.

12. A gyermekek/tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Intézményünk integráló jellegű intézmény. Képesek vagyunk mind a különleges bánásmódot igénylő, mind a hátrányos helyzetű (HH), ill. halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) gyermekek/tanulók integrált nevelésére-oktatására.

Az esélyegyenlőség biztosítását az alábbi területekre kiterjedően értelmezzük:

- a) a nevelésbe/oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása, a felvételi kérelmek elbírálása,
- b) a nevelés/oktatás követelményeinek megállapítása és a követelménytámasztás,
- c) a teljesítmények értékelése,
- d) a neveléshez/oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele,
- e) a neveléssel/oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés,
- f) a nevelésben/oktatásban megszerezhető tanúsítványok, bizonyítványok, oklevelek kiadása,
- g) a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés, valamint

h) a nevelésben/oktatásban való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során.

Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti

- különösen valamely személy vagy csoport

a) jogellenes elkülönítése egy köznevelési intézményben, illetve az azon belül létrehozott tagozatban, osztályban vagy csoportban,

b) olyan nevelésre, oktatásra való korlátozása, olyan nevelési, oktatási rendszer vagy intézmény létesítése, fenntartása, amelynek színvonala nem éri el a kiadott szakmai követelményekben meghatározottakat, illetve nem felel meg a szakmai szabályoknak, és mindezek következtében nem biztosítja a tanulmányok folytatásához, az állami vizsgák letételéhez szükséges, az általában elvárható felkészítés és felkészülés lehetőségét.

A köznevelési intézményekben nem működhetnek olyan szakkörök, diákkörök és egyéb tanulói, hallgatói, szülői vagy más szervezetek, amelyek célja más személyek vagy csoportok lejáratása, megbélyegzése vagy kirekesztése.

Nem sérti az egyenlő bánásmód követelményét, ha a nevelést/oktatást csak az egyik nembeli tanulók részére szervezik meg, feltéve, hogy a nevelésben/oktatásban való részvétel önkéntes, továbbá emiatt a nevelésben/oktatásban résztvevőket semmilyen hátrány nem éri.

Nem sérti az egyenlő bánásmód követelményét, ha a köznevelési intézményben a szülők kezdeményezésére és önkéntes választása szerint, olyan vallási vagy más világnézeti meggyőződésen alapuló, továbbá kisebbségi vagy nemzetiségi nevelést/oktatást szerveznek, amelynek célja vagy tanrendje indokolja elkülönült osztályok vagy csoportok alakítását; feltéve, hogy emiatt a nevelésben/oktatásban résztvevőket semmilyen hátrány nem éri, továbbá ha az oktatás megfelel az állam által jóváhagyott, államilag előírt, illetve államilag támogatott követelményeknek.

Esélyegyenlőségi célkitűzések intézményünkben:

Olyan körülményeket kell kialakítani, hogy megvalósuljon

- a megkülönböztetés megszüntetése,
- az egyenlő bánásmód,
- az emberi méltóság tiszteletben tartása,
- a társadalmi szolidaritás.

Minden tervezett infrastrukturális és tartalmi, szakmai fejlesztés esetén kiemelt figyelmet kell fordítani a hátrányos helyzetű, és a sajátos nevelési igényű tanulók nevelési/oktatási helyzetének javítására a beruházások megvalósítása során.

A fenti célok megvalósítása érdekében folyamatosan figyelemmel kísérjük

- a településen élők szociális helyzetét
- a közszolgáltatások elérhetőségét
- a gyermekek/tanulók (HH/HHH ill. SNI) eloszlását az egyes óvodai csoportokban/iskolai osztályokban
- a gyógypedagógiai nevelést, oktatást
- a lemorzsolódás arányát
- a továbbtanulási mutatókat
- a tanórán kívüli programokon való részvételt az általános iskolai oktatásban
- az iskolán kívüli segítő programokon való részvételt az általános iskolai oktatásban

- a kompetencia mérések eredményeit
- a humán-erőforrás hiányát
- az infrastruktúrát és az ahhoz való hozzáférést
- a módszertani képzettséget
- az intézményi és szervezeti együttműködések (egyházak, kisebbségek, civil szervezetek)

Az esélyegyenlőség biztosítását szolgáló dokumentum

Az intézmény elkészíti, és folyamatosan karbantartja a KÖZNEVELÉSI ESÉLYEGYENLŐSÉGI INTÉZKEDÉSI TERV c. dokumentumát.

Felülvizsgálatára 4 évenként kerül sor.

Az esélyegyenlőségi intézkedési tervhez történő hozzáférést az intézmény (a helyi pedagógiai programhoz hasonló módon) lehetővé teszi.

13. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

Az iskolai jutalmazás formái:

Azt a tanulót, aki képességeihez mérten:

- példamutató magatartást tanúsít
- folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el
- az iskolai közösség érdekében közösségi munkát végez
- iskolai és iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, előadáson, bemutaton vesz részt
- vagy bármilyen más módon segít az iskola hírnevének megőrzésében, annak növelésében az iskola jutalomban részesíti

a, Az iskolában tanév közben a következő dicsérek adhatók:

- szaktanári dicséret
- napközis nevelői dicséret
- osztályfőnöki dicséret
- igazgatói dicséret
- nevelőtestületi dicséret

b, Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén:

- szaktárgyi teljesítményért,
- példamutató magatartásért,
- kiemelkedő szorgalomért,
- példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért dicséretben részesíthetők. A dicséretet a tanuló bizonyítványába kell bevezetni.

c, Az egyes tanévek végén, valamint a nyolc éven át jeles eredményt elért tanulók oklevelet és könyvjutalmat kapnak, melyet a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt vehetnek át.

d, Eötvös - emléklap – Az emléklapot a végzős diákok nyerhetik el, az átadás a ballagási ünnepségen történik. Azok a tanulók részesülhetnek az elismerésben, akik tanulmányaik alatt kiemelkedő teljesítmény nyújtottak, öregbítették iskolánk hírnevét.

Az iskolán kívüli versenyeken, előadásokon, bemutatókon, vetélkedőkön eredményesen szereplő tanulók igazgatói dicséretben részesülnek.

A kiemelkedő eredménnyel végzett közös munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és könyvjutalomban lehet részesíteni. A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudtára kell adni!

Az iskolai büntetés formái:

Azt a tanulót, aki:

- a tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti
- a házirend előírásait megszegi
- árt az iskola hírnevének, büntetésben lehet részesíteni.

A büntetés formái:

- szaktanári figyelmeztetés,
- napközis nevelői figyelmeztetés,
- osztályfőnöki figyelmeztetés (szóban, írásban),
- osztályfőnöki megrovás,
- igazgatói figyelmeztetés (szóban, írásban)
- igazgatói megrovás

Az iskolai büntetések kiszabását a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben a vétség súlyosságától függően el lehet térni.

A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudtára kell adni!

14. Az emelt szintű érettségire történő felkészítéshez az emelt szintű oktatásban alkalmazott fejlesztési feladatok és követelmények

Az emelt szintű oktatást megfelelő számú (min. 8 4 fő) tanuló jelentkezése esetén szervezzünk. Az emelt szintű felkészítéshez külön tanmenet készül, amelyet a 40/2002.(V.24.) OM rendeletben megtalálható emelt szintű érettségi követelmények alapján készítenek el a szaktanárok. Így a feladatok és fejlesztési követelmények nem helyben kidolgozott követelmények, hanem teljes egészében átvesszük a központi követelményeket.

XIV. Helyi tanterv

1. Általános iskola

- Kerettantervek és óraháló

Óraterv a kerettantervekhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	5	5
Idegen nyelv	0	0	0	2
Matematika	4	4	4	4
Digitális kultúra			1	1
Hit- és erkölcsstan	2 (1+1)	2 (1+1)	2 (1+1)	2 (1+1)
Környezetismeret	0	0	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Kötelező alapóraszám	22+1	22+1	22+1	23+1
Szabadon tervezhető órakeret:				
Matematika	1	1	1	1
Magyar nyelv és irodalom	1	1	1	1
Maximális órakeret	24+1	24+1	24+1	25+1

Óraterv a kerettantervekhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4+1	4	3	4 (3+1)
Idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	4	4	4 (3+1)	4 (3+1)
Történelem	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek				1
Hit- és erkölcstan	2(1+1)	2(1+1)	2(1+1)	2(1+1)
Természettudomány	2	2+2	4 vagy	5 vagy
Biológia			1↓	2↓
Fizika			1	2
Kémia			2	1
Földrajz			2	1
Ének-zene	2	1	1	1
Egyházi ének	+1	+1		
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Hon- és népismeret		1		
Dráma és színház			1	
Digitális kultúra	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	
Testnevelés	5	5	5	5
Közösségi nevelés	1	1	1	1
Kötelező alapóraszám	28	28	28	28
Szabadon tervezhető órakeret	2	2+2	2	2
Maximális órakeret	28	28	30	30
Intézményünk órakerete	31	31	31	31

Egri intézményegység:

tantárgyak	1.o	2.o	3.o	4.o	5.o	6.o	7.o	8.o
magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	5	5+1	4	4	3	3+0,5
matematika	4+1	4+1	4	4	4	4	3	3+0,5
történelem					2	2	2	2
állampolgári ismeretek								1
hit tan	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1
hon-és népi.						1		
környezetismeret			1	1				
természettudomány					2	2+1		
fizika							1	2
kémia							1	2
biológia							2	1
földrajz							2	1
angol			+2	2+1	3+1	3+1	3+1	3+1
ének	2	2	2	2	2+1	1+1	1	1
rajz	2	2	2	1	1	1	1	1
dráma és színház							1	
technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	
digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
közösségi nevelés (oszt.fői)					1	1	1	1
Szabadon választható órakeret	2+1	2+1	2+1	2+1	1+2	2+2	1+1	2+1
Maximális órakeret	22+2+1	22+2+1	22+2+1	23+2+1	27+1+2	27+2+2	29+1+1	28+2+1
Intézményünk órakerete	25	25	25	26	30	31	31	31

2. Középiskola

A tanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások

A kötelező tanórai foglalkozások körébe tartozik kötelezően választható módon a református és katolikus hittanoktatás. Minden képzésformában minden évfolyamon ezen tantárgyakból heti 2 óra került az iskolai óratervbe. Ezekon kívül a következő változtatások történtek, a kerettanterv kötelező óraszámaihoz képest:

6 osztályos gimnáziumi képzés:

A 7. évfolyamon további heti 1 óra idegen nyelv került beépítésre a tantervbe.

A 8. évfolyamon további heti egy óra idegen nyelv és magyar nyelv és irodalom került beépítésre a tantervbe.

A 9. évfolyamon további heti 1 óra egyházi ének tantárgy, magyar nyelv és irodalom, valamint első idegen nyelv került beépítésre a tantervbe.

A 10. évfolyamon további heti 1 óra matematika, valamint első idegen nyelv került beépítésre a tantervbe.

A 11. évfolyamon további heti 1 óra magyar nyelv és irodalom, matematika, első idegen nyelv, valamint történelem került beépítésre a tantervbe.

A 11.T évfolyamon további heti 1 óra magyar nyelv és irodalom, mozgóképkultúra és médiaismeret valamint történelem került beépítésre a tantervbe.

A 12. évfolyamon további heti 1 óra magyar nyelv és irodalom, matematika, digitális kultúra, érettségi felkészítő, valamint első idegen nyelv került beépítésre a tantervbe.

4 osztályos gimnáziumi képzés:

A 9. évfolyamon további heti 1 óra egyházi ének tantárgy, magyar nyelv és irodalom, valamint első idegen nyelv került beépítésre a tantervbe.

A 10. évfolyamon további heti 1 óra matematika, valamint első idegen nyelv került beépítésre a tantervbe.

A 11. évfolyamon további heti 1 óra magyar nyelv és irodalom, matematika, első idegen nyelv, valamint történelem került beépítésre a tantervbe.

A 11.T évfolyamon további heti 1 óra magyar nyelv és irodalom, mozgóképkultúra és médiaismeret valamint történelem került beépítésre a tantervbe.

A 12. évfolyamon további heti 1 óra magyar nyelv és irodalom, matematika, digitális kultúra valamint első idegen nyelv került beépítésre a tantervbe.

Technikumi képzés vonatkozásában:

A képzés jellegéből fakadóan szabadon tervezhető órák terhére az alábbi óraterv készült. A 9. évfolyamon 1 óra egyházi ének kerül beépítésre.

Magyar nyelv és irodalom tantárgyból 9. évfolyamon, matematika tantárgyból 12. évfolyamon heti 1-1 óra került a tantervbe.

A 9. évfolyamon digitális kultúra tantárgyból 2 óra, a 10-12. évfolyamon 1-1 óra, a 13. évfolyamon 3 óra került beépítésre.

Idegen nyelv tantárgyból 13. évfolyamon 3 óra került a tantervbe.

A szakképző iskolában a szabad órakeret terhére 9. évfolyamon 1 óra, 10. és 11. évfolyamon 2-2 óra digitális kultúra tantárgy kerül beépítésre.

Gimnázium - 7-12. évfolyam

Óraterv a kerettantervekhez 7-12. évfolyam, gimnázium							
Tantárgy	7.évf.	8.évf.	9.évf.	10.év f.	T11. évf.	11.év f.	12.évf
Magyar nyelv és irodalom	3	3+1	3+1	4	4+1	4+1	4+1
Matematika	3	3	3	3+1	3	3+1	3+1
Történelem	2	2	2	2	3+1	3+1	3
Állampolgári ismeretek	0	1	0	0	0	0	1
Református hit- és erkölcsstan	1+1	1+1	0+2	0+2	0+2	0+2	0+2
Természettudomány	0	0	0	0	2	0	0
Kémia	1,5	1,5	1	2	0	0	0
Fizika	1,5	1,5	2	3	0	0	0
Biológia	1,5	1,5	3	2	0	0	0
Földrajz	1,5	1,5	2	1	0	0	0
Első élő idegen nyelv	3+1	3+1	3+1	3+1	4	4+1	4+1
Második idegen nyelv	0	0	3	3	3	3	3
Ének-zene	1	1	1+1	1		0	0
Vizuális kultúra	1	1	1	1		0	0
Dráma és színház	1	0	0	0		0	0
Mozgóképkultúra és médiaismeret	0	0	0	0	1	1	1
Technika és tervezés	1	0	0	0	0	0	0
Informatika digitális kultúra	1	1	2	1	2	2	0+1
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5
Közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1	1	1	1	1	1	1
Érettségi felkészítő foglalkozás					4	4	4+1
Kötelező alapóraszám							
Szabadon tervezhető órakeret	1	2	2	2	4	4	5
Maximális óraszám	31	31	32+2 +3	34+2	34+2	34+2	34+2

* A 10. év végi felmérés alapján az igényeknek megfelelő diszciplináris oktatás: fizika, kémia, biológia vagy földrajz tantárgyak

A 11. évfolyamon a művészetre tervezett heti egy óra mozgóképkultúra és médiaismeret tantárggyal valósul meg.

Gimnázium - 9-12. évfolyam

Tantárgyak műveltségi terület szerinti felosztásban	A gimnáziumi képzés nevelési- oktatási szakasza				
	9	10	T11	11	12
Magyar nyelv és irodalom					
magyar nyelv és irodalom	3+1	4	4+1	4+1	4+1
Matematika					
matematika	3	3+1	3	3	3+1
felkészítő				0+1	
Történelem és állampolgári ismeretek					
történelem	2	2	3+1	3+1	3
állampolgári ismeretek					1
Etika/hit- és erkölcsstan	0+2	0+2	0+2	0+2	0+2
Természettudomány és földrajz					
természettudomány			2*		
kémia	1	2			
fizika	2	3			
biológia	3	2			
földrajz	2	1			
Idegen nyelv					
első élő idegen nyelv	3+1	3+1	4	4	4+1
felkészítő				0+1	
második idegen nyelv	3	3	3	3	3
Művészetek					
ének-zene	1+1	1			
vizuális kultúra	1	1			
mozgóképkultúra és médiaismeret			1*	1*	1
Technológia					
digitális kultúra	2	1	2	2	0+1
Testnevelés és egészségfejlesztés					
Testnevelés és egészségfejlesztés	5	5	5	5	5
közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1	1	1	1	1
Érettségi felkészítő foglalkozás			4	4	4+1
Kötelező alapóraszám					
szabadon tervezhető órakeret			4	4	5
Maximális órakeret	32+2+3	34+2	34+2	34+2	34+2

* A 10. év végi felmérés alapján az igényeknek megfelelő diszciplináris oktatás: fizika, kémia, biológia vagy földrajz tantárgyak

A 11. évfolyamon a művészetre tervezett heti egy óra mozgóképkultúra és médiaismeret tantárggyal valósul meg.

Tantárgyi struktúra és óraszámok

	A	B	C	D	E	F	G	H
1.	Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	9–12. évf. óraszám összesen	13. évf.	13. évf. óraszám összesen
2.	Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4	556	–	–
3.	Idegen nyelv	4	4	4	4	556	–	–
4.	Matematika	3	3	3	3	417	–	–
5.	Történelem	2	2	3	3	345	–	–
6.	Etika	–	–	–	1	31	–	–
7.	Informatika	2	2	–	–	144	–	–
8.	Művészetek	1	–	–	–	36	–	–
9.	Testnevelés	5	5	5	5	695	–	–
10.	Osztályfőnöki	1	1	1	1	139	–	–
11.	Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3	–	–	–	108	–	–
12.	Ágazathoz kapcsolódó természettudományos tantárgy: Fizika	2	2	2	–	216	–	–
13.	Kötelezően választható tantárgy: Matematika Informatika	–	–	1 1	1 1	134	–	–
14.	Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	–	1	–	–	36	–	–
15.	Szakmai tárgyak órakerete	8	12	11	12	1488	31	961
16.	Szabadon tervezhető órakeret	–	–	–	–	–	4	124
17.	Rendelkezésre álló órakeret/hét	35	36	35	35	–	35	–
18.	Tanítási hetek száma	36	36	36	31	–	31	–
19.	Éves összes óraszám	12 60	12 96	12 60	10 85	4901	10 85	1085

Technikum – 9-13. évfolyam

Rendészet és közszolgálat ágazat

Tantárgyak		9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam	13. évfolyam
Közismereti oktatás	Magyar nyelv és irodalom	4+1*	5	3	3	0
	Idegen nyelv	4	4	3	3	3+3*
	Matematika	4	4	3	3 + 1*	0
	Történelem	3	3	2	2	0
	Állampolgári ismeretek	0	0	0	1	0
	Digitális kultúra	1+2*	1*	1*	1*	3*
	Testnevelés	4	4	3	3	0
	Osztályfőnöki	1	1	1	1	1
	Kötelező komplex természettudományos tantárgy: kémia földrajz	1,5 1,5	0	0	0	0
	Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: biológia	0	2	2	0	0
	Érettségire felkészítő tantárgy: magyar nyelv és irodalom történelem	0	0	1 1	1 1	0
	Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	0	1	0	0	0
	Összes közismereti óraszám	27	25	20	20	10
Ágazati alapozó oktatás		7	9	0	0	0
Szakirányú oktatás		0	0	14	14	24
Hit és erkölcstan		2	2	2	2	0
Egyházi ének		1	0	0	0	0
Összes óraszám		37	36	36	36	34
Tanítási hetek száma		36	36	36	31/36	31
Éves összes óraszám		1332	1296	1296	1196	1054

* szabadon tervezhető órakeret terhére

Mezőgazdaság és erdőgazdálkodás ágazat

Tantárgyak		9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam	13. évfolyam
Közismereti oktatás	Magyar nyelv és irodalom	4+1*	5	3	3	0
	Idegen nyelv	4	4	3	3	3+3*
	Matematika	4	4	3	3 + 1*	0
	Történelem	3	3	2	2	0
	Állampolgári ismeretek	0	0	0	1	0
	Digitális kultúra	1+2*	1*	1*	1*	3*
	Testnevelés	4	4	3	3	0
	Osztályfőnöki	1	1	1	1	1
	Kötelező komplex természettudományos tantárgy: kémia földrajz	1,5 1,5	0	0	0	0
	Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: fizika	0	2	2	0	0
	Érettségire felkészítő tantárgy: magyar nyelv és irodalom történelem	0	0	1 1	1 1	0
	Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	0	1	0	0	0
	Összes közismereti óraszám	27	25	20	20	10
Ágazati alapozó oktatás	7	9	0	0	0	
Szakirányú oktatás	0	0	14	14	24	
Hit és erkölcsstan	2	2	2	2	0	
Egyházi ének	1	0	0	0	0	
Összes óraszám	37	36	36	36	34	
Tanítási hetek száma	36	36	36	31/36	31	
Éves összes óraszám	1332	1296	1296	1196	1054	

* szabadon tervezhető órakeret terhére

Szakképző iskola – 9-11. évfolyam

Óraterv a kerettantervekhez 9 – 11. évfolyam

Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.
Kommunikáció – magyar nyelv és irodalom	2	2	2
Idegen nyelv	2	1	1
Matematika	2	2	1
Társadalomismeret	3	-	-
Természetismeret (biológia, fizika, kémia, természetföldrajz)	3	-	-
Testnevelés	4	1	1
Osztályközösség-építő Program	1	1	1
Pénzügyi és vállalkozási ismeretek	-	-	1
Digitális kultúra *	1*	2*	2*
Összes közismereti óraszám	18	9	9
Ágazati alapoktatás	16	-	-
Szakirányú oktatás	-	25	25
Hit és erkölcsstan	2	2	2
Egyházi ének	1	-	-
Összes óraszám	37	36	36
Tanítási hetek száma	36	36	31
Éves összes óraszám	1332	1296	1116

*szabadon tervezhető órakeret terhére

3. Szakmai program

A mellékletben található.

4. SNI-s gyermekeket, tanulókat fejlesztő programok

Kommunikáció - magyar nyelv és irodalom

A célok, feladatok meghatározásánál, a tananyag-feldolgozás során figyelembe vesszük a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosításait.

Szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készítünk, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosítunk. Az értékelés és minősítés alól felmentett tanulók egyéni haladását a szöveges értékelések tartalmazzák.

A differenciált tananyag-feldolgozás lehetővé teszi az eltérő ütemben haladást, az egyéni képességekhez valóalkalmazkodást. Biztosítjuk a tanítási folyamatban a sajátos nevelési igényhez igazodó segédeszközök használatát.

A mozgáskorlátozott, a látássérült, a hallássérült, a beszéd fogyatékos és pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulóinkra az általános célok, feladatok is vonatkoznak.

Minden sérüléstípusra az SNI tanulók iskolai oktatásának irányelveiből kiemeljük a speciális vonatkozásokat.

Beszéd fogyatékos tanulók

A beszéd fogyatékos tanulóknál a magyar nyelv grammatikai struktúrájának tudatos felépítésével kerül fejlesztésre a kifejező beszéd, a szövegértés, valamint az írott nyelv elsajátítása.

Kiemelt szerepet kap a mentális lexikon folyamatos fejlesztése az életkor és a beszéd fogyatékos sajátosságainak függvényében, a fogalomalkotás kialakítása, emellett segítő számítógépes programok használata (helyesírás ellenőrző program, stb.)

A kommunikációban a pragmatikai és a nem verbális kommunikáció elemeinek közvetítése és használatának tudatosítása.

Hallási fogyatékos tanulók

Komplex nyelvi fejlesztésre van szükség a hallási fogyatékos tanulók esetében, speciális feladatokkal, módszerekkel a nyelvi kommunikáció mind teljesebb értékű elsajátításának céljából. A tananyagot differenciáljuk, redukáljuk, és helyettesítjük az irodalmi műveket a tanulók nyelvi állapota, fejlettségi szintje szerint.

Mozgásszervi fogyatékos tanulók

Az anyanyelvi kommunikáció teszi lehetővé a társas kapcsolatok kialakítását, a gondolatok közlését, az információ megszerzését és közvetítését – ezek mindegyike hatással van a mozgásszervi fogyatékos tanulók önálló életvitelének kialakítására, illetve szűkebb és tágabb környezetükbe történő beilleszkedésére, ezért fejlesztése kiemelten fontos.

Amennyiben – a sérülés következtében – akadályozott a szóbeli, vagy az írásbeli kommunikáció, a képességek speciális módszerekkel történő fejlesztésére, vagy kompenzációra van szükség, igazodva a tanuló mozgásállapotához, illetve az életkorához. Az írásbeli kommunikáció akadályozottsága a technikai eszközök (számítógép, adaptációk, kommunikátorok) használatával kompenzálható.

A látási fogyatékos tanuló

A gyengénlátó gyermek ismeretsajátításában elsődleges szerepe van a verbális kommunikációnak. Azokon a területeken, amelyek csak vizuálisan érzékelhetők (pl. színek, fények, fényképek, festmények, távolság, monumentalitás érzékelése), a fogalmi általánosításokat, az árnyaltabb kommunikációt sokoldalú megközelítéssel, érzékeltetéssel lehet kialakítani. Kiemelt szerepet kap a szóbeli számonkérés.

Pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók és enyhe fokban értelmi fogyatékos tanulók

Az egyes tantárgyak témaköreit, azok tartalmát és követelményeit a tanulók egyéni adottságainak figyelembevételével érvényesítjük. A tanítási-tanulási folyamatot speciális pedagógiai módszerekkel és eszközökkel segítjük.

Kiemelten kezeljük az önismeretet, a reális önértékelés kialakítását, a kommunikáció fejlesztését. E feladatok minden műveltségterületen megjelennek. Célzottan mégis a Történelem és társadalomismeret, a Művészetismeret-kommunikáció és az Alkotás tárgyakban kapnak nagy szerepet.

A Művészetismeret-kommunikáció tantárgyban ezen kívül a beszédészlelés és beszédmegértés, a verbális figyelem és emlékezet intenzív fejlesztése, az olvasásértés fejlesztése a kiemelt cél.

Történelem és társadalomismeret

A célok, feladatok meghatározásánál, a tananyag-feldolgozás során figyelembe vesszük a tantárgyi tartalmak –egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosításait.

Szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készítünk, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosítunk. Az értékelés és minősítés alól felmentett tanulók egyéni haladását a szöveges értékelések tartalmazzák.

A differenciált tananyag-feldolgozás lehetővé teszi az eltérő ütemben haladást, az egyéni képességekhez valóalkalmazkodást. Biztosítjuk a tanítási folyamatban a sajátos nevelési igényűhez igazodó segédeszközök használatát.

A mozgáskorlátozott, a látássérült, a hallássérült, a beszéd fogyatékos és pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulóinkra az általános célok, feladatok is vonatkoznak.

Minden sérüléstípusra az SNI tanulók iskolai oktatásának irányelveiből kiemeljük a speciális vonatkozásokat.

Beszéd fogyatékos tanulók

Az oktatás folyamán fontos a fokozatosság mellett a gyakorlati bemutatás, illetve az ismeretek szituációs helyzetekben való kipróbálása, az érzelemdús, szubjektív elemeket megmozgató, a mindennapi tapasztalatához köthető társadalmi feladatok szemléltetése, a tanulók közvetlen megszólítása, bevonása a feladathelyzetbe. Nagy hangsúlyt helyezünk a tanulói döntéshozatalra, az alternatívák végiggondolására, a variációk sokoldalú alkalmazására, a kockázatvállalásra, az értékelésre, az érvelésre.

A pedagógus célja, hogy felébressze a gyermek motivációját arra, hogy részt vegyen a szociális kommunikációban, képes legyen véleményét vitában, eszmecsereben képviselni (ütköztetni, egyeztetni stb.), illetve az őt körülvevő világban tájékozódni.

Hallási fogyatékos tanulók

A műveltségi terület speciális fejlesztési tartalmát képezi a tér-idő viszonylatok kialakítása, a tájékozódási képesség, a történésekből, folyamatokból a tendenciák felismertetése. Mindez segítséget nyújt a hallássérült embernek sajátos problémái miatti akadályozott helyzetében a társadalmi környezetben való eligazodásához, szocializációjához. A tananyagot differenciáljuk, redukáljuk, és helyettesítjük az ismeretanyagot a tanulók nyelvi állapota, fejlettségi szintje szerint.

Mozgásszervi fogyatékos tanuló

A társadalomban való aktív részvételt segítő szükséges a tantárgy keretein belül a társadalmi tapasztalatszerzés hiányainak pótlása.

Mintaadást nyújthat az alkotó, értelmes életcélok kitűzéséhez a fogyatékos személyek történelmi tevékenységének bemutatása. Sajátos tartalmat jelenthet a fogyatékos személyek társadalmi megítélése a történelem során, a társadalmi, politikai helyzet, a kulturális színvonal és a fogyatékos személyek helyzete, megítélése közötti összefüggés, a mozgáskorlátozottakra vonatkozó jogszabályok és érdekvédelmi szerveződések, fogyatékosokkal foglalkozó intézmények ismerete.

A látási fogyatékos tanuló

A műveltségi terület esetében kiemelt cél, hogy a tanulók tájékozódni tudjanak a társadalmi környezetben, minél több közvetlen tapasztalatot, állandóan bővíthető ismeretet szerezzenek a társadalmi valóságról. A tantárgy oktatásánál speciális szemléltető eszköz (a domború térkép, illetve a domború ábra) segíthetik a tanulók tájékozódását. Az interneten történő információgyűjtés során szükség esetén megengedett optikai segédeszköz, speciális képernyőnagyító-, olvasó szoftver alkalmazása. A társadalmi ismeretek tekintetében fontos megismertetni a tanulókkal a látássérültekre vonatkozó jogszabályokat és érdekvédelmi szerveződések.

Pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók és enyhe fokban értelmi fogyatékos tanulók

Az egyes tantárgyak témaköreire, azok tartalmára és követelményeire vonatkozó kerettantervi ajánlások a tanulók egyéni adottságainak figyelembevételével érvényesíthetőek, a tanításitanulási folyamat azonban speciális pedagógiai módszerrel és eszközzel segíti mindezt.

Kiemelten kezeljük az önismeretet, a reális önértékelés kialakítását, a kommunikáció fejlesztését. E feladatok minden műveltségterületen megjelennek. Célzottan mégis a Történelem és társadalomismeret, a Művészetismeret-kommunikáció és az Alkotás tárgyakban kapnak nagy szerepet.

Matematika

A célok, feladatok meghatározásánál, a tananyag-feldolgozás során figyelembe vesszük a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosításait.

Szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készítünk, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosítunk. Az értékelés és minősítés alól felmentett tanulók egyéni haladását a szöveges értékelések tartalmazzák.

A differenciált tananyag-feldolgozás lehetővé teszi az eltérő ütemben haladást, az egyéni képességekhez való alkalmazkodást. Biztosítjuk a tanítási folyamatban a sajátos nevelési igényhez igazodó segédeszközök használatát.

A mozgáskorlátozott, a látássérült, a hallássérült, a beszéd-fogyatékos és pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulóinkra az általános célok, feladatok is vonatkoznak.

Minden sérüléstípusra az SNI tanulók iskolai oktatásának irányelveiből kiemeljük a speciális vonatkozásokat.

Mozgásszervi fogyatékos tanulók

A matematikai kulcskompetencia fejlesztése beépül a Mozgásszervi fogyatékos tanulók sérülés specifikus pedagógiai fejlesztő folyamatába.

A Mozgásszervi fogyatékos tanulók többsége meg tud felelni a kerettantervben megfogalmazott elvárásoknak.

A pedagógiai fejlesztő folyamat során alkalmazzuk a differenciálást és szem előtt tartjuk a fokozatosság elvét, hogy segíteni tudjuk a tanulót a követelmények teljesítése során.

A problémamegoldó-képesség, az összefüggések felismerése és gyakorlati alkalmazása hozzájárul az önálló életvitel, az önrendelkező életforma kialakulásához, így a területet kiemelt módon fejlesztjük. Az ismeretsajátítás, képességfejlesztés során, ha szükséges, speciális eszközöket alkalmazunk.

Hallási fogyatékos tanulók

A hallási fogyatékos tanulók nevelésében a Nat-ban leírt fejlesztési feladatok az irányadóak, de a matematika műveltségi területhez tartozó tartalmak, és fejlesztendő képességek (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) mindenkor a tanulók egyéni fejlődésének függvénye. A fejlesztés kiemelt feladatai közé tartozik a felzárkóztatás, differenciálás, valamint a tehetséggondozás. A kerettanterv/helyi tanterv szintjén az egyes tanulók nyelvi állapotához, fejlettségi szintjéhez szükséges módon differenciálunk.

A hallássérülésből adódó szókincs-, és beszédértésbeli, a szövegértő olvasásbeli eltérések kihat/hat/nak a gondolkodási műveletek flexibilitására. A matematikai gondolkodás fejlesztését a tevékenykedtetéssel, a manipuláció, a speciális szemléltetés és tananyagok – interaktív tábla és digitális tananyagok alkalmazásával valósítjuk meg.

A valóságos élethelyzetekben előforduló matematikai tartalmak megragadása mellett egyidejűleg az ezt leíró nyelvi kifejezésformák begyakorlását a gyógypedagógus bevonásával valósítjuk meg.

A matematikai tartalmakat a szókincsüknek, szövegértésüknek, nyelvi fejlettségüknek megfelelő szintű szöveges feladatokban reprezentáljuk számukra.

Kiemelt jelentőségűnek tartjuk a szemléltetést, melyben a valós élethelyzetek megélése, és a verbális megfogalmazással kísért konkrét tárgyi tevékenykedtetés továbbra is központi szerepet kap az interaktív tanulási lehetőségek alkalmazása mellett.

A matematikai jelrendszer – matematikai jelek, formulák – készségszintű alkalmazása a gondolkodásfejlesztés mellett elősegíti a nyelvi kompetencia fejlődését is.

Az auditív csatorna részleges vagy teljes kiesése miatt a hallássérült gyermekeknek a matematikai kompetencia kialakulásához több időre, rendszeres gyakorlásra, ismétlésre van szükségük, ezért biztosítjuk a korrepetálás lehetőségét.

Mivel a hallási fogyatékos tanulók erősen motiváltak a digitális eszközök használatában, ezt a motivációt kihasználjuk matematika órákon is.

A helyi tanterv szintjén a tanulók nyelvi állapotához, fejlettségi szintjéhez illeszkedő módon differenciálunk, egyes esetekben a szakértői vélemény alapján és az érettségi követelmények figyelembe vételével redukáljuk az ismeretanyagot.

Pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók

A pszichés fejlődési zavar miatt sajátos nevelési igényű tanulók számára szervezett habilitációs-rehabilitációs foglalkozás, korrepetálás a szakértői bizottság szakértői véleményére épülő egyéni fejlesztési terv alapján, egyéni sajátosságaik, szükségleteik figyelembevételével, a szülővel és a tanulóval történő megbeszélést követően történik.

A helyi tantervben foglalt tananyagot a tanulók egyéni adottságainak figyelembevételével érvényesítjük, a tanítási-tanulási folyamatot speciális pedagógiai módszerekkel irányítjuk. Kiemelten foglalkozunk ebben a csoportban a diszkalkuliás tanulókkal.

A pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók nevelése-oktatása során a NAT-ban leírt fejlesztési feladatokat igyekszünk megvalósítani, de a matematikai műveltségi területhez tartozó tartalmak és a matematikai kulcskompetencia (fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) egyénenként módosulhat, a tanulók egyéni fejlődésének függvénye.

Beszéd fogyatékos tanulók

A beszéd fogyatékos tanulók matematikai fejlesztésénél figyelembe vesszük a tanuló egyéni sajátosságait.

A legfőbb cél a problémamegoldó gondolkodás minél több elemének fejlesztése, konkrét cselekvésekhez kötött helyzetekben. Egyes esetekben számolni kell a grammatikai szint sérülésével, ami szövegértési nehézségekben nyilvánul meg, ezt fokozhatja a szimbólumok megértésének, illetve a verbális absztrakciónak a fejletlensége. A mennyiségekkel és a számossággal kapcsolatos ismeretek tanításakor különös figyelmet fordítunk a megfelelő tempó kialakítására, és építünk a tanulók maximális együttműködésére, az eszközhasználatra és az analóg cselekedtetésre. A geometriai ismeretek, az arányosság témaköreinél tekintettel vagyunk a vizuális észlelés nehezítettségére, a téri tájékozódás zavarára. A matematikai gondolkodás fejlesztését speciális szemléltetéssel és tananyagokkal, vagyis az interaktív tábla és digitális tananyagok lehetőség szerinti alkalmazásával valósítjuk meg. Megköveteljük a matematikai szakkifejezések és a szaknyelv használatát, mert ez a szóbeli kifejezés erősítésének különösen erőteljes eszköze.

Gyengénlátó és a látásukat praktikusán jól használó aliglátó tanulók

A gyengénlátó, aliglátó tanulók matematika oktatásának is kiemelt területe a biztos számolási készség kialakítása, hangsúlyt fektetve a fejszámolási készség fejlesztésére, az ismerethordozók (feladatgyűjtemények, táblázatok, számológépek) használatára.

Szemléltetéshez és a tanulói munkához gyakran speciális (adaptált) eszközöket kell használni (speciális vonalzó, körző stb.);

Amennyiben szükséges, speciális szemléltetést és segédeszközöket biztosítunk, így a gyengénlátó, aliglátó tanuló is megismerheti és használhatja a matematikai jeleket, képleteket, modelleket, geometriai ábrákat, grafikonokat.

A geometria tanítása során a vizuális észlelést lehetőség szerint kiegészítjük tapintásos megismeréssel.

Az értékelés során engedmények tehetők a mérés, szerkesztés pontossága, grafikonkészítés, térbeli építések, írásbeli munkák esztétikuma terén.

Szükség esetén a feladatok megvalósításához hosszabb időkeretet biztosítunk, az értékelés során figyelembe vesszük az egyéni adottságokat.

Idegen nyelvi kommunikáció

A célok, feladatok meghatározásánál, a tananyag-feldolgozás során figyelembe vesszük a tantárgyi tartalmak –egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosításait.

Szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készítünk, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosítunk. Az értékelés és minősítés alól felmentett tanulók egyéni haladását a szöveges értékelések tartalmazzák.

A differenciált tananyag-feldolgozás lehetővé teszi az eltérő ütemben haladást, az egyéni képességekhez valóalkalmazkodást. Biztosítjuk a tanítási folyamatban a sajátos nevelési igényűhez igazodó segédeszközök használatát.

A mozgáskorlátozott, a látássérült, a hallássérült, a beszéd fogyatékos és pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulóinkra az általános célok, feladatok is vonatkoznak.

Minden sérüléstípusra az SNI tanulók iskolai oktatásának irányelveiből kiemeljük a speciális vonatkozásokat.

Beszéd fogyatékos tanulók

Cél az idegen nyelv szókincsének, fonológiai és helyesírási sajátosságainak, valamint nyelvi kódrendszerének tudatos felépítése, a szóbeli és az írásbeli kommunikáció fejlesztése, figyelembe véve a beszéd fogyatékoság által érintett területeket.

A beszéd fogyatékos tanulók nyelvoktatása során a multiszenzoros technikák (auditív-, vizuális-, verbális-, drámatechnikák) használata, valamint a verbális és nem verbális

kommunikációs csatornák (gesztikulációs-vizuális) egyidejű alkalmazása kiemelten fontos. A nyelvórákon szerepet kapnak a koncentrációt és az emlékezetet fejlesztő gyakorlatok, melyek a szókincs, a kiejtés és a nyelvtani szabályok elsajátításában közvetve és közvetlenül is segítséget nyújthatnak.

Helyesírási, olvasási és szövegértési problémákkal küzdő beszéd fogyatékos tanulók esetében főleg a szóbeli kommunikáció magabiztos használatának elsajátítása a cél. Az írásbeli kommunikáció használatát, a differenciált fejlesztés mellett, a számítógépes olvasó- és helyesírás-ellenőrző programok is segítik.

Fontos pedagógiai cél a beszéd fogyatékos tanulók természetes gátlásainak feloldása az idegen nyelv kommunikációs helyzetben történő használata során.

Hallási fogyatékos tanulók

A siket és nagyothalló tanulók oktatásában az élő idegen nyelv műveltségi terület tanítása a nyelvi fejlettségi szint függvényében történik. Az oktatás folyamatában jelentős hangsúlyt kap az írásos forma.

Az értékelés alól felmentett tanulók számára szervezett foglalkozások elsődleges célja a képességfejlesztés, melynek egyik fő feladata az idegennyelvi készségek fejlesztése, az idegen nyelv elemi szintű tanulására történő felkészítés.

Mozgásszervi fogyatékos tanulók

A nyelvtanulás a továbbtanulás, a későbbi munkavállalás, az önbizalom növelésének fontos eszköze, ezért szükség van a megszerzett nyelvtudás gyakorlati felhasználhatóságának egyénre szabott megfogalmazására.

Az olvasási és írásnehézségekkel küzdő tanulók esetében az auditív tanulási módszereket helyezük előtérbe. Ugyanakkor a beszéd- és kommunikációs zavarok gátolhatják egyes mozgáskorlátozott tanuló aktív részvételét az idegen nyelvi szóbeli kommunikációban – ebben az esetben az írásbeli kommunikáció előtérbe helyezése jelenthet megoldást. A testbeszédet és a mimikát csak részben lehet bevonni a nyelvtanulásba, ugyanakkor többször kerülhet sor egyéb nonverbális eszközök használatára. A mozgásos játékokban, feladatokban differenciálásra vagy adaptálásra lehet szükség. Az eljátszással, utánpótlással, hangeffektusokkal, manipulációval járó tevékenységekben és az azokkal kapcsolatos elvárásokban is az érintett gyermek képességeihez alkalmazkodunk.

Minden esetben szükséges a sérülésnek leginkább megfelelő tanulási módszer megválasztása.

A látási fogyatékos tanuló

Az oktatás során nagy hangsúlyt kap a hallás utáni tanulás. A gyengénlátó tanuló sajátítsa el az önálló tanuláshoz szükséges eszközök használatát is, valamint az elektronikus szótár kezelését. Az ismeretelsajátításban hangsúlyosabb szerepet kap a hallás útján történő nyelvtanulás.

Pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók és enyhe fokban értelmi fogyatékos tanulók

Az egyes tantárgyak témaköreire, azok tartalmára és követelményeire vonatkozó kerettanterv ajánlások a tanulók egyéni adottságainak figyelembevételével érvényesíthetők, a tanításitanulási folyamat azonban speciális pedagógiai módszerrel és eszközzel segíti mindezt. Kiemelten kezeljük az önismeretet, a reális önértékelés kialakítását, a kommunikáció fejlesztését. E feladatok minden műveltségterületen megjelennek.

Az idegen nyelvek tanításánál a nyelvoktatás auditív módszereit helyezzük előtérbe.

Természettudomány (Biológia, Földrajz, Fizika, Kémia)

Célok, feladatok meghatározásánál, a tananyag-feldolgozás során figyelembe vesszük a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosításait.

Szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készítünk, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosítunk. Az értékelés és minősítés alól felmentett tanulók egyéni haladását a szöveges értékelések tartalmazzák.

Differenciált tananyag-feldolgozás lehetővé teszi az eltérő ütemben haladást, az egyéni képességekhez való alkalmazkodást. Biztosítjuk a tanítási folyamatban a sajátos nevelési igényhez igazodó segédeszközök használatát.

Mozgáskorlátozott, a látássérült, a hallássérült, a beszéd fogyatékos és pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulóinkra az általános célok, feladatok is vonatkoznak.

Minden sérüléstípusra az SNI tanulók iskolai oktatásának irányelveiből kiemeljük a speciális vonatkozásokat.

Mozgásszervi fogyatékos tanulók

A mozgásszervi fogyatékos tanulók többsége meg tud felelni a kerettantervben megfogalmazott elvárásoknak.

A pedagógiai fejlesztő folyamat során alkalmazzuk a differenciálást és szem előtt tartjuk a fokozatosság elvét, hogy segíteni tudjuk a tanulót a követelmények teljesítése során. A természettudományos kulcskompetencia fejlesztése beépül a Mozgásszervi fogyatékos tanulók sérülésspecifikus pedagógiai fejlesztő folyamatába.

A kompetenciaterület a sikeres társadalmi integráció, illetve az önálló életvitel fontos részét képezi, így a Politechnikumban fókuszba kerül az egyéni képességstruktúrához igazodó fejlesztés, a hiányosságok pótlása, a nem megfelelően működő területek fejlesztése, kompenzálása, kiemelt figyelmet fordítva a tapasztalatszerzésre, a különféle tevékenységekben való tevékeny közreműködésre.

Hallási fogyatékos tanulók

A hallási fogyatékos tanulók nevelésében a Nat-ban leírt fejlesztési feladatok az irányadóak, de a természettudomány műveltségi területhez tartozó tartalmak, és fejlesztendő képességek (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) mindenkor a tanulók egyéni fejlődésének függvényei.

A hallássérült gyermek/ fiatal esetén az egyes természeti folyamatok megértését, szemléltetés, modellezés, tényleges cselekedtetés, kísérletezés útján segítjük. (Pl. terepasztalok, tanulmányi séta, kirándulás, természetfilmek, digitális tananyagok, interaktív tábla használata).

Mivel a hallási fogyatékos tanulók erősen motiváltak a digitális eszközök használatában, ezt a motivációt kihasználjuk természettudomány órákon is.

Figyelembe vesszük a hallássérült gyermek speciális fejlesztési igényeit a tananyag, a követelmény, az értékelési mód és a speciális módszertan tekintetében.

A helyi tanterv szintjén a tanulók nyelvi állapotához, fejlettségi szintjéhez illeszkedő módon differenciálunk, egyes esetekben a szakértői vélemény alapján és az érettségi követelmények figyelembe vételével redukáljuk az ismeretanyagot.

Beszédfigyatékos tanulók

Az oksági kapcsolatok felismerése, a tanult összefüggések alkalmazása gondot okozhat azokban az esetekben, ahol az olvasott szöveg megértése vagy a verbális absztrakció akadályokba ütközik. Rövidített, tömörebb, képpel, segédeszközökkel támogatott szövegek alkalmazásával segítjük az egyes összefüggések mechanikus memorizálását.

Tanulónként eltérő lehet az az absztrakciós szint, ahol be tudnak kapcsolódni a természettudományos jelenségek értelmezésébe. A kritikai gondolkodás képességének fejlesztése többnyire kis lépésekben valósítható meg. A mindennapi tapasztalatokból kiindulva törekszünk arra, hogy a tanulóknak a jelenségek mind szélesebb körébe legyen betekintésük az egységes természettudományos világkép kialakítása érdekében. A természeti jelenségeknek alternatív módon, több fogalmi szinten, az összes érzékszerv bevonásával való közvetítése is szerepet kap az oktatás folyamatában.

Szisztematikusan építkezve támaszkodunk az internetre, amelynek segítségével a legkülönbözőbb természettudományos ismeretek audiovizuális formában hozhatók közel a beszédfigyatékos tanulókhoz.

Pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók és enyhe fokban értelmi fogyatékos tanulók

A pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók nevelése-oktatása során a NAT-ban leírt fejlesztési feladatokat igyekszünk megvalósítani, de a természettudomány műveltségi területhez rendelt tartalmak és fejlesztendő kulcskompetenciák (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) egyénenként módosulhatnak, ez a tanulók egyéni fejlődésének függvénye.

A helyi tantervben foglalt tananyagot a tanulók egyéni adottságainak figyelembevételével érvényesítjük, a tanítási-tanulási folyamatot speciális pedagógiai módszerekkel irányítjuk.

(Fejlesztő foglalkozás).

A gyengénlátó és a látásukat praktikusán jól használó aliglátó tanulók

Célunk, hogy a gyengénlátó, aliglátó tanuló természettudományos kompetenciája kiterjedjen a gyengénlátással kapcsolatos biológiai és fizikai ismeretekre is, ezért ezeket az ismereteket beépítjük a tananyagba.

Széles tapasztalati bázis biztosításával (hallás, szaglás, tapintás kiegészítő szerepe) segítjük a tervszerű megfigyelés elsajátítását.

Kihasználjuk az IKT lehetőségeit: pl. kísérletek követése lassítási-nagyítási, gyors megismétlési lehetőséget biztosító videókkal.

A teljes látást igénylő jelenségek elsajátítását csak az ismeret szintjén várjuk el (egyenes fizikai, kémiai, biológiai jelenségek, pl. fénytán).

Lehetőséget biztosítunk a tanári és a tanulói kísérletekben való aktív részvételre. Amennyiben szükséges, a kísérleteket adaptáljuk, gyengénlátó, aliglátó tanulók által követhetővé tesszük (láthatóvá tétel, védőszemüvegek használata), segítjük az önálló vizsgálódásokat, megfigyeléseket.

A követelmények tekintetében – pl. a balesetek elkerülése érdekében – a tanulói kísérleteknél egyéni elbírálást alkalmazunk.

Szükség esetén a feladatok megvalósításához hosszabb időkeretet biztosítunk, az értékelés során figyelembe vesszük az egyéni adottságokat.

Informatikai ismeretek

A célok, feladatok meghatározásánál, a tananyag-feldolgozás során figyelembe vesszük a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosításait.

Szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készítünk, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosítunk. Az értékelés és minősítés alól felmentett tanulók egyéni haladását a szöveges értékelések tartalmazzák.

A differenciált tananyag-feldolgozás lehetővé teszi az eltérő ütemben haladást, az egyéni képességekhez való alkalmazkodást. Biztosítjuk a tanítási folyamatban a sajátos nevelési igényhez igazodó segédeszközök használatát.

A mozgáskorlátozott, a látássérült, a hallássérült, a beszéd fogyatékos, autizmus spektrumzavarral és pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulóinkra az általános célok, feladatok is vonatkoznak.

Minden sérüléstípusra az SNI tanulók iskolai oktatásának irányelveiből kiemeljük a speciális vonatkozásokat.

Beszéd fogyatékos tanulók

Cél az adaptív viselkedés kialakítása, fejlesztése, a beszéd fogyatékos tanulók támogatása abban, hogy az őt körülvevő gazdasági környezet eseményeit képes legyen feldolgozni, szükség esetén azok menetébe bekapcsolódni. Az oktatás folyamán fontos a fokozatosság mellett a gyakorlati bemutatás, illetve az ismeretek szituációs helyzetekben való kipróbálása, az érzelemdús, szubjektív elemeket megmozgató, a mindennapi tapasztalatához köthető társadalmi feladatok szemléltetése, a tanulók közvetlen megszólítása, bevonása feladathelyzetbe. Fontos, hogy a tanuló mindig lássa maga előtt a folyamatot, a kiindulástól kezdve a végkifejletig, értse benne szerepét, esetleges feladatát, képes legyen esetlegesen a társadalmi folyamatok őt személyesen érintő részében érdekeit érvényesíteni.

Nagy hangsúlyt helyezünk a tanulói döntéshozatalra, az alternatívák végiggondolására, a variációk sokoldalú alkalmazására, a kockázatvállalásra, az értékelésre, az érvelésre.

A látássérült (vak, aliglátó, gyengénlátó) tanulók

A tantárgy során fontos szerepet kap a látássérült tanulók boldogulásához szükséges egyéni tervek készítésére, az életpálya – építésre való képesség, az általa választható foglalkozások körének ismerete, az alkalmazkodás a változó, kínáló lehetőségekhez. Kellő figyelmet fordítunk a sikerorientáltságra, innovációs készség kialakítására.

Pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók és enyhe fokban értelmi fogyatékos tanulók

Az egyes tantárgyak témaköreire, azok tartalmára és követelményeire vonatkozó kerettantervi ajánlások a tanulók egyéni adottságainak figyelembevételével érvényesíthetők, a tanításitanulási folyamat azonban speciális pedagógiai módszerrel és eszközzel segíti mindezt. Kiemelten kezeljük az önismeretet, a reális önértékelés kialakítását, a kommunikáció fejlesztését. E feladatok minden műveltségterületen megjelennek.

Rajz- és vizuális kultúra

A célok, feladatok meghatározásánál, a tananyag-feldolgozás során figyelembe vesszük a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosításait.

Szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készítünk, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosítunk. Az értékelés és minősítés alól felmentett tanulók egyéni haladását a szöveges értékelések tartalmazzák.

A differenciált tananyag-feldolgozás lehetővé teszi az eltérő ütemben haladást, az egyéni képességekhez való alkalmazkodást. Biztosítjuk a tanítási folyamatban a sajátos nevelési igényhez igazodó segédeszközök használatát.

A mozgáskorlátozott, a látássérült, a hallássérült, a beszéd fogyatékos és pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulóinkra az általános célok, feladatok is vonatkoznak.

Minden sérüléstípusra az SNI tanulók iskolai oktatásának irányelveiből kiemeljük a speciális vonatkozásokat.

Beszéd fogyatékos tanulók

A művészeti nevelés értékközvetítő, értékteremtő, egyben személyiségformáló szerepe a kommunikációjában zavart tanuló társadalmi integrációját segíti elő.

A megfigyelőképesség, tér- és időérzék fejlesztése a látvány és a mozgás ábrázolásával, térbeli rendezés; szín-, forma és szerkezeti érzék alakítása lehetőséget biztosít a beszéd fogyatékos tanuló speciális készségfejlesztésére, amelyekre az alkotás órákon külön hangsúlyt fektetünk.

Hallási fogyatékos tanulók

A kreativitás fejlesztése szempontjából megkülönböztetett jelentőséggel bír a vizuális kultúra fejlesztése, a különböző manuális technikák megismertetése és sokoldalú művelése. A tanulók teljesítménye e műveltségi terület egyes részterületein eléri a halló társak produktumait.

Mozgásszervi fogyatékos tanulók

A mozgáskorlátozott tanuló harmonikus fejlődésének és önkifejezésének egyik fontos eszköze az alkotás. A megfelelő eljárások, módszerek, testhelyzetek, eszközök megtalálása és adaptív alkalmazása hozzásegíti a tanulót az alkotó folyamathoz.

A látási fogyatékos tanuló

E műveltségi terület esetében a fejlesztési feladatok módosítására van szükség: a tárgy- és környezetkultúrára koncentráltan, illetve a művészeti alkotásokra vonatkozóan a vizuális érzékelés helyébe a tapintással történő érzékelés lép.

A vizuális kultúra keretében az alkotás elsősorban a domborúrajz elsajátítását jelenti, ami a síkban speciális módon készített ábrák elemzésével, értelmezésével, létrehozásával a többi szaktárgy (pl. geometria, földrajz, fizika, kémia) tanításához nyújt segítséget, fejleszti a tanulók absztrakciós készségét, kézügyességét. Speciális eszközei: fólia, rajztábla, vonalhúzó, körzők, sablonok stb. Ugyancsak kiemelt jelentőségű a térbeli ábrázolás alkalmazása (modellek, agyagozás stb.)

Pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók és enyhe fokban értelmi fogyatékos tanulók

Az egyes tantárgyak témaköreire, azok tartalmára és követelményeire vonatkozó kerettantervi ajánlások a tanulók egyéni adottságainak figyelembevételével érvényesíthetők, a tanításitanulási folyamat azonban speciális pedagógiai módszerrel és eszközzel segíti mindezt.

Kiemelten kezeljük az önismeretet, a reális önértékelés kialakítását, a kommunikáció fejlesztését. E feladatok minden műveltségterületen megjelennek. Célzottan mégis a Történelem és társadalomismeret, a Művészetismeret-kommunikáció és az Alkotás tárgyakban kapnak nagy szerepet.

Testnevelés

A célok, feladatok meghatározásánál, a tananyag-feldolgozás során figyelembe vesszük a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosításait.

Szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készítünk, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosítunk. Az értékelés és minősítés alól felmentett tanulók egyéni haladását a szöveges értékelések tartalmazzák.

A differenciált tananyag-feldolgozás lehetővé teszi az eltérő ütemben haladást, az egyéni képességekhez való alkalmazkodást. Biztosítjuk a tanítási folyamatban a sajátos nevelési igényhez igazodó segédeszközök használatát.

A mozgáskorlátozott, a látássérült, a hallássérült, a beszéd fogyatékos és pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulóinkra az általános célok, feladatok is vonatkoznak, azonban a fejlődés útjai, módjai és kialakulásuk időtartama mindenkor a tanulók fejlődésének függvénye. Minden sérüléstípusra az SNI tanulók iskolai oktatásának irányelveiből kiemeljük a speciális vonatkozásokat.

Mozgásszervi fogyatékos tanulók

Testkultúra speciális céljai, fejlesztési feladatai a mozgáskorlátozott tanuló diagnózisától, egészségügyi állapotától, aktuális fejlettségi szintjétől függően az egészségügyi rehabilitációval és rehabilitációval összhangban valósul meg. A testkultúrát tanító tanár mindenkor figyelembe veszi a mozgáskorlátozott tanuló egyéni képességeit, sérüléseit, s ennek megfelelően sérülésspecifikus és egyénileg adaptált mozgásanyaggal foglalkoztatja őt a tanórán. A Mozgásszervi fogyatékos tanulók mozgás nevelését iskolánk szakképzett gyógytornászai végzik. Ennek célja és feladata a károsodott tartási és mozgási funkciók helyreállítása, korrekciója, kompenzációja. Új tartási és mozgási funkciók kialakítása és interiorizálása. A mozgás-szervrendszer optimális működőképességének elősegítése, az állapotromlás, másodlagos károsodások, következmények megelőzése, a motoros képességek fejlesztése, a fizikai kondíció növelése, az egészséges életre nevelés.

Látási fogyatékos tanulók

Kiemelt speciális cél a látássérült tanulók rendszeres fizikai aktivitásra nevelése, a térbeli tájékozódás fejlesztése, a tartáshibák megelőzése, mozgásuk harmóniájának kialakítása. A látássérült tanulók sportolási lehetőségekkel való megismertetése, és bekapcsolódásuk segítése az iskolai sportéletbe. Feladatunk a tanulók látássérüléséből adódó baleset megelőzésének szem előtt tartása.

Hallási fogyatékos tanulók

A testkultúra kiemelt speciális céljai közé tartozik a hallási fogyatékos tanulóknál esetlegesen előforduló mozgáskoordinációs zavarok és a térbeli orientációs zavarok korrekciója, a meglévő jó adottságok továbbfejlesztése, fizikai kondíció növelése és az egészséges életmódra nevelés. Versenyhelyzetekben a halló társakkal való együttműködési készség, kapcsolatok kialakítása.

Beszéd fogyatékos tanulók

A kiemelt speciális cél a téri orientáció, a mozgás és ritmus, beszédkoordináció fejlesztése, a kortárs kapcsolatok erősödése a sporttevékenységek által.

Pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók és enyhe fokban értelmi fogyatékos tanulók

Kiemelt speciális cél a szenzomotoros integráció megteremtése, a téri orientáció fejlesztése. Hiperaktivitással és figyelemzavarral küzdő tanulók esetében a csapatjátékok során erősíteni kell a szabálytartást, az egymásra figyelést, az együttműködési készség fejlesztését.

XV. Az alapfokú művészeti iskola nevelési programjának, az intézményi nevelési programot kiegészítő speciális elemei

1. Az iskolában folyó művészeti nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei

Az intézményben folyó oktatás-nevelés teljes ideje alatt az alapvető készségek biztos kialakítása után a képességek fejlesztésére helyezük a hangsúlyt. A szilárd alapokat

megteremtve **nyitottá, fogékonyakká** kell tenni a tanulókat az értékek befogadására, **kreatívvá** a szerzett képességek alkalmazásában. Érzelemközpontú nevelésünk és oktatásunk fokozatosan billenjen át teljesítményközpontúvá, alakuljon ki a **versenyképes tudás**.

Tanulóinkat az élet tiszteletére, a természet szeretetére, az emberi munka, kultúra megbecsülésére, az egészséges életvitel igényére, s az ehhez szükséges önfelegyelemre, az erkölcsös cselekvés igényére és igényére, a természetben és az emberi alkotásban megjelenő szépség értékelésére, valamint tevékeny és alkotó életre kell nevelni.

Meg kell tanítanunk növendékeinket, – és rajtuk keresztül szüleiket, minél szélesebb körben közvetlen környezetünket – a formák és tartalmak megkívánta mértékletességre, alázatra. Művészetoktatásunknak az egyetemes kulturális örökség tükrében a nemzeti, nemzetiségi, etnikai elemeket kell hangsúlyoznia.

Kiemelt figyelmet fordítunk a tehetségek kibontakoztatására, de legalább ilyen fontosnak tartjuk az értő-, befogadó publikum felnevelését. A ránk bízott gyermekek emberi értékeit, értelmi- és érzelmi intelligenciáját, lelki egészségét, alkotásvágyát biztosító, gyakran sikerélményt adó harmonikus légkör megteremtésével arra törekszünk, hogy minden tanóráról, és egyéb iskolai alkalomról szép érzésekkel, kellemes élményekkel gazdagon térjenek haza növendékeink.

Fontos számunkra, hogy iskolánk meghatározó, irányító szerepet töltsön be a környező települések kulturális életében. A művészeti iskola egyike azoknak a nevelési színtereknek, ahol a nevelés hatékonyságának függvényében értékek jönnek létre. Képességfejlesztő és értékközvetítő, speciális szakirányú tehetséggondozó és személyiségfejlesztő munkánk során fontosnak tartjuk a nyitottságot valamennyi irányzattal szemben. Nevelési céljaink az egyéni és közösségi nevelés útján teljesedhetnek ki.

2. Az iskolában folyó művészeti nevelő-oktató munka céljai

A művészeti iskola elsődleges **célja** a meghatározott követelmények teljesítésével történő **képességfejlesztés**, amelyet a művészeti műveltség megalapozásával, elmélyítésével és állandó fejlesztésével ér el. E célját úgy éri el, hogy a követelmény eléréséhez szükséges tananyagot eszköznek tekinti a gyermekek érzelmi, értelmi és kifejezőképességeinek fejlesztésében. **A készség és képességfejlesztést, az ismeretgazdagítást a személyiségformálás eszközeként tekinti**, követelményeit a gyermek életkori jellemzőihez igazítja.

A kiemelt célok még az alábbiak:

- az önkifejezés lehetőségének biztosítása;
- az önértékelés fejlesztése;
- a problémák iránti érzékenység kialakítása, fejlesztése;
- örömteli önálló és közösségi munkára nevelés;
- az oktatás tartalmi és módszertani közelítése a mindennapi élethez;
- a művészetek befogadására, a különböző kultúrák értékei iránti nyitottságra nevelés;
- esztétikai nevelés, ízlésformálás;
- hozzájárulás a sokoldalú, kreatív személyiség kialakításához;
- hagyományos értékrend kialakítása;
- a nemzeti kultúra és a népművészet kincseinek megismertetése;
- meghatározó szerepvállalás a település közművelődési feladataiban; □ a keresztyén szellemiség művészeti értékeinek megismertetése.

3. Az iskolában folyó művészeti nevelő-oktató munka feladatai

Az alapfokú művészeti iskola **alapfeladata**, hogy feltárja a művészet, ezen belül a választott művészeti ág megörökítő és átörökítő szerepét, megérteti, hogy az alkotás a legértékesebb emberi alapképesség.

Fontosnak tartjuk még a felsorolt feladatok megvalósítását:

- az egyéni képességekhez igazodó oktatás megvalósítása;
- problémamegoldásra, az összefüggések feltárására ösztönzés;
- művészetek élményszerű megismertetése;
- a tanuló verbális és nem verbális kifejező készségeinek gazdagítása;
- alkotásra ösztönzés;
- tehetséggondozás;
- felkészítés szakirányú továbbtanulásra;
- az önkifejezés lehetőségének biztosítása;
- hagyományápolás, hagyományteremtés;
- figyelem felkeltés a művészeti élet hétköznapijaira; □ hatékony kapcsolatrendszerek kialakítása.

4. Az iskolában folyó művészeti nevelő-oktató munka eszközei

Nevelési céljaink megvalósítását segítik az iskola pedagógusai által alkalmazott személyiségfejlesztésre irányuló eljárások, nevelési módszerek, amelyek az alábbiak:

- a mindennapi élethez kötődő témák feldolgozása;
- problémamegoldásra, az összefüggések feltárására ösztönző feladatokra épülő tananyag-feldolgozás;
- a céloknak és feladatoknak megfelelő kidolgozott pedagógiai módszerek alkalmazása, illetve új módszerek kifejlesztése;
- hatékony tanulási módok alkalmazása (kooperatív tanulás, játékos tanulás, cselekvő tanulás stb.);
- gazdagítás, mélyítés, gyorsítás;
- versenyeztetés;
- alkotótáborok szervezése;
- kiállítás-, hangverseny- és színházlátogatások szervezése, a látottak elemzése; □ művészeti ismeretterjesztő-, és művelődéstörténeti előadások szervezése;
- klubfoglalkozások szervezése;
- kamaracsoportok alakítása;
- előadások szervezése, lebonyolítása;
- önképzés; pedagógusok továbbképzése;
- esztétikus műhelykörnyezet kialakítása

5. Az iskolában folyó művészeti nevelő-oktató munka eljárásai

Az alapfokú művészeti iskolába jelentkezők felvételi meghallgatás után kerülnek tanulói jogviszonyba. A tantestület kiértékeli a látottakat, hallottakat és határozatot hoz. Hatodik életévüket betöltött óvodás- vagy első osztályos iskolás gyermekek a zenei előképzőn kezdenek meg tanulmányaikat. A gyermekeknek rendelkezniük kell a közösségben történő odafigyelés képességével és olyan érdeklődéssel, melyek alapján képesek részt venni a zene tanulásban. A következő évben léphet tovább a növendék az eredetileg választott művészeti ág előképző évfolyamára – szaktanári vélemény és tantestületi határozat alapján.

Második hangszer tanulását akkor kezdheti el egy növendék, ha elsőként választott hangszeréből legalább harmadik osztályos, és az első két évben jeles osztályzatot kapott. A növendék addig tanulhat második hangszer, amíg mindkettőn jeles főtárgyi osztályzatot mutat fel és kötelezőtárgyas óráin is képességeinek megfelelően teljesíti a követelményeket.

A társművészetekkel való megismerkedés, együttműködés érdekében más művészeti ágból is felvehető választható tantárgy, de csak a második hangszer tanulására vonatkozó szabályok betartása mellett.

A beiratkozás személyesen történik, melynek során a jelentkezőt – kiskorú tanuló esetén a szülő jelenlétében – a tagintézmény vezető tájékoztatja a képzés sajátosságairól.

A tanév rendezvényeiről műsorfüzetet adunk ki, az egyes programokat hirdetjük plakáton, a helyi újságban, a település honlapján. A programok szervezését, lebonyolítását, az egyes művészeti ágak, illetve tanszakok együttműködését, a közönségszervezést, a kapcsolattartást rendezvényszervező koordinálja.

A tanév kezdete előtt (általában augusztus utolsó hetében) művészeti tábort szervezünk, melynek keretében ráhangolódhatunk az előttünk álló feladatokra. Az új növendékek betekintést nyerhetnek az egyes művészeti ágak életébe, a régi növendékek pedig a kamarazenéléssel és a társművészetekkel való együttműködés formáival ismerkednek.

6. Az egyes művészeti tevékenységek oktatásának cél- és feladatrendszere

Zeneművészet

Klasszikuszene

1. Az alap és középfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja keretében folyó zenei nevelés alkalmat ad az érdeklődő és fogékony növendékek képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását.

A képzés figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tehetségére építve alakítja készségeiket, és gyarapítja ismereteiket.

Lehetőséget ad az egyetemes kultúra, az európai műveltség, a nemzeti, népi hagyományok, értékek átadására, az értékmegőrzés formáinak kialakítására.

2. A program lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység - nyitottság, igényesség, fogékonyság - alakítása mellett a zene megszólaltatásához szükséges hangszeres és énektechnikai készségek megszerzésére, a zenei ismeretek átadására és minden zenei tevékenység tudatosítására.

3. A zeneoktatás a különböző zenei műfaj sajátosságait, a művészi megjelenítés módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy az önkifejezés eszköztárnak gazdagításával a zene alkalmazására, befogadására készítsen fel.

4. A zenei műveltség megalapozása és fejlesztése.

A zenei képességek fejlesztése (hallás, ritmusérzék, intonációs érzékenység, fogékonyság a dinamika és a hangszín különbségeire, zenei memória és fantázia, előadói és manuális készség, a zenei karakterek iránti érzékenység kialakítása).

A zenei olvasás és írás alapfokot meghaladó készségének megalapozása és kifejlesztése. A technikai készség, az improvizációs készség és képesség, az alkotó magatartás, a kreativitás kialakítása.

Rendszerezett zenei ismeretek, általános zenei műveltség átadása.

A zenei műszavak és jelentésük megismertetése.

A zene logikájának, a harmóniai szerkezet és a forma összefüggéseinek megismertetése.

A főbb zenei stílusok sajátosságainak, a zeneirodalom nagy korszakainak, népünk zenéjének, a zene történetének és a zeneirodalom nagy egyéniségeinek megismertetése.

A kortárs zene befogadására nevelés.

A tanuló rendszeres zenehallgatásra nevelése.

Az értékes zene megszerettetése. A növendékek zenei ízlésének formálása.

A tanulók életkorának megfelelő zenei tárgyú könyvek, ismeretterjesztő művek olvasására való ösztönzés. A társművészetek iránti nyitottság kialakítása.

A zenei élet eseményei iránti érdeklődés felkeltése, illetve részvétel a zenei életben.

Tehetséggondozás. A zenei pályát választó növendékek felkészítése szakirányú továbbtanulásra. A növendékek rendszeres, céltudatos, igényes munkára, hatékony gyakorlásra nevelése. A tanuló aktív társas muzsikálásra nevelése.

Közreműködés az egyéb intézmények kulturális rendezvényein.

Az amatőr zenekarokban, kamaraegyüttesekben, kórusban történő aktív részvételre való előkészítés, ösztönzés. Cserekapcsolatok létesítése hazai és - lehetőség szerint - külföldi zeneoktatási intézményekkel.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos speciális feladatok

A művészeti tevékenység, mint minden tevékenység, magában hordozza a személyiségformálás specifikus lehetőségét. A művészeti nevelés alapja a nemzeti és egyetemes kultúra és a mindennapi élet esztétikai jelentéssel bíró tartománya. A művészeti nevelés biztosítja a tanulás személyes tapasztalati módját.

A tanulók élményszerűen tapasztalhatják meg a művészeti stílusok és irányzatok sokszínűségét, valamint azokat a kifejezési formákat, amelyek az iskola által oktatott művészeti ágban, a különböző tanszakokban megjelennek.

Az iskola a művészeti nevelés sajátos módszereivel olyan személyiségeket, kíván kibocsátani, akik a mindennapokban harmóniára törekszenek. Igényük van az önművelésre, önállóságról, öntevékenységről és magas fokú együttműködésről tesznek tanúbizonyságot. A kulturált viselkedés szabályait betartják, és igényük van arra, hogy másokkal is betartatják. Az alapfokú művészeti iskolában folyó nevelés feltárja a művészeti élmény katartikus szerepét, megérteti, hogy az alkotás a legértékesebb emberi alapképesség.

Iskolánk művészeti nevelése megalapozza a tanuló esztétikai szemléletét, az értékes alkotások iránti igényét. A rendszeresen átélt pozitív élmények alakítják ki azokat az emberi tulajdonságokat, magatartási szokásokat, amelyek a művészetek területén az eredményes szereplés összetevői.

A tanulók **erkölcsi nevelésében** fontos tényező az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása.

A tanulók **értelmi nevelésének** feladata az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése. A világ megismerésére való törekvés igényének kialakítása.

A tanulók **érzelmi (emocionális) nevelésekor** gondot fordítunk az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítendő érzelmek kialakítására.

A tanulók **akarati nevelését** az önismeret, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése, a kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása jellemzi.

A tanulók **nemzeti nevelését** a szülőhely és a haza múltjának és jelenének megismertetése jelenti. A nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetése, emlékeinek tisztelése, ápolása, megbecsülése, a hazaszeretet érzésének felébresztése fontos személyiség meghatározó tényezők.

A tanulók **munkára nevelése**, az emberek által végzett munka fontosságának tudatosítása egyik fontos személyiségformáló erő, amely a művészeti nevelésben rendkívül fontos. Az **egészséges életmódra történő nevelés** éppoly fontos a művészeti nevelésben, mint bármely más nevelési területen. A személyiség fejlesztésének fontos feladata a tanulók testi képességeinek fejlesztése, a testmozgás iránti igény felkeltése, az egészséges, edzett személyiség kialakítása. Az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítására, az egészséges életmód iránti igény kialakítására törekszünk.

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos speciális feladatok

Az együttes alkotás segíti kialakítani és fejlődni az alkalmazkodó képességet, a szocializációt, a kommunikációt. Az előképzős növendékekben gyermekjátékokkal, népi játékokkal, közös énekléssel fejleszthetjük a közösségi érzést.

Később a kamaramuzsikálás, a drámajáték, a különböző helyzetgyakorlatok, a közös műhelymunka során kialakul a felelősségérzet egymás sikere iránt is. Iskolai szintű rendezvényeink közül kiemelkedően fontos szerepe van a bemutatóknak, kiállításoknak, hangversenyeknek, művészeti klubfoglalkozásoknak és a nyári alkotótáboroknak, melyek során tovább mélyül az empátia, a segítőkészség. Egyes feladatokat kisebb csoportoknak adunk ki. A feladat önálló megoldása során, tapasztalataink szerint sokat fejlődik az alkalmazkodó képesség. Ilyen esetekben az iskolán kívül is egymásra vannak utalva a gyerekek, és a siker érdekében példás együttműködésre képesek. Klubrendezvényeink nem zártkörűek. Az egyes foglalkozások témáinak megfogalmazásába, bevonjuk a gyermekeket is.

A programokon a résztvevők aktív szerephez jutnak. A csoporton belüli közösségi viszonyok fejlesztéséhez fontos az egymás iránti felelősség erősítése. A többszólamú éneklés, zenélés a tudatos és fegyelmezett alkalmazkodás vállalásával fejleszti a csoport együttgondolkodását. A hibák közös javítása, a bírálat hozzájárul a felelősségtudat erősítéséhez.

A tanulók rendszeresen értékelik egymás munkáját, hogy ez által is fejlődjék értékítéletük objektivitása, a segítő szándék kifejeződése. A tanulók saját teljesítményüket is értékelik az eredményesség szempontjából, mivel azt kívánjuk tudatosítani, hogy egymás munkájának értékelésekor és önmagukkal szemben is tárgyilagosan ítélnenek.

Szituációs játékokkal – népdalok, zeneelmélet ismeretek stb., felhasználásával – erősítjük annak tudatát, hogy az egyéni siker a közösség együttműködésének függvénye, de a közösség sikere is függ a játékban részt vevő egyes tanulók teljesítményétől. Különösen fontos a népdalok adta lehetőség felhasználása. A tanulócsoporthoz közösségi életét összetartó, megerősítő hagyományok kialakítására törekszünk.

Hagyományossá váltak a szülőknek tartott bemutatók – tanórán kívül – hogy lássák gyermekük munkáját. Ezeken a tanulók a közös muzsikálással erősítik egymás iránti felelősségérzetüket.

A hangszeres szereplések után az elméleti órán is értékeljük a tanulók teljesítményének fejlődését. Serkenteni kívánjuk ezzel a másik munkája iránti érdeklődést, ill. az egyéni teljesítmény közösségi elismerését. Törekszünk arra, hogy minél több tanuló vegyen részt az iskolai kamaraegyüttesek munkájában. Közös hangverseny-látogatásokat szervezünk. Más zeneiskolák munkájának személyes megismerésével együttesen szerzünk újabb tapasztalatokat. (Közös versenyek, rendezvények, látogatások, stb.)

Többnyire hasonló képességű tanulókat osztunk be egy-egy csoportba, de a táborokban olyan közösségeket igyekszünk létrehozni, amelyekben a produkció születése közben jobban megismerhetik egymást a növendékek és a tehetségesebbek segíthetik a többiek munkáját.

A befelé forduló, gátlásos gyermekek számára fontos a közösségi játék valamennyi művészeti ágban, hiszen így anélkül lehet a produkció résztvevője, hogy a figyelem kizárólagosan rá koncentrálódna.

A fesztiválok, bemutatók és kiállítások alkalmával növendékeink átélhetik egy kultúrához való tartozás élményét. Tapasztalhatják egy tágabb közösséghez való tartozásukat, megerősítést kapnak munkájukban, hitükben. Az ilyen és ehhez hasonló alkalmak mélyítik a csoporton belüli kapcsolatokat, barátságokat, erősítik a közösségi összetartozást.

A tanulói személyiség fejlesztésére irányuló nevelő és oktató munka egyrészt a tananyagba beépítve, másrészt az oktatók, a művészek és a tanulók közvetlen, személyes kapcsolata révén valósul meg, illetve a tanulói közösségen keresztül érvényesül. A közösségben kialakuló értékrend, normák, szabályok, elvárások segítik az egyént a döntésekben, a felelősségvállalásban.

A közösségfejlesztés területén kiemelt feladataink:

- az iskolai tanulói közösség egyéni arculatának kialakítása;
- a közösség hagyományainak megismertetése;
- a tanulói közösség tevékenységének megszervezése, összehangolása;
- a tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek kialakítása, folytonosságának elősegítése.

A fejlesztés eszközei:

- produkciók, kiállítások létrehozása, bemutatása;
- a szűkebb és tágabb közösség ünnepeinek megtartása, ünnepteremtés;
- iskolai hagyományok teremtése, megőrzése (fesztiválok, versenyek, alkotótáborok);
- tanórán kívüli foglalkozások biztosítása;
- a tanulók, illetve a tanulók és a pedagógusok közös problémamegoldó tevékenységén alapuló foglalkozások biztosítása.

Az iskolai közösség kialakítása, fejlesztése csak a tanulók aktív részvételével, közreműködésével valósítható meg. Feladatunk a fent megfogalmazott keretek között az iskolai közösség és a tágabb társadalmi környezet közötti kapcsolat biztosítása is.

A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység

A kreativitás „alkotásra való képesség; az ember teremtő, újat létrehozó, a meglévőt javítani akaró szándéka, képessége...” A kreativitás kialakulását a hibáktól való félelem csökkentésével, a bizalom légkörével és a játékos helyzetek teremtésével segíthetjük elő. Fontosnak tartjuk, hogy nem kizárólag a kiemelkedően tehetséges tanulók képességfejlesztését vállaltuk, hiszen a kevésbé tehetséges tanulók képességeinek kibontását is feladatunkul tűztük magunk elé. A tehetség önmagában azonban nem elegendő a magas szintű teljesítmény eléréséhez. Ehhez kitartás, szorgalom, akaraterő, türelem és gondos gyakorlás szükséges. Felvételi vizsga alkalmával, a képességvizsgálat során megkíséreljük felismerni az alapvető adottságok, képességek szintjét. A helyesen végzett korai fejlesztéssel, melyet az érvényes jogszabályok miatt csak korlátozott mértékben tudunk végezni, csökkenthetők ezek a hátrányok. A korai fejlesztés során játékos formában, az életkori sajátosságoknak megfelelően ismerhetjük meg a gyermekek adottságait, képességeit, ezek fejleszthetőségét. Így a kiválasztásra és a korrekcióra is jobb, több lehetőség adódik, a gyermek személyiségének sérülése nélkül. A főtárgy kiválasztása a

tanulók és a szülők részéről sok szubjektív elemet tartalmaz. (Egyéni érdeklődés, ismerősök, ill. szimpatikus tanár által tanított tantárgy választása, egyéni benyomások, vagy emlékek a szülő részéről, stb.) Ez nem mindig találkozik a megfelelő fizikai és szellemi adottságokkal. Minden művészeti ág tanuláshoz más-más adottság szükséges. A tehetséggondozás egyik feladata, hogy lehetőséget teremtsen a tanulók számára a főtárgyi korrekcióra.

Terelje abba az irányba a növendékeket, amely a legmegfelelőbbnek tűnik a személyiség fejlődése, a tanulás eredményessége szempontjából. Nem csupán a technikai tudás elsajátítása a célunk, hanem hogy a művészeti tanulás által egészségesebb, harmonikusabb felnőtté váljanak tanítványaink.

Gyengébb képességekkel éppúgy válhat valaki önmegvalósító, érett személyiséggé, mint kiemelkedő talentumokkal. Felelősségünk és feladatunk az átlagos vagy gyengébb képességű tanulókkal való foglalkozás is. A szorongásos, tanulásában akadályozott vagy sérült gyermekek fejlesztése ugyanúgy feladatunk lehet, mint a kiemelkedő tehetségek gondozása. Az önkéntesség elve a különféle művészeti tárgyak tanulásban úgy érvényesül, hogy az élmény, mint örömforrás eléréséhez az egyéni adottságok, a tehetség fejlesztéséhez programunk segítséget nyújt, de az abban foglaltakat a pedagógiai folyamatban részt vevőknek vállalniuk kell. Nem teszünk különbséget a minimálisan elvárható teljesítmény szintjén a tanulók között, azonban az értékelés tükrözi (érdemjegy, szorgalom értékelése írásban és szóban) az egyéni teljesítmény és előmenetel különbözőségét. A tehetséggondozást a zenetanulásban az átlagostól eltérő, jobb képességű tanulók esetén „B” tagozatra való irányítással, ennek magasabb szintű követelményrendszerével is segítjük. (Lásd az egyes tárgyak tantárgyi programjait.) „B” tagozatos tanuló lehet az, aki az átlagosnál jobb képességeit magasabb teljesítményével és szorgalmával igazolja. Tanszaki meghallgatáson, vizsgán ennek megfelelő szintű tananyag tudásáról ad számot, szaktanára javaslatával a tanszaki munkaközösség egyetért.

Felkészítés felsőbb művészeti tanulmányokra:

Külön fejlesztést és több önálló gyakorlást igényel, ha a tehetséges tanuló művészeti pályára szeretne lépni. Ehhez az iskola a feltételeket így biztosítja:

- szolfézs, zeneelméleti felkészítés a felvételit megelőző két évben;
- a felvételi évében heti 2x60 perces egyéni főtárgy óra;
- a felvételi évében speciális felkészítés a nem zenei ágazaton tanulók számára
- felvételizők rendszeres meghallgatásai, munkájuk, műalkotásaik megtekintése, szakértő, szaktanácsadó bevonása;
- otthoni gyakorlás további segítése;
- előzetes meghallgatásokra, előfelvételikre való felkészítés és elkísérés.

Tanulmányi versenyek:

A szaktárgyi versenyeket, bemutatókat háromévenként, tantárgyanként hirdeti meg az Oktatási Államtitkárság. Ennek megfelelően a versenyekre felkészítés alkalmazkodik a három éves ciklusokhoz. A pályára készülő tanuló részvétele mindenképpen kívánatos. A versenyek előkészítése során törekszünk arra, hogy a tehetséges és szorgalmas tanulók minél nagyobb számban, de önkéntes alapon mérhessék meg tudásukat. Ezért a versenyek válogatói előtt rendezünk: növendékhangversenyeket, közös órát (szülők bevonásával), bemutatót kiállítást, tanszaki meghallgatásokat; házi versenyt; majd ezt követően választjuk ki azokat a tanulókat, akik a válogatókra eljuthatnak.

A tehetség gondozása, fejlődésének elősegítése nem csupán a kiemelkedő teljesítmény elérését célozhatja meg. A tehetséggondozásnak összhangban kell lennie az alapvető személyiségfejlesztési célkitűzésekkel is.

Tanulói és szülői közösségek együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei

A részletes kifejtés az egész intézményre szólóan a közös nevelési programban megtalálható.

Az ott fellelhetőeken kívül az alábbi kapcsolattartás formáit preferáljuk: írásban és szóban,

- évfolyam szinten szülői fórum szervezésével,
- iskolai nyílt napok szervezésével, amelybe bevonjuk a növendékeket is,
- bemutatók, vizsgálőadások alkalmával,
- fogadónapok kitűzésével.

7. A művészetoktatás óratervei

ZENEMŰVÉS ZET

Főtárgyi képzési idő

EGYÉNI OKTATÁS	TANSZAKOK	KÉPZÉSI IDŐ
Klasszikus zene	Fafűvós	12 év
	Rézfűvós	12 év
	Billentyűs	12 év
	Zeneismeret	6 év

Főtárgyi képzési struktúra

Klasszikus zene	Tanszak	Képzési idő	A tagozat			B tagozat	
			Előképző	Alapfok	Továbbképző	Alapfok	Továbbképző
	Fafűvós	12 év	2	6	4	5	4
	Rézfűvós	12 év	2	6	4	5	4
	Billentyűs	12 év	2	6	4	5	4
	Zeneismeret	6 év					

Korrepetíció (zongorakiséret) (heti perc)

Tanszakok	A tagozat												
	EK		Alapfok						Továbbképző				
Fafűvós, billentyűs	rézfűvós,	5	5	5	10	10	15	15	15	15	15	15	15

Tanszakok	B tagozat										
	Alapfok					Továbbképző					
Fafűvós, billentyűs	rézfűvós,	10	10	15	15	20	20	20	20	20	20

Kötelező tárgy képzési ideje

Tantárgy	Óraszám	A tagozat	B tagozat
Szolfézs	2x45'	4. évfolyam végéig	10. évfolyam végéig
Kamarazene	2x45'	5. évfolyamtól	

Tanítási órák időtartama

Hangszeres órák:

Egyéni órák: főtárgy: „A” tagozat heti 2 x 30 perc

„B” tagozat heti 2 x 45 perc

melléktárgy: heti 1 x 30, vagy

heti 1 x 45 perc

Kötelező és kötelezően választható tárgyak:

Elmélet: heti 2 x 45 perc

Zongora: heti 1 x 30 perc

csoportos: 2 x 45 perc

Kamarazene: heti 1-2 x 45 perc

8. A művészetoktatás helyi tanterve

Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja (a továbbiakban: alapprogram) részét képező követelmények és tantervi programok tartalmazzák azokat a követelményszinteket és feltételeket, amelyet minden alapfokú művészeti iskolának teljesítenie, biztosítania kell.

2020. február 8-án hatályát veszítette az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának bevezetéséről és kiadásáról szóló 27/1998. (VI. 10.) MKM rendelet (a továbbiakban: Rendelet).

A Rendelet 1. számú melléklete változatlan formában jelen alapprogram 1. melléklete, amely szerint – az az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának bevezetéséről és kiadásáról szóló 27/1998. (VI. 10.) MKM rendelet módosításáról szóló 3/2011. (I. 26.) NEFMI rendelet hatályba lépését megelőzően – folytatott képzések felmenő rendszerben folytathatók, oly módon, hogy a tanulmányaikat már megkezdett tanulók azt legkésőbb a 2026/2027. tanévig be tudják fejezni.

A Rendelet 2. számú melléklete változatlan formában jelen alapprogram 2. melléklete amelyet alkalmazni kell a 2011/2012. tanévben és az azt követően megkezdett képzésekre.

Ha az alapfokú művészeti iskola nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozók részére szervez iskolai oktatást, az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának alkalmazásában a „magyar”, illetve a „hazai” kifejezés alatt a „nemzetiségi”, illetve az „anyanemzeti” kifejezést kell érteni.

A Rendelet Népművészet ágazat tantervi programja felmenő rendszerben, a 2021/2022-es tanévtől alkalmazható.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga vizsgakövetelményeit és témaköreit, erre építve a Helyi Tanterv törvényi kötelezettség folytán tartalmazza.

Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja - 3. sz. melléklet

9. A felvétel és az átvétel helyi szabályai a művészeti képzésben

Jelentkezés

Az alapfokú művészetoktatásra való jelentkezés lehetőségét minden év februárjának utolsó hetében hirdetjük meg, plakátokon a település intézményeiben és a közterületi hirdetőkön, illetve a helyi sajtóban. A képzésre jelentkezni – az erre a célra rendszeresített jelentkezési lap kitöltésével lehet – az általános iskolai beiratkozással egyidejűleg.

Felvétel

Azok a jelentkezők, akik a szaktanáraink által vezetett óvodai előkészítő foglalkozásokon részt vettek, felvételi meghallgatás nélkül – a felkészítést végző pedagógus javaslata alapján – az előképző évfolyamba nyernek felvételt.

Az alapfok első évfolyamába jelentkező tanulók képességeit az iskola - adott művészeti ágak megfelelő végzettségű és szakképzettségű - pedagógusaiból álló bizottság méri fel. A bizottság a jelentkezők képességeinek felmérése után javaslatot készít az igazgatónak a kérelem elbírálásához, továbbá arra, hogy melyik évfolyamra és tanszakra vegyék fel a jelentkezőt. Ha a tanuló az alapfokú művészetoktatási intézmény magasabb évfolyamára kéri felvételét, a jelentkezési lapján ezt fel kell tüntetnie.

Kérelméről a bizottság különbözeti vizsga alapján dönt, az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának az adott évfolyamra meghatározott rendelkezései alapján.

A felvételi meghallgatás időpontja június hónap első hetében zajlik le.

A meghallgatás valamennyi művészeti ágban szóbeli és gyakorlati részből áll, melynek során vizsgáljuk a felvételiző képességeit és motiváltságát. A feladatokat az iskola szakmai munkaközössége állítja össze a jelentkezők életkori sajátosságainak figyelembevételével.

A felvételt nyert tanulók névsorát a nyilvánosságra hozatal szokásos módja szerint közzé tesszük. Valamennyi új- és régi növendék számára április hónap utolsó hetében tartjuk a beiratkozást.

Záró rendelkezések

1. A nevelési program és a helyi tanterv engedélyeztetésének, nyilvánosságra hozatalának és módosításának mechanizmusa

- a./ A tájékoztatás, megismertetés formája, rendje

A nevelőtestület számára, a program elfogadása előtt, az igazgató biztosítja a programtervezet 1-1 példányának átadásával a megismertetést 30 napos véleményezési határidővel.

- b./ A hozzáférhető elhelyezés biztosítása

A helyi pedagógiai program 1-1 példánya az intézmény igazgatói irodájában, irattárában, ill. könyvtárában kerül elhelyezésre

- c./ A tájékoztatás kérés és erre a tájékoztatás adás rendje

Az intézményhasználók az igazgatótól kérhetik a pedagógiai programba történő betekintést. Az érdeklődők a könyvtárban olvashatják el a dokumentumot, ill. az intézmény honlapjáról is lehetőség van azt letölteni.

- d./ A pedagógiai program módosítása

Az intézmény Pedagógiai Programjának módosítását - indoklás mellett - kezdeményezheti az igazgató, az intézmény vezetősége, az egyes tantárgyi munkacsoportok/munkaközösségek. A módosítási javaslatot és annak részletes indoklását az igazgató köteles 30 napon belül a nevelőtestület elé terjeszteni. A nevelőtestület többségi határozattal (a jelenlévők 50%-a + 1 fő) dönt a javaslatról.

Amennyiben a nevelőtestület a módosítás mellett dönt, az igazgató a döntés után 10 napon belül köteles a módosítási kérelmet a fenntartónak felterjeszteni.

2. Legitimációs záradék

Intézményünk helyi pedagógiai programját a nevelőtestület 2024. május 31-én elfogadta. A nevelőtestületi elfogadást igazoló jegyzőkönyvi kivonat csatolva.

Felülvizsgálatát 2029. évben határozta meg.

2024. május 31-én a fenntartónak jóváhagyásra átadtuk.

Heves, 2024. május 31.

Eörsi

igazgató

A Tiszáninneni Református Egyházkerület, mint a fenntartó a módosított pedagógiai programot a csatolt iratban foglaltaknak megfelelően 2024. június 14. napján jóváhagyja.

Miskolc, 2024. június 14.

Barna B.

Mellékletek

1. Az iskolai pedagógiai programjához tartozó helyi tantervek. (CD melléklet)
2. Szakmai program
3. Az alapfokú művészetoktatás követelményei
4. Legitimálási jegyzőkönyvek

2. sz. melléklet

Szakmai program

A szakmai program tartalmát a 2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről illetve a 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról határozza meg.

Jelen szakmai program az intézmény Pedagógiai Programjának melléklete. Az iskola szakképzési tevékenységének azokat a törvény által meghatározott területeit szabályozza, melyekről a Pedagógiai Program nevelési program része nem rendelkezik.

1. Az iskolában folyó szakképzés alapelvei

1.1 A szakképzés általános alapelvei

A középfokú szakképzés elsődleges feladata a korszerű szakmai ismeretek megszerzésére való felkészítés, **az adott szakképesítés szakmai tartalmának elsajátításán keresztül a szakma gyakorlásához, a későbbi továbbtanuláshoz, adott esetben a munkaerő-piac igényeihez igazodó többszöri szakmaváltáshoz szükséges kompetenciák kialakítása. A szakképzés tágabb értelemben vett feladata az élethosszig tartó tanulás elsajátításának, az együttműködéshez szükséges emberi kapcsolatok kialakításának, a társadalmi beilleszkedéshez szükséges viselkedésmódoknak, kommunikációnak, a problémamegoldás képességének a megismertetése, fejlesztése, amelyek a szakmai és gyakorlati ismeretek mellett magukban foglalják a jogi, a vállalkozói és az idegen nyelvi ismereteket is.**

1.2 Az intézményünkben folyó szakképzés legfontosabb alapelvei, céljai

Iskolánk alapvetően a szülők és tanulók, a szűkebb és tágabb régió, a társadalom és a gazdaság igényei alapján alakítja ki szakképzésének szerkezetét. Az igények változását lehetőségeink szerint rugalmasan igyekszünk követni a szakképzési struktúra alakításával.

Iskolai nevelés-oktatásunknak alapvető célja a felnőtt élet sikerességét megalapozó kulcskompetenciák fejlesztése, az egész életen át tartó tanulásra és a munkába állásra való felkészítés.

A szakmai képzés célja olyan általánosan művelt, korszerű szakmai elméleti és gyakorlati felkészültségű szakemberek képzése, akik képesek ellátni a szakképesítés munkaterületének megfelelő munkaköröket. A képzés a szakmai követelmények teljesítésén túl magában foglalja a nevelési célok megvalósítását, a személyiség formálását, a szocializációs funkciókra való felkészítést is, valamint a szakmával összefüggő társadalmi gyakorlat megismertetését.

Iskolánkban a nevelési-oktatás egyszerre egységes és differenciált: megvalósítja az egyéni sajátosságokra tekintettel levő differenciálást és az egyéni sajátosságok ismeretében az egységes oktatást. Az egyéni különbségek figyelembe vételének fontos területe a tehetséggondozás, amelynek feladata, hogy felismerje a kiemelkedő közismereti vagy szakmai teljesítményre képes tanulókat, segítse őket, hogy képességeiknek megfelelő szintű eredményeket érjenek el szakmájuk gyakorlása közben és alkotó egyénekké váljanak.

Célunk elérése érdekében szeretnénk kialakítani, majd fejleszteni következőket:

- korszerű szakmai műveltség, általános és speciális szaktudás,
- szakmaszeretet,
- fegyelmezett, szakszerű és önálló munkavégzés,
- felelősségtudat, önálló felelősségvállalás,
- esztétikai érzék,
- folyamatos önművelés igénye,
- az önálló vállalkozáshoz szükséges alapvető ismeretek.

Iskolánkban nappali rendszerű szakmai oktatás a közismereti ismeretekkel kiegészített 9-11. évfolyamon, illetve érettségi végzettséggel a 13-14. évfolyamon folyik.

A három éves szakképzésben a képzési időkeret meghatározott részében közismereti tudáselemek átadása történik, ez magába foglalja a kommunikációt, idegen nyelvet, matematikát, társadalomismeretet, természetismeretet, digitális kultúrát, testnevelést és osztályközösség-építést. A közismereti oktatás a közismereti kerettanterv alapján történik.

A két éves szakképzésben a képzési idő alatt kizárólag szakmai elméleti és gyakorlati ismeretek átadása történik.

A szakmai oktatás az adott szakma képzési és kimeneti követelményeinek kötelező előírásai, illetve az adott szakma programtervének ajánlása alapján kidolgozott helyi tantervben foglaltak szerint történik. Technikumban a célcsoportjaink azok az általános iskolai tanulmányaikat sikeresen befejező tanulók, akik az adott ágazathoz tartozó érettségi végzettséghez kötött szakmák elsajátítását tűzték ki célul.

A szakképzésben, szakképző iskolai évfolyamokon a három éves képzésben célcsoportjaink az általános iskolai tanulmányaikat sikeresen befejező tanulók, míg a két éves képzésekben azokat a tanulókat várjuk, akik eredményesen teljesítették a közismereti kerettantervben előírt követelményeket vagy a középiskola

tizedik évfolyamát.

2. A szakképzési évfolyamokba kerülés elvei

A szakképzési évfolyamokba kerülés elveit, a felvételi eljárás sajátosságait az iskola pedagógiai programja tartalmazza.

Szakmai oktatásba csak azt a tanulót lehet felvenni vagy átvenni, aki az adott szakmára vonatkozóan a képzési és kimeneti követelményekben előírt egészségügyi, alkalmassági, illetve pályalkalmassági követelményeknek megfelel.

3. Korábbi tanulmányok, gyakorlat beszámíthatósága

3.1 A tanuló előzetes szakirányú szakmai képesítése és szakirányú szakképesítése alapján

Az iskolánkban megszerezhető szakmákról és az adott szakma megszerzésébe való bekapcsolódás feltételeiről a tanulót az intézménybe való jelentkezéskor tájékoztatjuk. A szakmára történő felkészítéskor a tanuló előzetes szakirányú szakmai képesítése és szakirányú szakmai képesítése a tanulmányokba beszámítható, ha tartalmi egyezőség tapasztalható, valamint a képzési és kimeneti követelmények ezt lehetővé teszik. A beszámíthatóság mértékéről és tartalmáról az iskola igazgatója határoz.

3.2 Beszámíthatóság a tanuló előzetes tanulmányai alapján

Az előzetes tanulmányok és az azokkal megegyező tartalmú követelmények teljesítésének egyidejű igazolásával a beszámítás iránti kérelmet az iskola vezetőjéhez kell benyújtani. A beszámítható előzetes tanulmányokról és a teljesített követelményekről az iskola vezetője határozattal dönt.

Ágazati alapvizsgát tett tanuló átvételéhez az ágazati alapoktatás tekintetében különbözeti vizsgát nem kell tenni, ha az alapvizsga letételére a jelentkezést megelőző tanévben került sor.

4. A továbbhaladás feltételei, értékelés, tanulmányok alatti vizsga

A továbbhaladás feltétele a tanévre előzetesen megadott tanulmányi követelmények teljesítése. Szakmai oktatás esetén a tantárgy kerül értékelésre. A tantárgyakhoz kötött feltételeket a tanárok, az egyéb feltételeket az osztályfőnök a tanév (félév) első óráján ismertetik a tanulókkal. A technikai oktatásban a 10. évfolyam végén, a szakképző iskolában a 9. évfolyam végén ágazati alapvizsgát kell tenni. Érettségi végzettséggel kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítésben a szakmai oktatás első félévében kell ágazati alapvizsgát tenni. Az ágazati alapvizsga az adott ágazatba tartozó valamennyi szakma tekintetében azonos szakmai tartalmát a képzési és kimeneti követelmények határozzák meg. Az ágazati alapvizsga lebonyolítása a tanulmányok alatti vizsga szabályai szerint történik. A tanuló magasabb évfolyamra nem léphet, ha elégtelen ágazati alapvizsgát tett.

Ha a tanulónak a szorgalmi időszakban teljesítendő szakirányú oktatásról való igazolt és igazolatlan mulasztása egy tanévben meghaladja az adott tanévre vonatkozó összes szakirányú oktatási idő húsz százalékát, a tanuló tanulmányait csak az évfolyam megismétlésével folytathatja.

Ha a tanuló szakirányú oktatása külső képzőhelyen történik, a szakirányú oktatással összefüggésben a tanuló teljesítményét, előmenetelét a képzőhely a szaktanárral, oktatóval közösen végzi. Az értékelésre a helyi tantervben meghatározott tananyagrészenként kerül sor.

Szakmai vizsgára csak az a tanuló bocsátható, aki teljesítette (legalább elégséges eredménnyel) a tantárgyi követelményeket.

Az értékelés szabályait és a továbbhaladás feltételeit részletesen az iskola pedagógiai programja tartalmazza.

5. A szakmai vizsgára bocsátás feltételei

Szakmai vizsgára az bocsátható, aki az iskola tanulmányi előírásait teljesítette, valamint a szakma programtanterve által előírt feltételeknek megfelel, illetve az képzési és kimeneti követelményekben megfogalmazott szakmai vizsgára bocsátás feltételeit teljesítette.

6. A Nemzeti alaptantervben (Nat) meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

Tanórai keretek

a) Magyar- kommunikáció

- Beszélgetés, vita során képes mások álláspontjának értelmezésére, saját véleménye megosztására.
- Önállóan olvas és megért nyomtatott és elektronikus formájú irodalmi, ismeretterjesztő szövegeket.
- Szabatosan használja a választott szakmacsoport tanult szakszókincsét.
- Képes szövegalkotásra a társadalmi (közösségi) élet legfontosabb területein a papíralapú és az elektronikus műfajokban.

b) Idegen nyelv

- Megérti a fontosabb információkat a világos, mindennapi szövegekben.
- Egyszerű, összefüggő szöveget tud alkotni ismert vagy az érdeklődési körébe tartozó témában.
- Megérti és használja a gyakoribb mindennapi kifejezéseket és a nagyon alapvető fordulatokat, amelyek célja a mindennapi szükségletek konkrét kielégítése.
- Képes egyszerű interakcióra, ha a másik személy lassan, világosan beszél és segítőkész.

c) Matematika

- Felismer egyszerű ok-okozati összefüggéseket, logikai kapcsolatokat, és törekszik ezek pontos megfogalmazására.
- Gyakorlott a mindennapi életben is használt mennyiségek becslésében, a mennyiségek összehasonlításában.
- Kialakul az absztrakciós, analízáló és szintetizáló képessége.

d) Digitális kultúra

- A tanuló képes a számítógép használatára, lehetőségeinek önálló alkalmazására a tanulásban és a mindennapi életben.
- Gyakorlottan kapcsolódik be az információ megosztásba, képes részt venni az érdeklődési körének, választott szakterületének megfelelő együttműködő hálózatokban.
- Felismeri és ki is használja az IKT nyújtotta lehetőségeket a feladatok, problémák megoldásában saját szakterületén.

7. Érettségi vizsgatárgyak megnevezése

A középszintű érettségi vizsgák közismeretei tantárgyainak témaköreit a Pedagógiai Program tartalmazza.

A technikumban folytatott tanulmányokhoz kapcsolódóan letett szakmai vizsga az adott vizsgatárgyból emelt szintű érettségi vizsgának felel meg.

Előrehozott érettségi vizsga – a szakmai vizsga kivételével – legkorábban a tizenkettedik évfolyam május–júniusi vizsgaidőszakában három vizsgatárgyból tehető (magyar nyelv és

irodalom, történelem, matematika), amennyiben a tanuló teljesítette az adott vizsgatárgyra vonatkozó tantervi követelményeket.

Bármely más érettségi vizsgatárgyból és idegen nyelv érettségi vizsgatárgyból legkorábban a tizenegyedik évfolyam október–novemberi vizsgaidőszakában tehető előrehozott érettségi vizsga, a tanulói jogviszony fennállása alatt, a szakképző intézmény szakmai programjában a tanuló számára az adott vizsgatárgyra vonatkozóan meghatározott követelmények teljesítését követően.

Az előrehozott érettségi vizsga a közösségi szolgálat teljesítésére tekintet nélkül megkezdhető.

A sikeres előrehozott érettségi vizsga után a tanuló mentesül az adott tantárgy(ak) óráinak látogatása alól. Az idegen nyelvből letett előrehozott érettségi vizsga a szakmai nyelvi foglalkozáson való további részvétel alól nem mentesít.

A középszintű érettségi vizsgatárgyai:

a) **rendészet és közszolgálat ágazat:**

- magyar nyelv és irodalom,
- történelem,
- matematika,
- idegen nyelv
- szakmai vizsgatárgy:
 - o **Központi interaktív vizsga: Közszolgálati technikus (Közigazgatási ügyintéző) szakmai ismeret**
 - o **Projektfeladat: Közszolgálati technikus (Közigazgatási ügyintéző) projektfeladat**

A szakmai vizsgatárgy központi interaktív vizsga témakörei:

- az egyes magánbiztonsági tevékenységek és azok körében ellátandó feladatok, főbb jogi szabályozók
- védelem fogalma, szintjei, főbb rendszermegoldások
- helyszínbiztosítás
- szolgálat ellátás szabályai
- hivatásos szolgálati jogviszony, megbízás, munkaviszony
- a munkavégzésre vonatkozó munka-, baleset-és környezetvédelmi szabályok
- tűzvédelmi és tűzmelegelőzési szabályok
- legismertebb szabálysértési és büntető tényállások, jogos védelem és végszükség fogalma
- polgári jog alapfogalmai
- a büntetőeljárás alapvető szabályai
- az emberi test sérülékeny pontjai, az elsősegélynyújtás és újraélesztés technikái
- végrehajtó hatalom helye, szerepe, állami- és önkormányzati igazgatás
- szabálysértési és közigazgatási eljárás alapvető szabályai (hatáskör, illetékesség, alapelvek,
- résztvevő személyek, bizonyítás, határozat, jogorvoslat, ellenőrzés)
- adatvédelem, személyiségi jogok, nyílt és titkos ügykezelés
- elektronikus ügyintézési szolgáltatások, magyarország.hu portál
- határvédelem és határellenőrzés fogalma, főbb szabályai, főbb okmányfajták,
- közlekedési alapfogalmak, a közlekedésben való részvétel feltétele

A szakmai vizsgatárgy projektfeladat témakörei:

- portfólió
- komplex igazgatási szakmai feladat

b) **mezőgazdaság és erdészet ágazat:**

- magyar nyelv és irodalom,
- történelem,
- matematika,
- idegen nyelv

- szakmai vizsgatárgy:
 - o Központi interaktív vizsga: Mezőgazdasági gépésztechnikus szakmai ismeret
 - o Projektfeladat: Mezőgazdasági gépésztechnikus projektfeladat

A szakmai vizsgatárgy központi interaktív vizsga témakörei:

- Anyagok tulajdonságai és alkalmazhatóságuk (fém, műanyag, fa, kenőanyagok stb.): 10%
- Gépek elemi egységei és méretezésük: 10%
- Erőgépek felépítése, működése, karbantartása: 20%
- Munkagépek felépítése, működése, karbantartása: 25%
- Mezőgazdasági gépek üzemeltetése, beállítása: 25%
- Mezőgazdasági gépek és eszközök javítása: 10%

A szakmai vizsgatárgy projektfeladat témakörei:

- vizsgaremek készítése
- portfólió védése
- mezőgazdasági gépüzemfenntartás

8. A szakmai gyakorlat szervezésével kapcsolatos alapelvek

A szakmai oktatás a képzési és kimentési követelmények alapján ágazati alapoktatásban és szakirányú oktatásban történik.

A szakirányú oktatás részben az iskolai tanműhelyekben, részben szakképzési munkaszerződéssel külső képzőhelyeken kerül megvalósításra.

A szakirányú oktatás a tanítási évben teljesítendő oktatásból és a tanítási éven kívüli, egybefüggő gyakorlatból áll. Az egybefüggő gyakorlat teljesítése kötelező, a tantervi követelmények teljesítésének és a szakmai vizsga megkezdésének feltétele.

Az iskolai tanműhelyekben maximum 16 fős csoportokban oktató irányításával történik a gyakorlati oktatás.

A szakmai gyakorlatok óraszámát a programtanterv alapján a helyi tanterv határozza meg. A szakmai gyakorlatok ismeretanyagáról, tapasztalatairól a tanulók gyakorlati naplót vezetnek. A szakmai gyakorlatok megkezdése előtt a tanulók munkavédelmi oktatásban részesülnek. A gyakorlati órák számát, tartalmát, a kötelező szüneteket, pihenőidőket a Szakképzési törvény határozza meg.

A szakmai oktatáshoz szükséges iskolai tanműhelyi ellátottság:

- Tanudvar – gépuvar 650 m²
- Rombolóterület 2 ha
- Vasvázás-szín
- Tanpálya 1 ha
- Tangazdaság 245 ha
- Anyagvizsgáló és mérés-technikai tanműhely 50 m²
- Fémmegmunkáló 50 m²
- Mezőgazdasági gépész szaktanterem 40 m²
- Erőgép tanműhely 45 m²
- Munkagép tanműhely 45 m²
- Autószerelő tanműhely 45 m²
- Gépjármű diagnosztikai tanműhely 45 m²
- Szerkezetlakatos tanműhely 45 m²
- Hegesztő tanműhely 50 m²
- Kőműves tanműhely 60 m²
- Festő tanműhely 80 m²
- Szabó tanműhely 50-70 m²
- Bolti eladó kabinetterem 65 m²

A tanműhelyek biztosítják a gyakorlati oktatás feltételeit.

9. A szakmai gyakorlatról történő mulasztással kapcsolatos alapelvek:

A szakirányú oktatáson való részvétel kötelező. A tanuló köteles mulasztását igazolni a tanulói jogviszonya szerinti az iskola házirendjében meghatározottak szerint.

A tanuló részvételét és mulasztását a gyakorlati képzést folytató szervezet is nyilvántartja, és azt a tanuló foglalkozási naplójába bejegyzi, a jelenlét és a mulasztás tényéről az iskolát tájékoztatja. Az iskolánk házirendjében található, a mulasztás nyilvántartására és a mulasztás igazolására vonatkozó szabályokat a gyakorlati képzést folytató szervezet is alkalmazza.

Az iskolában folyó képzések

Technikum

5 0810 17 08 Mezőgazdasági gépésztechnikus:

Mezőgazdasági gépésztechnikus heti óraszám

	Évfolyam	9.		10.		11.		12.		13.		A képzés összes óraszám		1/13.		2/14.		A képzés összes óraszám	
		elmélet	gyakorlat	elmélet	gyakorlat	elmélet	gyakorlat	elmélet	gyakorlat	elmélet	gyakorlat	elmélet	gyakorlat	elmélet	gyakorlat	elmélet	gyakorlat	elmélet	gyakorlat
	Évfolyam összes óraszám	36 x 7 = 252		36 x 8 = 324		36 x 14 = 504		36 x 14 = 504		31 x 24 = 744		252+324+504+504+744 = 2328		35 x 35 = 1260		31 x 35 = 1085		1260+1085 = 2345	
	Munkavállalói ismeretek	0,5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,5	0	0,5	0	0	0	0,5	0
	Munkavállalói idegen nyelv	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2	0	0	0	2	0	2	0
Mezőgazdaság és erdészeti ágazati alapképzés erdészeti ágazati	Általános alapképzés	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	4	0	4	0	0	0	4	0
	Szakmai alapképzés	3	3,5	2,5	2,5	0	0	0	0	0	0	5,5	6	5,5	6	0	0	5,5	6
	Tanulási terület összórása	3	3,5	6,5	2,5	0	0	0	0	0	0	9,5	6	9,5	6	0	0	9,5	6
Járművezető képzés	Járművezetési ismeretek	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	1
	Járművezetési gyakorlatok	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	1
	Tanulási terület összórása	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	2	0	2	0	0	0	2
Mezőgazdasági gépek	Agrárműszaki erőgépek	0	0	0	0	1,5	1,5	2	2	1,5	2	5	5,5	0	0	6	6	6	6
	Mezőgazdasági termelési gépei	0	0	0	0	1,5	2	1,5	2	1,5	2	4,5	6	2,5	2,5	3	3,5	5,5	6

	Tanulási terület összórása	0	0	0	0	3	3,5	3,5	4	3	4	9,5	11,5	2,5	2,5	9	9,5	11,5	12
Mezőgazdasági termelési folyamatok	Mezőgazdasági gépek üzemeltetése	0	0	0	0	0	0	0,5	2	2	5	2,5	7	0,5	3,5	1	3,5	1,5	7
	Gazdálkodási ismeretek	0	0	0	0	0	0	0	0	0,5	0,5	0,5	0,5	0	0	0,5	0,5	0,5	0,5
	Termesztés- és tartástechnológiák	0	0	0	0	0	0	0,5	0,5	0,5	0,5	1	1	0,5	0,5	0,5	0,5	1	1
	Tanulási terület összórása	0	0	0	0	0	0	1	2,5	3	6	4	8,5	1	4	2	4,5	3	8,5
Mezőgazdasági gépjavítás	Anyagismeret	0	0	0	0	0,5	1	0	0	0	0	0,5	1	0,5	1	0	0	0,5	1
	Gépelemek, mechanika	0	0	0	0	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	1,5	1,5	0,5	1	0,5	0,5	1	1,5
	Műszaki dokumentációk	0	0	0	0	0,5	0,5	0	0	0	0	0,5	0,5	0,5	0,5	0	0	0,5	0,5
	Mezőgazdasági gépek javítása	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	2	2	0	0	2	2	2	2
	Tanulási terület összórása	0	0	0	0	1,5	2	0,5	0,5	2,5	2,5	4,5	5	1,5	2,5	2,5	2,5	4	5
	Képzési terület összórása	3,5	3,5	6,5	2,5	4,5	7,5	5	7	10,5	12,5	30	33	15	17	15,5	16,5	30,5	33,5
	Összórászm	7	9	12	12	23	63	32	32	64									
	Egybefüggő szakmai gyakorlat:				140										140				

* szabadsáv terhére

5 0413 18 01 Közszolgálati technikus – Közigazgatási ügyintéző szakmairány:

Közszolgálati technikus – Közigazgatási ügyintéző heti óraszám

	Évfolyam	9.		10.		11.		12.		13.		A képzés összes óraszám		1/13.		2/14.		A képzés összes óraszám	
		elmélet	gyakorlat	elmélet	gyakorlat	elmélet	gyakorlat	elmélet	gyakorlat	elmélet	gyakorlat	elmélet	gyakorlat	elmélet	gyakorlat	elmélet	gyakorlat	elmélet	gyakorlat
	Évfolyam összes óraszám	36 x 7 = 252		36 x 8 = 324		36 x 14 = 504		36 x 14 = 504		31 x 24 = 744		252+324+504+504+744 = 2328		35 x 35 = 1260		31 x 35 = 1085		1260+1085 = 2345	
	Munkavállalói ismeretek	0,5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,5	0	0,5	0	0	0	0,5	0
	Munkavállalói idegen nyelv	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2	0	0	0	2	0	2	0
Rendészeti és közszolgálati alapozó képzés	Közszolgálati alapismeretek	1,5	0,5	1	0,5	0	0	0	0	0	0	2,5	1	3	0,5	0	0	3	0,5
	Kommunikációs és gyakorlat	0,5	0,5	0,5	0,5	0	0	0	0	0	0	1	1	1,5	0,5	0	0	1,5	0,5
	Kommunikációs ismeretek	0	0	0,5	0,5	0	0	0	0	0	0	0,5	0,5	0,5	0,5	0	0	0,5	0,5
	Pszichológiai, szociológiai, kriminológiai alapismeretek	0	0	1,5	0,5	0	0	0	0	0	0	1,5	0,5	1,5	0,5	0	0	1,5	0,5
	Speciális testnevelés és önvédelem	0,5	3	0,5	3	0	0	0	0	0	0	1	6	1	6	0	0	1	6
	Tanulási terület összórása	3	4	4	5	0	0	0	0	0	0	9	9	8	8	2	0	10	8
Közszolgálat és közigazgatás	Közigazgatási ismeretek	0	0	0	0	0	0	0	0	10,5	2,5	10,5	2,5	0	0	10,5	2,5	10,5	2,5
	Jogi ismeretek	0	0	0	0	0	0	3	0	2	0	5	0	0	0	5	0	5	0
	Tanulási terület összórása	0	0	0	0	0	0	3	0	12,5	2,5	15,5	2,5	0	0	15,5	2,5	15,5	2,5

Kommunikáció a közszolgálatban	Szakmai kommunikáció	0	0	0	0	0	0	0	0	0,5	0,5	0,5	0,5	0	0	0,5	0,5	0,5	0,5
	Digitális kommunikáció és gépirás	0	0	0	0	4	0	1	0	2	0	7	0	5	0	2	0	7	0
	Szakmai kommunikáció idegen nyelven	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2	0	0	0	2	0	2	0
	Tanulási terület összórászáma	0	0	0	0	4	0	1	0	4,5	0,5	9,5	0,5	0	0	4,5	0,5	9,5	0,5
Speciális testnevelés	Erő-állóképesség fejlesztés	0	0	0	0	0	2	0	2	0	0	0	4	0	0	0	3	0	3
	Önvédelem	0	0	0	0	0	4	0	2	0	0	0	6	0	4	0	2	0	6
	Lövészet	0	0	0	0	0,5	1,5	0,5	0,5	0,5	0,5	1,5	2,5	1	2	0,5	0,5	1,5	2,5
	Tanulási terület összórászáma	0	0	0	0	0,5	7,5	0,5	4,5	0,5	0,5	1,5	12,5	1	6	0,5	5,5	1,5	11,5
Magánbiztonság és vagyonvédelem	Személy és vagyonvédelem	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	3	0	3	0	0	0	3	0
	Tanulási terület összórászáma	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	3	0	3	0	0	0	3	0
	Képzési terület összórászáma	3	4	4	5	4,5	7,5	7,5	4,5	19,5	3,5	41	24,5	12,5	14	24,5	8,5	42	22,5
	Összórászám	7	9	12	12	23	65,5	26,5	33	64,5									
	Egybefüggő szakmai gyakorlat:						35	35						70					

Szakképző iskola:

4 0721 05 11 Pék:

Pék heti óraszám

Évfolyam	1/9.		2/10.		3/11.		A képzés összes óraszám		1. évfolyam		2. évfolyam		A képzés összes óraszám	
Évfolyam összes óraszám	576		900		775		2328		1260		1120		2380	
	elmélet	gyakorlat	elmélet	gyakorlat	elmélet	gyakorlat	elmélet	gyakorlat	elmélet	gyakorlat	elmélet	gyakorlat	elmélet	gyakorlat
Munkavállalói ismeretek	0,5	-	-	-	-	-	36	-	0,5+0,5*	-	-	-	36	-
Munkavállalói idegen nyelv	-	-	-	-	2	-	64	-	-	-	2	-	64	-
Élelmiszerismeret	2	-	-	-	-	-	72	-	2	-	-	-	72	-
Műszaki alapismeretek	1	-	-	-	-	-	36	-	2	-	-	-	72	-
Élelmiszervizsgálat	2	-	-	-	-	-	72	-	2	-	-	-	72	-
Alapozó gyakorlatok	-	4	-	-	-	-	-	144	-	4	-	-	-	144
Munkavédelem és higiénia	1	-	-	-	-	-	36	-	1	-	-	-	36	-
Alágazati specializáció	-	5,5	-	-	-	-	-	216	-	5,5	-	-	-	198
Sütőipari ismeretek	-	-	2,5+1	-	3+1*	-	236	-	2	-	3	-	168	-
Szakmai gépek	-	-	0,5	0,5	1,5+0,5*	-	100	-	1	-	2	-	100	-
Sütőipari termékek készítése	-	-	-	15	-	12,5+1,5*	-	940	-	8	-	20+4*	-	1056
Minőség-ellenőrzés és minőségbiztosítás	-	-	0,5	1	-	-	54	-	-	1,5	-	-	-	54
Gazdasági és vállalkozási ismeretek	-	-	1	1*	2	-	118	-	1+1*	-	2	-	136	-

Portfóliókészítés	-	-	1+1*	-	1	-	86	-	1+1*	-	1+1*	-	136	-
Egybefüggő szakmai gyakorlat:	-	-	-	140	-	-	-	140	-	160	-	-	-	160
össz óraszám	6,5	9,5	7,5	17,5	11	14			16	19	11	24		
összesen/hét	16		25		25				35		35			

*szabadsáv terhére

9.10. évfolyam 36 tanítási hét (1. évfolyam is)

11 évfolyam 31 tanítási hét (2. évfolyam is)

4 0732 06 08 Kőműves:

Kőműves heti óraszám

Évfolyam	1/9.		2/10.		3/11.		A képzés összes óraszám		1. évfolyam		2. évfolyam		A képzés összes óraszám	
Évfolyam összes óraszám	16x36 576		25x36 900		25x31 775		2303		36x35 1260		31x35 1085		2345	
	elmélet	gyakorlat	elmélet	gyakorlat	elmélet	gyakorlat	elmélet	gyakorlat	elmélet	gyakorlat	elmélet	gyakorlat	elmélet	gyakorlat
Tantárgyak	z + s*													
Munkavállalói ismeretek	0,5						0,5		0,5				0,5	
Munkavállalói idegen nyelv					2		2				2		2	
Építőipari alapismeretek	3,5						3,5		3,5				3,5	
Építőipari kivitelezési alapismeretek		9						10		9				9
Építőipari rajzi alapismeretek	2						2		2				2	
Munka- és környezetvédelem	0,5	0,5					1		1				1	
Földmunkák, alapok			0,5	1,5	1	0,5	1,5	2	0,5		1	2	1,5	2
Falszerkezetek			2	3,5	2	2,5	4	6	2	2,5	3	3,5	5	6
Nyílásáthidalók, boltövek			1	1,5	0,5	1	2	3,5	0,5	1	1,5	1,5	2	2,5

Koszorúk, födémek, boltozatok			2	3	2	2,5	4	5,5	2,5	2,5	3	3	5,5	5,5
Lépcsők, rampák			1	1,5	1,5	1,5	2,5	3	1	1,5	1,5	2	2,5	3,5
Vakolási munkák			1,5	2,5	1,5	1	4	3	1,5	2	1	2	2,5	4
Kültéri burkolatok			0,5	0,5		2	0,5	2,5			1,5	1,5	1,5	1,5
Szakmai portfólió			1		1,5		2,5		1,5		1		2,5	
Szakmai számítások			1,5		2		3,5				4		4	
Összesen	6,5	9,5	11	14	14	11			16,5	18,5	19,5	15,5		

*szabadsáv terhére

9.10. évfolyam 36 tanítási hét (1. évfolyam is)

11 évfolyam 31 tanítási hét (2. évfolyam is)

4 0732 10 03 Épület- és szerkezetlakatos:

Épület- és szerkezetlakatos heti óraszám

Évfolyam	1/9.		2/10.		3/11.		A képzés összes óraszám		1. évfolyam		2. évfolyam		A képzés összes óraszám	
Évfolyam összes óraszám	36 x 16 = 576		36 x 25 = 900		31 x 25 = 775		612+900+791 = 2303		35 x 35 = 1260		31 x 35 = 1085		1260+1085 = 2345	
	elmélet	gyakorlat	elmélet	gyakorlat	elmélet	gyakorlat	elmélet	gyakorlat	elmélet	gyakorlat	elmélet	gyakorlat	elmélet	gyakorlat
Tantárgyak	z + s*													
Munkavállalói ismeretek	0,5	0	0	0	0	0	0,5	0	0,5	0	0	0	0,5	0
Munkavállalói idegen nyelv	0	0	0	0	2	0	2	0	0	0	2	0	2	0
Villamos alapismeretek	2,5	5,5	0	0	0	0	2+0,5*	5,5	4+1*	4+1*	0	0	4+1*	4+1*
Gépészeti alapismeretek	2,5	5	0	0	0	0	2,5+0,5*	5	3,5+0,5*	4	0	0	3,5+0,5*	4
Tanulási terület összórása	5,5	10,5	0	0	0	0	4,5+1*	10,5	7,5+1,5*	8+1*	0	0	7,5+1,5*	8+1*
Műszaki dokumentáció	0	0	3+0,5*	0	0	0	3+0,5*	0	3+1*	0	0	0	3+1*	0
Gépészeti alpmérések	0	0	0,5	1,5	0	0	0,5	1,5	0,5	1,5	0	0	0,5	1,5
Anyagismeret, anyagvizsgálat	0	0	0,5+0,5*	1,5+1,5*	0	0	0,5+0,5*	1,5+0,5*	1+0,5*	1+0,5*	0	0	1+0,5*	1+0,5*
Tanulási terület összórása	0	0	4+1*	3+1,5*	0	0	4+1*	3+0,5*	4,5+1,5*	2,5+0,5*	0	0	4,5+1,5*	2,5+0,5*
Hegesztés	0	0	0,5	7	0,8	2,7+0,5*	1,3	9,7+1,5*	0	0	1+0,5*	11+0,5*	1+0,5*	11+0,5*
Forrasztás	0	0	0	0,5+0,5*	0	0	0	0,5+0,5*	0	0,5+0,5*	0	0	0	0,5+0,5*
Ragasztás	0	0	0	0,5	0	0	0	0,5	0	0,5	0	0	0	0,5
Szegecselés	0	0	0,2	1,3+0,5*	0	0	0,2	1,3+0,5*	0,25	0,75+0,5*	0	0	0,25	0,75+0,5*
Csavarozás	0	0	0,2	1,3+0,5*	0	0	0,2	1,3+0,5*	0,25	0,75+0,5*	0	0	0,25	0,75+0,5*
Felületvédelem	0	0	0,1	0,9	0,2	0,8	0,3	1,7	0	0	0,5	1,5	0,5	1,5
Tanulási terület összórása	0	0	1	10,5+1,5*	1	3,5+0,5*	2	14+3*	0,5	2,5+2*	1,5+0,5*	12,5+0,5*	2+0,5*	15+2,5*

Gépészeti munkabiztonság és környezetvédelem	0	0	0,5	0	0	0	0,5	0	0,5	0	0	0	0,5	0
Magasban végzett szerelések	0	0	0,5+0,5*	1	0	0	0,5+0,5*	1	0,5+0,5*	1	0	0	0,5+0,5*	1
Tanulási terület összórászáma	0	0	1+0,5*	1	0	0	1+0,5*	1	1+0,5*	1	0	0	1+0,5*	1
Épületlakatos szerkezetek	0	0	0	0	0,7	1,8	0,2	1,8+0,5*	0	0	0,5	1,5	0,5	1,5
Épületlakatos szerkezetek gyártása, beépítése, szerelése, karbantartása, javítása	0	0	0	0	0,3	5,7	0,3	5,7	0	0	0,5	5,5	0,5	5,5
Tanulási terület összórászáma	0	0	0	0	1	7,5	0,5	7,5+0,5*	0	0	1	7	1	7
Szerkezetlakatos munkák	0	0	0	0	2	7,5	0,5+0,5*	7,5+1,5*	0	0	1+1*	7+1*	1+1*	7+1*
Képzési terület összórászáma	5,5	10,5	6+1,5*	14,5+3*	6	19	15,5+3*	43,5+5,5*	14+3,5*	14+3,5*	5,5+1,5*	26,5+1,5*	19,5+5*	40,5+5*
Összórászám	16		20,5+4,5*		25		59+8,5*		28+7*		32+3*		60+10*	
Egybefüggő szakmai gyakorlat:				140						140				

9.10. évfolyam 36 tanítási hét (1. évfolyam is)

11 évfolyam 31 tanítási hét (2. évfolyam is)

4 0416 13 02 Kereskedelmi értékesítő:

Kereskedelmi értékesítő heti óraszám

Évfolyam Kereskedelmi értékesítő	1/9.		2/10.		3/11.		A képzés összes óraszám		1. évfolyam		2. évfolyam		A képzés összes óraszám	
	36 x 16 = 576		36 x 25 = 900		31 x 25 = 775		612+900+791 = 2303		35 x 35 = 1260		31 x 35 = 1085		1260+1085 = 2345	
Évfolyam összes óraszám	elmélet	gyakorlat	elmélet	gyakorlat	elmélet	gyakorlat	elmélet	gyakorlat	elmélet	gyakorlat	elmélet	gyakorlat	elmélet	gyakorlat
Tantárgyak	z + s*													
Munkavállalói ismeretek	0,5	0	0	0	0	0	0,5	0	0,5	0	0	0	0,5	0
Munkavállalói idegen nyelv	0	0	0	0	2	0	2	0	0	0	2	0	2	0
Gazdasági ismeretek	7	0	0	0	0	0	6+1*	0	3+1*	0	0	0	3+1*	0
Vállalkozások működtetése	2	0	0	0	0	0	2	0	2	0	0	0	2	0
Tanulási terület összóraszám	9	0	0	0	0	0	10,5	0	5,5+1*	0	0	0	7,5+1*	0
Kommunikáció	3	0	0	0	0	0	3	0	2	0	0	0	2	0
Digitális alkalmazások	3,5	0	0	0	0	0	4,5	0	4,5	0	0	0	4,5	0
Tanulási terület összóraszám	6,5	0	0	0	0	0	7,5	0	6,5	0	0	0	6,5	0
Kereskedelmi ismeretek	0	0	4	3+1*	3	5+2*	8	8+2*	3,5+1*	2,5+1*	4	6+1*	7,5+1*	8,5+2*
Üzlet működtetése	0	0	2+1*	3	0,5	0,5+0,5*	2,5+1,5 *	3,5+0,5*	1+1*	2	1+1*	2	2+2*	4
Pénztárgépkézelés	0	0	0	0	0,5	2+0,5*	0,5	2+0,5*	0	0	0,5	2+1*	0,5	2+1*
Termékismeret és -forgalmazás	0	0	2	3,5+0,5*	1	4+0,5*	4,5	6+1*	3+0,5*	2,5+1*	2+1*	3+1*	5+1,5*	5,5+2*
Üzleti kommunikáció	0	0	2	3	0,5	2,5	3,5	4,5	1,5	1+0,5*	2,5	3,5+1,5*	4	4,5+2*

Képzési terület összórászáma	16	0	10+1*	12,5+1,5*	7,5	14+3,5*			21+3,5*	8+2,5*	12+2*	16,5+4,5*		
Egybefüggő szakmai gyakorlat:				140						140				

4 0723 16 03 Női szabó:

Női szabó heti óraszám

Évfolyam	1/9.		2/10.		3/11.		A képzés összes óraszám		1. évfolyam		2. évfolyam		A képzés összes óraszám	
	elméle t	gyakorla t	elméle t	gyakorla t	elméle t	gyakorla t	elméle t	gyakorla t	elméle t	gyakorla t	elméle t	gyakorla t	elméle t	gyakorla t
Évfolyam összes óraszám	16		25		25		2303,5		35		35		2346,5	
Munkavállalói ismeretek	0,5	-	-	-	-	-	0,5	-	0,5	-	-	-	0,5	-
Munkavállalói idegen nyelv	-	-	-	-	2	-	2	-	-	-	2	-	2	-
Ábrázolási gyakorlat (elmélet- gyakorlat)	0,5	2,5	-	-	-	-	0,5	2,5	0,5	2,5	-	-	0,5	2,5
Kreatív műhely (elmélet-gyakorlat)	2	7	-	-	-	-	2	7	2	7	-	-	2	7
Művészettörténeti alapismeretek	2,5	-	-	-	-	-	2,5	-	2,5	-	-	-	2,5	-
Munkahelyi egészség és biztonság	0,5	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-
Digitális szakmai ismeretek	1	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-
Textiltermékek szabásminta- készítése	-	-	2	-	-	-	2	-	3	-	-	-	3	-

Textiltermékek gyártástechnológiája	-	-	2	-	-	-	2	-	2	-	-	-	2	-
Textiltermékek készítése gyakorlat	-	-	-	4	-	-	-	4	-	4,5	-	-	-	4,5
Lakástextíliák gyártástechnológiája	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-
Lakástextíliák készítése (gyakorlat)	-	-	-	3	-	-	-	3	-	3	-	-	-	3
Anyagismeret	-	-	1,5	-	-	-	1,5	-	2	-	-	-	2	-
Áruismeret (gyakorlat)	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-	1
Női ruhák gyártástechnológiája	-	-	1,5	-	2,5	-	4	-	0,5	-	4,5	-	5	-
Női ruhák készítése gyakorlat	-	-	-	5	-	11,5	-	17	-	0,5	17	-	-	17,5
Női ruhák értékesítése	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-	1	-
Női ruhák szerkesztése, modellezése	-	-	2,5	-	3	-	5,5	-	1,5	-	4,5	-	6	-
Női ruhák szerkesztése, modellezése gyakorlat	-	-	-	2	-	3	-	5	-	-	-	3,5	-	3,5
Modellrajz és stílustan	-	-	0,5	-	1	-	1,5	-	-	-	1,5	-	1,5	-
Összóraszám	6,5	9,5	11	14	9,5	15,5	30	37,5	18	17	30,5	4,5	31	39

9.10. évfolyam 36 tanítási hét (1. évfolyam is)

11 évfolyam 31 tanítási hét (2. évfolyam is)

4 0810 17 07 Mezőgazdasági gépész:

Mezőgazdasági gépész heti óraszám

Évfolyam	1/9.		2/10.		3/11.		A képzés összes óraszám		1. évfolyam		2. évfolyam		A képzés összes óraszám	
Évfolyam összes óraszám	36 x 16 = 576		36 x 25 = 900		31 x 25 = 775		612+900+791 = 2303		35 x 35 = 1260		31 x 35 = 1085		1260+1085 = 2345	
	elmélet	gyakorlat	elmélet	gyakorlat	elmélet	gyakorlat	elmélet	gyakorlat	elmélet	gyakorlat	elmélet	gyakorlat	elmélet	gyakorlat
Tantárgyak	z + s*													
Munkavállalói ismeretek	0,5	0	0	0	0	0	0,5	0	0,5	0	0	0	0,5	0
Munkavállalói idegen nyelv	0	0	0	0	2	0	2	0	0	0	2	0	2	0
Általános alapozás	4	0	0	0	0	0	4	0	4	0	0	0	4	0
Szakmai alapozás	5	6,5	0	0	0	0	5+0,5*	6,5+0,5*	5+0,5*	6,5+0,5*	0	0	5+0,5*	6,5+0,5*
Tanulási terület összórása	9	6,5	0	0	0	0	9+0,5*	6,5+0,5*	9+0,5*	6,5+0,5*	0	0	9+0,5*	6,5+0,5*
Szakmai alapozó ismeretek	0	0	1,5+0,5*	0	0	0	1,5+0,5*	0	1,5+0,5*	0	0	0	1,5+0,5*	0
Fémmezmunkálás	0	0	0	3	0	0	0	3	0	3	0	0	0	3
Tanulási terület összórása	0	0	1,5+0,5*	3	0	0	1,5+0,5*	3	1,5+0,5*	3	0	0	1,5+0,5*	3
Járművezetési ismeretek	0	0	0	1	0	0	0	1	0	1	0	0	0	1
Járművezetési gyakorlatok	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	1+1*	0	1+1*
Tanulási terület összórása	0	0	0	2	0	0	0	2	0	1	0	1+1*	0	2+1*
Mezőgazdasági erógépek	0	0	1+0,5*	3+0,5*	1+1*	4,5+0,5*	2+1,5*	7,5+1*	0	0	2+1*	8+1*	2+1*	8+1*
Mezőgazdasági munkagépek	0	0	1,5+1*	5,5+1*	1,5+1*	5,5	2,5+2*	11,5+1,5*	1+1*	5+1*	1,5+1,5*	5,5+1,5*	2,5+2,5*	10,5+2,5*
Tanulási terület összórása	0	0	2,5+1,5*	8,5+1,5*	2,5+2*	10+0,5	4,5+3,5*	19+2,5*	1+1*	5+1*	3,5+2,5*	13,5+2,5*	4,5+3,5*	18,5+3,5*
Szakmai számítások	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	1	0	1	0

Mezőgazdasági gépek üzemeltetése javítása	0	0	0	4	0	6	0	10	0	4	0	7	0	11
Mezőgazdasági ismeretek	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	1	0	1	0
Tanulási terület összórászáma	0	0	0	4	2	6	2	10	0	4	2	7	2	11
Képzési terület összórászáma	9,5	6,5	4+2*	17,5+1,5*	6,5+2*	16+0,5	19,5+4,5*	40,5+3*	12+2*	19,5+1,5*	7,5+2,5*	21,5+3,5*	19,5+4,5*	41+5*
Összórászám	16		21,5+3,5*		22,5+2,5*		60+7,5*		31,5+3,5*		29+6*		60,5+9,5*	
Egybefüggő szakmai gyakorlat:				140						140				

9.10. évfolyam 36 tanítási hét (1. évfolyam is)

11 évfolyam 31 tanítási hét (2. évfolyam is)

4 1013 23 01 Cukrász:

Cukrász heti óraszám

Évfolyam	1/9.		2/10.		3/11.		A képzés összes óraszama		1. évfolyam		2. évfolyam		A képzés összes óraszama	
Évfolyam összes óraszama	36 x 16 = 576		36 x 25 = 900		31 x 25 = 775		612+900+791 = 2303		35 x 35 = 1260		31 x 35 = 1085		1260+1085 = 2345	
Cukrász	elmélet	gyakorlat	elmélet	gyakorlat	elmélet	gyakorlat	elmélet	gyakorlat	elmélet	gyakorlat	elmélet	gyakorlat	elmélet	gyakorlat
Munkavállalói ismeretek	0,5	0	0	0	0	0	0,5	0	0,5	0	0	0	0,5	0
Munkavállalói idegen nyelv	0	0	0	0	2	0	2	0	0	0	2	0	2	0
A munka világa	1,5	0	0	0	0	0	1,5	0	1,5	0	0	0	1,5	0
IKT a vendéglátásban	0	2	0	0	0	0	0	2	0	2	0	0	0	2
Termelési, értékesítési és turisztikai alapismeretek	6	6	0	0	0	0	6	6+1*	6	6	0	0	6	6
Előkészítés	0	0	0	3	0,5	1,5	0	5	0	3	0	2	0	5
Cukrászati berendezések-gépek ismerete, kezelése, programozása	0	0	0	2	0	2	0	4	0	2	0	2	0	4
Cukrászati termékek készítése	0	0	0	15	1,5	12,5	0	29,5	0	9	0	23	0	32
Cukrászati termékek befejezése, díszítése	0	0	0	2	0,5	1,5	0	4	0	2	0	2	0	4
Anyaggazdálkodás-adminisztráció-elszámoltatás	0	0	0,5	2,5	2+1*	0	2+1*	3	1,5+1*	0,5	0,5+1*	1,5+1*	2+2*	2+1*

Tanulási terület	8	8	0,5	24,5	6,5+1*	17,5	12+1*	53,5+1*	9,5+1*	24,5	2,5+1*	30,5+1*	12+2*	55+1*
Egybefüggő szakmai gyakorlat:		175				200								

9.10. évfolyam 36 tanítási hét (1. évfolyam is)

11 évfolyam 31 tanítási hét (2. évfolyam is)

4. sz. melléklet

Legitimálási jegyzőkönyvek

Az Eötvös József Református Oktatási Központ módosított pedagógiai programját a nevelőtestület a 2023.05.24-én tartott nevelőtestületi értekezleten megismerte és azt elfogadta. Jelenléti ív csatolva.

Heves, 2023. május 24.

Együd László
igazgató

Aláíró ív

Nevelőtestületi értekezlet

2023. május 24.

Név	Aláírás
Balázs Vivien	Balázs Vivien
Ballagó János	Ballagó János
Balogh Imre	Balogh Imre
Bányai Ilona	Bányai Ilona
Barcsik Tímea	Barcsik Tímea
Bardiné Bohács Anikó	Bardiné Bohács Anikó
Bedécs Éva	Bedécs Éva
Bekecs József	Bekecs József
Bettembuk Krisztina	Bettembuk Krisztina
Bíró Nikolett	Bíró Nikolett
Czók Zsolt	Czók Zsolt
Csikós Tiborné	Csikós Tiborné
Debreceni László	Debreceni László
Dr. Csintalan Csilla	Dr. Csintalan Csilla
Dr. Harkácsi Péter	Dr. Harkácsi Péter
Együd László	Együd László
Ferenczfi Zoltán	Ferenczfi Zoltán
Göncziné Vágó Edit	Göncziné Vágó Edit
Göz Attiláné	Göz Attiláné
Herczeg Zoltán	Herczeg Zoltán
Jurányi István	Jurányi István
Kis Károly Róbert	Kis Károly Róbert
Kis Tamás	Kis Tamás
Korsós Krisztián	Korsós Krisztián
Kovács Katalin	Kovács Katalin
Kovácsné Szucsik Katalin	Kovácsné Szucsik Katalin
Lénárt Zsolt	Lénárt Zsolt
Lukács Györgyné	Lukács Györgyné
Magyar László	Magyar László
Major László	Major László
Makay László	Makay László
Nagy Andrea	Nagy Andrea
Nagy Beatrix	Nagy Beatrix
Nemesiné Orcsik Szilvia	Nemesiné Orcsik Szilvia

Rátkainé Sárándi Eszter
Rédei Zoltán
Rózsa Péter
Sárándiné Barna Dóra
Sebőkné Szegedi Tímea
Sikur Rikarda Teónia
Somodi Mihály
Strausz Erika
Szabari Zoltánné
Szabó Edina
Szabóné Vig Magdolna
Szilákné Balajti Katalin
Szűcs Hajnalka
Tóth Károlyné
Urbán Tamás
Vágó-Lászka Anita
Végh Károlyné
Veréb Béláné

Rédei Zoltán
Rózsa Péter
BYES
Sebőkné Szegedi Tímea
Sikur Rikarda Teónia
Somodi Mihály
Strausz Erika
Szabari Zoltánné
Szabó Edina
Szabóné Vig Magdolna
Szilákné Balajti Katalin
Szűcs Hajnalka
Tóth Károlyné
Urbán Tamás
Vágó-Lászka Anita
Végh Károlyné
Veréb Béláné

NYILATKOZAT

Az Eötvös József Református Oktatási Központ módosított **PEDAGÓGIAI PROGRAMJÁT** a középiskola Diákönkormányzata a 2023. május 24-én tartott diákönkormányzati értekezleten megismerte és azt elfogadta.

Heves, 2023. május 24.

Bettembuk Krisztina

Diákönkormányzatot segítő tanár

Besenyei Adrienn

Diákönkormányzat elnöke

NYILATKOZAT

Az Eötvös József Református Oktatási Központ módosított **PEDAGÓGIAI PROGRAMJÁT** a középiskola Szülői Munkaközössége megismerte és azt *elfogadta*.

Szedlákné Kovács Katalin
Szedlákné Kovács Katalin

SZMK elnök

Heves, 2023. május 24.

NYILATKOZAT

Az Eötvös József Református Oktatási Központ módosított **PEDAGÓGIAI PROGRAMJÁT** az EJKOK Átányi Általános Iskolája és Alapfokú Művészeti Iskolája Diákpresbitériuma a 2023. május 24-én tartott presbitériumi értekezleten megismerte és azt elfogadta.

Heves, 2023. május 24.

Ferenczfi Zoltán

Diákpresbitérium segítő tanár

Nagy Karina Viola

Diákpresbitérium elnök

NYILATKOZAT

Az Eötvös József Református Oktatási Központ módosított **PEDAGÓGIAI PROGRAMJÁT** az EJK Átányi Általános Iskolája és Alapfokú Művészeti Iskolája Szülői Munkaközössége megismerte és azt *elfogadta*.

Górné Gyenes Györgyi

SZMK elnök

Heves, 2023. május 24.

NYILATKOZAT

Az Eötvös József Református Oktatási Központ módosított **PEDAGÓGIAI PROGRAMJÁT** az EJROK egri intézményegységének nevelői testülete a 2023. május 24-én tartott értekezleten megismerte és azt *elfogadta*.

Eger, 2023. május 24.

+	NÉV	Aláírás
1.	Novák Katalin	<i>Novák Katalin</i>
2.	Bakos Judit	<i>Bakos Judit</i>
3.	Bélteczki Orsolya	<i>Bélteczki Orsolya</i>
4.	Birinyi Mónika	<i>Birinyi Mónika</i>
5.	Csontos Roland	<i>Csontos Roland</i>
6.	Elek Emese Enikő	<i>Elek Emese Enikő</i>
7.	Hegyi Eszter Barbara	<i>Hegyi Eszter Barbara</i>
8.	Lugosi Andrea	<i>Lugosi Andrea</i>
9.	Medveczki Martina	<i>Medveczki Martina</i>
10.	Pócsikné Orosz Annamária	<i>Pócsikné Orosz Annamária</i>
11.	Soltóné Lukács Zsuzsanna	<i>Soltóné Lukács Zsuzsanna</i>
12.	Vámosi Brigitta	<i>Vámosi Brigitta</i>
13.	Sepsi Mónika	<i>Sepsi Mónika</i>

Eötvös József Református Oktatási Központ -

Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Technikum, Szakképző Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

3360 Heves, Dobó u. 29. | Tel.: 36/346-118 Fax: 36/346-897

ejk@eotvos-heves.sulinet.hu | ejrok.tirek.hu

OM: 201724 | Felnőttképzési engedélyszám: E-001483/2016

NYILATKOZAT

Az Eötvös József Református Oktatási Központ *módosított PEDAGÓGIAI PROGRAMJÁT* az EJROK egri intézményegységének Diákönkormányzata a 2023. május 24-én tartott diákönkormányzati értekezleten megismerte és azt *elfogadta*.

Heves, 2023. 05. 24.

Nagy Nola Méda

Nagy Nola Méda

Diákpresbitérium elnök

Birinyi Mónika

Birinyi Mónika

Diákpresbitériumot segítő tanár

Eötvös József Református Oktatási Központ -

Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Technikum, Szakképző Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

3360 Heves, Dobó u. 29. | Tel.: 36/346-118 Fax: 36/346-897

ejk@eotvos-heves.sulinet.hu | ejrok.tirek.hu

OM: 201724 | Felnőttképzési engedélyszám: E-001483/2016

NYILATKOZAT

Az Eötvös József Református Oktatási Központ módosított **PEDAGÓGIAI PROGRAMJÁT** az EJROK egri intézményegységének szülői munkaközössége a 2023. május 24-én tartott munkaközösségi értekezleten megismerte és azt *elfogadta*.

Heves, 2023. május 24.

Némethné Kolozs Angéla

SZMK

Az Eötvös József Református Oktatási Központ módosított pedagógiai programját az EJROK Tündérváros Református Tagóvodájának nevelőtestülete a 2023. május 24-én tartott nevelőtestületi értekezleten elfogadta.

Heves, 2023. május 24.

név	aláírás
Együdné Batki Veronika	<i>Batki Veronika</i>
Együd Luca	<i>Együd Luca</i>
Matuzné Hamar Szabina	<i>Matuzné Hamar Szabina</i>
Bartusné Bogdány Anita	<i>Bartusné Bogdány Anita</i>
Gábor Nikoletta	<i>Gábor Nikoletta</i>
Kovács Katalin	<i>Kovács Katalin</i>
Kovács Szabina	<i>Kovács Szabina</i>
Nagy Sándorné	<i>Nagy Sándorné</i>
Molnárné Racsek Enikő	<i>Molnárné Racsek Enikő</i>
Batki Flóra	<i>Batki Flóra</i>
Tóth Loretta	<i>Tóth Loretta</i>
Bódi Luca	<i>Bódi Luca</i>
Kiss Nikolett	<i>Kiss Nikolett</i>
Vereb Viktória	<i>Vereb Viktória</i>

Az Eötvös József Református Oktatási Központ módosított pedagógiai programját az EJKOK Tündérvárosi Tagóvodájának **SZÜLŐI MUNKAKÖZÖSSÉGE** megismerte és azt elfogadta.

Heves, 2023. május 24.

Mikóné Gyenes Judit
SZMK elnök